

2019

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ
ΑΡΧΗΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΥΠΡΟΥ

www.cera.org.cy

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ **2019**

ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΚΑΙ ΤΗΝ **ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2019 ΤΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ**

**Προς την Αυτού Εξοχότητα
Κύριο Νίκο Αναστασιάδη
Πρόεδρο Κυπριακής Δημοκρατίας
Λευκωσία**

30 Ιουνίου 2020

Εξοχότατε,

Έχουμε την τιμή να σας υποβάλουμε την 16η Ετήσια Έκθεση και τους Λογαριασμούς της ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ, που περιλαμβάνει και την Ετήσια Έκθεση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου, για τον χρόνο που τελείωσε στις 31 Δεκεμβρίου 2019, καθώς επίσης και την Έκθεση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Η Έκθεση αυτή και οι Λογαριασμοί υποβάλλονται σε εσάς σύμφωνα με τα άρθρα 18(1), 19(3), 61(3) και 62(3) των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003-2018 και το άρθρο 7(1)(ιη) των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμων του 2004 μέχρι το 2018.

Με τιμή,

Δρ. Ανδρέας Πουλλικκάς
Πρόεδρος

Φίλιππος (Άλκης) Φιλίππου
Αντιπρόεδρος

Νεόφυτος Χατζηγεωργίου
Μέλος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ, ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΑΙ ΜΕΛΟΥΣ ΡΑΕΚ	8
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	11
Ηλεκτρική ενέργεια - Αρμοδιότητες και εξουσίες ΡΑΕΚ	13
Φυσικό αέριο - Αρμοδιότητες και εξουσίες ΡΑΕΚ	14
2. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΡΑΕΚ	20
Εθνικές Νομοθετικές Ρυθμίσεις	20
Νόμοι και Κανονισμοί	20
Ρυθμιστικές Αποφάσεις, προσχέδια Ρυθμιστικών Αποφάσεων και σημαντικές Αποφάσεις ΡΑΕΚ κατά το 2019	21
Ενέργειες που λήφθηκαν σε σχέση με απορρέοντα από προηγούμενες Ρυθμιστικές Αποφάσεις και εφαρμογή ευρωπαϊκού νομοθετικού πλαισίου	31
Κανόνες αγοράς ηλεκτρισμού	32
Κανόνες μεταφοράς και διανομής	33
3. ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	34
Ευρωπαϊκές Νομοθετικές Ρυθμίσεις	34
Έργα κοινού ενδιαφέροντος (ΕΚΕ)	38
Διεθνείς δραστηριότητες	39
Άλλες διεθνείς δραστηριότητες	43
Τοπικές δραστηριότητες	43
Έρευνα και ανάπτυξη	44
Τεχνική Βοήθεια από την Υπηρεσία Υποστήριξης των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων (Structural Reform Support Service - SRSS) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	44
Ευρωπαϊκά προγράμματα στα οποία συμμετέχει η ΡΑΕΚ	45

4. ΑΓΟΡΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	47
Εισαγωγή	47
Χορήγηση άδειας και παροχή εξαιρέσης	48
Άδεια προμήθειας ηλεκτρισμού	48
Άδεια κατασκευής και λειτουργίας μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για εμπορική χρήση	48
Άδεια κατασκευής και λειτουργίας μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για ίδια χρήση	51
Εξαιρέσεις από άδεια κατασκευής και λειτουργίας μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας	51
Στοιχεία παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας κατά το 2019	55
Εγκεκριμένη πρόβλεψη μέγιστης συνολικής ισχύος (MW) και συνολικής παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας (GWh) για τη δεκαετία 2019-2028	58
Επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας	59
Τιμές ηλεκτρικής ενέργειας	59
5. ΑΓΟΡΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	63
Νομοθετικό πλαίσιο αγοράς φυσικού αερίου	63
Οργάνωση και ανάπτυξη της αγοράς φυσικού αερίου	64
Αιτήσεις που υποβλήθηκαν στη ΡΑΕΚ	65
6. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ	66
Προστασία καταναλωτών και επίλυση παραπόνων	66
Δείκτες απόδοσης	66
Παράπονα που υποβλήθηκαν στη ΡΑΕΚ	70
7. ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΡΑΕΚ	71
8. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΣΜΚ	111

ΛΙΣΤΑ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Σχεδιάγραμμα 1	Εκπαίδευση προσωπικού 2019	19
Σχεδιάγραμμα 2	Παραστατική παρουσίαση και γεωγραφική κατανομή εγκατεστημένων συμβατικών μονάδων για εμπορική χρήση μέχρι το 2019	49
Σχεδιάγραμμα 3	Άδειες κατασκευής συμβατικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2019	50
Σχεδιάγραμμα 4	Άδειες λειτουργίας συμβατικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2019	50
Σχεδιάγραμμα 5	Άδειες κατασκευής σταθμών ΑΠΕ που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2019	50
Σχεδιάγραμμα 6	Άδειες λειτουργίας σταθμών ΑΠΕ που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2019	51
Σχεδιάγραμμα 7	Ισχύς (MW) εξαιρέσεων από άδεια κατασκευής (ΑΠΕ) για την περίοδο 2004-2019	53
Σχεδιάγραμμα 8	Ισχύς (MW) εξαιρέσεων από άδεια λειτουργίας (ΑΠΕ) που εκδόθηκαν την περίοδο 2004-2019	53
Σχεδιάγραμμα 9	Αριθμός εγκατεστημένων συστημάτων και εγκατεστημένη ισχύς (kW) συστημάτων net-metering για τα έτη 2013-2019	54
Σχεδιάγραμμα 10	Παραστατική παρουσίαση και γεωγραφική κατανομή εγκατεστημένων μονάδων ΑΠΕ ισχύος μεγαλύτερης από 20kWp μέχρι το 2019	55
Σχεδιάγραμμα 11	Διάγραμμα Sankey για τη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας κατά το 2019	56
Σχεδιάγραμμα 12	Ετήσια εγκατεστημένη ισχύς (kW) ΑΠΕ	57
Σχεδιάγραμμα 13	Ετήσια παραγωγή (MWh) ΑΠΕ	57
Σχεδιάγραμμα 14	Εγκεκριμένη πρόβλεψη συνολικής παραγόμενης ενέργειας (GWh) 2019-2028	58
Σχεδιάγραμμα 15	Εγκεκριμένη πρόβλεψη μέγιστης συνολικής ισχύος (MW) 2019-2028	58
Σχεδιάγραμμα 16	Επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας	59
Σχεδιάγραμμα 17	Τέλη χρήσης δικτύου για καταναλωτές συνδεδεμένους στη χαμηλή τάση, για τα έτη 2016 έως 2020	60
Σχεδιάγραμμα 18	Επιτρεπόμενα έσοδα της ΑΗΚ ανά πωληθείσα μονάδα, για τα έτη 2016 έως 2020	60
Σχεδιάγραμμα 19	Μέση τιμή βασικής διατίμησης χονδρικής	60
Σχεδιάγραμμα 20	Μέση τιμή της βασικής διατίμησης χαμηλής τάσης (Διατίμηση οικιακής χρήσης μονής εγγραφής - Κώδικας 01), για τα έτη 2016 έως 2020	61
Σχεδιάγραμμα 21	Μέση τιμή διατίμησης εξαιρουμένου τέλους ΑΠΕ και ΦΠΑ	61
Σχεδιάγραμμα 22	Ανάλυση τιμολογίου ηλεκτρικού ρεύματος για ένα τυπικό οικιακό καταναλωτή με διμηνιαία κατανάλωση 600 kWh (% επί του τελικού τιμολογίου), Δεκέμβριος 2019	62
Σχεδιάγραμμα 23	Δείκτες απόδοσης ΙΣΔ (ΑΗΚ)	68
Σχεδιάγραμμα 24	Δείκτες απόδοσης προμηθευτή ΑΗΚ	69
Σχεδιάγραμμα 25	Παράπονα που υποβλήθηκαν στη ΡΑΕΚ κατά το 2019	70

ΛΙΣΤΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1	Εγκεκριμένα επιτρεπόμενα έσοδα ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων για το έτος 2019	24
Πίνακας 2	Συντελεστές ρήτρας καυσίμων για καταναλωτές	27
Πίνακας 3	Δείκτες απόδοσης ΙΣΔ (ΑΗΚ)	68
Πίνακας 4	Δείκτες απόδοσης προμηθευτή ΑΗΚ	69

Συντομογραφίες

ΑΗΚ	Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
ΑΠΕ-Η	Συστήματα Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
ΒΡΔ	Βασική Ρυθμιζόμενη Δραστηριότητα
ΔΠΑΣΜ	Δεκαετής Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς
ΔΕΦΑ	Δημόσια Εταιρεία Φυσικού Αερίου
ΔΣΑ	Διαχειριστής Συστήματος Αποθήκευσης
ΔΣΔ	Διαχειριστής Συστήματος Διανομής
ΔΣΜΚ	Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου
ΔΣΥΦΑ	Διαχειριστής Συστήματος Υδροποιημένου Φυσικού Αερίου
ΕΔΔΣΜ	Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΚΔ	Ενεργός Κόμβος Διανομής
ΕΚΕ	Έργο Κοινού Ενδιαφέροντος
ΕΣΔΕΚ	Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενέργεια και το Κλίμα
ΕΤΥΦΑ	Εταιρεία Υποδομών Φυσικού Αερίου
ΗΣ	Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός
ΙΔΕΚ	Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας
ΙΣΑ	Ιδιοκτήτης Συστήματος Αποθήκευσης
ΙΣΔ	Ιδιοκτήτης Συστήματος Διανομής
ΙΣΜ	Ιδιοκτήτης Συστήματος Μεταφοράς
ΙΣΥΦΑ	Ιδιοκτήτης Συστήματος Υδροποιημένου Φυσικού Αερίου
ΚΑΗ	Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού
ΚΔΠ	Κανονιστική Διοικητική Πράξη
ΚΜΔ	Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής
ΜΔΠ	Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό Πλαίσιο
ΜΡΔ	Μη Ρυθμιζόμενη Δραστηριότητα
ΡΒΑΠ	Ρυθμιζόμενη Βάση Αξιών Παγίων
ΡΑΕΚ	Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου
ΥΓΑΑΠ	Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
ΣΗΘΥΑ	Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης
ΥΕΕΒ	Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας
ΥΔΩ	Υποχρεώσεις Δημόσιας Ωφέλειας
ΥΦΑ	Υδροποιημένο Φυσικό Αέριο
ACER	Agency for the Cooperation of Energy Regulators / Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας
CEER	Council of European Energy Regulators / Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Ρυθμιστών Ενέργειας
ECRB	Energy Community Regulatory Board/ Ρυθμιστικό Συμβούλιο Ενεργειακής Κοινότητας
MEDREG	Association of Mediterranean Energy Regulators / Ένωση των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας της Μεσογείου
SPV	Special Purpose Vehicle

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ, ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΑΙ ΜΕΛΟΥΣ ΡΑΕΚ

Η σταδιακή μετάβαση στην καθαρή ενέργεια και μια οικονομία ουδέτερη από άνθρακα είναι μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις της εποχής μας. Προς την κατεύθυνση αυτή, το 2019, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ολοκλήρωσε την αναμόρφωση του πλαισίου ενεργειακής πολιτικής της, το οποίο (α) ορίζει τις ρυθμιστικές προϋποθέσεις για τη μετάβαση στην καθαρή ενέργεια και (β) θέτει την ΕΕ σε πορεία επίτευξης των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού. Επίσης, στις 22 Μαΐου 2019, το Συμβούλιο Υπουργών της ΕΕ ενέκρινε τους τέσσερις εναπομείναντες φακέλους της δέσμης μέτρων «Καθαρή ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους».

Οι νέοι κανόνες θα ενισχύσουν τις διασυνδέσεις και την ευελιξία της ευρωπαϊκής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, επικεντρώνοντάς την παράλληλα περισσότερο στους καταναλωτές, θέτοντάς τους στο επίκεντρο της ενεργειακής μετάβασης. Παράλληλα, το νέο πλαίσιο αναμένεται να δημιουργήσει ανάπτυξη και πράσινες θέσεις εργασίας και θα επιτρέψει στην ΕΕ να επιδείξει ηγετικό ρόλο στην καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος μετά τη συμφωνία του Παρισιού.

Κατά το 2019, η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) μέσα στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής και εθνικής νομοθεσίας έλαβε σειρά αποφάσεων που στοχεύουν στη διαμόρφωση και ανάπτυξη της ενεργειακής αγοράς της Κύπρου σε συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού, στην προστασία του καταναλωτή και στην ενθάρρυνση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ). Επίσης, η ΡΑΕΚ έλαβε διάφορες σημαντικές αποφάσεις στοχεύοντας στην εναρμόνιση του ρυθμιστικού πλαισίου της χώρας μας στη βάση των προνοιών της Ενεργειακής Ένωσης.

Βασικός στόχος της ΡΑΕΚ είναι να σχεδιάσει και να υλοποιήσει μια ολοκληρωμένη δέσμη ρυθμιστικών μέτρων και δράσεων που θα προετοιμάσουν τη χώρα μας για να συμμετάσχει, με ομαλό, οργανωμένο και αποδοτικό τρόπο, στη διαδικασία ολοκλήρωσης της ενοποιημένης ευρωπαϊκής αγοράς ενέργειας. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να διαφυλάσσει την αναγκαία ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού της χώρας, τόσο σε φυσικό επίπεδο, όσο και σε οικονομικό, και να εξασφαλίζει κόστος ενέργειας προσιτό για την εθνική οικονομία και τον καταναλωτή.

Προς την κατεύθυνση αυτή, η ΡΑΕΚ προχώρησε το 2019 στην έκδοση μιας σειράς κομβικών αποφάσεων, καθώς και στην ανάληψη και υλοποίηση συναφών πρωτοβουλιών και δράσεων, πάντα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που έχει προδιαγραφεί από την εθνική νομοθεσία και το κοινοτικό δίκαιο. Μερικές από τις κομβικές αυτές αποφάσεις και δράσεις της ΡΑΕΚ στον ενεργειακό τομέα της χώρας μας αφορούν:

- Τη ρυθμιστική πρακτική και μεθοδολογία διατιμήσεων φυσικού αερίου.
- Την εκπόνηση εμπειριστατωμένης τεχνοοικονομικής μελέτης επανασχεδιασμού του συστήματος μεταφοράς και συστήματος διανομής 2021-2030.
- Τη θέσπιση βασικών αρχών ρυθμιστικού πλαισίου λειτουργίας εγκαταστάσεων αποθήκευσης ηλεκτρισμού ανάντη του μετρητή στη χονδρική αγορά ηλεκτρισμού.
- Τις ρυθμιστικές λογιστικές οδηγίες για την ετοιμασία χωριστών λογαριασμών και την υποβολή προϋπολογιστικών χωριστών λογαριασμών.
- Τον λειτουργικό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ).

Επίσης, η ΡΑΕΚ έχει εκδώσει προσχέδια Ρυθμιστικών Αποφάσεων τα οποία έθεσε σε δημόσια διαβούλευση σχετικά με τον καθορισμό ύστατου προμηθευτή στην αγορά ηλεκτρισμού και τον λειτουργικό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων της ΑΗΚ.

Σχετικά με την επάρκεια σε ηλεκτρισμό, η ΡΑΕΚ με βάση τις εξουσίες που της παρέχει ο Νόμος, έχει εκπονήσει δύο μελέτες που αφορούν την επάρκεια ισχύος του ηλεκτρικού συστήματος της Κύπρου για τα επόμενα 10 χρόνια. Τα αποτελέσματα έχουν καταδείξει ότι μεταξύ των ετών 2022 και 2024 δημιουργείται σοβαρή έλλειψη στην επάρκεια ισχύος στο σύστημα ηλεκτροπαραγωγής και διαφαίνεται η επιτακτική ανάγκη για είσοδο νέου συμβατικού δυναμικού της τάξης περίπου των 450 μεγαβάτ λόγω της ετήσιας αυξανόμενης ζήτησης σε ηλεκτρισμό, αλλά κυρίως λόγω της επικείμενης απόσυρσης των έξι ατμοστρόβιλων του ηλεκτροπαραγωγού σταθμού Δεκέλειας της ΑΗΚ. Σήμερα η συνολική αδειοδοτημένη από τη ΡΑΕΚ συμβατική ηλεκτροπαραγωγή αναμένεται να καλύψει μέχρι το έτος 2024 περίπου στα 725 μεγαβάτ, ικανή να επιλύσει το πρόβλημα επάρκειας ισχύος που δημιουργείται στη χώρα μας μεταξύ των ετών 2022 και 2024.

Όσον αφορά τον λειτουργικό και λογιστικό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων της ΑΗΚ στις βασικές ρυθμιζόμενες δραστηριότητες, δηλαδή την παραγωγή, μεταφορά, διανομή και προμήθεια, κατά το υπό αναφορά έτος, ολοκληρώθηκε ο τρίτος και τελευταίος έλεγχος, όπου αναδείχθηκαν συγκεκριμένες αποκλίσεις στο πλαίσιο συμμόρφωσης της ΑΗΚ με το ρυθμιστικό πλαίσιο. Η ΡΑΕΚ, λαμβάνοντας υπόψη τα ευρήματα του τρίτου ελέγχου, υπέδειξε στην ΑΗΚ τα εν λόγω ευρήματα, η οποία ανταποκρίθηκε εντός του χρονοδιαγράμματος με βάση τις οδηγίες της ΡΑΕΚ. Η ΡΑΕΚ αφού μελέτησε ενδελεχώς όλα τα στοιχεία που υποβλήθηκαν ενώπιόν της, διαπίστωσε τη συμμόρφωση της ΑΗΚ τη δεδομένη χρονική στιγμή και την τήρηση των προνοιών της Ρυθμιστικής Απόφασης 04/2014 (ΚΔΠ 372/2014) «Λειτουργικός Διαχωρισμός των Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ».

Το μεταρρυθμιστικό πλαίσιο που αφορά την αγορά ηλεκτρισμού για την πλήρη εμπορική λειτουργία της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού στην Κύπρο είναι διαμορφωμένο με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι συμβατό με το μοντέλο στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης το οποίο έχει υιοθετηθεί από τα πλείστα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έχει καθοριστεί με Ρυθμιστικές Αποφάσεις της ΡΑΕΚ σε προηγούμενα έτη.

Σημειώνεται ότι παρ' όλες τις μέχρι σήμερα καθυστερήσεις που υπάρχουν για την εφαρμογή της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού στην Κύπρο, οι οποίες αφορούν κατά κύριο λόγο τη δημιουργία δύο λογισμικών προγραμμάτων, προσπατούμενα για τη λειτουργία και παρακολούθηση της αγοράς ηλεκτρισμού, η ΡΑΕΚ προσβλέπει με βάση τα σημερινά δεδομένα στην εισαγωγή ενός υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά ηλεκτρισμού της Κύπρου περί τα τέλη του 2021.

Για την κάλυψη του χρονικού διαστήματος μέχρι την πλήρη εμπορική λειτουργία του νέου μοντέλου αγοράς ηλεκτρισμού, είναι σε ισχύ από το 2017 σχετική Ρυθμιστική Απόφαση για εισαγωγή μεταβατικής ρύθμισης στην αγορά ηλεκτρισμού συμπεριλαμβανομένων λεπτομερών Κανονισμών. Η μεταβατική ρύθμιση στην αγορά ηλεκτρισμού αφορά «Διμερή Συμβόλαια μεταξύ Παραγωγών και Προμηθευτών» και όπως διαφαίνεται ήδη έχει δώσει την αναγκαία ώθηση, έτσι ώστε να αρχίσει η αδειοδότηση ανεξάρτητων προμηθευτών. Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του 2019 αδειοδοτήθηκαν 7 ανεξάρτητοι προμηθευτές και συνολικά έχουν αδειοδοτηθεί 13 ανεξάρτητοι προμηθευτές για την περίοδο ισχύος της μεταβατικής ρύθμισης της αγοράς ηλεκτρισμού.

Η ΡΑΕΚ θα συνεχίσει να εκτελεί το έργο της για τη διαμόρφωση μιας ανθρωποκεντρικής και δίκαιης ενεργειακής ρύθμισης με επίκεντρο τον καταναλωτή.

Τέλος, εκφράζονται ιδιαίτερες ευχαριστίες στο προσωπικό του Γραφείου της ΡΑΕΚ, για την ευσυνειδησία και την επιμέλεια που επέδειξε, αντιμετωπίζοντας πολύ ικανοποιητικά όλες τις προκλήσεις που προέκυψαν κατά το 2019.

1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) εγκαθιδρύθηκε δια Νόμου το 2003 σύμφωνα με Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Είναι ανεξάρτητη αρχή δημοσίου δικαίου με βασικό σκοπό τη ρύθμιση και επίβλεψη της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου. Επιπλέον, στόχος της είναι να διασφαλίσει μια ανταγωνιστική, ασφαλή και περιβαλλοντικά βιώσιμη εσωτερική αγορά ενέργειας με κύριο μέλημα την προστασία των δικαιωμάτων των καταναλωτών.

Παράλληλα, ευθύνη της ΡΑΕΚ είναι να συμβουλευεί τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας σε όλα τα θέματα που αφορούν την αγορά ενέργειας.

Με βάση τους Νόμους περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού 2003 μέχρι 2018, η ΡΑΕΚ υποβάλλει μέχρι το τέλος Ιουνίου κάθε έτους Ετήσια Έκθεση των δραστηριοτήτων της στον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας και καταθέτει αντίγραφο της Ετήσιας Έκθεσης στο Υπουργικό Συμβούλιο και στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Η παρούσα Ετήσια Έκθεση πεπραγμένων της ΡΑΕΚ καλύπτει το έτος 2019 και είναι η δέκατη έκτη (16η) που εκδίδεται.

Στην Ετήσια Έκθεση της ΡΑΕΚ είναι ενσωματωμένη και η Έκθεση Δραστηριοτήτων του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ), όπως προνοεί η σχετική νομοθεσία.

Κατά το υπό επισκόπηση έτος, η ΡΑΕΚ προχώρησε στην έκδοση 5 Ρυθμιστικών Αποφάσεων και 2 προσχεδίων Ρυθμιστικής Απόφασης:

- Ρυθμιστική Απόφαση 01/2019 (ΚΔΠ 203/2019), αναφορικά με τη δήλωση ρυθμιστικής πρακτικής και μεθοδολογία διατιμήσεων φυσικού αερίου.
- Ρυθμιστική Απόφαση 02/2019 (ΚΔΠ 204/2019), περί εκπόνησης εμπειριστατωμένης τεχνοοικονομικής μελέτης επανασχεδιασμού του συστήματος μεταφοράς και συστήματος διανομής 2021-2030.
- Ρυθμιστική Απόφαση 03/2019 (ΚΔΠ 224/2019), περί θέσπισης βασικών αρχών ρυθμιστικού πλαισίου λειτουργίας εγκαταστάσεων αποθήκευσης ηλεκτρισμού ανάντη του μετρητή στη χονδρική αγορά ηλεκτρισμού.
- Ρυθμιστική Απόφαση 04/2019 (ΚΔΠ 324/2019), αναφορικά με τις ρυθμιστικές λογιστικές οδηγίες για την ετοιμασία χωριστών λογαριασμών και την υποβολή προϋπολογιστικών χωριστών λογαριασμών.
- Ρυθμιστική Απόφαση 05/2019 (ΚΔΠ 419/2019), αναφορικά με τον λειτουργικό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ).
- Προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης περί καθορισμού ύστατου προμηθευτή στην αγορά ηλεκτρισμού.
- Προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης αναφορικά με τον λειτουργικό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων της ΑΗΚ.

Παράλληλα, η ΡΑΕΚ προχώρησε στην έκδοση μια σειράς Αποφάσεων με τις πιο σημαντικές να περιλαμβάνουν:

- Έγκριση προτεινόμενων από τον ΔΣΜΚ τροποποιήσεων στους Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού - Έκδοση 2.0.1.
- Επιτρεπόμενα έσοδα και Ρυθμιζόμενες Βασικές Διατιμήσεις Ηλεκτρισμού για το έτος 2019.
- Έγκριση των νέων σχεδίων διατιμήσεων της ΑΗΚ για το 2019.
- Αναθεώρηση χρεώσεων για τα σχέδια συμψηφισμού λογαριασμών (net-billing), αυτοπαραγωγής, και συμψηφισμού μετρήσεων (net-metering).
- Έγκριση προγράμματος συμμόρφωσης του Διαχειριστή Συστήματος Διανομής (ΔΣΔ).
- Έγκριση δημοσίευσης χωριστών λογαριασμών ΑΗΚ για το έτος 2017.
- Έγκριση διατίμησης για την ανάκτηση δαπανών Υποχρεώσεων Δημόσιας Ωφέλειας (ΥΔΩ).
- Ορισμός ορίου (κατωφλίου) για τις μονάδες παραγωγής και τις μονάδες ΑΠΕ για συμμετοχή στη μεταβατική ρύθμιση της αγοράς ηλεκτρισμού.
- Έγκριση, προτεινόμενων από τον ΔΣΜΚ, μεθοδολογιών υπολογισμού παραμέτρων και των παραμέτρων των κανονισμών της μεταβατικής ρύθμισης της αγοράς ηλεκτρισμού - Έκδοση 1.2.
- Έγκριση οικονομικών καταστάσεων ΡΑΕΚ για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018.
- Έγκριση, προτεινόμενων από τον ΔΣΜΚ, τροποποιήσεων επί της ενοποιημένης έκδοσης 4.0.0 και των τροποποιητικών εκδόσεων 4.0.1 και 4.0.2 στους Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής - Έκδοση 5.0.0.
- Έγκριση των μεθοδολογιών υπολογισμού της προβλεπόμενης ετήσιας εξαχθείσας ηλεκτρικής ενέργειας στο σύστημα μεταφοράς και προβλεπόμενης ετήσιας παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ που υπέβαλε ο ΔΣΜΚ.
- Απόφαση για εγκατάσταση από τη Διεύθυνση Παραγωγής της ΑΗΚ πρόσθετου προσωρινού παραγωγικού δυναμικού για σκοπούς επίτευξης επάρκειας ισχύος του συστήματος ηλεκτροπαραγωγής για το 2020.
- Έγκριση των παραμέτρων που υπέβαλε ο ΔΣΔ για τους κανονισμούς μεταβατικής ρύθμισης της αγοράς ηλεκτρισμού για το έτος 2019.
- Έγκριση συμφωνιών ΑΗΚ με εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα των τηλεπικοινωνιών.
- Έγκριση, υποβληθείσας από τον ΔΣΜΚ, μεθοδολογίας μακροχρόνιας πρόβλεψης συνολικής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και ισχύος.
- Συμπερίληψη επενδυτικών δαπανών στη Ρυθμιζόμενη Βάση Αξιών Παγίων (ΡΒΑΠ) της Βασικής Ρυθμιζόμενης Δραστηριότητας (ΒΡΔ) Παραγωγής.
- Προϋπολογισμός για το έτος 2020 και μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο ΡΑΕΚ για τα έτη 2020-2022.
- Έγκριση συντελεστών ρήτρας καυσίμου και βασικές τιμές για αγορά ενέργειας από ΑΠΕ για την περίοδο Ιουλίου-Δεκεμβρίου 2019.
- Προγραμματισμός εργασιών σε σχέση με την εφαρμογή προνοιών που αφορούν τα κλειστά συστήματα διανομής.
- Έγκριση της εισήγησης του ΔΣΜΚ για τη μακροπρόθεσμη πρόβλεψη ετήσιας μέγιστης συνολικής ηλεκτρικής ισχύος και συνολικής παραγομένης ηλεκτρικής ενέργειας για τη δεκαετία 2019-2028.
- Επισκόπηση και αναθεώρηση δήλωσης ρυθμιστικής πρακτικής και μεθοδολογίας διατιμήσεων ηλεκτρισμού.
- Έκδοση προσχεδίου κανονισμών για κατάργηση και αντικατάσταση των «περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Δείκτες Απόδοσης) Κανονισμών του 2005».
- Οδηγίες για υποβολή στοιχείων προς τη ΡΑΕΚ από κατόχους άδειας λειτουργίας οι οποίοι λειτουργούν σταθμούς παραγωγής ηλεκτρισμού δυναμικότητας άνω των 8 MW.
- Τροποποίηση πρότυπων όρων αδειών που περιέχονται στα παραρτήματα 2 μέχρι 6 των «περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου (Έκδοση Αδειών) Κανονισμών του 2006».
- Παρακολούθηση διαδικασίας για την πλήρη εμπορική λειτουργία του νέου μοντέλου αγοράς ηλεκτρισμού.

- Παρακολούθηση διαδικασίας για την πλήρη εγκατάσταση και λειτουργία από τον ΔΣΔ του λογισμικού Meter Data Management System (MDMS).
- Έγκριση δημοσίευσης χωριστών λογαριασμών της ΑΗΚ για το έτος 2018.
- Έκδοση κατευθυντήριων γραμμών αναφορικά με το πλαίσιο τροποποίησης αδειών/ εξαιρέσεων από άδεια κατασκευής και λειτουργίας σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού.
- Έγκριση προτεινόμενων από τον ΔΣΜΚ τροποποιήσεων στους Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού - Έκδοση 2.1.0.
- Έγκριση προτεινόμενων από τον ΔΣΜΚ τροποποιήσεων στους Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής - Έκδοση 5.1.0.
- Έγκριση για χρήση του Συστήματος Μεταφοράς και του Συστήματος Διανομής για σκοπούς που δεν σχετίζονται με την ηλεκτρική ενέργεια.

Ηλεκτρική ενέργεια - Αρμοδιότητες και εξουσίες ΡΑΕΚ

- Διασφαλίζει τον ουσιαστικό ανταγωνισμό στην αγορά ηλεκτρισμού αποφεύγοντας δυσμενείς διακρίσεις με απώτερο στόχο τη μείωση των τιμών.
- Προστατεύει τα συμφέροντα των καταναλωτών.
- Προάγει την ανάπτυξη μιας οικονομικά βιώσιμης και αποδοτικής αγοράς ηλεκτρισμού.
- Διασφαλίζει την επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας για ικανοποίηση όλων των εύλογων αναγκών και απαιτήσεων για ηλεκτρισμό.
- Εξασφαλίζει τη συνέχεια, ποιότητα, αξιοπιστία και ασφάλεια της παροχής ηλεκτρισμού.
- Ενθαρρύνει την αποδοτική χρήση και παραγωγή ηλεκτρισμού.
- Χορηγεί, ελέγχει, επιβάλλει, τροποποιεί, ανακαλεί άδειες ή παρέχει εξαιρεση από άδειες.
- Διασφαλίζει ότι οι κάτοχοι αδειών λειτουργούν αποδοτικά και έχουν την ικανότητα χρηματοδότησης των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων για τις οποίες είναι αδειούχοι.
- Καθορίζει, δημοσιεύει και επιβάλλει επίπεδα ποιότητας με τα οποία θα συμμορφώνονται οι κάτοχοι αδειών.
- Ρυθμίζει τις διατιμήσεις, χρεώσεις και άλλους όρους και προϋποθέσεις που εφαρμόζονται από τους αδειούχους για οποιεσδήποτε υπηρεσίες που παρέχονται σύμφωνα με τους όρους των αδειών τους.
- Προωθεί την ανάπτυξη περιφερειακών αγορών εντός της Κοινότητας με τρόπο ώστε να λειτουργούν ανταγωνιστικά και εύρυθμα για την επίτευξη της ασφάλειας εφοδιασμού.
- Προωθεί την κατάργηση των περιορισμών στο εμπόριο ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης κατάλληλου διασυνοριακού δυναμικού μεταφοράς για την κάλυψη της ζήτησης και την ενίσχυση της ολοκλήρωσης των εθνικών αγορών.
- Διασφαλίζει όπως οι Κανονισμοί οι οποίοι διέπουν τη λειτουργία των δικτύων ηλεκτρισμού και της αγοράς (Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής (ΚΜΔ) και Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού (ΚΑΗ)) ετοιμάζονται και εγκρίνονται σύμφωνα με τον νόμο.
- Καθορίζει τους κανόνες ή τις διαδικασίες σύμφωνα με τις οποίες εξετάζονται παράπονα που αφορούν τις υπηρεσίες που παρέχονται από τους κατόχους αδειών, περιλαμβανομένης, όπου το θεωρεί αναγκαίο, της διεξαγωγής έρευνας και της λήψης αποφάσεων για τέτοια παράπονα.
- Διεξάγει έρευνες είτε αυτεπάγγελα, είτε μετά από υποβολή παραπόνων.
- Επιβάλλει διοικητικά πρόστιμα σε περιπτώσεις παραβάσεων.
- Διασφαλίζει την εφαρμογή των προνοιών του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1227/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2011 για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά ενέργειας.
- Ενθαρρύνει την έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της ενέργειας.

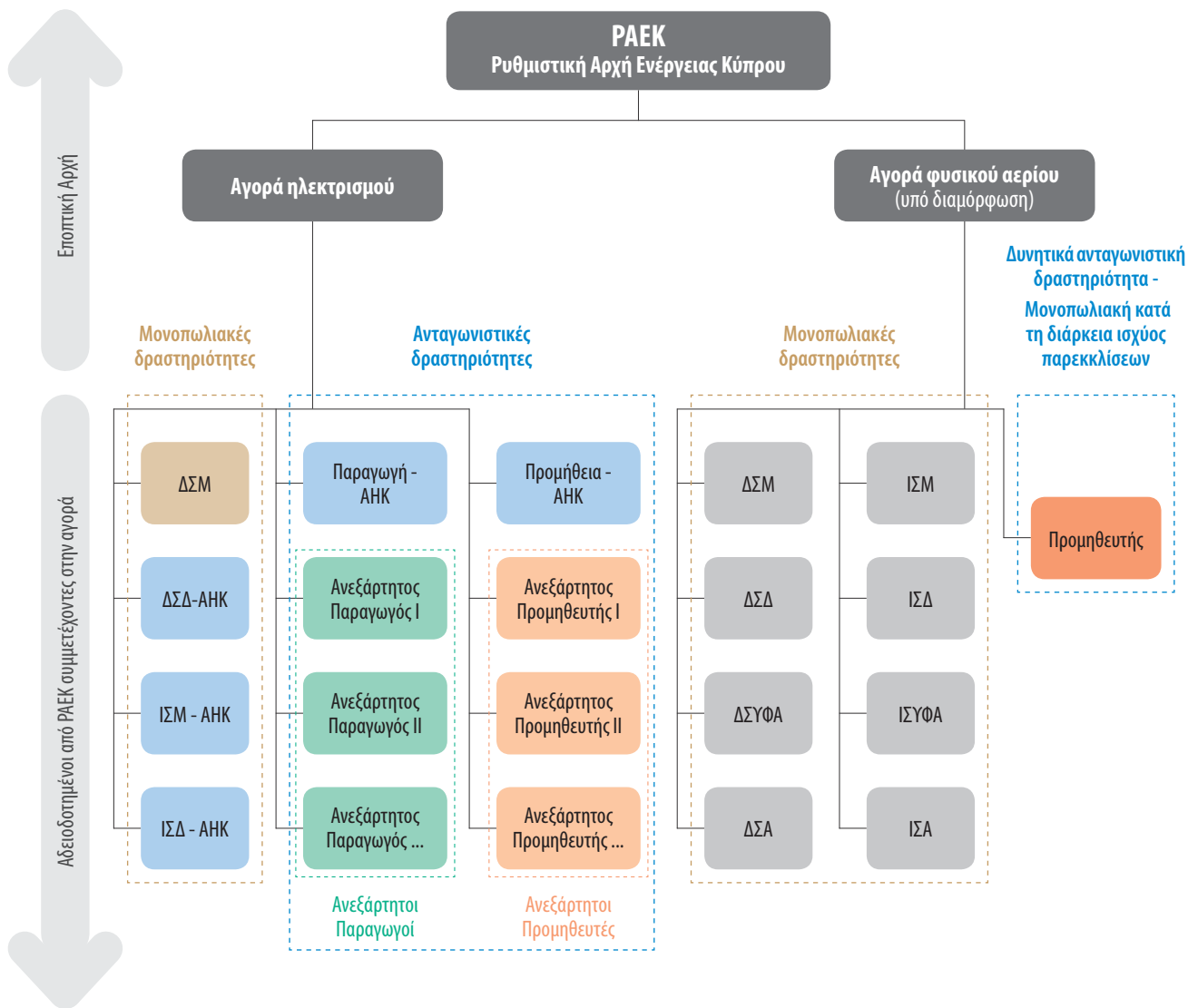
- Καταρτίζει και εφαρμόζει μακροπρόθεσμο προγραμματισμό αναφορικά με το δυναμικό παραγωγής, μεταφοράς και διανομής σε μακροπρόθεσμη βάση, προκειμένου να καλύπτεται η ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας στο σύστημα και να εξασφαλίζεται ο εφοδιασμός των πελατών ο οποίος περιλαμβάνει την ασφάλεια εφοδιασμού, την ενεργειακή αποδοτικότητα/διαχείριση της ζήτησης και την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων και των στόχων που αφορούν την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές.

Φυσικό αέριο - Αρμοδιότητες και εξουσίες ΡΑΕΚ

- Προάγει την ανάπτυξη μιας οικονομικά εύρωστης και αποτελεσματικής αγοράς φυσικού αερίου.
- Διασφαλίζει την ασφάλεια, συνέχεια στην παροχή, ποιότητα και αποτελεσματικότητα στην παροχή φυσικού αερίου.
- Παρακολουθεί τα θέματα της ασφάλειας της προμήθειας και ιδιαίτερα το ισοζύγιο προμήθειας/ζήτησης στην αγορά, το επίπεδο της αναμενόμενης μελλοντικής ζήτησης και των διαθέσιμων προμηθειών, καθώς και το επίπεδο ανταγωνισμού της αγοράς.
- Δημοσιοποιεί μέτρα, τα οποία δυνατό να ληφθούν σε περίπτωση απρόβλεπτης κρίσης στην αγορά ενέργειας ή όταν απειλείται η ασφάλεια προσώπων, έργων ή εγκαταστάσεων ή και η ακεραιότητα των δικτύων.
- Ετοιμάζει και δημοσιεύει τους Τεχνικούς Κανόνες που ορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις τεχνικού σχεδιασμού και λειτουργίας για τη σύνδεση με το δίκτυο εγκαταστάσεων Υδροποιημένου Φυσικού Αερίου (ΥΦΑ), εγκαταστάσεων αποθήκευσης, άλλων δικτύων μεταφοράς ή διανομής και απευθείας αγωγών φυσικού αερίου.
- Λαμβάνει κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα για τον έλεγχο και τη διαφάνεια, ώστε να αποφεύγεται τυχόν κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, ιδιαίτερα σε βάρος των καταναλωτών.
- Προστατεύει τα συμφέροντα των τελικών καταναλωτών.
- Προωθεί την ανάπτυξη περιφερειακών αγορών εντός της Ένωσης με τρόπο ώστε να λειτουργούν ανταγωνιστικά και εύρυθμα για την επίτευξη της ασφάλειας εφοδιασμού.
- Προωθεί την κατάργηση των περιορισμών στο εμπόριο φυσικού αερίου μεταξύ κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης κατάλληλου διασυνοριακού δυναμικού μεταφοράς για την κάλυψη της ζήτησης και την ενίσχυση της ολοκλήρωσης των εθνικών αγορών.
- Διασφαλίζει ως αρμόδια αρχή την εφαρμογή των μέτρων για την κατοχύρωση της ασφάλειας εφοδιασμού με αέριο.
- Επιλύει διαφορές για την πρόσβαση σε ανάντη δίκτυα αγωγών, σε σχέση με διαπραγματεύσεις για πρόσβαση στο δίκτυο.
- Διεξάγει έρευνες είτε αυτεπάγγελα, είτε μετά από υποβολή παραπόνων.
- Επιβάλλει διοικητικά πρόστιμα σε περιπτώσεις παραβάσεων.
- Καθορίζει τους κανόνες διαχείρισης και κατανομής του δυναμικού διασύνδεσης, σε συνεννόηση με την ή τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών με τα οποία υπάρχει διασύνδεση.
- Καταρτίζει και εφαρμόζει μακροπρόθεσμο προγραμματισμό αναφορικά με τον προγραμματισμό του εφοδιασμού και της μεταφορικής δυναμικότητας των επιχειρήσεων φυσικού αερίου πάνω σε μακροπρόθεσμη βάση με τέτοιο τρόπο, ώστε να ικανοποιείται η ζήτηση σε φυσικό αέριο του συστήματος, να επιτυγχάνεται η διαφοροποίηση των πηγών και να διασφαλίζεται ο εφοδιασμός των πελατών. Ο μακροπρόθεσμος προγραμματισμός περιλαμβάνει την ασφάλεια του εφοδιασμού, την ενεργειακή αποδοτικότητα/ διαχείριση της ζήτησης και την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων και των στόχων που αφορούν την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές.

ΡΥΘΜΙΣΗ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ

ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

- ΔΣΜ** Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς
- ΔΣΔ** Διαχειριστής Συστήματος Διανομής
- ΔΣΥΦΑ** Διαχειριστής Συστήματος Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου
- ΔΣΑ** Διαχειριστής Συστήματος Αποθήκευσης
- ΙΣΜ** Ιδιοκτήτης Συστήματος Μεταφοράς
- ΙΣΔ** Ιδιοκτήτης Συστήματος Διανομής
- ΙΣΥΦΑ** Ιδιοκτήτης Συστήματος Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου
- ΙΣΑ** Ιδιοκτήτης Συστήματος Αποθήκευσης

ΜΕΛΗ ΡΑΕΚ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Δρ. Ανδρέας Πουλλικκάς
Μηχανολόγος Μηχανικός

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Φίλιππος (Άλκης) Φιλίππου
Διοίκηση Επιχειρήσεων

ΜΕΛΟΣ

Νεόφυτος (Άκης) Χατζηγεωργίου
Ηλεκτρολόγος Μηχανικός

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Χρίστος Μ. Τριανταφυλλίδης (μέχρι 15 Δεκεμβρίου 2019)
Ορφανίδης, Χριστοφίδης & Συνεργάτες Δ.Ε.Π.Ε. (από 16 Δεκεμβρίου 2019)

ΛΟΓΙΣΤΕΣ

Alliott Partellas Kiliaris Limited

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Αγίας Παρασκευής 20
2002 Στρόβολος
Λευκωσία

Ταχ. Θυρ. 24936
1305 Λευκωσία

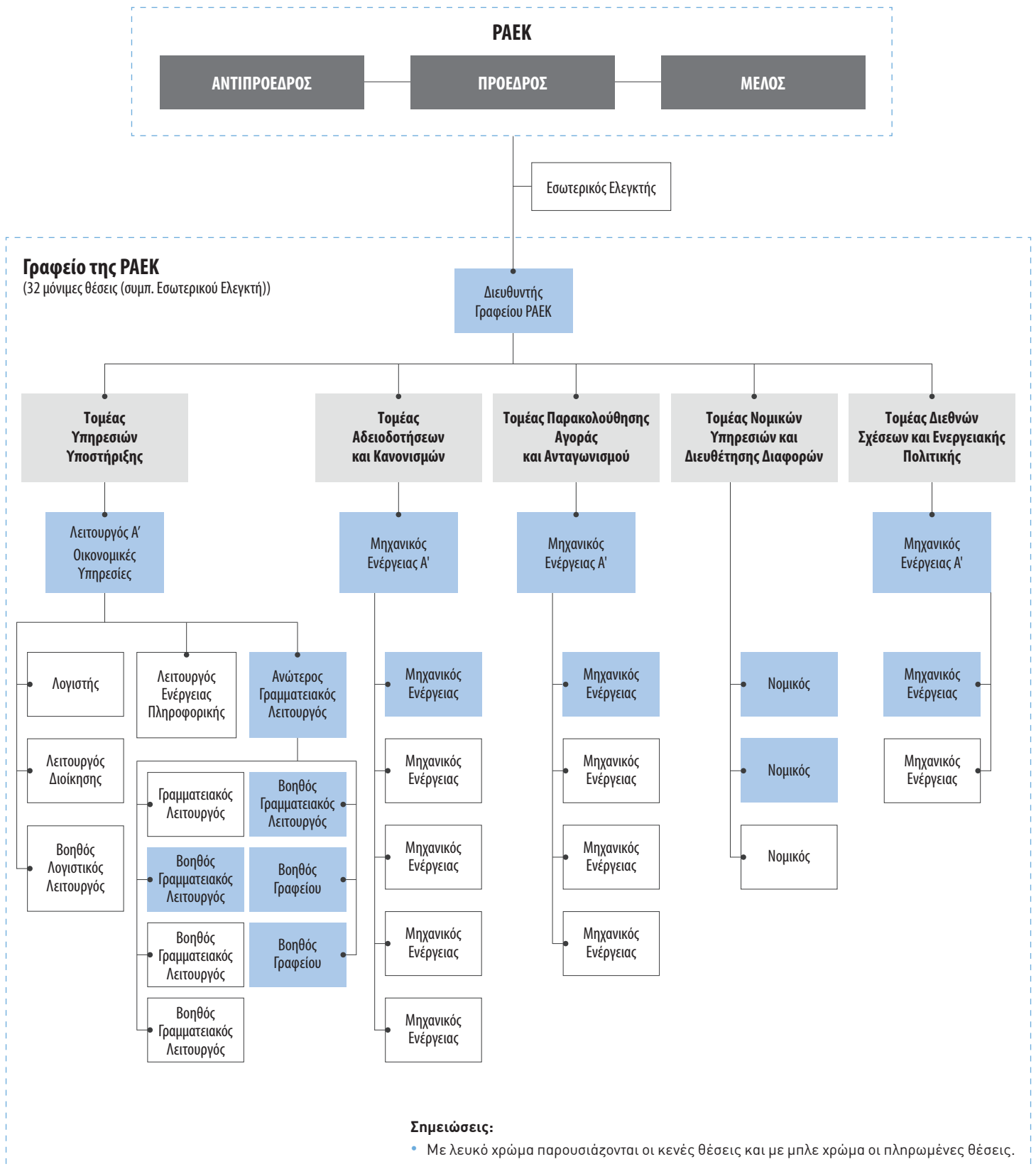
Τηλέφωνο: + 357 22 66 63 63

Τηλεομοιότυπο: + 357 22 66 77 63

Ηλεκτρονική διεύθυνση: regulator.cy@cera.org.cy

Ιστοσελίδα: www.cera.org.cy

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΡΑΕΚ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΡΑΕΚ

Στις αρχές του 2019, το Γραφείο της ΡΑΕΚ αριθμούσε 17 άτομα σε προσωπικό, και μέχρι το τέλος του έτους 16 άτομα (συμπεριλαμβανομένης μιας θέσης αορίστου χρόνου), λόγω αποχώρησης μίας Βοηθού Γραμματειακού Λειτουργού. Την 1η Μαρτίου 2019, η ΡΑΕΚ πλήρωσε τη θέση του Διευθυντή του Γραφείου της ΡΑΕΚ αφού ολοκλήρωσε τη διαδικασία επιλογής η οποία είχε ξεκινήσει με την προκήρυξη της θέσης στις 19 Οκτωβρίου 2018. Με την πλήρωση της θέσης του Διευθυντή του Γραφείου της ΡΑΕΚ εκκενώθηκε μια θέση Μηχανικού Ενέργειας Α' στον τομέα Ηλεκτρισμού και Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.

Με την έγκριση της αναστολής της πλήρωσης 9 νέων θέσεων πρώτου διορισμού στην ΡΑΕΚ, καθώς και της έγκρισης των Σχεδίων Υπηρεσίας των θέσεων, η ΡΑΕΚ στις 7 Ιουνίου 2019 προκήρυξε 1 θέση Λειτουργού Ενέργειας (Πληροφορική) και 1 θέση Βοηθού Λογιστικού Λειτουργού, των οποίων η διαδικασία πλήρωσης αναμένεται να ολοκληρωθεί με τις προσωπικές συνεντεύξεις των επικρατέστερων υποψηφίων στις αρχές του 2020.

Στις 6 Σεπτεμβρίου 2019, η ΡΑΕΚ προχώρησε στην προκήρυξη 4 θέσεων Μηχανικών Ενέργειας, 1 θέση Λογιστή και 1 θέση Νομικού, των οποίων η διαδικασία επιλογής για την πλήρωσή τους αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2020. Επίσης, στις 18 Οκτωβρίου 2019 προκήρυξε 1 θέση Λειτουργού Διοίκησης.

Στο πλαίσιο της νέας αναθεωρημένης οργανωτικής δομής του Γραφείου της ΡΑΕΚ κατά το 2019, έχουν μετονομαστεί 13 υφιστάμενες θέσεις και έχουν αναβαθμιστεί 6 θέσεις.

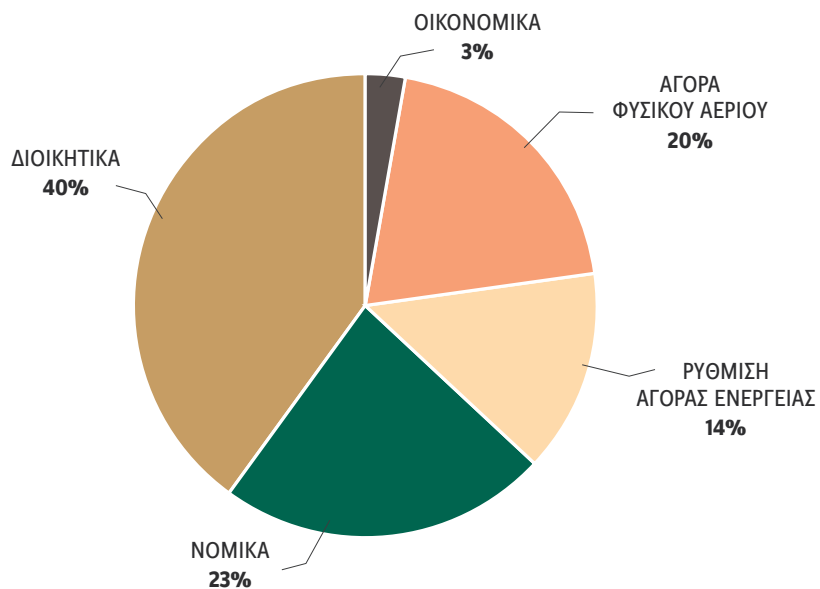
Αναμένεται η περαιτέρω έγκριση της αναστολής πλήρωσης 7 θέσεων πρώτου διορισμού (3 Μηχανικών Ενέργειας, 1 Εσωτερικού Ελεγκτή, 1 Λειτουργού Διοίκησης και 2 Βοηθών Γραμματειακών Λειτουργών). Οι θέσεις αυτές συμπεριλαμβάνονται στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό της ΡΑΕΚ για το 2019, προκειμένου να ξεκινήσει η διαδικασία πλήρωσης τους.

Με σκοπό την εφαρμογή νέας αναθεωρημένης οργανωτικής δομής, έτσι ώστε να επιλυθούν τα προβλήματα στελέχωσης που αντιμετωπίζει η ΡΑΕΚ και να μπορέσει να ανταπεξέλθει στα με βάση τον Νόμο καθήκοντα και αρμοδιότητές της ως ανεξάρτητη αρχή, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που της επιβάλλει η εθνική αλλά και ευρωπαϊκή νομοθεσία, η ΡΑΕΚ έχει αιτηθεί ακόμη 1 θέση Μηχανικού Ενέργειας στον προϋπολογισμό της για το 2020 και θα αιτηθεί μέσω συμπληρωματικού προϋπολογισμού για το 2020, την κατάργηση 1 θέσης Λειτουργού Διοίκησης και τη δημιουργία 1 νέας θέσης πρώτου διορισμού Οικονομολόγου ο οποίος θα έχει την ευθύνη των διατιμήσεων.

Μέχρι την πλήρωση της πιο πάνω θέσης Οικονομολόγου, η ΡΑΕΚ, στο πλαίσιο της εκτέλεσης των καθηκόντων της σύμφωνα με την σχετική νομοθεσία και την προστασία των καταναλωτών, θα προχωρήσει με αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το Σχεδιάγραμμα 1 παρουσιάζει την εκπαίδευση του προσωπικού του Γραφείου της ΡΑΕΚ ανά τομέα δραστηριότητας κατά τη διάρκεια της χρονιάς 2019.

Σχεδιάγραμμα 1 - Εκπαίδευση προσωπικού 2019

2

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΡΑΕΚ

Εθνικές Νομοθετικές Ρυθμίσεις

Στην ενότητα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι Νόμοι και Κανονισμοί οι οποίοι έτυχαν τροποποίησης, τα Νομοσχέδια τα οποία είναι υπό συζήτηση, οι σημαντικότερες Ρυθμιστικές Αποφάσεις και Αποφάσεις της ΡΑΕΚ και, τέλος, οι εξελίξεις στους Κανόνες Αγοράς και στους Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής.

Νόμοι και Κανονισμοί

Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμοι 2003-2018

Το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ) διενήργησε από τις 25 Φεβρουαρίου 2019 μέχρι τις 5 Απριλίου 2019 δημόσια διαβούλευση επί του προσχεδίου του Τροποποιητικού Νομοσχεδίου που τιτλοφορείται ως «ο περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικός) νόμος του 2019». Η ΡΑΕΚ τοποθετήθηκε γραπτώς κατά τη δημόσια διαβούλευση.

Το προσχέδιο τροποποιητικού νομοσχεδίου είχε ως στόχο την:

- ορθότερη εναρμόνιση του βασικού νόμου με την Οδηγία 2009/72/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας,
- αποτελεσματική εφαρμογή της πράξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1227/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2011 για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στην χονδρική αγορά ενέργειας»,
- αποτελεσματικότερη λειτουργία της αγοράς ηλεκτρισμού,
- διασφάλιση της πλήρους ανεξαρτησίας του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου.

Στο παρόν στάδιο το τροποποιητικό Νομοσχέδιο βρίσκεται στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο.

Προσχέδιο Κανονισμών για κατάργηση και αντικατάσταση των «περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Δείκτες Απόδοσης) Κανονισμών του 2005» (ΚΔΠ 571/2005)

Η ΡΑΕΚ με την Απόφασή της 199/2019 έθεσε σε δημόσια διαβούλευση προσχέδιο Κανονισμών για κατάργηση και αντικατάσταση των «περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Δείκτες Απόδοσης) Κανονισμών του 2005» (ΚΔΠ 571/2005), η οποία διήρκησε από τις 02 Αυγούστου 2019 μέχρι και τις 02 Σεπτεμβρίου 2019. Το περιεχόμενο των Κανονισμών αφορούν στον εκσυγχρονισμό των Δεικτών Απόδοσης οι οποίοι περιλαμβάνουν τις υποχρεώσεις του Προμηθευτή και του ΔΣΔ, τα δικαιώματα των καταναλωτών, τα πρότυπα απόδοσης και τα ελάχιστα επίπεδα απόδοσης αυτών, καθώς και το πρόστιμο που επιβάλλεται σε περίπτωση παράλειψης συμμόρφωσης του Προμηθευτή ή/και του ΔΣΔ.

Ρυθμιστικές Αποφάσεις, προσχέδια Ρυθμιστικών Αποφάσεων και σημαντικές Αποφάσεις ΡΑΕΚ κατά το 2019

Η ΡΑΕΚ κατά το 2019 έλαβε Ρυθμιστικές Αποφάσεις και Αποφάσεις εκ των οποίων οι σημαντικότερες είναι οι εξής:

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΧΕΔΙΑ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Ρυθμιστική Απόφαση 01/2019 - ΚΔΠ 203/2019 - Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Φυσικού Αερίου

Με τη Ρυθμιστική Απόφαση 01/2019 (ΚΔΠ 203/2019), η ΡΑΕΚ εξέδωσε δήλωση ρυθμιστικής πρακτικής και μεθοδολογία διατιμήσεων φυσικού αερίου στην οποία περιλαμβάνονται τα ισχύοντα κατά την περίοδο της αναδυόμενης αγοράς φυσικού αερίου. Στη Ρυθμιστική Απόφαση καθορίζεται, μεταξύ άλλων, ο τρόπος με τον οποίο κάθε Διαχειριστής θα εισηγείται στη ΡΑΕΚ, η οποία θα εγκρίνει, το απαιτούμενο έσοδο χρήσης των εγκαταστάσεων που ανήκουν στη δικαιοδοσία του Διαχειριστή και ο τρόπος με τον οποίο ο μοναδικός προμηθευτής, θα εισηγείται στη ΡΑΕΚ τον τρόπο κατανομής του κόστους χρήσης όλων των εγκαταστάσεων φυσικού αερίου στις διάφορες κατηγορίες καταναλωτών ο οποίος θα λαμβάνεται υπόψη από τη ΡΑΕΚ κατά την έγκριση των διατιμήσεων προμήθειας φυσικού αερίου.

Ρυθμιστική Απόφαση 02/2019 - ΚΔΠ 204/2019 - Περί Εκπόνησης Εμπεριστατωμένης Τεχνοοικονομικής Μελέτης Επανασχεδιασμού του Συστήματος Μεταφοράς και Συστήματος Διανομής 2021-2030

Με τη Ρυθμιστική Απόφαση 02/2019 (ΚΔΠ 204/2019), η ΡΑΕΚ κάλεσε τους ΔΣΜΚ και ΔΣΔ να προχωρήσουν από κοινού στην εκπόνηση εμπεριστατωμένης τεχνοοικονομικής μελέτης επανασχεδιασμού του Συστήματος Μεταφοράς και Συστήματος Διανομής που θα αφορά την περίοδο 2021-2030 και να την υποβάλουν στη ΡΑΕΚ μέχρι την 31η Μαρτίου 2021. Στόχοι της μελέτης είναι μεταξύ άλλων, να καταστεί δυνατή η εγκατάσταση περισσότερων συστημάτων παραγωγής ηλεκτρισμού από ΑΠΕ (ΑΠΕ-Η) και να εξαλειφθούν τα προβλήματα έλλειψης δυνατότητας απορρόφησης ισχύος νέων μονάδων ΑΠΕ-Η και να αποκλειστεί το ενδεχόμενο το Σύστημα Μεταφοράς ή/και το Σύστημα Διανομής να καταστεί ανασταλτικός παράγοντας για την προβλεπόμενη σημαντική αύξηση της επέκτασης των ΑΠΕ-Η.

Ρυθμιστική Απόφαση 03/2019 - ΚΔΠ 224/2019 - Περί Θέσπισης Βασικών Αρχών Ρυθμιστικού Πλαισίου Λειτουργίας Εγκαταστάσεων Αποθήκευσης Ηλεκτρισμού Ανάντη του Μετρητή στη Χονδρική Αγορά Ηλεκτρισμού

Με τη Ρυθμιστική Απόφαση 03/2019 (ΚΔΠ 224/2019), η ΡΑΕΚ αποφάσισε ότι συμμετοχή στη χονδρική αγορά ηλεκτρισμού εγκαταστάσεων αποθήκευσης ηλεκτρισμού ανάντη του μετρητή, οι οποίες δεν συνδυάζονται με επιτόπια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, εκτός αυτής που είναι απαραίτητη για τη λειτουργία της εγκατάστασης έχουν οι αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις, οι οποίες πληρούν τις τεχνικές προϋποθέσεις των ΚΜΔ, η λειτουργία τους προγραμματίζεται και καθορίζεται από τη συμμετοχή τους στη χονδρική αγορά ηλεκτρισμού με βάση τις πρόνοιες των ΚΑΗ και έχουν τη δυνατότητα τόσο έκχυσης ηλεκτρισμού προς το ηλεκτρικό σύστημα, όσο και αποθήκευσης ηλεκτρισμού από το ηλεκτρικό σύστημα. Επιπλέον έδωσε οδηγίες στον ΔΣΜΚ να προβεί όπου απαιτείται σε όλες τις αναγκαίες τροποποιήσεις των ΚΑΗ και/ή των ΚΜΔ, και να υποβάλει στη ΡΑΕΚ για έγκριση τελική πρόταση τροποποίησης των ΚΜΔ και των ΚΑΗ μέχρι την 31η Ιουλίου 2020, έτσι ώστε να είναι δυνατή χωρίς διακρίσεις η συμμετοχή των εγκαταστάσεων αποθήκευσης ηλεκτρισμού ανάντη του μετρητή στη λειτουργία της αγοράς ηλεκτρισμού. Τέλος αποφάσισε ότι οι εγκαταστάσεις αποθήκευσης ηλεκτρισμού ανάντη του μετρητή κατά τον κύκλο φόρτισης τους δεν θα καταβάλουν τέλη χρήσης δικτύου.

Ρυθμιστική Απόφαση 04/2019 - ΚΔΠ 324/2019 - Ρυθμιστικές Λογιστικές Οδηγίες για την Ετοιμασία Χωριστών Λογαριασμών - Υποβολή Προϋπολογιστικών Χωριστών Λογαριασμών

Με την Ρυθμιστική Απόφαση 04/2019 (ΚΔΠ 324/2019), η ΡΑΕΚ εκτίμησε ότι για καλύτερη πληροφόρηση της ΡΑΕΚ και για διευκόλυνση του εποπτικού της ρόλου, χρειάζεται να είναι διαθέσιμα τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στους Προϋπολογιστικούς Χωριστούς Λογαριασμούς του έτους που ακολουθεί το τρέχον έτος νωρίτερα από ότι προβλέπεται.

Συνεπώς, αποφασίστηκε όπως οι Προϋπολογιστικοί Χωριστοί Λογαριασμοί για το έτος που ακολουθεί το τρέχον έτος (δύο έτη μετά το έτος αναφοράς), υποβάλλονται στη ΡΑΕΚ μέχρι τις 30 Ιουνίου του τρέχοντος έτους.

Επιπλέον, εάν υπάρξουν τροποποιήσεις στους Προϋπολογιστικούς Χωριστούς Λογαριασμούς ή στον ενοποιημένο Προϋπολογισμό των Υπόχρεων Οργανισμών, οι Προϋπολογιστικοί Χωριστοί Λογαριασμοί θα υποβάλλονται εκ νέου στη ΡΑΕΚ.

Η εν λόγω Ρυθμιστική Απόφαση 04/2019 θα εφαρμόζεται από τους Προϋπολογιστικούς Χωριστούς Λογαριασμούς του έτους 2020 και μετέπειτα.

Ρυθμιστική Απόφαση 05/2019 - ΚΔΠ 419/2019 - Λειτουργικός Διαχωρισμός των Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ

Με τη Ρυθμιστική Απόφαση 05/2019 (ΚΔΠ 419/2019), η ΡΑΕΚ αποφάσισε την τροποποίηση της Ρυθμιστικής Απόφασης 04/2014 (ΚΔΠ 372/2014) «Λειτουργικός Διαχωρισμός των Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ», με τη διαγραφή της πρόνοιας «Επιθεωρήσεις ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων» από την παράγραφο Β.1.6 ώστε η επιθεώρηση/έλεγχος ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων καταναλωτών να διενεργείται από τον Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς (ΙΣΜ) ή τον Ιδιοκτήτη Συστήματος Διανομής (ΙΣΔ) ανάλογα με την περίπτωση, όπως ακριβώς προνοείται από τον περί Ηλεκτρισμού Νόμο (Κεφ. 170) και των δυνάμει αυτού εκδοθέντων Κανονισμών, μέχρι τροποποίησης αυτών. Επιπλέον οποιοδήποτε κόστος προκύπτει προς τον ΙΣΜ ή ΙΣΔ από την πιο πάνω δραστηριότητα, δεν είναι ανακτήσιμο από τις ρυθμιζόμενες διατιμήσεις που εγκρίνει η ΡΑΕΚ με βάση τις πρόνοιες της Ρυθμιστικής Απόφασης 02/2015 (ΚΔΠ 208/2015) «Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού» καθώς η εν λόγω δραστηριότητα δεν αφορά καθαυτό το φάσμα των δραστηριοτήτων της αγοράς ηλεκτρισμού.

Προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης - Λειτουργικός Διαχωρισμός των Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ

Η ΡΑΕΚ στις 20 Δεκεμβρίου 2019, ανακοίνωσε τη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, προσχεδίου Ρυθμιστικής Απόφασης με τίτλο «Λειτουργικός Διαχωρισμός των Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ» και ειδοποίησε τους κατόχους αδειών, αιτητές αδειών ή άλλα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, ότι μπορούν να υποβάλουν γραπτώς στη ΡΑΕΚ σχόλια, ενστάσεις ή/και παραστάσεις επί του προσχεδίου Ρυθμιστικής Απόφασης.

Σύμφωνα με το προσχέδιο της Ρυθμιστικής Απόφασης, η ΡΑΕΚ αποφάσισε να τροποποιήσει την Ρυθμιστική Απόφαση 04/2014 (ΚΔΠ 372/2014) «Λειτουργικός Διαχωρισμός των Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ», με την απομάκρυνση σε ολόκληρο το κείμενο του όρου Επιχειρηματική Μονάδα (ΕΜ) και αντικατάστασης αυτού με τον όρο Βασική Ρυθμιζόμενη Δραστηριότητα (ΒΡΔ) και να διαγραφεί η πρόνοια «MRTC» από την παράγραφο Β.1.6.

Ως εκ τούτου, οι δραστηριότητες του Κέντρου Ελέγχου και Επιδιόρθωσης Μετρητών (ΚΕΕΜ / MRTC) παραμένουν εντός των αρμοδιοτήτων του ΙΣΔ αντί των αρμοδιοτήτων των Μη Ρυθμιζόμενων Δραστηριοτήτων (ΜΡΔ) της ΑΗΚ και αφορούν:

- τη διακρίβωση (έλεγχος ακρίβειας) των μετρητών,

- τον προγραμματισμό και παραμετροποίηση των μετρητών,
- την κατασκευή και έλεγχο των μετρητικών διατάξεων (μέσης και χαμηλής τάσης),
- τη διερεύνηση ζημιών/βλαβών σε μετρητές/δέκτες,
- τη διαχείριση των μετρητών (αποθήκευση, έκδοση, απόσυρση, κτλ),
- την εκπαίδευση και υποστήριξη του προσωπικού Διανομής σε θέματα μετρητών,
- τον προγραμματισμό και έλεγχο των δεκτών τηλεχειρισμού, και
- τη διαχείριση καναλιών σφραγίσματος και σφραγίδων.

Η ΡΑΕΚ κάλεσε την ΑΗΚ όπως συμμορφωθεί άμεσα με την παρούσα τροποποίηση και μέχρι την τροποποίηση του περί Ηλεκτρισμού Νόμου (Κεφ. 170) και των δυνάμει αυτού εκδοθέντων Κανονισμών αναλόγως.

Προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης - Περί Καθορισμού Ύστατου Προμηθευτή στην Αγορά Ηλεκτρισμού

Η ΡΑΕΚ στις 20 Δεκεμβρίου 2019, ανακοίνωσε τη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, προσχεδίου Ρυθμιστικής Απόφασης με τίτλο «περί Καθορισμού Ύστατου Προμηθευτή στην Αγορά Ηλεκτρισμού» και ειδοποίησε τους κατόχους αδειών, αιτητές αδειών ή άλλα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, ότι μπορούν υποβάλουν γραπτώς στη ΡΑΕΚ σχόλια, ενστάσεις ή/και παραστάσεις επί του προσχεδίου Ρυθμιστικής Απόφασης.

Σύμφωνα με το προσχέδιο της Ρυθμιστικής Απόφασης, η ΡΑΕΚ αποφάσισε να ορίσει την ΑΗΚ-Προμήθεια ως Ύστατο Προμηθευτή στην αγορά ηλεκτρισμού, μέχρι την πλήρη εφαρμογή του νέου μοντέλου της αγοράς ηλεκτρισμού στην Κύπρο.

Οι τιμές στις οποίες οι καταναλωτές θα απολαύουν του δικαιώματος καθολικής υπηρεσίας υπό καθεστώς Ύστατου Προμηθευτή ορίζονται ως οι αντίστοιχες τιμολογιακές κατηγορίες της ΑΗΚ-Προμήθεια και θα τιμολογούνται στη βάση των εγκεκριμένων ρυθμιζόμενων διατιμήσεων σύμφωνα με τη Ρυθμιστική Απόφαση 02/2015 (ΚΔΠ 208/2015) «Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού» και τις εκάστοτε τροποποιήσεις ή αναθεωρήσεις αυτής που ισχύουν για τους λοιπούς πελάτες της ΑΗΚ-Προμήθεια, οι οποίοι ανήκουν στην ίδια κατηγορία καταναλωτών.

Επίσης τέθηκαν κατευθυντήριες γραμμές για την επιλογή Ύστατου Προμηθευτή στην αγορά ηλεκτρισμού από τη ΡΑΕΚ μετά από σχετική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και μετά την πλήρη εφαρμογή του νέου μοντέλου της αγοράς ηλεκτρισμού στην Κύπρο.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Απόφαση 1/2019 - Έγκριση προτεινόμενων από τον ΔΣΜΚ τροποποιήσεων στους Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού (ΚΑΗ) - Έκδοση 2.0.1

Με την Απόφαση 1/2019, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τους προτεινόμενους αναθεωρημένους ΚΑΗ που υποβλήθηκαν από τον ΔΣΜΚ. Δεδομένου του χρονικού διαστήματος που χρειάζεται ο ΔΣΜΚ για την προμήθεια του ανάλογου λογισμικού και υλισμικού για την εφαρμογή των νέων αναθεωρημένων εγκεκριμένων ΚΑΗ, το οποίο καθορίζεται στη Ρυθμιστική Απόφαση 01/2017 (ΚΔΠ 34/2017) «περί Εφαρμογής Δεσμευτικού Χρονοδιαγράμματος για την Πλήρη Εμπορική Λειτουργία του νέου Μοντέλου Αγοράς Ηλεκτρισμού», η ΡΑΕΚ θα αποφασίσει σε μεταγενέστερο στάδιο την ημερομηνία δημοσίευσης των νέων αναθεωρημένων εγκεκριμένων ΚΑΗ στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνία κατά την οποία με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 81(δ) του Νόμου θα τεθούν σε ισχύ. Στο πλαίσιο πλήρους διαφάνειας,

ενημέρωσης και έγκαιρης πληροφόρησης όλων των ενδιαφερομένων επενδυτών για τυχόν δραστηριοποίηση τους στον τομέα της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού αλλά και για ενημέρωση των οποιωνδήποτε άλλων ενδιαφερόμενων προσώπων ή/και συμμετεχόντων στην αγορά ηλεκτρισμού, οι νέοι αναθεωρημένοι εγκεκριμένοι ΚΑΗ να δημοσιοποιηθούν στην ιστοσελίδα του ΔΣΜΚ χωρίς ωστόσο να έχουν οποιαδήποτε ισχύ.

Απόφαση 05/2019 - Επιτρεπόμενα Έσοδα και Ρυθμιζόμενες Βασικές Διατιμήσεις Ηλεκτρισμού για το Έτος 2019

Με την Απόφαση 05/2019, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τα Επιτρεπόμενα Έσοδα και τις Ρυθμιζόμενες Βασικές Διατιμήσεις Ηλεκτρισμού για το έτος 2019, όπως παρουσιάζονται στον Πίνακα 1. Τα Επιτρεπόμενα Έσοδα του έτους 2019, περιλαμβάνουν απολογιστικές αναπροσαρμογές για το έτος 2017, βάσει της Μεθοδολογίας Αναπροσαρμογών Επιτρεπόμενων Εσόδων που εξέδωσε η ΡΑΕΚ, σύμφωνα με τις οποίες προήλθε μείωση 0.1%, κατά μέσο όρο, στο σύνολο των Βασικών Ρυθμιζόμενων Διατιμήσεων, για το έτος 2019.

Ανάκτηση από διατίμηση	Υποβληθέντα από Ρυθμιζόμενες Δραστηριότητες Επιτρεπόμενα Έσοδα 2019	Απολογιστικές αναπροσαρμογές	Εγκεκριμένα από ΡΑΕΚ Επιτρεπόμενα Έσοδα 2019
Διατίμηση ηλεκτρικής ενέργειας χονδρικής (Δ-Χ) σε βασική τιμή	€ 374.727.438	8.394.154	383.121.592
Αγορά ενέργειας από ΑΠΕ σε βασική τιμή	€ 45.084.441	-	45.084.441
Διατίμηση χρήσης του Συστήματος Μεταφοράς (Δ-ΧΣ)	€ 39.732.523	(3.332.918)	36.399.605
Διατιμήσεις χρήσης του Συστήματος Διανομής (μέση και χαμηλή τάση), που περιλαμβάνει ένα στοιχείο χρέωσης το οποίο σχετίζεται με το Διαχειριστή Συστήματος Διανομής (Δ-ΧΜ, Δ-ΧΧ)	€ 83.510.465	(8.079.353)	75.431.112
Διατίμηση υπηρεσιών εμπορολογιστικής διαχείρισης που παρέχονται στους πελάτες (Δ-ΕΛ)	€ 17.011.738	(114.784)	16.896.953
Διατίμηση για την παροχή Επικουρικών Υπηρεσιών και μακροχρόνιας εφεδρείας (Δ-ΕΥ)	€ 28.957.168	(736.744)	28.220.424
Διατίμηση για την ανάκτηση των δαπανών του Διαχειριστή του Συστήματος Μεταφοράς (Δ-ΔΣΜ)	€ 9.037.000	(1.467.000)	7.570.000
Διατίμηση για την ανάκτηση των δαπανών μετρήσεων που ανακύπτουν από το Διαχειριστή του Συστήματος Διανομής (Δ-MET)	€ 3.571.523	-	3.571.523
Διατιμήσεις προμήθειας και χρεώσεις αγοράς ηλεκτρισμού στον τελικό καταναλωτή (Δ-ΠΠ)	€ 601.632.296	-5.336.646	596.295.650

Πίνακας 1 - Εγκεκριμένα επιτρεπόμενα έσοδα ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων για το έτος 2019

Απόφαση 15/2019 - Έγκριση των Νέων Σχεδίων Διατιμήσεων της ΑΗΚ για το 2019

Με την Απόφαση 15/2019, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τα Σχέδια Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού για το έτος 2019, όπως αυτά έχουν υποβληθεί από την ΑΗΚ Προμήθεια, και έδωσε οδηγίες όπως η ΑΗΚ προβεί στη δημοσίευση των εγκεκριμένων Σχεδίων Διατιμήσεων για την κατάλληλη ενημέρωση των καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας και των άλλων συμμετεχόντων στην αγορά ηλεκτρισμού.

Απόφαση 16/2019 - Αναθεώρηση χρεώσεων χρήσης δικτύου, επικουρικών υπηρεσιών και άλλων υπηρεσιών που θα επιβάλλονται για την εφαρμογή του συστήματος συμψηφισμού λογαριασμών (net-billing), αυτοπαραγωγής και συμψηφισμού μετρήσεων (net-metering) με χρήση φωτοβολταϊκών συστημάτων και/ή βιομάζας σε οικιακές, και/ή βιομηχανικές και/ή εμπορικές εγκαταστάσεις αναλόγως, που λειτουργούν στο πλαίσιο των καθεστώτων στήριξης του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας για το 2019.

Με την Απόφαση 16/2019, η ΡΑΕΚ ενέκρινε την αναθεώρηση του πίνακα ανάλυσης χρεώσεων και πιστώσεων για συμψηφισμό λογαριασμών (net-billing) και αυτοπαραγωγή, που περιλαμβάνεται στην Απόφαση 919/2013, και την αναθεώρηση του πίνακα ανάλυσης χρεώσεων και πιστώσεων για συμψηφισμό μετρήσεων (net-metering), που περιλαμβάνεται στην Απόφαση 909/2013, από την 1η Ιανουαρίου 2019. Οι αναθεωρημένες χρεώσεις προέκυψαν λόγω της διαφοροποίησης στις διατιμήσεις χρήσης συστήματος μεταφοράς (Δ-ΧΣ) και διανομής μέσης και χαμηλής τάσης (Δ-ΧΜ, Δ-ΧΧ) με την Απόφαση της ΡΑΕΚ 05/2019. Στην Απόφαση επίσης αναφέρεται ότι η μεθοδολογία υπολογισμού των χρεώσεων και πιστώσεων για συμψηφισμό λογαριασμών (net-billing), αυτοπαραγωγή και συμψηφισμό μετρήσεων (net-metering) θα παραμείνει η ίδια με αυτή που είχε ακολουθηθεί στις Αποφάσεις της ΡΑΕΚ 909/2013 και 919/2013, μέχρις ότου αυτή αναθεωρηθεί μετά την ολοκλήρωση σχετικής μελέτης από τη ΡΑΕΚ σχετικά με τον ορθολογιστικό και κοστοστρεφή υπολογισμό των χρεώσεων χρήσης δικτύου και επικουρικών υπηρεσιών των τριών πιο πάνω κατηγοριών.

Απόφαση 59/2019 - Χωριστοί Λογαριασμοί ΑΗΚ για το έτος 2017

Με την Απόφαση 59/2019, η ΡΑΕΚ έδωσε οδηγίες στην ΑΗΚ να δημοσιεύσει τους ελεγμένους και εγκεκριμένους από το Διοικητικό Συμβούλιό της, Χωριστούς Λογαριασμούς για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017 στην ιστοσελίδα της ΑΗΚ, με επεξηγήσεις σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού της απόδοσης επί της μέσης ΡΒΑΠ για τις ΒΡΔ Παραγωγής, Μεταφοράς και Διανομής και του Περιθωρίου Κόστους επί των εξόδων εμπορολογιστικής διαχείρισης για τη ΒΡΔ Προμήθειας. Επίσης, η ΡΑΕΚ έδωσε συγκεκριμένες οδηγίες στην ΑΗΚ που αφορούν τον καταρτισμό των Χωριστών Λογαριασμών του έτους 2018 και μετέπειτα.

Απόφαση 81/2019 - Διατίμηση για την ανάκτηση δαπανών ΥΔΩ

Με την Απόφαση 81/2019, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τη διατίμηση για την ανάκτηση των δαπανών των ΥΔΩ (Δ-ΔΣ) στα €0,00071/kWh (προηγουμένως ήταν στα €0,00083/kWh), και έδωσε οδηγίες όπως η αναθεωρημένη διατίμηση Δ-ΔΣ εφαρμοστεί από τις τιμολογήσεις των καταναλωτών του Μαΐου 2019.

Απόφαση 96/2019 - Ορισμός ορίου (κατωφλίου) για τις συμβατικές μονάδες παραγωγής και τις μονάδες ΑΠΕ για συμμετοχή στη μεταβατική ρύθμιση της αγοράς ηλεκτρισμού

Με την Απόφαση 96/2019, η ΡΑΕΚ τροποποίησε την Απόφαση 234/2018 αναφορικά με το κατώφλι συμμετοχής στη μεταβατική ρύθμιση της αγοράς ηλεκτρισμού για παραγωγούς είτε με συμβατικές μονάδες παραγωγής είτε με μονάδες ΑΠΕ και καθόρισε νέο όριο (κατωφλίου) για συμμετοχή στη μεταβατική ρύθμιση της αγοράς ηλεκτρισμού για παραγωγούς είτε με συμβατικές μονάδες παραγωγής είτε με μονάδες ΑΠΕ με κανονικό μετρητή στα 50 kW για άδεια παραγωγής για σταθμό καθαρής ονομαστικής ισχύος που εκπροσωπούν.

Απόφαση 107/2019 - Υποβολή μεθοδολογιών υπολογισμού παραμέτρων και παράμετροι των κανονισμών της μεταβατικής ρύθμισης της αγοράς ηλεκτρισμού Έκδοση 1.2

Με την Απόφαση 119/2019, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τις παραμέτρους που καθορίζονται στους Κανόνες Μεταβατικής Ρύθμισης αγοράς ηλεκτρισμού Έκδοση 1.2.

Απόφαση 119/2019 - Έγκριση προτεινόμενων από τον ΔΣΜΚ τροποποιήσεων επί της ενοποιημένης έκδοσης 4.0.0 και των τροποποιητικών εκδόσεων 4.0.1 και 4.0.2 στους Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής (ΚΜΔ) - Έκδοση 5.0.0

Με την Απόφαση 119/2019, η ΡΑΕΚ ενέκρινε την πρόταση του ΔΣΜΚ για τροποποίηση των ΚΜΔ Έκδοση 5.0.0, η οποία αφορά τροποποιητική έκδοση της εγκεκριμένης ενοποιημένης Έκδοσης 4.0.0 και των εγκεκριμένων τροποποιητικών Εκδόσεων 4.0.1 και 4.0.2. Δεδομένου του χρονικού διαστήματος που χρειάζεται ο ΔΣΜΚ για την προμήθεια του ανάλογου λογισμικού και υλισμικού για την εφαρμογή των νέων αναθεωρημένων εγκεκριμένων ΚΑΗ, η ΡΑΕΚ θα αποφασίσει σε μεταγενέστερο στάδιο την ημερομηνία δημοσίευσης των ΚΜΔ Έκδοση 5.0.0 στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και σε ημερήσιες εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας (σύμφωνα με το άρθρο 76 του Ν.122(Ι)/2003), καθώς οι ΚΜΔ Έκδοση 5.0.0 δεν μπορούν να τεθούν σε ισχύ πριν τη δημοσίευση των νέων αναθεωρημένων εγκεκριμένων ΚΑΗ στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Επίσης, στο πλαίσιο πλήρους διαφάνειας, ενημέρωσης και έγκαιρης πληροφόρησης όλων των ενδιαφερομένων επενδυτών για τυχόν δραστηριοποίηση τους στον τομέα της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού αλλά και για ενημέρωση των οποιωνδήποτε άλλων ενδιαφερομένων προσώπων ή/και συμμετεχόντων στην αγορά ηλεκτρισμού, οι ΚΜΔ Έκδοση 5.0.0 θα δημοσιοποιηθούν στην ιστοσελίδα του ΔΣΜΚ και θα αναγράφει σε περίοπτο μέρος επί των ΚΜΔ ότι αυτοί «έχουν εγκριθεί από τη ΡΑΕΚ και θα τεθούν σε ισχύ με τη δημοσίευση τους από τη ΡΑΕΚ».

Απόφαση 120/2019 - Μεθοδολογία υπολογισμού της προβλεπόμενης ετήσιας εξαχθείσας ηλεκτρικής ενέργειας στο Σύστημα Μεταφοράς και προβλεπόμενης ετήσιας παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ

Με την Απόφαση 120/2019, η ΡΑΕΚ ενέκρινε την μεθοδολογία υπολογισμού της προβλεπόμενης ετήσιας εξαχθείσας ηλεκτρικής ενέργειας στο Σύστημα Μεταφοράς και προβλεπόμενης ετήσιας παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ που έχει υποβληθεί από τον ΔΣΜΚ. Επίσης έδωσε οδηγίες σε όλες τις ΒΡΔ που τα έσοδα και οι διατιμήσεις τους ρυθμίζονται, όπως χρησιμοποιούν την μεθοδολογία υπολογισμού της προβλεπόμενης ετήσιας εξαχθείσας ηλεκτρικής ενέργειας στο Σύστημα Μεταφοράς και προβλεπόμενης ετήσιας παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ για σκοπούς υπολογισμού των ρυθμιζόμενων διατιμήσεων που υποβάλλονται στη ΡΑΕΚ για έγκριση, από τις διατιμήσεις του 2020 και μετέπειτα.

Απόφαση 125/2019 - Επάρκεια ισχύος του συστήματος ηλεκτροπαραγωγής για το 2020

Με την Απόφαση 125/2019, η ΡΑΕΚ αποφάσισε όπως η Διεύθυνση Παραγωγής της ΑΗΚ εγκαταστήσει πρόσθετο προσωρινό παραγωγικό δυναμικό ισχύος 130MWe το οποίο θα πρέπει να είναι διαθέσιμο για το διάστημα από 1 Ιουνίου 2020 έως 15 Σεπτεμβρίου 2020 για την περίπτωση που οι υφιστάμενες αδειοδοτημένες μονάδες παραγωγής της που πληρούν τις προδιαγραφές της νομοθεσίας σε σχέση με τις εκπομπές ρύπων, δεν επαρκούν για να καλύψουν τη ζήτηση σε ηλεκτρική ενέργεια και το περιθώριο λειτουργικής εφεδρείας κατά το εν λόγω διάστημα.

Απόφαση 131/2019 - Έγκριση των παραμέτρων που υπέβαλε ο ΔΣΔ για τους Κανονισμούς μεταβατικής ρύθμισης της αγοράς ηλεκτρισμού για το έτος 2019

Με την Απόφαση 131/2019, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τους συντελεστές απωλειών διανομής του Συστήματος Διανομής (μέση και χαμηλή τάση) για το 2019.

Απόφαση 136/2019 - Συμφωνίες ΑΗΚ με εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον Τομέα των Τηλεπικοινωνιών

Με την Απόφαση 136/2019, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τις συμφωνίες μεταξύ ΙΣΔ και ΜΡΔ και μεταξύ ΙΣΜ και ΜΡΔ. Ενέκρινε επίσης, τον διαχωρισμό των εσόδων από τις συμφωνίες της ΑΗΚ με εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, οι οποίες έχουν διαχωριστεί μεταξύ ΙΣΜ και ΙΣΔ αφενός και των ΜΡΔ αφετέρου, στην αναλογία 90%:10% από την 1η Ιανουαρίου 2017 και τον διαχωρισμό του 90% των εσόδων μεταξύ του ΙΣΔ και του ΙΣΜ στο 50%:50% αντίστοιχα, βάσει των πραγματικών εσόδων από τη χρήση του κάθε δικτύου. Τέλος, έδωσε οδηγίες στον ΙΣΔ να επανυποβάλει το αίτημα του για χρήση του συστήματος διανομής για άλλες μη σχετικές με την ηλεκτρική ενέργεια δραστηριότητες, και συγκεκριμένα αναφορικά με τη σύναψη συμφωνιών με εταιρείες παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, λαμβάνοντας υπόψη τη συμφωνία μεταξύ ΙΣΔ και ΜΡΔ η οποία εγκρίθηκε με την παρούσα Απόφαση.

Απόφαση 142/2019 - Συμπερίληψη επενδυτικών δαπανών στη ΡΒΑΠ της ΒΡΔ Παραγωγής

Με την Απόφαση 142/2019, η ΡΑΕΚ αποφάσισε ότι οι επενδυτικές δαπάνες για την εγκατάσταση μονάδας παραγωγής ηλεκτροπαραγωγής τεχνολογίας συνδυασμένου κύκλου, δυναμικότητας 160ΜWe, στον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό (ΗΣ) Βασιλικού, την εγκατάσταση μονάδων αποθείωσης και κατακράτησης σωματιδίων στις Μονάδες Ατμού 1 & 2 του ΗΣ Βασιλικού, και την αναβάθμιση της υφιστάμενης Μονάδας Κατακράτησης Σωματιδίων στη Μονάδα 3 του ΗΣ Βασιλικού, θεωρούνται εύλογες, και επομένως εγκρίνεται η συμπερίληψη τους στη ΡΒΑΠ της ΒΡΔ Παραγωγής της ΑΗΚ.

Το κόστος επίσπευσης για την εγκατάσταση των μονάδων αποθείωσης και κατακράτησης σωματιδίων στις Μονάδες Ατμού 1 & 2 του ΗΣ Βασιλικού, θα θεωρηθεί εύλογο μόνο στην περίπτωση που οι εργασίες ολοκληρωθούν έγκαιρα εντός των χρονοδιαγραμμάτων που έχουν υποβληθεί. Πιθανή καθυστέρηση στην παράδοση οποιασδήποτε εκ των δύο Μονάδων, ανεξαρτήτως διάρκειας και αιτίας, σημαίνει ότι το κόστος επίσπευσης που καταβλήθηκε δεν συνεπάγεται κανένα όφελος, οπότε δεν μπορεί να θεωρηθεί εύλογο.

Απόφαση 158/2019 - Συντελεστές Ρήτρας Καυσίμου και Βασικές Τιμές για αγορά ενέργειας από ΑΠΕ για την περίοδο Ιούλιος - Δεκέμβριος 2019

Με την Απόφαση 158/2019, η ΡΑΕΚ καθόρισε τους Συντελεστές Ρήτρας Καυσίμου και τις Βασικές Τιμές για αγορά ενέργειας από ΑΠΕ για την περίοδο Ιούλιος-Δεκέμβριος 2019, όπως παρουσιάζονται στον Πίνακα 2.

Συντελεστές ρήτρας καυσίμου για καταναλωτές		Συντελεστές ρήτρας καυσίμου για αγορά ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ		Βασικές τιμές αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ	
	€/kWh/1€σ		€/kWh/1€σ		€/kWh
Χαμηλή τάση	0,00023718	Χαμηλή τάση	0,00023173	Χαμηλή τάση	7,185
Μέση τάση	0,00023173	Μέση τάση	0,00022711	Μέση τάση	7,046
Υψηλή τάση	0,00022711	Υψηλή τάση	0,00022313	Υψηλή τάση	6,927

Πίνακας 2 - Συντελεστές ρήτρας καυσίμων για καταναλωτές

Επίσης, έδωσε οδηγίες στη ΒΡΔ Παραγωγής της ΑΗΚ να αφαιρέσει από τον υπολογισμό του Μέσου Σταθμικού Κόστους Καυσίμου του μηνός Ιουνίου 2019, και μετέπειτα, μέχρις ότου η Ατμοηλεκτρική Μονάδα 3 του ΗΣ Βασιλικού τεθεί σε πλήρη εμπορική λειτουργία, το μηνιαίο επιπρόσθετο λειτουργικό κόστος από τη μη διαθεσιμότητα της Ατμοηλεκτρικής Μονάδας του ΗΣ Βασιλικού στο σύστημα ηλεκτροπαραγωγής, που είχε εκτιμηθεί στα €1.840.155 το μήνα.

Απόφαση 169/2019 - Μακροπρόθεσμη πρόβλεψη ετήσιας μέγιστης συνολικής ηλεκτρικής ισχύος και συνολικής παραγομένης ηλεκτρικής ενέργειας για τη δεκαετία 2019-2028

Με την Απόφαση 169/2019, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τη μακροπρόθεσμη πρόβλεψη ετήσιας μέγιστης συνολικής ηλεκτρικής ισχύος και συνολικής παραγομένης ηλεκτρικής ενέργειας για τη δεκαετία 2019-2028 που υπέβαλε ο ΔΣΜΚ.

Απόφαση 198/2019 - Επισκόπηση και αναθεώρηση δήλωσης ρυθμιστικής πρακτικής και μεθοδολογίας διατιμήσεων ηλεκτρισμού

Με την Απόφαση 198/2019, η ΡΑΕΚ, αφού εκτίμησε ότι με την εφαρμογή των νέων ΚΑΗ και τη νέα αγορά ηλεκτρισμού, η οποία σύμφωνα με την τελευταία ενημέρωση από τον ΔΣΜΚ, θα τεθεί σε λειτουργία στις 7 Οκτωβρίου 2021, χρειάζεται να υπάρχει σε ισχύ δήλωση ρυθμιστικής πρακτικής και μεθοδολογίας διατιμήσεων ηλεκτρισμού η οποία να συνάδει με τους νέους κανόνες αγοράς ηλεκτρισμού, αποφάσισε την διενέργεια ανοικτού διαγωνισμού για την πρόσληψη συμβούλων για την επισκόπηση και αναθεώρηση της δήλωσης ρυθμιστικής πρακτικής και μεθοδολογίας διατιμήσεων ηλεκτρισμού. Το σχετικό συμβόλαιο έχει υπογραφεί και η εργασία της πιθανής αναθεώρησης της δήλωσης ρυθμιστικής πρακτικής και μεθοδολογίας διατιμήσεων ηλεκτρισμού έχει αρχίσει.

Απόφαση 199/2019 - Προσχέδιο κανονισμών για κατάργηση και αντικατάσταση των «περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Δείκτες Απόδοσης) Κανονισμών του 2005» (ΚΔΠ 571/2005)

Με την Απόφαση 199/2019, η ΡΑΕΚ έκδωσε προσχέδιο Κανονισμών για Κατάργηση και Αντικατάσταση των «περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Δείκτες Απόδοσης) Κανονισμών του 2005» (ΚΔΠ 571/2005), το περιεχόμενο των οποίων αφορούν στον εκσυγχρονισμό των Δεικτών Απόδοσης οι οποίοι περιλαμβάνουν τις υποχρεώσεις του Προμηθευτή και του ΔΣΔ, τα δικαιώματα των καταναλωτών, τα πρότυπα απόδοσης και τα ελάχιστα επίπεδα απόδοσης αυτών, καθώς και το πρόστιμο που επιβάλλεται σε περίπτωση παράλειψης συμμόρφωσης του Προμηθευτή ή/και του ΔΣΔ.

Απόφαση 204/2019 - Υποβολή στοιχείων προς τη ΡΑΕΚ από κατόχους άδειας λειτουργίας οι οποίοι λειτουργούν σταθμούς παραγωγής ηλεκτρισμού δυναμικότητας άνω των 8 MW

Με την Απόφαση 204/2019, η ΡΑΕΚ έδωσε οδηγίες σε όλους τους κατόχους άδειας λειτουργίας οι οποίοι λειτουργούν σταθμούς παραγωγής ηλεκτρισμού δυναμικότητας άνω των 8 MW, όπως υποβάλλουν κάθε έτος, εντός του χρονοδιαγράμματος, το Έντυπο Ε100 στη ΡΑΕΚ (το οποίο περιλαμβάνει πληροφορίες για τα οικονομικά αποτελέσματα του έτους). Από την πιο πάνω υποχρέωση εξαιρέθηκε η ΒΡΔ της Παραγωγής της ΑΗΚ, η οποία υποβάλλει Χωριστούς Λογαριασμούς Βάσει της Ρυθμιστικής Απόφασης 02/2014 (ΚΔΠ 370/2014) «Ρυθμιστικές λογιστικές οδηγίες για την υποβολή χωριστών λογαριασμών».

Απόφαση 238/2019 - Τροποποίηση πρότυπων όρων αδειών που περιέχονται στα παραρτήματα 2 μέχρι 6 των περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου (Έκδοση Αδειών) Κανονισμών του 2006

Με την Απόφαση 238/2019, η ΡΑΕΚ, αφού έλαβε, μεταξύ άλλων, υπόψη το γεγονός ότι οι περί Ρύθμισης της αγοράς φυσικού αερίου (Έκδοση Αδειών) Κανονισμοί εκδόθηκαν το 2006 καθώς και ότι πρέπει να

διασφαλιστεί ότι οι πρότυποι όροι των αδειών συνάδουν με την Οδηγία 2009/73/ΕΚ σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου που εκδόθηκε το 2009, τους περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμους του 2004 μέχρι 2018 καθώς και το διαμορφούμενο πλαίσιο της αγοράς του φυσικού αερίου, αποφάσισε την τροποποίηση των πρότυπων όρων αδειών που περιέχονται στα Παραρτήματα 2 μέχρι 6 των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου (Έκδοση Αδειών) Κανονισμών του 2006.

Απόφαση 251/2019 - Παρακολούθηση διαδικασίας για την πλήρη εμπορική λειτουργία του νέου μοντέλου αγοράς ηλεκτρισμού

Με την Απόφαση 251/2019, η ΡΑΕΚ αφού εξέτασε και μελέτησε ενδελεχώς όλα τα σχετικά έγγραφα και στοιχεία που τέθηκαν ενώπιόν της, και εκτίμησε ότι ο λόγος που κατά το μάλλον συντέινε στην αδυναμία εφαρμογής και ολοκλήρωσης του χρονοδιαγράμματος για την πλήρη εμπορική λειτουργία του νέου μοντέλου αγοράς ηλεκτρισμού, ως προνοείται από τη Ρυθμιστική Απόφαση 01/2017 (ΚΔΠ 34/2017) «περί Εφαρμογής δεσμευτικού χρονοδιαγράμματος για την πλήρη εμπορική λειτουργία του νέου μοντέλου Αγοράς Ηλεκτρισμού», φαίνεται κυρίως να σχετίζεται με τη νομοθεσία περί Δημοσίων Συμβάσεων και την εφαρμογή της από το ΔΣΜΚ, ο έλεγχος της οποίας δεν εμπίπτει στο πεδίο αρμοδιοτήτων και εξουσιών της ΡΑΕΚ, αποφάσισε όπως συνεχίσει να παρακολουθεί στενά τις ενέργειες του ΔΣΜΚ προς το σκοπό της πλήρους εμπορικής λειτουργίας του νέου μοντέλου αγοράς ηλεκτρισμού και επεμβαίνει όπου έχει εκ του Νόμου αρμοδιότητα. Επιπλέον αποφάσισε όπως ο ΔΣΜΚ συνεχίσει να ενημερώνει με μηνιαίες εκθέσεις τη ΡΑΕΚ για κάθε πρόοδο που σημειώνεται για την πλήρη εμπορική λειτουργία του νέου μοντέλου αγοράς ηλεκτρισμού.

Απόφαση 252/2019 - Παρακολούθηση διαδικασίας για την πλήρη εγκατάσταση και λειτουργία από τον ΔΣΔ του λογισμικού MDMS

Με την Απόφαση 252/2019, η ΡΑΕΚ αφού εξέτασε και μελέτησε ενδελεχώς όλα τα σχετικά έγγραφα και στοιχεία που τέθηκαν ενώπιόν της, και εκτίμησε ότι ο λόγος που κατά το μάλλον συντέινε στην αδυναμία εφαρμογής και ολοκλήρωσης του χρονοδιαγράμματος για την πλήρη εγκατάσταση και λειτουργία του MDMS, ως προνοείται από τη Ρυθμιστική Απόφαση 01/2017 (ΚΔΠ 34/2017) «περί Εφαρμογής δεσμευτικού χρονοδιαγράμματος για την πλήρη εμπορική λειτουργία του νέου μοντέλου Αγοράς Ηλεκτρισμού», φαίνεται να σχετίζεται κυρίως με τη νομοθεσία περί Δημοσίων Συμβάσεων και την εφαρμογή της από το ΔΣΔ, ο έλεγχος της οποίας δεν εμπίπτει στο πεδίο αρμοδιοτήτων και εξουσιών της ΡΑΕΚ, αποφάσισε όπως συνεχίσει να παρακολουθεί στενά τις ενέργειες του ΔΣΔ προς το σκοπό της πλήρους εγκατάστασης και λειτουργίας του MDMS και επεμβαίνει όπου έχει εκ του Νόμου αρμοδιότητα. Επιπλέον αποφάσισε όπως ο ΔΣΔ ενημερώνει με μηνιαίες εκθέσεις τη ΡΑΕΚ για κάθε πρόοδο που σημειώνεται για την πλήρη εγκατάσταση και λειτουργία του MDMS.

Απόφαση 264/2019 - Πλαίσιο Τροποποίησης Αδειών/ Εξαιρέσεων από Άδεια Κατασκευής και Λειτουργίας Σταθμού Παραγωγής Ηλεκτρισμού

Με την Απόφαση 264/2019, η ΡΑΕΚ έδωσε κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με το πλαίσιο τροποποίησης Αδειών και Εξαιρέσεων από Άδεια Κατασκευής και Λειτουργίας σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού.

Απόφαση 304/2019 - Χωριστοί Λογαριασμοί ΑΗΚ για το έτος 2018

Με την Απόφαση 304/2019, η ΡΑΕΚ έδωσε οδηγίες προς την ΑΗΚ να δημοσιεύσει μέχρι την 1η Δεκεμβρίου 2019 το αργότερο, τους ελεγμένους και εγκεκριμένους από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΗΚ, Χωριστούς Λογαριασμούς για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 στην ιστοσελίδα της ΑΗΚ, με επεξηγήσεις

σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού της Απόδοσης επί της Μέσης ΡΒΑΠ για τις ΒΡΔ Παραγωγής, Μεταφοράς και Διανομής και του περιθωρίου κόστους επί των εξόδων εμπορολογιστικής διαχείρισης για τη ΒΡΔ Προμήθειας.

Απόφαση 315/2019 - Έγκριση Προτεινόμενων από τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου Τροποποιήσεων στους Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού - Έκδοση 2.1.0

Με την Απόφαση 315/2019, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τους προτεινόμενους αναθεωρημένους ΚΑΗ Έκδοση 2.1.0 που υποβλήθηκαν από τον ΔΣΜΚ. Δεδομένου του χρονικού διαστήματος που χρειάζεται ο ΔΣΜΚ για την προμήθεια του ανάλογου λογισμικού και υλισμικού για την εφαρμογή των νέων αναθεωρημένων εγκεκριμένων ΚΑΗ, το οποίο καθορίζεται στην Ρυθμιστική Απόφαση 01/2017 (ΚΔΠ 34/2017) «περί Εφαρμογής δεσμευτικού χρονοδιαγράμματος για την πλήρη εμπορική λειτουργία του νέου μοντέλου Αγοράς Ηλεκτρισμού», η ΡΑΕΚ θα αποφασίσει σε μεταγενέστερο στάδιο την ημερομηνία δημοσίευσης των νέων αναθεωρημένων εγκεκριμένων ΚΑΗ στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνία κατά την οποία με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 81(6) του Νόμου θα τεθούν σε ισχύ. Επιπλέον, στο πλαίσιο πλήρους διαφάνειας, ενημέρωσης και έγκαιρης πληροφόρησης όλων των ενδιαφερομένων επενδυτών για τυχόν δραστηριοποίησή τους στον τομέα της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού αλλά και για ενημέρωση των οποιωνδήποτε άλλων ενδιαφερόμενων προσώπων ή/και συμμετεχόντων στην αγορά ηλεκτρισμού, οι νέοι αναθεωρημένοι εγκεκριμένοι ΚΑΗ θα δημοσιοποιηθούν στην ιστοσελίδα του ΔΣΜΚ χωρίς ωστόσο να έχουν οποιαδήποτε ισχύ.

Απόφαση 316/2019 - Έγκριση προτεινόμενων από τον ΔΣΜΚ τροποποιήσεων στους ΚΜΔ - Έκδοση 5.1.0

Με την Απόφαση 316/2019, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τους προτεινόμενους αναθεωρημένους ΚΜΔ Έκδοση 5.1.0 που υποβλήθηκαν από τον ΔΣΜΚ. Δεδομένου του χρονικού διαστήματος που χρειάζεται ο ΔΣΜΚ για την προμήθεια του ανάλογου λογισμικού και υλισμικού για την εφαρμογή των νέων αναθεωρημένων εγκεκριμένων ΚΑΗ, το οποίο καθορίζεται στην Ρυθμιστική Απόφαση 01/2017 (ΚΔΠ 34/2017) «περί εφαρμογής δεσμευτικού χρονοδιαγράμματος για την πλήρη εμπορική λειτουργία του νέου μοντέλου αγοράς ηλεκτρισμού», η ΡΑΕΚ θα αποφασίσει σε μεταγενέστερο στάδιο την ημερομηνία δημοσίευσης των νέων αναθεωρημένων εγκεκριμένων ΚΜΔ στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνία κατά την οποία με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 76 του Νόμου θα τεθούν σε ισχύ. Επιπλέον στο πλαίσιο πλήρους διαφάνειας, ενημέρωσης και έγκαιρης πληροφόρησης όλων των ενδιαφερομένων επενδυτών για τυχόν δραστηριοποίησή τους στον τομέα της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού αλλά και για ενημέρωση των οποιωνδήποτε άλλων ενδιαφερόμενων προσώπων ή/και συμμετεχόντων στην αγορά ηλεκτρισμού, οι νέοι αναθεωρημένοι εγκεκριμένοι ΚΜΔ να δημοσιοποιηθούν στην ιστοσελίδα του ΔΣΜΚ χωρίς ωστόσο να έχουν οποιαδήποτε ισχύ.

Απόφαση 319/2019 - Αποξήλωση συστοιχίας πυκνωτών στον υποσταθμό (Υ/Σ) «Ορούντα 132 kV»

Με την Απόφαση 319/2019, η ΡΑΕΚ ενέκρινε το αίτημα του ΙΣΜ για την αποξήλωση συστοιχίας πυκνωτών στον Υ/Σ «Ορούντα» 132 kV, στο πλαίσιο της ομαλής λειτουργίας του ηλεκτρικού συστήματος.

Απόφαση 325/2019 - Έγκριση για Χρήση του Συστήματος Μεταφοράς και του Συστήματος Διανομής για σκοπούς που δεν σχετίζονται με την ηλεκτρική ενέργεια

Με την Απόφαση 325/2019, η ΡΑΕΚ αποφάσισε να δώσει οδηγίες στον ΙΣΔ και στον ΙΣΜ, όπως έκαστο αίτημα τους για έγκριση από τη ΡΑΕΚ της χρήσης των συστημάτων μεταφοράς και διανομής για σκοπούς που δεν σχετίζονται με την ηλεκτρική ενέργεια σύμφωνα με τα άρθρα 49 και 51, αποστέλλεται τουλάχιστον τρεις μήνες πριν την υπολογιζόμενη ημερομηνία υπογραφής της σχετικής Σύμβασης με τον παροχέα

τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών. Επίσης, αποφάσισε να δώσει οδηγίες στον ΙΣΔ και στον ΙΣΜ, όπως έκαστο αίτημα τους σύμφωνα με τα άρθρα 49 και 51, συνοδεύεται υποχρεωτικώς από έγγραφη βεβαίωση του αρμόδιου Διαχειριστή ότι η χρήση του συστήματος για την οποία αιτείται έγκριση από τη ΡΑΕΚ δεν επηρεάζει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του ΙΣΜ και του ΔΣΜΚ ή του ΙΣΔ και ΔΣΔ αντίστοιχα.

Απόφαση 342/2019 - Εξαιρέση από πρόνοιες των ΚΜΔ

Με την Απόφαση 342/2019, η ΡΑΕΚ έδωσε εξαιρέση στους ΔΣΜΚ και ΔΣΔ από τις πρόνοιες της παραγράφου Τ16.6.1 των εν ισχύ ΚΜΔ (Έκδοση 4.0.0 και Τροποποιήσεις 4.0.1 και 4.0.2). Η εν λόγω εξαιρέση δίδεται ούτως ώστε να είναι δυνατή η πιλοτική σύνδεση αριθμού Φωτοβολταϊκών Πάρκων με εγκατεστημένη ισχύ ίση ή μεγαλύτερη από 0.5 MW στο Σύστημα Τηλελέγχου και Διαχείρισης Ενέργειας (ΣΤΗΔΕ) του Συστήματος Διανομής για σκοπούς εκτέλεσης αναγκαίων λειτουργικών ελέγχων, και στην περίπτωση επιτυχίας των εν λόγω λειτουργικών ελέγχων θα υποβληθεί αίτημα για εξαιρέση η οποία θα αφορά το σύνολο των Φωτοβολταϊκών Πάρκων με εγκατεστημένη ισχύ ίση ή μεγαλύτερη από 0,5 MW, ενώ παράλληλα θα προωθηθεί εισήγηση για τροποποίηση των σχετικών προνοιών στο πλαίσιο την επόμενη αναθεώρησης των ΚΜΔ.

Ενέργειες που λήφθηκαν σε σχέση με απορρέοντα από προηγούμενες Ρυθμιστικές Αποφάσεις και εφαρμογή ευρωπαϊκού νομοθετικού πλαισίου

Ανακοίνωση - Υποχρεώσεις των συμμετεχόντων στην αγορά, ως προς την αναφορά δεδομένων προς τον Οργανισμό Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας («ACER»)

Στις 22 Νοεμβρίου 2019 η ΡΑΕΚ, ασκώντας τις εξουσίες που της παρέχουν οι περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμοι του 2003 έως 2018 και οι περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμοι του 2004 έως 2018 στο πλαίσιο της διασφάλισης της εφαρμογής των προνοιών του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1227/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2011 για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά ενέργειας, εξέδωσε σχετική Ανακοίνωση με την οποία έθετε στην προσοχή των συμμετεχόντων στην αγορά πρόνοιες του Κανονισμού ως προς την υποχρέωση αναφοράς δεδομένων.

Σύμφωνα με την Ανακοίνωση η αποτελεσματική επιτήρηση των χονδρικών αγορών ενέργειας απαιτεί τακτική παρακολούθηση των λεπτομερειών των συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων των εντολών διαπραγμάτευσης, καθώς και δεδομένων σχετικά με τη δυναμικότητα και τη χρήση των εγκαταστάσεων παραγωγής, αποθήκευσης, κατανάλωσης ή μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου. Σύμφωνα με το άρθρο 8 (Συγκέντρωση Δεδομένων) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1227/2011, οι συμμετέχοντες στην αγορά ή, για λογαριασμό τους πρόσωπο ή αρχή έχουν την υποχρέωση να παρέχουν στον ACER καταγραφή των συναλλαγών στις χονδρικές αγορές ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των εντολών διαπραγμάτευσης.

Έλεγχος συμμόρφωσης του τρόπου λειτουργίας της ΑΗΚ στη βάση του λειτουργικού διαχωρισμού των δραστηριοτήτων της σύμφωνα με το ρυθμιστικό πλαίσιο

Η ΡΑΕΚ με βάση τις πρόνοιες της Ρυθμιστικής Απόφασης 04/2014 «Λειτουργικός Διαχωρισμός των Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ», προσέλαβε μέσω ανοικτής διαγωνιστικής διαδικασίας εξωτερικούς συμβούλους με όρους εντολής τον έλεγχο του βαθμού συμμόρφωσης του τρόπου λειτουργίας της ΑΗΚ στη βάση του λειτουργικού διαχωρισμού των δραστηριοτήτων της σύμφωνα με το ρυθμιστικό πλαίσιο, με την εφαρμογή εξειδικευμένων ελέγχων που θα υλοποιούνταν σε τρεις διακριτές χρονικές περιόδους.

Σύμφωνα με τους όρους εντολής, κατά το υπό αναφορά έτος, διενεργήθηκε ο τρίτος και τελευταίος έλεγχος, όπου και υποβλήθηκε στη ΡΑΕΚ σχετική εμπεριστατωμένη και αναλυτική έκθεση από τους εξωτερικούς συμβούλους της, στην οποία καταγράφηκαν τα ευρήματα του εν λόγω ελέγχου και αναδείχθηκαν συγκεκριμένες αποκλίσεις στο πλαίσιο συμμόρφωσης της ΑΗΚ με το ρυθμιστικό πλαίσιο.

Στη συνέχεια η ΡΑΕΚ, λαμβάνοντας υπόψη τα ευρήματα του τρίτου ελέγχου, έλαβε τις δέουσες ενέργειες επισημαίνοντας προς το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΗΚ τα εν λόγω ευρήματα και δη των συγκεκριμένων αποκλίσεων με οδηγίες για διόρθωση αυτών και πλήρη εφαρμογή και τήρηση των προνοιών του ρυθμιστικού πλαισίου με χρονικό ορόσημο την 30η Νοεμβρίου 2019.

Η ΑΗΚ ανταποκρίθηκε εντός του πιο πάνω χρονοδιαγράμματος με βάση τις οδηγίες της ΡΑΕΚ. Η ΡΑΕΚ αφού μελέτησε ενδελεχώς όλα τα στοιχεία που υποβλήθηκαν ενώπιον της διαπίστωσε τη συμμόρφωση της ΑΗΚ τη δεδομένη χρονική στιγμή με τις πρόνοιες της Ρυθμιστικής Απόφασης 04/2014 (ΚΔΠ 372/2014) «Λειτουργικός Διαχωρισμός των Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ».

Διατιμήσεις ηλεκτρισμού για το έτος 2019

Με την Απόφαση 05/2019 ημερομηνίας 8 Ιανουαρίου 2019, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τις ρυθμιζόμενες βασικές διατιμήσεις ηλεκτρισμού για το έτος 2019, οι οποίες βασίζονται στις ίδιες αρχές και χαρακτηριστικά με τις διατιμήσεις ηλεκτρισμού του έτους 2017. Επίσης, κατά το 2019, εκδόθηκε η «Μεθοδολογία Υπολογισμού της Προβλεπόμενης Ετήσιας Εξαχθείσας Ηλεκτρικής Ενέργειας στο Σύστημα Μεταφοράς και Προβλεπόμενης Ετήσιας Παραγωγής Ενέργειας από ΑΠΕ» με την οποία δίνονται οι αρχές με τις οποίες οι Ρυθμιζόμενες Δραστηριότητες πρέπει να υπολογίζουν την προβλεπόμενη ετήσια εξαχθείσα ηλεκτρική ενέργεια στο Σύστημα Μεταφοράς και την προβλεπόμενη ετήσια παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ για σκοπούς υπολογισμού των διατιμήσεων που υποβάλλονται στη ΡΑΕΚ για έγκριση, από τις διατιμήσεις του 2020 και μετέπειτα (Απόφαση ΡΑΕΚ 120/2019).

Κανόνες αγοράς ηλεκτρισμού

Σύμφωνα με τους Νόμους περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού του 2003 έως 2018, οι ΚΑΗ:

- Διέπουν τους μηχανισμούς, τις τιμές και άλλους όρους και προϋποθέσεις που τυχάνουν εφαρμογής στις περιπτώσεις που οι κάτοχοι αδειών αγοράζουν ή πωλούν ηλεκτρισμό με βάση διευθετήσεις που διενεργούνται από τον ΔΣΜΚ.
- Διασφαλίζουν ότι οι κάτοχοι αδειών από τους οποίους ζητείται να συμμετέχουν στην αγορά και πώληση ηλεκτρισμού, με βάση τις διευθετήσεις αυτές, δεν θα υπόκεινται σε δυσμενή διάκριση.
- Προάγουν την αποδοτικότητα και την οικονομία και διευκολύνουν τον ανταγωνισμό στην αγορά και πώληση ηλεκτρισμού με βάση τις διευθετήσεις αυτές.

Οι ΚΑΗ τηρούνται από όλους τους κατόχους αδειών ή από πρόσωπα στα οποία έχουν παραχωρηθεί εξαιρέσεις, στην έκταση που το απαιτούν οι άδειες ή οι εξαιρέσεις τους.

Κατά το υπό αναφορά έτος, η ΡΑΕΚ ενέκρινε (Απόφαση 1/2019, ημερομηνίας 4 Ιανουαρίου 2019) την προτεινόμενη από τον ΔΣΜΚ νέα Έκδοση 2.0.1 των ΚΑΗ στο πλαίσιο ένταξης και συμμετοχής Μονάδων Συμπαράγωγής Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (ΣΗΘΥΑ).

Ακολούθως, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ΚΑΗ είναι ένα έγγραφο δυναμικού χαρακτήρα η ΡΑΕΚ ενέκρινε (Απόφαση 315/2019, ημερομηνίας 26 Νοεμβρίου 2019) την προτεινόμενη από τον ΔΣΜΚ Έκδοση 2.1.0 των ΚΑΗ. Η εν λόγω αναθεώρηση υποβλήθηκε κατόπιν οδηγιών της ΡΑΕΚ και υλοποιεί τη συμμετοχή απόκρισης της ζήτησης (demand response) στην ανταγωνιστική αγορά ηλεκτρισμού. Οι εν λόγω ΚΑΗ,

δεδομένου του χρονικού διαστήματος που χρειάζεται ο ΔΣΜΚ για την προμήθεια του ανάλογου λογισμικού και υλισμικού για την εφαρμογή τους, θα δημοσιευτούν στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνία κατά την οποία με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 81(6) του Νόμου θα τεθούν σε ισχύ, με απόφαση της ΡΑΕΚ σε μεταγενέστερο στάδιο.

Με βάση τις πρόνοιες των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 έως 2018 και συγκεκριμένα του άρθρου 80, μέχρι τη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας των αναθεωρημένων ΚΑΗ, ισχύουν οι πρόνοιες της Ρυθμιστικής Απόφασης 04/2017 (ΚΔΠ 223/2017) «Περί Εφαρμογής Μεταβατικής Ρύθμισης στην Αγορά Ηλεκτρισμού της Κύπρου πριν την Πλήρη Εφαρμογή του Νέου Μοντέλου Αγοράς Ηλεκτρισμού» και οι Κανονισμοί Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού οι οποίοι τέθηκαν σε ισχύ με βάση την Απόφαση της ΡΑΕΚ 118/2017.

Κανόνες μεταφοράς και διανομής

Σύμφωνα με τους περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003 έως 2018, οι Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής:

- Διέπουν τις τεχνικές απαιτήσεις και περιορισμούς που εφαρμόζονται από τους κατόχους αδειών οποτεδήποτε επιθυμούν να συνδεθούν με το σύστημα μεταφοράς ή/και το σύστημα διανομής ή να χρησιμοποιούν το σύστημα μεταφοράς ή το σύστημα διανομής για τη μεταφορά ηλεκτρισμού.
- Διασφαλίζουν ότι οι τεχνικοί όροι που εφαρμόζονται σε κατόχους αδειών οι οποίοι επιθυμούν να συνδεθούν ή να χρησιμοποιήσουν το σύστημα μεταφοράς ή το σύστημα διανομής δεν δημιουργούν αδικαιολόγητη διάκριση στους κατόχους αδειών.
- Προάγουν την αποδοτικότητα, αξιοπιστία και οικονομία στη χρήση και ανάπτυξη του συστήματος μεταφοράς και του συστήματος διανομής.

Οι πρόνοιες των Κανόνων Μεταφοράς και Διανομής τηρούνται από όλους τους κατόχους αδειών ή από πρόσωπα στα οποία έχουν παραχωρηθεί εξαιρέσεις, στην έκταση που το απαιτούν οι άδειες ή εξαιρέσεις αντίστοιχα.

Κατά το υπό αναφορά έτος, εγκρίθηκε (Απόφαση ΡΑΕΚ 119/2019, ημερομηνίας 9 Μαΐου 2019) η προτεινόμενη από τον ΔΣΜΚ ενοποιημένη Έκδοση 5.0.0 των ΚΜΔ, η οποία αποτελεί εναρμόνιση των ΚΜΔ με τους ΚΑΗ.

Ακολούθως εγκρίθηκε (Απόφαση ΡΑΕΚ 316/2019, ημερομηνίας 26 Νοεμβρίου 2019) η προτεινόμενη από τον ΔΣΜΚ ενοποιημένη Έκδοση 5.1.0 των ΚΜΔ, η οποία εισάγει σχετικές πρόνοιες για την υποστήριξη της υπηρεσίας απόκρισης ζήτησης.

Δεδομένου του χρονικού διαστήματος που χρειάζεται ο ΔΣΜΚ για την προμήθεια του ανάλογου λογισμικού και υλισμικού για την εφαρμογή των νέων αναθεωρημένων εγκεκριμένων ΚΑΗ, η ΡΑΕΚ θα αποφασίσει σε μεταγενέστερο στάδιο την ημερομηνία δημοσίευσης των νέων αναθεωρημένων εγκεκριμένων ΚΜΔ στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνία κατά την οποία με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 76 του Νόμου θα τεθούν σε ισχύ.

Η Έκδοση 4.0.2 - Νοέμβριος 2017 αποτελεί την τελευταία τροποποιητική σε ισχύ έκδοση των Κανόνων Μεταφοράς και Διανομής.

3

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ευρωπαϊκές Νομοθετικές Ρυθμίσεις

Κατά το 2019, ολοκληρώθηκε ο διάλογος και οι διαβουλεύσεις για τη δέσμη νομοθετικών προτάσεων «Καθαρή ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους (Winter Package)». Με τη δημοσίευση του Κανονισμού 2019/941, σχετικά με την ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/942, για την ίδρυση Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας, του Κανονισμού 2019/943, σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και της Οδηγίας 2019/944, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, ολοκληρώθηκαν και οι 8 νομοθετικές πράξεις του πακέτου.

Το πακέτο «Καθαρή ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους», θέτει τη σωστή ισορροπία μεταξύ της λήψης αποφάσεων σε επίπεδο ΕΕ, εθνικό και τοπικό. Τα κράτη μέλη θα εξακολουθήσουν να επιλέγουν το δικό τους ενεργειακό μείγμα, αλλά πρέπει να τηρήσουν νέες δεσμεύσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της αξιοποίησης των ΑΠΕ σε αυτό το μείγμα μέχρι το 2030. Οι νέοι κανόνες για την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, διευκολύνουν την ενσωμάτωση των ΑΠΕ στο δίκτυο και ενθαρρύνουν τη διασύνδεση και το διασυνοριακό εμπόριο. Επίσης, απαιτούν από τα κράτη μέλη την εκπόνηση σχεδίων για την πρόληψη, την προετοιμασία και τη διαχείριση ενδεχόμενων καταστάσεων κρίσης στην παροχή ηλεκτρικής ενέργειας σε συντονισμό με τα γειτονικά κράτη μέλη και ενισχύουν τον ρόλο του Οργανισμού Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER).

Κανονισμός (ΕΕ) 2019/941 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με την ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας και με την κατάργηση της οδηγίας 2005/89/ΕΚ (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 1-21)

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2019/941 θεσπίζει κανόνες για τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών με σκοπό την πρόληψη, την ετοιμότητα αντιμετώπισης και τη διαχείριση κρίσεων ηλεκτρικής ενέργειας σε πνεύμα αλληλεγγύης και διαφάνειας και λαμβάνοντας πλήρως υπόψη τις απαιτήσεις μιας ανταγωνιστικής εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Απαιτεί από τα κράτη μέλη να συνεργάζονται σε περιφερειακό και, κατά περίπτωση, διμερές επίπεδο, σε πνεύμα αλληλεγγύης. Θεσπίζει επίσης πλαίσιο για την αποτελεσματική παρακολούθηση της ασφάλειας του εφοδιασμού με ηλεκτρική ενέργεια στην Ένωση μέσω της ομάδας συντονισμού για την ηλεκτρική ενέργεια (ECG), η οποία συστάθηκε με την απόφαση της Επιτροπής της 15ης Νοεμβρίου 2012 ως φόρουμ για την ανταλλαγή πληροφοριών και την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών, ιδίως στον τομέα της ασφάλειας του εφοδιασμού με ηλεκτρική ενέργεια. Η συνεργασία των κρατών μελών και το πλαίσιο παρακολούθησης αποσκοπούν στην επίτευξη καλύτερης ετοιμότητας αντιμετώπισης των κινδύνων με χαμηλότερο κόστος. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει επίσης να ενισχύσει την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, βελτιώνοντας την εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών και αποκλείοντας ακατάλληλες κρατικές παρεμβάσεις σε κρίσεις ηλεκτρικής ενέργειας, αποφεύγοντας ιδίως τον αδικαιολόγητο περιορισμό των διασυνοριακών ροών και των ικανοτήτων διαζωνικής μεταφοράς, και περιορίζοντας, με τον τρόπο αυτό, τον κίνδυνο δυσμενών δευτερογενών συνεπειών στα γειτονικά κράτη μέλη.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό, κάθε κράτος μέλος ορίζει μια εθνική κρατική ή ρυθμιστική αρχή ως την αρμόδια αρχή του. Οι αρμόδιες αρχές είναι υπεύθυνες για την εκτέλεση των καθηκόντων που προβλέπονται στον Κανονισμό και συνεργάζονται μεταξύ τους για τον σκοπό αυτό. Κάθε αρμόδια αρχή διασφαλίζει ότι όλοι οι σχετικοί κίνδυνοι που συνδέονται με την ασφάλεια του εφοδιασμού με ηλεκτρική ενέργεια αξιολογούνται σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζονται στον Κανονισμό.

Με βάση τα περιφερειακά και εθνικά σενάρια κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας που προσδιορίζονται στον Κανονισμό, η αρμόδια αρχή κάθε κράτους μέλους εκπονεί σχέδιο ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων, μετά από διαβούλευση με τους συμμετέχοντες στην αγορά. Το σχέδιο ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων αποτελείται από εθνικά μέτρα, περιφερειακά και, όπου απαιτείται, διμερή μέτρα.

Κανονισμός (ΕΕ) 2019/942 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, για την ίδρυση Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 22-53)

Ο Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER) ιδρύθηκε με την τρίτη δέσμη ενεργειακών μέτρων το 2009. Αρχικά, ο ρόλος του ACER περιοριζόταν στον συντονισμό, την παροχή συμβουλών και την παρακολούθηση. Με την αύξηση της διασυνοριακής συνεργασίας, στο πλαίσιο του νέου σχεδιασμού της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας για το Πακέτο Καθαρής Ενέργειας, δόθηκαν στον ACER πρόσθετες αρμοδιότητες σε τομείς όπου οι ασυντόνιστες εθνικές αποφάσεις με διασυνοριακή σπουδαιότητα θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Ο νέος Κανονισμός (ΕΕ) 2019/942, καθορίζει την ευθύνη του ACER για την εποπτεία των ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας, ΕΔΔΣΜ Φυσικού Αερίου, τον φορέα ΔΣΔ της ΕΕ, τα περιφερειακά κέντρα συντονισμού και τους ορισθέντες διαχειριστές αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και βοηθά τις αρμόδιες εθνικές ρυθμιστικές αρχές κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Ο ACER θα συμμετάσχει επίσης στην ανάπτυξη κωδικών δικτύου (network codes) και κατευθυντήριων γραμμών και μεθοδολογιών και στην παρακολούθηση της εφαρμογής τους. Ο ACER μπορεί να υιοθετήσει περαιτέρω αποφάσεις σχετικά με την αξιολόγηση της επάρκειας, μεθοδολογίες σχετικά με την ετοιμότητα έναντι των κινδύνων καθώς και με τη διασυνοριακή συμμετοχή σε μηχανισμούς χωρητικότητας.

Κανονισμός (ΕΕ) 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 54-124)

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2019/943, θεσπίζει κανόνες για τη διασφάλιση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και συμπεριλαμβάνει απαιτήσεις που σχετίζονται με την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και με την περιβαλλοντική πολιτική, ειδικότερα εξειδικευμένους κανόνες για ορισμένους τύπους εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές, όσον αφορά την ευθύνη εξισορρόπησης, την κατανομή και την ανακατανομή, καθώς και όριο εκπομπών CO₂ από νέα δυναμικότητα ηλεκτροπαραγωγής όταν η εν λόγω δυναμικότητα υπόκειται σε προσωρινά μέτρα για τη διασφάλιση του αναγκαίου επιπέδου επάρκειας πόρων, ήτοι στο πλαίσιο μηχανισμών ισχύος.

Οι ανανεώσιμες πηγές ηλεκτρικής ενέργειας από μικρές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής πρέπει να κατανέμονται κατά προτεραιότητα είτε μέσω συγκεκριμένης σειράς προτεραιότητας στη μεθοδολογία κατανομής είτε μέσω νομικών ή ρυθμιστικών απαιτήσεων ώστε να παρέχουν οι λειτουργοί της αγοράς αυτή την ηλεκτρική ενέργεια στην αγορά. Η κατανομή κατά προτεραιότητα που παρέχεται στις υπηρεσίες λειτουργίας του συστήματος υπό τους ίδιους οικονομικούς όρους πρέπει να θεωρείται ότι συμμορφώνεται με τον παρόντα κανονισμό. Σε κάθε περίπτωση, η κατανομή κατά προτεραιότητα πρέπει να θεωρείται συμβατή με τη συμμετοχή στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας των εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Σκοπός του Κανονισμού είναι:

- ο καθορισμός της βάσης για την αποδοτική επίτευξη των στόχων της Ενεργειακής Ένωσης, και ιδίως του πλαισίου για το κλίμα και την ενέργεια για το 2030, με τη διευκόλυνση μετάδοσης των σημάτων της αγοράς για αυξημένη αποτελεσματικότητα, υψηλότερο μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ασφάλεια εφοδιασμού, ευελιξία, αειφορία, εξάλειψη των ανθρακούχων εκπομπών και καινοτομία,
- ο καθορισμός θεμελιωδών αρχών για εύρυθμες, ενοποιημένες αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες να επιτρέπουν την χωρίς διακρίσεις πρόσβαση στην αγορά για όλους τους παρόχους πηγών ενέργειας και τους πελάτες ηλεκτρικής ενέργειας, να ενδυναμώνουν τη θέση των καταναλωτών, να εξασφαλίζουν την ανταγωνιστικότητα στην παγκόσμια αγορά καθώς και την απόκριση ζήτησης, την αποθήκευση ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση, και να διευκολύνουν τη συγκέντρωση κατανεμημένης ζήτησης και προσφοράς, και να καθιστούν δυνατή την ενοποίηση της αγοράς και του τομέα και την αποζημίωση με βάση την αγορά, της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές
- ο καθορισμός δίκαιων κανόνων για τις διασυνοριακές ανταλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας και, κατά συνέπεια, η ενίσχυση του ανταγωνισμού εντός της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων των εθνικών και περιφερειακών αγορών, συμπεριλαμβανομένης της θέσπισης μηχανισμού αποζημίωσης για τις διασυνοριακές ροές ηλεκτρικής ενέργειας και εναρμονισμένων αρχών για τα διασυνοριακά τέλη μεταφοράς και τον επιμερισμό των διαθέσιμων δυναμικοτήτων των διασυνδέσεων μεταξύ των εθνικών συστημάτων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και
- η διευκόλυνση της δημιουργίας εύρυθμης και διαφανούς χονδρεμπορικής αγοράς που να συμβάλλει σε υψηλή στάθμη ασφάλειας του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια, και να προβλέπει μηχανισμούς για την εναρμόνιση των κανόνων στις διασυνοριακές ανταλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας.

Οδηγία (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 125-199)

Η Οδηγία (ΕΕ) 2019/944 αποσκοπεί στην άρση των εναπομενόντων εμποδίων για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Θεσπίζει κοινούς κανόνες που αφορούν την παραγωγή, τη μεταφορά, τη διανομή, την αποθήκευση και την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και την προστασία των καταναλωτών, με στόχο τη δημιουργία πραγματικά ολοκληρωμένων, ανταγωνιστικών, επικεντρωμένων στον καταναλωτή, ευέλικτων, δίκαιων και διαφανών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας στην Ένωση.

Με την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων μιας ολοκληρωμένης αγοράς, η παρούσα οδηγία έχει στόχο να διασφαλίσει οικονομικά προσιτές, διαφανείς τιμές και κόστος ενέργειας για τους καταναλωτές, υψηλό βαθμό ασφάλειας του εφοδιασμού και την ομαλή μετάβαση σε ένα ενεργειακό σύστημα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Ορίζει βασικούς κανόνες για την οργάνωση και λειτουργία του ενωσιακού τομέα ηλεκτρικής ενέργειας, ιδίως κανόνες για την ενίσχυση της θέσης και την προστασία των καταναλωτών, για την ανοικτή πρόσβαση στην ολοκληρωμένη αγορά, για την πρόσβαση τρίτων μερών στις υποδομές μεταφοράς και διανομής, κανόνες διαχωρισμού, και κανόνες για την ανεξαρτησία των ρυθμιστικών αρχών στα κράτη μέλη.

Καθορίζει επίσης τρόπους συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών, των ρυθμιστικών αρχών και των ΔΣΔ με στόχο τη δημιουργία μιας πλήρως διασυνδεδεμένης εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία αυξάνει την ενσωμάτωση της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, τον ελεύθερο ανταγωνισμό και την ασφάλεια του εφοδιασμού.

Ένας από τους στόχους της παρούσας Οδηγίας είναι να αναγνωριστούν ορισμένες κατηγορίες πρωτοβουλιών πολιτών στον τομέα της ενέργειας σε ενωσιακό επίπεδο ως «ενεργειακές κοινότητες πολιτών», ώστε να

τους παρασχεθούν ένα πρόσφορο πλαίσιο, δίκαιη μεταχείριση, ίσοι όροι ανταγωνισμού και ένας ακριβής κατάλογος δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Οι ενεργειακές κοινότητες πολιτών αποτελούν νέο τύπο οντότητας λόγω της σύνθεσης, των απαιτήσεων διακυβέρνησης και του σκοπού τους.

Η Οδηγία προβλέπει τη δυνατότητα των κρατών μελών να επιτρέπουν σε μια ενεργειακή κοινότητα πολιτών να καθίσταται ΔΣΔ είτε βάσει του γενικού καθεστώτος είτε ως «φορέας εκμετάλλευσης κλειστού συστήματος διανομής». Από τη στιγμή που μια ενεργειακή κοινότητα πολιτών λάβει το καθεστώς του ΔΣΔ, πρέπει να τυχάνει της ίδιας μεταχείρισης και να υπόκειται στις ίδιες υποχρεώσεις με τους διαχειριστές συστημάτων διανομής.

Οι οικιακοί πελάτες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν οικειοθελώς σε κοινοτικές πρωτοβουλίες για την ενέργεια και να αποχωρούν από αυτές, χωρίς να χάνουν την πρόσβαση στο δίκτυο που τελεί υπό τη διαχείριση της κοινοτικής πρωτοβουλίας για την ενέργεια ούτε τα δικαιώματά τους ως καταναλωτών. Η πρόσβαση στο δίκτυο μιας ενεργειακής κοινότητας πολιτών πρέπει να χορηγείται με δίκαιους όρους που αντικατοπτρίζουν το κόστος. Οι διατάξεις της Οδηγίας για τις ενεργειακές κοινότητες πολιτών περιέχουν κατάλογο εφαρμοστέων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που μπόρεσαν να συναχθούν από άλλους ήδη υφιστάμενους κανόνες, όπως η ελευθερία σύναψης συμβάσεων, οι κανόνες για την αλλαγή προμηθευτών, οι ευθύνες των ΔΣΔ, τα τέλη δικτύου και η υποχρέωση εξισορρόπησης.

Οδηγία (ΕΕ) 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, για την τροποποίηση της οδηγίας 2009/73/ΕΚ σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Σκοπός της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/692, είναι να αντιμετωπίσει τα εμπόδια για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου, τα οποία απορρέουν από τη μη εφαρμογή των ενωσιακών κανόνων της αγοράς στους αγωγούς μεταφοράς αερίου προς και από τρίτες χώρες. Οι τροποποιήσεις που εισάγονται με την Οδηγία προορίζονται να διασφαλίσουν ότι οι κανόνες που εφαρμόζονται στους αγωγούς μεταφοράς αερίου οι οποίοι συνδέουν δύο ή περισσότερα κράτη μέλη εφαρμόζονται, εντός της Ένωσης, και στους αγωγούς μεταφοράς αερίου προς και από τρίτες χώρες.

Αυτό θα διασφαλίσει τη συνοχή του νομικού πλαισίου εντός της Ένωσης, αποτρέποντας παράλληλα τη στρέβλωση του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά ενέργειας στην Ένωση και τις αρνητικές επιπτώσεις στην ασφάλεια εφοδιασμού. Θα ενισχύσει, επίσης, τη διαφάνεια και θα παράσχει ασφάλεια δικαίου στους συμμετέχοντες στην αγορά, ιδίως στους επενδυτές σε υποδομές αερίου και στους χρήστες του συστήματος, όσον αφορά τους εφαρμοστέους κανόνες.

Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενέργεια και το Κλίμα

Τον Οκτώβριο 2014, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε το στρατηγικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) για την ενέργεια και το κλίμα έως το 2030, το οποίο καθορίζει την μακροπρόθεσμη στρατηγική μετάβασης της ΕΕ σε μια οικονομία χαμηλών επιπέδων εκπομπών άνθρακα (σταδιακή απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα). Το Συμβούλιο καθόρισε τους ακόλουθους τέσσερις δεσμευτικούς στόχους της ΕΕ για την επίτευξη της στρατηγικής:

- μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 40% τουλάχιστον έως το 2030, σε σύγκριση με το 1990,
- κατανάλωση τουλάχιστον κατά 32% ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές το 2030,
- βελτίωση τουλάχιστον κατά 32,5% της ενεργειακής απόδοσης το 2030,
- στήριξη της ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς ενέργειας με την επίτευξη του στόχου της ηλεκτρικής διασύνδεσης σε ποσοστό 15% έως το 2030.

Για να υποστηρίξει τους στόχους αυτούς, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχεδίασε το 2015 τη στρατηγική για την Ενεργειακή Ένωση η οποία βασίζεται στους κάτωθι πέντε τομείς ή διαστάσεις:

- Ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- Επέκταση της ενιαίας εσωτερικής αγοράς ενέργειας, που να επιτρέπει την ελεύθερη ροή της ενέργειας στην ΕΕ διαμέσου των συνόρων μέσω διασυνδέσεων.
- Αύξηση της ενεργειακής απόδοσης.
- Μείωση των εκπομπών και απαλλαγή της οικονομίας από τις ανθρακούχες εκπομπές.
- Προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας για την επίτευξη των κλιματικών στόχων, συμπεριλαμβανομένου της προώθησης καινοτόμων τεχνολογιών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Για την επίτευξη των στόχων του πακέτου για την ενέργεια και το κλίμα για το 2030 και των στόχων της Ενεργειακής Ένωσης, όλα τα κράτη μέλη καλούνται να καταρτίσουν ενοποιημένο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΔΕΚ), το οποίο θα καθορίζει τους εθνικούς στόχους, στρατηγικές, πολιτικές και προγράμματα που θα θέσουν σε εφαρμογή για την περίοδο 2021 έως το 2030, για κάθε μία από τις πέντε διαστάσεις/τομείς της Ενεργειακής Ένωσης.

Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 23 Ιανουαρίου 2019, ενέκρινε το Προσχέδιο του ΕΣΔΕΚ για την περίοδο 2021-2030. Το ΕΣΔΕΚ της Κύπρου έχει καθορίσει, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους στόχους:

- μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 24% τουλάχιστον έως το 2030, σε σύγκριση με το 2005,
- κατανάλωση τουλάχιστον κατά 19% ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές το 2030.

Η ετοιμασία του ΕΣΔΕΚ της Κύπρου γίνεται μέσα από το Εθνικό Σύστημα Διακυβέρνησης για την Ενέργεια και το Κλίμα, το οποίο λειτουργεί με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου από το 2017. Το εν λόγω Εθνικό Σύστημα Διακυβέρνησης, μεταξύ άλλων, έχει την ευθύνη για την παρακολούθηση της προόδου προς την κατεύθυνση της επίτευξης των εθνικών στόχων για την Ενέργεια και το Κλίμα και σε αυτό συμμετέχουν, πέραν από τους αρμόδιους Υπουργούς (Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, Μεταφορών Επικοινωνιών και Έργων, και Οικονομικών), ένα σύνολο εμπειρογνομώνων και υπηρεσιών από διάφορα Υπουργεία.

Το προσχέδιο του ΕΣΔΕΚ υποβλήθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιανουάριο του 2019. Η Επιτροπή κατόπιν αξιολόγησης του ΕΣΔΕΚ, κοινοποίησε στα αρμόδια Υπουργεία (ΥΕΕΒ, ΥΓΑΑΠ) τις παρατηρήσεις/εισηγήσεις της ούτως ώστε να συμπεριληφθούν στο τελικό ΕΣΔΕΚ.

Στο πλαίσιο της Δημόσιας Διαβούλευσης για το ΕΣΔΕΚ, πραγματοποιήθηκε Δημόσια Ακρόαση, στο πλαίσιο της οποίας διάφοροι φορείς είχαν τη δυνατότητα να υποβάλλουν γραπτώς σχόλια, εισηγήσεις και παρατηρήσεις. Η ΡΑΕΚ συμμετείχε στη Δημόσια Διαβούλευση και υπέβαλλε σχόλια επί του προσχεδίου ΕΣΔΕΚ.

Έργα κοινού ενδιαφέροντος (ΕΚΕ)

Στις 31 Οκτωβρίου 2019, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο τον τέταρτο κατά σειρά κατάλογο 195 έργων ενεργειακής υποδομής κείρας σημασίας, ο οποίος αποτελεί επικαιροποίηση του τρίτου καταλόγου που είχε εγκριθεί τον Νοέμβριο του 2017, γνωστών ως Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος (ΕΚΕ), τα οποία θα συμβάλουν στην επίτευξη των ενεργειακών και κλιματικών ευρωπαϊκών στόχων και θα επιτρέψουν τη σταδιακή οικοδόμηση της Ενεργειακής Ένωσης με την ολοκλήρωση των ενεργειακών αγορών στην Ευρώπη, ενώ θα επιτρέψουν παράλληλα τον τερματισμό της ενεργειακής απομόνωσης ορισμένων κρατών μελών.

Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη που περιέχει τον τέταρτο κατάλογο των ΕΚΕ υποβλήθηκε για μια περίοδο δύο μηνών, η οποία μπορεί να επεκταθεί μία φορά.

Ο κατάλογος των ΕΚΕ επικαιροποιείται ανά διετία, ούτως ώστε να προστίθενται έργα που καλύπτουν νέες ανάγκες και να διαγράφονται τα παρωχημένα.

Τα ΕΚΕ επωφελούνται από ταχείες διαδικασίες αδειοδότησης και ευνοϊκότερες ρυθμίσεις, ενώ μπορούν να είναι επιλέξιμα για χρηματοδοτική στήριξη από τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη». Διατίθενται κονδύλια ύψους 5,35 δις ευρώ για διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές στο πλαίσιο του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» για την περίοδο 2014-2020, συμβάλλοντας στην ταχύτερη υλοποίηση έργων κοινού ενδιαφέροντος και καθιστώντας τα ελκυστικότερα για τους επενδυτές.

Τα έργα τα οποία αφορούν την Κύπρο και έχουν ενταχθεί στον ενωσιακό κατάλογο είναι τα ακόλουθα:

- Ομάδα έργων Ισραήλ - Κύπρος - Ελλάδα (προς το παρόν επονομαζόμενα ως «EuroAsia Interconnector»). Η ομάδα έργων περιλαμβάνει τα ακόλουθα ΕΚΕ:
 - › Ηλεκτρική Διασύνδεση μεταξύ Χαδέρα (Ισραήλ) και Κοφίνου (Κύπρος) και
 - › Ηλεκτρική Διασύνδεση μεταξύ Κοφίνου (Κύπρος) και Κορακιάς (Κρήτη, Ελλάδα)
- Ομάδα υποδομών φυσικού αερίου και συναφούς εξοπλισμού για τη μεταφορά νέων πηγών αερίου από τα υπεράκτια κοιτάσματα της Ανατολικής Μεσογείου η οποία περιλαμβάνει το ακόλουθο ΕΚΕ:
 - › East Med Pipeline - Αγωγό φυσικού αερίου υπεράκτια της Κύπρου προς την ηπειρωτική Ελλάδα μέσω της Κρήτης, και
- Ανάπτυξη υποδομών αερίου στην Κύπρο το επονομαζόμενο «Cyprus Gas2EU».

Πέραν από τα έργα κοινού ενδιαφέροντος που είναι ενταγμένα στον τέταρτο κατά σειρά κατάλογο έργων ενεργειακής υποδομής καίριας σημασίας βρίσκεται σε εξέλιξη η υλοποίηση της ηλεκτρικής διασύνδεσης 2000MW μεταξύ Αιγύπτου και Κύπρου του επονομαζόμενου έργου 'EuroAfrica Interconnector'. Το έργο προνοεί την υλοποίηση της ηλεκτρικής διασύνδεσης Αιγύπτου-Κύπρου με την χρήση υποθαλάσσιων καλωδίων υψηλής τάσης συνεχούς ροής (HVDC) με δυνατότητα μεταφοράς 2000MW. Επιπλέον, το έργο προνοεί ότι η διασύνδεση θα ολοκληρωθεί σε δύο φάσεις, με την πρώτη φάση να παρέχει την δυνατότητα μεταφοράς 1000MW. Το έργο EuroAfrica Interconnector έχει ολοκληρώσει τις μελέτες κόστους-οφέλους και αναμένεται ότι θα προσφέρει σημαντικά οικονομικά και γεωπολιτικά οφέλη στα εμπλεκόμενα κράτη και θα συνεισφέρει στο στόχο της άρσης της ενεργειακής απομόνωσης.

Διεθνείς δραστηριότητες

Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER)

Ο Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER) (<https://www.acer.europa.eu>) είναι κοινοτικό όργανο με νομική προσωπικότητα και ιδρύθηκε με βάση τις πρόνοιες του Κανονισμού 713/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 για την ίδρυση Οργανισμού Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας. Ο ACER άρχισε να λειτουργεί επισήμως τον Μάρτιο του 2011 και έχει την έδρα του στη Λιουμπλιάνα της Σλοβενίας.

Ο κύριος στόχος του Οργανισμού είναι να βοηθά και να συντονίζει τις δράσεις των εθνικών ρυθμιστικών αρχών ενέργειας σε επίπεδο ΕΕ, να διασφαλίζει την ολοκλήρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου και να εναρμονίζει τα κανονιστικά πλαίσια εντός του πλαισίου των στόχων της ενεργειακής πολιτικής της ΕΕ.

Επίσης, συμβουλεύει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ώστε να λαμβάνονται δεσμευτικές αποφάσεις για τα κράτη μέλη. Παρεμβαίνει με εισηγήσεις για επίλυση διαφορών μεταξύ των ρυθμιστικών αρχών και συμβάλλει στη δημιουργία κοινών Πανευρωπαϊκών Κωδικών (Network Codes).

Ο ACER παίζει κεντρικό ρόλο στην ανάπτυξη ενός δικτύου ευρωπαϊκής κλίμακας και κανόνων αγοράς με στόχο την ενίσχυση του ανταγωνισμού. Ο Οργανισμός συντονίζει περιφερειακές και διαπεριφερειακές πρωτοβουλίες που συμβάλλουν στην ολοκλήρωση της αγοράς. Παρακολουθεί τις εργασίες των Ευρωπαϊκών Δικτύων Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς (ΕΔΔΣΜ) και παρακολουθεί τη γενικότερη λειτουργία των αγορών φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας αλλά και ειδικότερα τη λειτουργία της χονδρικής εμπορίας ενέργειας.

Ο Οργανισμός αποτελείται από το Διοικητικό Συμβούλιο, τα μέλη του οποίου διορίζονται από ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, το Ρυθμιστικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελείται από ανώτερους εκπροσώπους των ρυθμιστικών αρχών των κρατών μελών της ΕΕ και το Συμβούλιο Προσφυγών, το οποίο υπάγεται μεν στον Οργανισμό αλλά είναι ανεξάρτητο από τις διοικητικές και ρυθμιστικές του δομές και το οποίο επιλαμβάνεται προσφυγών κατά αποφάσεων του ACER.

Η Κύπρος εκπροσωπείται στο Ρυθμιστικό Συμβούλιο από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και το Μέλος της ΡΑΕΚ. Κατά τη διάρκεια του 2019, η ΡΑΕΚ συμμετείχε στην 80η, 82η, 84η, 85η, 86η και 87η Γενική Συνέλευση του ACER.

Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Ρυθμιστών Ενέργειας (CEER)

Το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Ρυθμιστών Ενέργειας (CEER) (<http://www.ceer.eu/>) ιδρύθηκε το 2000 και αποτέλεσε την πρώτη αυτόνομη οργανωμένη κοινότητα των ανεξάρτητων ρυθμιστικών αρχών ενέργειας στην Ευρώπη. Είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός και έχει την έδρα του στις Βρυξέλλες.

Ο βασικός στόχος του CEER είναι η προώθηση μιας ενιαίας, ανταγωνιστικής, αποτελεσματικής και βιώσιμης εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας στην Ευρώπη. Μέσω του CEER, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές έχουν τη δυνατότητα να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν πληροφορίες και βέλτιστες πρακτικές. Επιπλέον, ο CEER παρέχει βοήθεια στις εθνικές ρυθμιστικές αρχές ενέργειας της Ευρώπης και είναι η φωνή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και σε διεθνές επίπεδο.

Συνεργάζεται πολύ στενά με τον ACER. Είναι, επίσης, μέλος στη Διεθνή Συνομοσπονδία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ICER), η οποία συγκεντρώνει παρόμοιες οργανώσεις από όλο τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένων των NARUC (Αμερική), ERA (Κεντρική / Ανατολική Ευρώπη) και MEDREG (περιοχή της Μεσογείου).

Το Συμβούλιο αποτελείται από τη Γενική Συνέλευση και το Διοικητικό Συμβούλιο. Οργανώνει το έργο του μέσα από Ομάδες Εργασίας (Working Groups), οι οποίες μπορεί να υποστηρίζονται από Ομάδες Δράσης (Task Forces) και Ροές Εργασίας (Work Streams) που είναι επιφορτισμένες με συγκεκριμένα θέματα. Ο CEER έχει δημιουργήσει 7 Ομάδες Εργασίας.

Το Συμβούλιο συνέρχεται σε τακτά χρονικά διαστήματα συνήθως στις Βρυξέλλες. Τα Μέλη της ΡΑΕΚ εκπροσωπούν την Κύπρο σε αυτές τις συνεδριάσεις. Κατά τη διάρκεια του 2019, η ΡΑΕΚ συμμετείχε στην 144η, 146η, 148η, 149η, 150η και 151η Γενική Συνέλευση του CEER.

Ένωση των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας της Μεσογείου (MEDREG)

Η Ένωση των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας της Μεσογείου (MEDREG) (<http://medreg-regulators.org/>) ιδρύθηκε το 2007, σύμφωνα με τον ιταλικό νόμο και έχει την έδρα της στη Ρώμη. Σήμερα αποτελείται από 27 Ρυθμιστικές Αρχές Ενέργειας από 22 χώρες, (Αλβανία (ERE), Αλγερία (CREG και ARH), Βοσνία-Ερζεγοβίνη (SERC), Κροατία (HERA), Κύπρος (ΠΑΕΚ), Αίγυπτος (EgyptEra και GASREG), Γαλλία (CRE), Ελλάδα (PAE), Ισραήλ (PUA και NGA), Ιταλία (AEEGSI), Ιορδανία (EMRC και MEMR), Λιβανός (LCEC), Λιβύη (ME), Μάλτα (REWS), Μαυροβούνιο (REGAGEN), Μαρόκο (ANRE και MEM), Παλαιστίνη (PERC), Πορτογαλία (ERSE), Σλοβενία (AGEN-RS), Ισπανία (CNMC), Τυνησία (MIT) και Τουρκία (EMRA)).

Η MEDREG προωθεί ένα διαφανές, σταθερό και εναρμονισμένο κανονιστικό πλαίσιο στην περιοχή της Μεσογείου, με έμφαση στην ολοκλήρωση της αγοράς και στις επενδύσεις υποδομών, καθώς και στην προστασία των καταναλωτών και τη συνεργασία των ενδιαφερόμενων φορέων στη λεκάνη της Μεσογείου, με στόχο την εφαρμογή των προϋποθέσεων για τη δημιουργία μιας μελλοντικής Μεσογειακής Κοινότητας Ενέργειας, που να βασίζεται σε μια προσέγγιση από τη βάση στην κορυφή (bottom-up approach).

Η MEDREG υποστηρίζεται ενεργά από την ΕΕ και το CEER. Η Γενική Συνέλευση της MEDREG συνεδριάζει δύο φορές το χρόνο.

Κατά τη διάρκεια του 2019, η ΠΑΕΚ συμμετείχε στην 27η και 28η Γενική Συνέλευση της MEDREG.

Η ΠΑΕΚ εκπροσωπήθηκε στην 26η συνάντηση της Ομάδας Εργασίας της MEDREG για τον Ηλεκτρισμό, η οποία έλαβε μέρος τον Μάρτιο του 2019 στο Μιλάνο. Παράλληλα, η ΠΑΕΚ η οποία είναι Συμπρόεδρος της Ομάδας Εργασίας για τις ΑΠΕ και την Ενεργειακή Απόδοση εκπροσωπήθηκε στην 25η συνάντηση της εν λόγω Ομάδας Εργασίας, η οποία διοργανώθηκε παράλληλα με τη συνάντηση της Ομάδας Εργασίας του Ηλεκτρισμού τον Μάρτιο του 2019 στο Μιλάνο. Η ΠΑΕΚ ανέλαβε τη διοργάνωση της 26ης συνάντησης της Ομάδας Εργασίας για τις ΑΠΕ, την Εξοικονόμηση Ενέργειας και το Περιβάλλον, η οποία έλαβε μέρος τον Οκτώβριο του 2019, στα γραφεία της ΠΑΕΚ στη Λευκωσία.

Στο πλαίσιο της διοργάνωσης της 26ης συνάντησης της Ομάδας Εργασίας για τις ΑΠΕ και την Ενεργειακή Απόδοση, η ΠΑΕΚ διοργάνωσε ένα εργαστήριο (workshop) με θέμα «Εφαρμογή της νέας Οδηγίας για τις ΑΠΕ και των νέων συστημάτων ΑΠΕ - μηχανισμοί δημοπράτησης», όπου είχε την ευκαιρία να παρουσιάσει τα αποτελέσματα των εργασιών της Ομάδας Εργασίας για τις ΑΠΕ σε σχέση με τους μηχανισμούς δημοπράτησης ΑΠΕ.

Ενεργειακή Κοινότητα (European Community)

Η Ενεργειακή Κοινότητα (European Community) (<https://www.energy-community.org>) ιδρύθηκε από τη Διεθνή Συνθήκη που υπογράφηκε στην Αθήνα το 2005. Η Συνθήκη για την ίδρυση της Ενεργειακής Κοινότητας ενώνει την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις χώρες από την περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και της Μαύρης Θάλασσας.

Κύριοι στόχοι της είναι να προσελκύσει επενδύσεις στην παραγωγή και τα δίκτυα της ενέργειας για να εξασφαλίσει σταθερή και συνεχή παροχή ενέργειας, να συμβάλει στην ολοκλήρωση της αγοράς ενέργειας, να ενισχύσει την ασφάλεια του εφοδιασμού, να προωθήσει την προστασία του περιβάλλοντος και να ενισχύσει τον περιφερειακό ανταγωνισμό.

Η Ενεργειακή Κοινότητα αποτελείται από οκτώ Συμβαλλόμενα Μέρη, έναν Υποψήφιο, τέσσερις Παρατηρητές και είκοσι έξι κράτη μέλη της ΕΕ.

Ρυθμιστικό Συμβούλιο Ενεργειακής Κοινότητας (ECRB)

Το Ρυθμιστικό Συμβούλιο Ενεργειακής Κοινότητας (ECRB) (<https://www.energy-community.org>) είναι η πλατφόρμα συντονισμού για την ανταλλαγή γνώσεων και την ανάπτυξη των βέλτιστων πρακτικών για τις ρυθμιζόμενες αγορές ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου στην Ενεργειακή Κοινότητα. Η αποστολή του είναι να διευκολύνει την ανάπτυξη ανταγωνιστικών και ολοκληρωμένων αγορών φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας προς όφελος της Ενεργειακής Κοινότητας των επιχειρήσεων και των πολιτών.

Σύμφωνα με τη Συνθήκη, το Ρυθμιστικό Συμβούλιο:

- συμβουλεύει το Υπουργικό Συμβούλιο ή τη Μόνιμη Ομάδα Υψηλού Επιπέδου για τις λεπτομέρειες νομικών, τεχνικών και ρυθμιστικών κανόνων,
- εκδίδει συστάσεις σε θέματα διασυνοριακών διαφορών μεταξύ δύο ή περισσότερων ρυθμιστικών αρχών, κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε από αυτούς,
- λαμβάνει μέτρα, εφόσον εξουσιοδοτηθεί σχετικά από το Υπουργικό Συμβούλιο,
- υιοθετεί Διαδικαστικές Πράξεις.

Το ECRB αποτελείται από εκπροσώπους των ρυθμιστικών αρχών των οκτώ Συμβαλλόμενων Μερών (Αλβανία (ERE), Βοσνία-Ερζεγοβίνη (SERC), Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (ERC), Μαυροβούνιο (REGAGEN), Σερβία (AERS), Μολδαβία (ANRE), Ουκρανία (NEURC) και Κοσσυφοπέδιο (ERO)). Το ECRB περιλαμβάνει, επίσης, δέκα εκπροσώπους ρυθμιστικών αρχών, χωρίς δικαίωμα ψήφου, τους λεγόμενους Συμμετέχοντες (Αυστρία (E-Control), Βουλγαρία (SEWRC), Κροατία (HERA), Κύπρος (ΡΑΕΚ), Γερμανία (BNetzA), Ελλάδα (ΡΑΕ), Ουγγαρία (ΜΕΚΗ), Ιταλία (ΑΕΕΓΣΙ), Ρουμανία (ΑΝΡΕ) και έναν εκπρόσωπο του ACER). Επιπλέον, το καθεστώς παρατηρητή έχει ανατεθεί σε δύο ρυθμιστικές αρχές (Γεωργία (GNERC) και Τουρκία (EMRA)).

Φόρα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημιούργησε το 1998 το Ευρωπαϊκό Ρυθμιστικό Φόρουμ για την Ηλεκτρική Ενέργεια (Florence Forum) για τη δημιουργία μιας κοινής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας εντός της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ. Ένα έτος αργότερα δημιουργήθηκε το Ευρωπαϊκό Ρυθμιστικό Φόρουμ για το Φυσικό Αέριο (Madrid Forum), ισοδύναμο του Φόρουμ της Φλωρεντίας, για τον τομέα του φυσικού αερίου. Τα Ευρωπαϊκά Ρυθμιστικά Φόρα, συγκαλούνται μία με δύο φορές το χρόνο με τη συμμετοχή της Επιτροπής, των κρατών μελών, μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκπροσώπων των ρυθμιστικών αρχών ενέργειας και των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς, εκπροσώπων οργανώσεων εμπόρων, καταναλωτών, χρηστών δικτύων μεταφοράς, καθώς και των οργανωμένων αγορών ενέργειας και έχουν αναδειχθεί σήμερα σε ανεπίσημα συμβουλευτικά όργανα της Κοινότητας και χώρους ανάδειξης προβλημάτων της εσωτερικής αγοράς αλλά και προώθησης λύσεων σε αυτά. Τα Ευρωπαϊκά Ρυθμιστικά Φόρα της Φλωρεντίας και της Μαδρίτης, αποτέλεσαν τη βάση για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Ενεργειακού Φόρουμ των Πολιτών (London Forum), το οποίο παρέχει υποστήριξη στους καταναλωτές για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν στην αγορά ενέργειας και αναζητά λύσεις. Επίσης, αποτέλεσαν βάση για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Ρυθμιστικού Φόρουμ Αειφόρου Ενέργειας (Bucharest Forum), το οποίο ασχολείται με την προώθηση της αειφόρου ενέργειας.

Η ΡΑΕΚ παρακολουθεί συστηματικά τα Ευρωπαϊκά Φόρα της Ενέργειας και συμμετέχει στις εργασίες τους. Τον Οκτώβριο του 2019, η ΡΑΕΚ συμμετείχε στο 33ο Ευρωπαϊκό Ρυθμιστικό Φόρουμ για το Φυσικό Αέριο.

Φόρα της Ενεργειακής Κοινότητας

Η δημιουργία των Φόρα της Ενεργειακής Κοινότητας αντικατοπτρίζει την ανάπτυξη της Ενεργειακής Κοινότητας. Τα Φόρα Ενέργειας συγκεντρώνουν όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη. Υπό την προεδρία

εκπροσώπου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα Φόρα εγκρίνουν συμπεράσματα και τα διαβιβάζουν στη Μόνιμη Ομάδα Υψηλού Επιπέδου. Το πρώτο Φόρουμ Ηλεκτρικής Ενέργειας, το Ρυθμιστικό Φόρουμ των Αθηνών, συγκλήθηκε το 2002, πριν από την υπογραφή της Συνθήκης. Οι συνεδριάσεις του άνοιξαν τον δρόμο για την υπογραφή του Μνημονίου της Αθήνας το 2002, και αργότερα για τη σύνταξη της Συνθήκης για την ίδρυση της Ενεργειακής Κοινότητας. Λειτουργήσε κατά τα πρότυπα του Φόρουμ της Φλωρεντίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Φόρουμ συνεδριάζει μία φορά το χρόνο στην Αθήνα. Το Ρυθμιστικό Φόρουμ της Ενεργειακής Κοινότητας για το Φυσικό Αέριο διεξάγεται μία φορά τον χρόνο στη Σλοβενία. Οι διατάξεις του Φόρουμ ήταν μέρος της διαδικασίας της Αθήνας, ακόμη και πριν από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης. Η Συνθήκη κάνει ρητή αναφορά στη δημιουργία του Φόρουμ Φυσικού Αερίου. Το Ρυθμιστικό Φόρουμ για το Πετρέλαιο δημιουργήθηκε με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου το 2008, προκειμένου να βοηθήσει στην εφαρμογή του κεκτημένου της Ενεργειακής Κοινότητας πετρελαίου. Η πρώτη του συνεδρία πραγματοποιήθηκε το 2009 και έκτοτε συνεδριάζει μια φορά το χρόνο στο Βελιγράδι. Το Ρυθμιστικό Φόρουμ για την Κοινωνική Πολιτική ολοκληρώνει το σύστημα των Φόρα της Ενεργειακής Κοινότητας. Συνεδριάζει κάθε χρόνο από το 2007 έως το 2014. Ιδρύθηκε για να επανεξετάσει την εφαρμογή των αρχών που καθορίζονταν στο Μνημόνιο Συνεργασίας για τα κοινωνικά θέματα που εγκρίθηκαν το 2007.

Άλλες διεθνείς δραστηριότητες

Κατά το υπό αναφορά έτος, η ΡΑΕΚ συμμετείχε με παρουσιάσεις και στις ακόλουθες διεθνείς δραστηριότητες:

- Ομιλία Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Προέδρου ΡΑΕΚ, με τίτλο «Natural Gas strategies for sustainable energy systems», στο Athens Energy Forum 2019, στις 28 Ιανουαρίου 2019.
- Ομιλία Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Προέδρου ΡΑΕΚ, με τίτλο «Future sustainable energy systems towards 2050», στο Global summit on power & energy engineering, στο Ντουμπάι, στις 18 Φεβρουαρίου 2019.
- Εναρκτήρια ομιλία Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Προέδρου ΡΑΕΚ, με τίτλο «Development of future sustainability energy systems and strategies towards 2050», στο «International conference on innovative applied energy», στην Οξφόρδη, στις 14 Μαρτίου 2019.
- Ομιλία Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Προέδρου ΡΑΕΚ, με τίτλο «The European energy transition; regulatory matters and new business solutions - future technologies for sustainable energy system», στο "4ο ετήσιο συμπόσιο της Hellenic Association for Energy Economics (HAEΕ)", στην Αθήνα, στις 8 Μαΐου, 2019.
- Παρουσίαση Μηχανικού Ενέργειας Α' της ΡΑΕΚ με τίτλο «RES Auctions in Med Region» στο πλαίσιο του εργαστηρίου που διοργάνωσαν από κοινού οι οργανισμοί MEDREG και ECRB στα Τίρανα στις 18 Ιουνίου, 2019.
- Ομιλία Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Προέδρου ΡΑΕΚ, με τίτλο «Large scale integration of renewable energy systems into electricity markets», στα Χανιά, στις 3 Ιουνίου 2019.
- Ομιλία Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Προέδρου ΡΑΕΚ, με τίτλο «Strategies towards clean energy for islands» στο European forum on clean energy for islands, στη Ρόδο, στις 3 Οκτωβρίου, 2019.

Τοπικές δραστηριότητες

Κατά το υπό επισκόπηση έτος, η ΡΑΕΚ δέχθηκε προσκλήσεις για ομιλίες και παρουσιάσεις στην Κύπρο προκειμένου να παρουσιάσει θέματα που σχετίζονται με την ενέργεια και να συμβάλει στη σφαιρική και απρόσκοπτη ενημέρωση γύρω από τα θέματα του ηλεκτρισμού, του φυσικού αερίου, των αδειοδοτήσεων, κλπ.

Πιο συγκεκριμένα, η ΡΑΕΚ συμμετείχε σε αριθμό εκδηλώσεων/παρουσιάσεων με τις πιο εξέχουσες να είναι:

- Παρουσίαση Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Προέδρου ΡΑΕΚ, κατά τη διάρκεια της τριμερούς συνάντησης των προέδρων των κοινοβουλίων της Κύπρου, Ελλάδας και Αιγύπτου, στην Βουλή των Αντιπροσώπων, στις 11 Φεβρουαρίου 2019.
- Χαιρετισμός Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Προέδρου ΡΑΕΚ, κατά τη τελετή τοποθέτησης του θεμέλιου λίθου του νέου ηλεκτροπαραγωγού σταθμού της ΡΕΚ, στις 15 Φεβρουαρίου 2019.
- Ομιλία Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Προέδρου ΡΑΕΚ, με τίτλο «Energy challenges towards 2050 - The case of Cyprus», στο Institution of Civil Engineers και στο Institution of Mechanical Engineering, στη Λευκωσία, στις 20 Μαρτίου 2019.
- Παρουσίαση Μηχανικού Ενέργειας Α' της ΡΑΕΚ με τίτλο «Regulatory Perspectives for Energy Communities» στο πλαίσιο εργαστηρίου που διοργάνωναν από κοινού ο Association of European Renewable Energy Research Center (EUREC), ο European Energy Research Alliance- JP Smart Grids (EERA) και το Πανεπιστήμιο Κύπρου, στη Λευκωσία στις 8 Μαΐου, 2019.
- Ομιλία Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Προέδρου ΡΑΕΚ, στην ετήσια γενική συνέλευση του Συνδέσμου Εταιρειών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Κύπρου (ΣΕΑΠΕΚ), στα κεντρικά γραφεία της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ), στη Λευκωσία, στις 26 Ιουνίου 2019.
- Εναρκτήρια ομιλία Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Προέδρου ΡΑΕΚ, στο πλαίσιο του εργαστηρίου του Association of Mediterranean Energy Regulators (MEDREG) με τίτλο «The implementation of the new RES Directive and RES schemes - auction mechanisms», που διοργανώθηκε στα γραφεία της ΡΑΕΚ, στη Λευκωσία, στις 17 Οκτωβρίου 2019.
- Παρουσίαση Μηχανικού Ενέργειας Α' της ΡΑΕΚ με τίτλο «RES-E auctions in the Mediterranean region», στο πλαίσιο του εργαστηρίου του Association of Mediterranean Energy Regulators (MEDREG) με τίτλο «The implementation of the new RES Directive and RES schemes - auction mechanisms», που διοργανώθηκε στα γραφεία της ΡΑΕΚ, στη Λευκωσία, στις 17 Οκτωβρίου 2019.
- Παρουσίαση Μηχανικού Ενέργειας της ΡΑΕΚ με τίτλο «Cyprus' Electricity Market Developments», στο πλαίσιο του εργαστηρίου του Association of Mediterranean Energy Regulators (MEDREG) με τίτλο «The implementation of the new RES Directive and RES schemes - auction mechanisms», που διοργανώθηκε στα γραφεία της ΡΑΕΚ, στη Λευκωσία, στις 17 Οκτωβρίου 2019.
- Ομιλία Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Προέδρου ΡΑΕΚ, με τίτλο «Regulation of electricity & natural gas markets in Cyprus», στο Frederick University, στη Λευκωσία, στις 25 Νοεμβρίου 2019.
- Ομιλία Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Προέδρου ΡΑΕΚ, με τίτλο «Προκλήσεις και στρατηγικές για τις αγορές ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου», στο 7ο ενεργειακό συμπόσιο με τίτλο «Κύπρος: τα επόμενα βήματα στη σκακιέρα της ενέργειας», στις 5 Δεκεμβρίου 2019.

Έρευνα και ανάπτυξη

Τεχνική βοήθεια από την Υπηρεσία Υποστήριξης των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων (Structural Reform Support Service - SRSS) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Παροχή τεχνικής βοήθειας στη ΡΑΕΚ για την ανάπτυξη μεθοδολογίας για τον υπολογισμό των χρεώσεων δικτύου για τις περιπτώσεις των έργων ΑΠΕ που εμπίπτουν σε Σχέδια Χορηγιών/Υποστήριξης (Development of a Methodology for evaluating the network charges for CERA's use and the needed adjustments in the future support schemes). Το έργο και όλα τα απαραίτητα παραδοτέα, ολοκληρώθηκαν εντός του 2019.

Ευρωπαϊκά προγράμματα στα οποία συμμετέχει η ΠΑΕΚ

Integrated Platform for Increased FLEXibility in smart TRANSmision grids with STORAge Entities and large penetration of Renewable Energy Sources (FLEXITRANSTORE)

Το ερευνητικό πρόγραμμα FLEXITRANSTORE είναι ένα έργο χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ στο πλαίσιο του HORIZON 2020 (Συμφωνία επιχορήγησης με αριθμό 774407), το οποίο ξεκίνησε την 1η Νοεμβρίου 2017 και θα διαρκέσει 48 μήνες, ήτοι μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 2021.

Η κοινοπραξία του έργου αποτελείται από 30 εταιρίες, συμπεριλαμβανομένων διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και διανομής, ρυθμιστικών αρχών ενέργειας, φορέων εκμετάλλευσης της αγοράς, παρόχων υπηρεσιών και κατασκευαστών. Οι εταιρείες της Κύπρου είναι ο ΔΣΜΚ, ο ΔΣΔ, το Πανεπιστήμιο Κύπρου και η ΠΑΕΚ.

Το ερευνητικό πρόγραμμα FLEXITRANSTORE, αποτελεί ουσιαστικά, μια πλατφόρμα η οποία θα προσφέρει ευελιξία σε δίκτυα έξυπνων δικτύων με αποθήκευση και μεγάλη διείσδυση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Το πρόγραμμα έχει ως στόχο να συμβάλει στην εξέλιξη προς ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο μεταφοράς με υψηλή ευελιξία και υψηλά επίπεδα διασύνδεσης.

Μέσα από το πρόγραμμα, θα αναπτυχθούν, θα εγκατασταθούν και θα δοκιμαστούν μέσω 8 πιλοτικών εγκαταστάσεων (Ελλάδα, Βουλγαρία, Κύπρος, Σλοβενία και Ισπανία), καινοτόμες τεχνολογίες έξυπνων δικτύων, μέθοδοι ελέγχου και αποθήκευσης και νέες προσεγγίσεις στην αγορά. Μια από τις εγκαταστάσεις αυτές θα πραγματοποιηθεί στον υποσταθμό της Αθηνάου, στην Κύπρο. Πρόκειται για Ενεργό Κόμβο Διανομής (ΕΚΔ) (Active Distribution Node) στον υποσταθμό Αθηνάου, με σύστημα αποθήκευσης ισχύος 1MW και ενέργειας μέχρι 2MWh, σε συνδυασμό με επιπλέον εγκαταστάσεις που αφορούν σε υλισμικό και λογισμικό σε διάφορα σημεία για την ενσωμάτωση, παρακολούθηση και έλεγχο των συστημάτων, τα περισσότερα από τα οποία εγκαθίστανται στον υποσταθμό ως το συνολικό σημείο μεταξύ των συστημάτων μεταφοράς και διανομής με στόχο την αξιοποίηση του υποσταθμού ως ΕΚΔ από τους διαχειριστές του συστήματος (ΔΣΜΚ και ΔΣΔ). Η εγκατάσταση αναμένεται να πραγματοποιηθεί αρχές του 2020, ενώ η λειτουργία του θα συνεχιστεί τουλάχιστον μέχρι το τέλος του προγράμματος FLEXITRANSTORE (31 Οκτωβρίου 2021).

Ενδυνάμωση του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου με βιώσιμες και έξυπνες τεχνολογίες - Empowering the Cyprus power system with sustainable and intelligent technologies (EMPOWER)

Το πρόγραμμα EMPOWER συγκαταλέγεται στα προγράμματα RESTART 2016-2020 του Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας (ΙΔΕΚ).

Το EMPOWER συγκεντρώνει όλους τους βασικούς ενδιαφερόμενους του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο με στόχο την ανάπτυξη βιώσιμων και ευφυών τεχνολογιών και εργαλείων για το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου. Το EMPOWER στοχεύει στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας στην Κύπρο, εστιάζοντας στον τομέα προτεραιότητας της ενέργειας.

Οι γενικοί στόχοι του EMPOWER είναι:

- Εξέλιξη του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου.
- Αύξηση του μεριδίου των ΑΠΕ στο ενεργειακό μείγμα της Κύπρου.
- Ανάπτυξη σημαντικών δεσμών και συνεργιών μεταξύ των μελών του τετραπλού έλικα (ερευνητικά κέντρα, ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, επιχειρήσεις, φορείς χάραξης πολιτικής και άλλοι ενδιαφερόμενοι οργανισμοί).

Ενσωμάτωση καινοτόμων, πράσινων τεχνολογιών σε υπάρχοντα λεωφορεία δημοσίων μεταφορών, με σκοπό την εξοικονόμηση 5% μέχρι 30% σε καύσιμα -Integration of innovative green technologies on existing public transportation buses for 5% to 30% fuel savings (BUSFUELSAVINGS)

Το πρόγραμμα BUSFUELSAVINGS συγκαταλέγεται στα προγράμματα RESTART 2016-2020 του ΙΔΕΚ για Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία.

Οι δημόσιες μεταφορές της Κύπρου αποτελούνται από 2600 λεωφορεία, που καταναλώνουν περίπου 60.000.000 λίτρα ντίζελ ανά έτος. Η μεγάλη κατανάλωση καυσίμου είναι ένα σημαντικό κόστος για τις εταιρείες μεταφορών, που αγωνίζονται να επιβιώσουν μέσα από κρατικές επιδοτήσεις. Επιπρόσθετα, η μαζική χρήση ντίζελ προκαλεί ρύπανση του περιβάλλοντος με όλες τις αρνητικές επιπτώσεις στην ποιότητα ζωής της κοινωνίας.

Ο στόχος του έργου BUSFUELSAVINGS είναι να περιορίσει το πρόβλημα αυτό με τη μείωση της κατανάλωσης καυσίμων των λεωφορείων κατά 5-30% και τη μείωση σε εκπομπές καυσαερίων (σωματίδια, άκαυστοι υδρογονάνθρακες, CO₂, CO, NOx) κατά >20%. Ο μόνος δυνατός τρόπος για την επίτευξη του στόχου αυτού είναι η αύξηση της απόδοσης του κινητήρα των υφιστάμενων λεωφορείων με την ενσωμάτωση πάνω στις υπάρχουσες μηχανές μιας καινοτόμου, πράσινης τεχνολογίας, όπως η γεννήτρια αερίου ΗΗΟ.

Το έργο είναι μεγάλης εμβέλειας, διεπιστημονικής συνεργασίας, που έχει στόχο την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του συστήματος Έρευνας Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας και τη διασύνδεση με την παραγωγική βάση στις μεταφορές. Θα παράξει συγκεκριμένα αποτελέσματα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας και θα έχει αντίκτυπο στην οικονομική ανάπτυξη και την ποιότητα της ζωής. Επίσης, θα δημιουργηθούν νέες επιχειρήσεις και θέσεις εργασίας που αναμένεται να συμβάλουν θετικά στην αντιμετώπιση της ανεργίας.

Καινοτόμες μέθοδοι αποθήκευσης για βελτίωση του ισοζυγίου των ΑΠΕ στην Κύπρο - Storage and Renewables Electrifying Cyprus (SREC)

Το πρόγραμμα SREC συγκαταλέγεται στα προγράμματα RESTART 2016-2020 του ΙΔΕΚ για Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία.

Η αποθήκευση ενέργειας είναι μια μεθοδολογία που αναγκαστικά συνοδεύει την μετατροπή και χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Αποτελεί σημαντική παράμετρο στην προσπάθεια να αυξηθεί το μερίδιο ΑΠΕ που εγχέεται στα δίκτυα. Σε απομονωμένα δίκτυα όπως αυτό της Κύπρου, η ανάγκη για αποθήκευση είναι μεγάλης προτεραιότητας για λόγους ασφάλειας τροφοδοσίας, αξιοποίησης των υποδομών, εισροής ΑΠΕ, μείωσης εκπομπών, εγχώριας προστιθέμενης αξίας και αειφορίας.

Κατά την υλοποίηση του έργου SREC, θα διερευνηθούν οι τεχνολογίες αποθήκευσης/υβριδοποίησης με ΑΠΕ, θα αναπτυχθούν νέοι συνδυασμοί αποθήκευσης/υβριδοποίησης κατάλληλες για την Κύπρο, θα εξεταστεί η δυνατότητα και οι επιπτώσεις της αποθήκευσης σε διάφορες κλίμακες μεγέθους και εφαρμογών σε συνδυασμό με «έξυπνα δίκτυα» και θα ποσοτικοποιηθούν τα αποτελέσματα της αποθήκευσης/υβριδοποίησης στη συνεργασία τους με τα δίκτυα, κόστους ενέργειας, αξιοποίησης και ανάπτυξης υποδομών, εγχώριας προστιθέμενης αξίας και αειφορίας.

Επιπροσθέτως, σκοπός του έργου SREC, είναι η ανάπτυξη και θέση σε εφαρμογή ρυθμιστικού πλαισίου που θα επιτρέπει την λειτουργία και ένταξη στο δίκτυο έργων συσσώρευσης ώστε να είναι δυνατή η υλοποίηση έργων. Επίσης, στόχος είναι να χωροθετηθούν έργα αποθήκευσης σε όλη την Κύπρο ώστε να επιλεγούν 2 μέσης κλίμακας από αυτά ως πρότυπα. Τα δύο αυτά πρότυπα έργα θα μελετηθούν και θα αδειοδοτηθούν αξιοποιώντας τις διαδικασίες που θα αναπτυχθούν στο παρόν έργο και τελικά θα παρουσιαστούν για υλοποίηση και λειτουργία σε ενδιαφερόμενους φορείς.

Στο τέλος του προτεινόμενου έργου αναμένεται ότι θα υπάρχουν συγκεκριμένες διαθέσιμες τεχνολογίες αποθήκευσης και υβριδοποίησης ενέργειας κατάλληλες για εφαρμογή στην Κύπρο, προτάσεις χωροθέτησής τους, ρυθμιστικό πλαίσιο, και δύο πρότυπα έργα έτοιμα για κατασκευή και λειτουργία.

4

ΑΓΟΡΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Εισαγωγή

Με βάση τις πρόνοιες του Νόμου περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού του 2003, εγκαθιδρύθηκε η ΡΑΕΚ η οποία αποτελεί Ανεξάρτητη Αρχή του Κράτους και είναι η καθ' ύλη αρμόδια αρχή για τη χορήγηση αδειών σε πρόσωπα που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, μεταφορά, διανομή και προμήθεια ηλεκτρισμού.

Οι δραστηριότητες της παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρισμού αφορούν ανταγωνιστικές δραστηριότητες, δηλαδή δίδεται η δυνατότητα σε ενδιαφερόμενα πρόσωπα, αφού αποκτήσουν τις σχετικές άδειες, να δραστηριοποιηθούν και συμμετάσχουν σε ανταγωνιστική βάση στον τομέα της αγοράς ηλεκτρισμού και σύμφωνα με τις ρυθμίσεις που θέτει η ΡΑΕΚ, ως ανεξάρτητοι Παραγωγοί ή/και ως ανεξάρτητοι Προμηθευτές ηλεκτρισμού.

Αν και οι δραστηριότητες της παραγωγής και προμήθειας ανήκουν στο ανταγωνιστικό μέρος της αγοράς ηλεκτρισμού, η ΑΗΚ ως Παραγωγός και ως Προμηθευτής λόγω του ότι κατέχει, για το παρόν στάδιο, δεσπόζουσα θέση στην αγορά, ρυθμίζεται από τη ΡΑΕΚ. Συγκεκριμένα, η ΡΑΕΚ προβαίνει σε έλεγχο αλλά και σε ρύθμιση των οικονομικών της παραμέτρων, ούτως ώστε να επιτυγχάνεται ένα υγιές περιβάλλον που να επιτρέπει την εισδοχή νέων ανεξάρτητων Παραγωγών και Προμηθευτών που να μπορούν να ανταγωνίζονται επί ίσοις όροις.

Οι δραστηριότητες της μεταφοράς και διανομής ηλεκτρισμού εκ φύσεως αποτελούν μονοπωλιακές δραστηριότητες. Οι εν λόγω δραστηριότητες αφορούν τη διαχείριση και την ιδιοκτησία του συστήματος μεταφοράς και συστήματος διανομής. Το σύστημα μεταφοράς και το σύστημα διανομής είναι οι εναέριες γραμμές ή/και υπόγεια καλώδια για τη μεταφορά και διανομή του ηλεκτρισμού από τους σταθμούς παραγωγής ηλεκτρισμού (ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς από συμβατικές μονάδες και σταθμούς ΑΠΕ) προς τους τελικούς πελάτες για κατανάλωση.

Η ιδιοκτησία του συστήματος μεταφοράς και συστήματος διανομής ανήκουν στην ΑΗΚ, η οποία κατέχει τις σχετικές άδειες από τη ΡΑΕΚ ως ως ΙΣΜ και ΙΣΔ, αντίστοιχα.

Η διαχείριση του συστήματος μεταφοράς ανήκει στον ΔΣΜΚ, κατόπιν χορήγησης της σχετικής άδειας από τη ΡΑΕΚ, ο οποίος αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Η διαχείριση του συστήματος διανομής ανήκει στον ΔΣΔ, κατόπιν χορήγησης της σχετικής άδειας από τη ΡΑΕΚ, ο οποίος ανήκει στην ΑΗΚ.

Χορήγηση άδειας και παροχή εξαιρέσεως

Οι άδειες που χορηγεί η ΡΑΕΚ σύμφωνα με το άρθρο 34 των Νόμων περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού του 2003 μέχρι 2018 αφορούν την:

- Κατασκευή και λειτουργία σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού με συμβατικά καύσιμα για εμπορικούς σκοπούς.
- Κατασκευή και λειτουργία σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού με συμβατικά καύσιμα για ίδια χρήση και εφεδρικούς σκοπούς με εγκατεστημένη ισχύ μεγαλύτερη από το 1MW.
- Κατασκευή και λειτουργία σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού με χρήση ΑΠΕ με εγκατεστημένη ισχύ μεγαλύτερη από τα 5MW.
- Προμήθεια ηλεκτρισμού.
- Εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του ΔΣΜΚ.
- Εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του ΔΣΔ.
- Εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του ΙΣΜ.
- Εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του ΙΣΔ.

Οι εξαιρέσεις από άδεια που χορηγεί η ΡΑΕΚ σύμφωνα με το άρθρο 35 των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων 2003 μέχρι 2018, αφορούν την:

- Κατασκευή και λειτουργία σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού με χρήση ΑΠΕ μέχρι 5MW.
- Κατασκευή και λειτουργία σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού με συμβατικά καύσιμα ηλεκτρικής ισχύος μέχρι 1MW για ίδια χρήση ή για εφεδρικούς σκοπούς.

Άδεια προμήθειας ηλεκτρισμού

Το 2019 υποβλήθηκαν 3 αιτήσεις για χορήγηση άδειας Προμήθειας ηλεκτρισμού σε τελικούς πελάτες για την περίοδο ισχύος της Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού, έχουν χορηγηθεί 7 άδειες Προμήθειας ηλεκτρισμού σε τελικούς πελάτες για την περίοδο ισχύος της Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού και έχει απορριφθεί μια αίτηση.

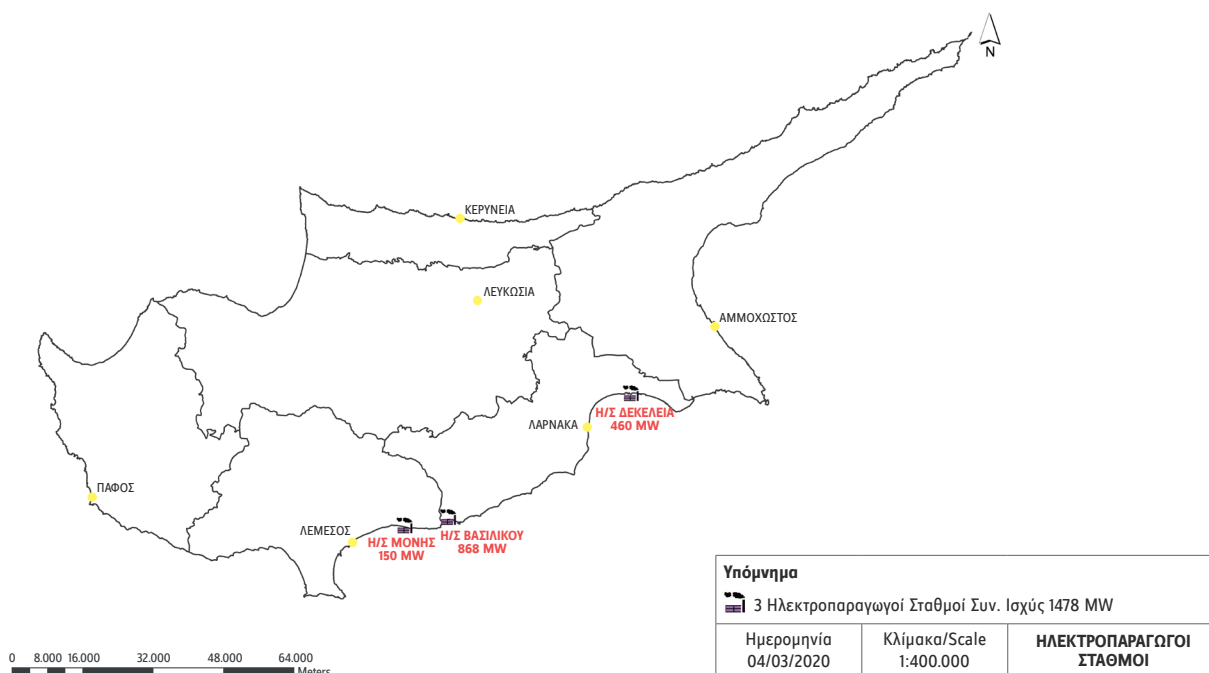
Η ΡΑΕΚ για την περίοδο ισχύος της Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού έχει χορηγήσει συνολικά 13 άδειες Προμήθειας ηλεκτρισμού σε τελικούς πελάτες και έχει απορρίψει μια αίτηση.

Άδεια κατασκευής και λειτουργίας μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για εμπορική χρήση

Συμβατικές μονάδες

Το 2019 υποβλήθηκαν 2 αιτήσεις για χορήγηση άδειας κατασκευής σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για εμπορική χρήση, συνολικής ηλεκτρικής ισχύος 235MWe και χορηγήθηκαν 3 άδειες κατασκευής σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για εμπορική χρήση, συνολικής ηλεκτρικής ισχύος 269,5MWe και μια άδεια λειτουργίας σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για εμπορική χρήση, συνολικής ηλεκτρικής ισχύος 4,5MWe.

Η εγκατεστημένη ηλεκτρική ισχύς συμβατικών μονάδων για εμπορική χρήση δεν έχει διαφοροποιηθεί κατά το έτος 2019, παραμένει στα 1478MWe, ως είχε και το προηγούμενο έτος 2018. Η γεωγραφική κατανομή των σταθμών ηλεκτροπαραγωγής εμπορικής χρήσης παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 2.

Σχεδιάγραμμα 2 - Παραστατική παρουσίαση και γεωγραφική κατανομή εγκατεστημένων συμβατικών μονάδων για εμπορική χρήση μέχρι το 2019

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Αιολικά πάρκα

Το 2019 δεν έχουν χορηγηθεί άδειες για Κατασκευή και Λειτουργία Αιολικών Πάρκων. Η εγκατεστημένη ισχύς Αιολικών πάρκων για εμπορική χρήση δεν έχει διαφοροποιηθεί κατά το έτος 2019, παραμένει στα 157,5MWe, ως είχε και το προηγούμενο έτος 2018.

Φωτοβολταϊκά συστήματα

Το 2019 υποβλήθηκαν 3 αιτήσεις για χορήγηση άδειας Κατασκευής Σταθμών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας για εμπορική χρήση, συνολικής ηλεκτρικής ισχύος 20,19MWe και μια αίτηση για χορήγηση άδειας Λειτουργίας Σταθμού Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας για εμπορική χρήση, συνολικής ηλεκτρικής ισχύος 8MWe. Το 2019 χορηγήθηκαν 3 άδειες Κατασκευής Σταθμού Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας για εμπορική χρήση, συνολικής ηλεκτρικής ισχύος 20,19MWe.

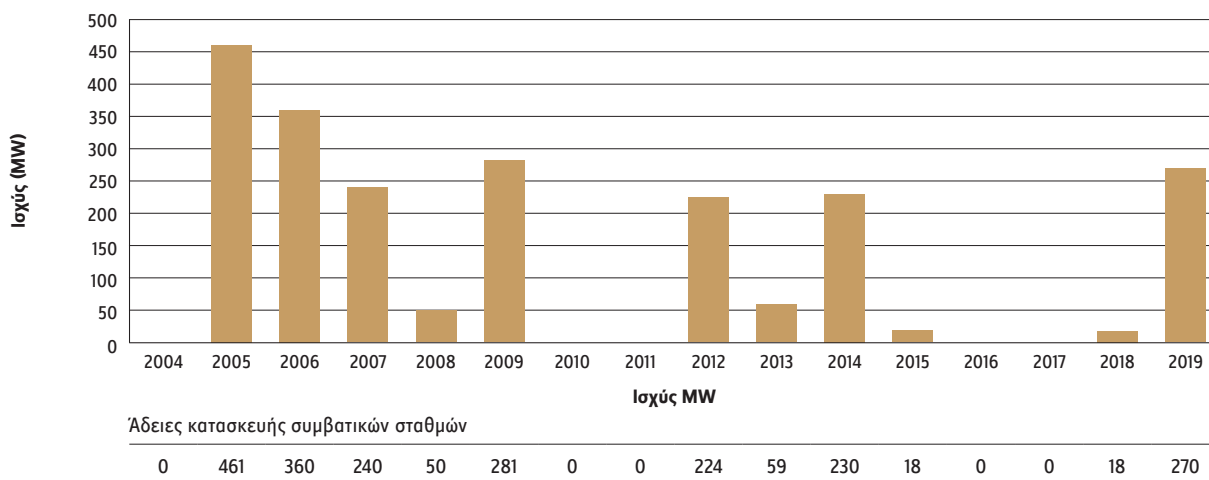
Ηλιοθερμικοί σταθμοί

Το 2019 υποβλήθηκε μια αίτηση για χορήγηση άδειας κατασκευής ηλιοθερμικού σταθμού και καύσης φυσικού αερίου, για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας για εμπορική χρήση, συνολικής ηλεκτρικής ισχύος 50MWe.

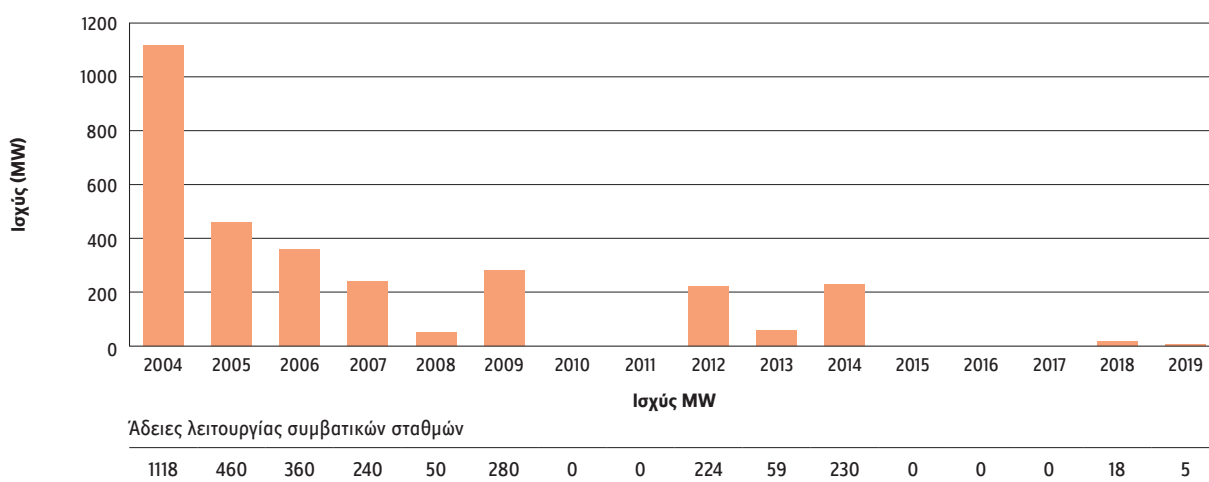
Κινητομαγνητικοί σταθμοί

Το 2019 υποβλήθηκαν 2 αιτήσεις για χορήγηση άδειας Κατασκευής σταθμών για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας για εμπορική χρήση, με χρήση κινητομαγνητικής ενέργειας, συνολικής ηλεκτρικής ισχύος 6MWe.

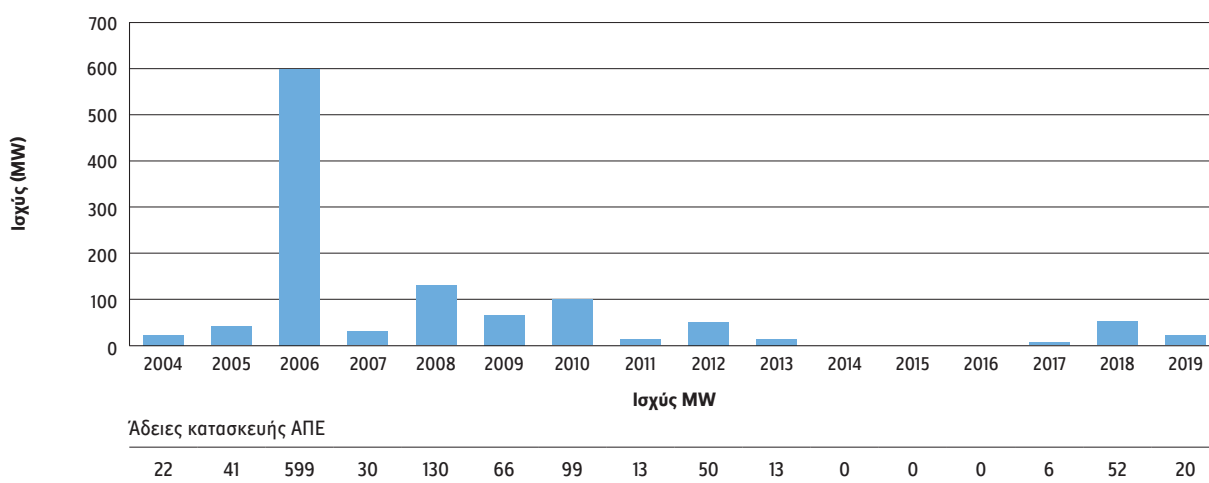
Στα Σχεδιαγράμματα 3, 4, 5 και 6 που ακολουθούν, παρουσιάζονται στατιστικά στοιχεία των αδειών Κατασκευής και Λειτουργίας που χορήγησε η ΡΑΕΚ για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, από συμβατικές μονάδες και μονάδες ΑΠΕ για την περίοδο από την ίδρυση της ΡΑΕΚ μέχρι και το τέλος του 2019.

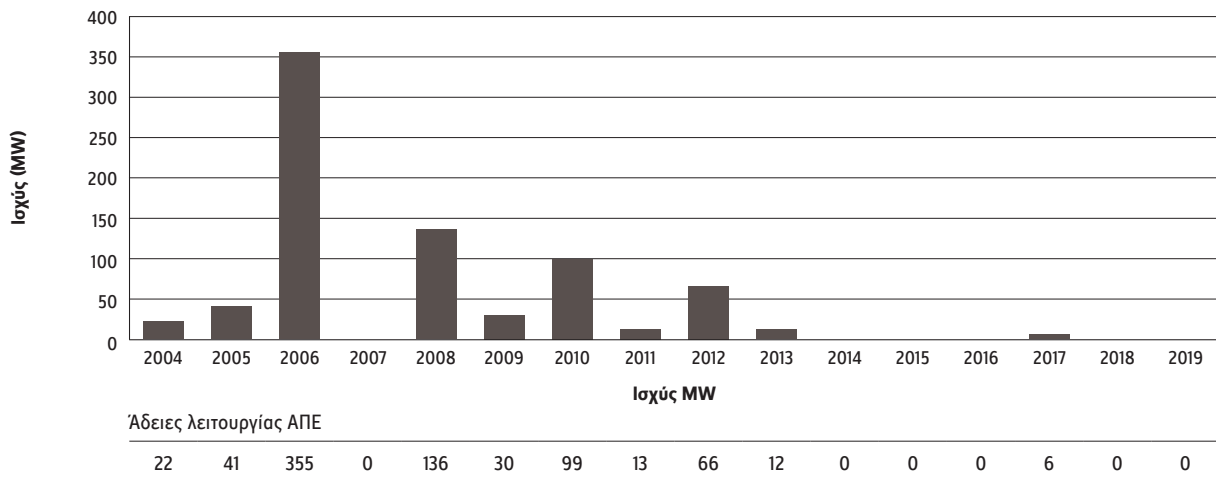
Σχεδιάγραμμα 3 - Άδειες κατασκευής συμβατικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2019

Σχεδιάγραμμα 4 - Άδειες λειτουργίας συμβατικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2019

Σχεδιάγραμμα 5 - Άδειες κατασκευής σταθμών ΑΠΕ που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2019

Σχεδιάγραμμα 6 - Άδειες λειτουργίας σταθμών ΑΠΕ που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2019

Άδεια κατασκευής και λειτουργίας μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για ίδια χρήση

Συμβατικές μονάδες για ίδια χρήση

Το 2019 δεν έχουν χορηγηθεί άδειες για Κατασκευή και Λειτουργία Σταθμών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας για ίδια χρήση (αυτοπαραγωγή), με συμβατικά καύσιμα. Η εγκατεστημένη ισχύς Συμβατικών Μονάδων για ίδια χρήση δεν έχει διαφοροποιηθεί κατά το έτος 2019, παραμένει στα 32,7MWe, ως είχε και το προηγούμενο έτος 2018.

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Το 2019 δεν έχουν χορηγηθεί άδειες για Κατασκευή και/ή Λειτουργία Σταθμών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ για ίδια χρήση.

Εξαιρέσεις από άδεια κατασκευής και λειτουργίας μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας

Συμβατικές μονάδες για ίδια χρήση, αυτόνομα συστήματα αυτοπαραγωγής ή εφεδρικούς σκοπούς

Το 2019 έχουν χορηγηθεί 123 εξαιρέσεις από άδεια κατασκευής και λειτουργίας, σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από συμβατικά καύσιμα για εφεδρικούς σκοπούς και αυτόνομα συστήματα αυτοπαραγωγής συνολικής εγκατεστημένης ισχύος, 30,04MWe.

Η συνολική εγκατεστημένη ισχύς συμβατικών σταθμών για εφεδρικούς σκοπούς και αυτόνομων συστημάτων αυτοπαραγωγής είναι 218,2MWe.

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ

Φωτοβολταϊκά συστήματα

Το 2019 χορηγήθηκαν 106 εξαιρέσεις από άδεια Κατασκευής σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, φωτοβολταϊκά συστήματα, ισχύος 147,89MWp και 29 εξαιρέσεις από άδεια Λειτουργίας, συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 10,1MWp.

Η συνολική εγκατεστημένη ισχύς φωτοβολταϊκών συστημάτων εμπορικής χρήσης, που είναι ενταγμένα σε Σχέδια Χορηγιών του Υπουργείου Ενέργειας είναι 87,52MWe.

Συστήματα Βιομάζας/Βιοαερίου

Το 2019 δεν έχουν χορηγηθεί εξαιρέσεις από άδεια για Κατασκευή και Λειτουργία Σταθμών Παραγωγής Ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση Βιομάζας/Βιοαερίου. Η εγκατεστημένη ισχύς Σταθμών Βιομάζας/Βιοαερίου για εμπορική χρήση δεν έχει διαφοροποιηθεί κατά το έτος 2019, παραμένει στα 9,7MWe ως είχε και το προηγούμενο έτος 2018.

ΙΔΙΑ ΧΡΗΣΗ

Φωτοβολταϊκά συστήματα με τη μέθοδο αυτοπαραγωγής/συμψηφισμού λογαριασμών (net-billing) σε εμπορικά και βιομηχανικά υποστατικά

Το 2019 χορηγήθηκαν 144 εξαιρέσεις από άδεια Κατασκευής σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, φωτοβολταϊκά συστήματα, ισχύος 23,3 MWe και 34 εξαιρέσεις από άδεια Λειτουργίας, συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 1,5 MWe.

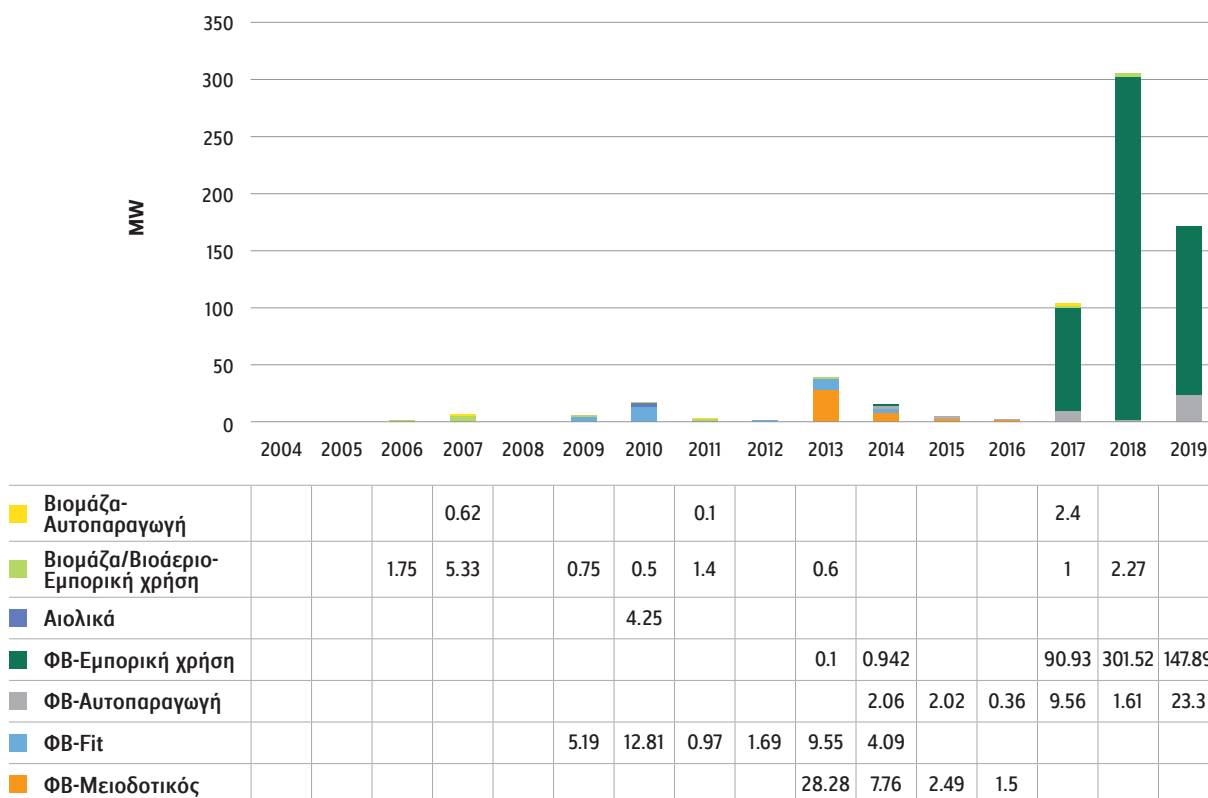
Η συνολική εγκατεστημένη ισχύς φωτοβολταϊκών συστημάτων με τη μέθοδο αυτοπαραγωγής/συμψηφισμού λογαριασμών (net-billing) είναι 9,6 MWe.

Συστήματα βιομάζας/βιοαερίου με τη μέθοδο αυτοπαραγωγής/συμψηφισμού λογαριασμών (net-billing)

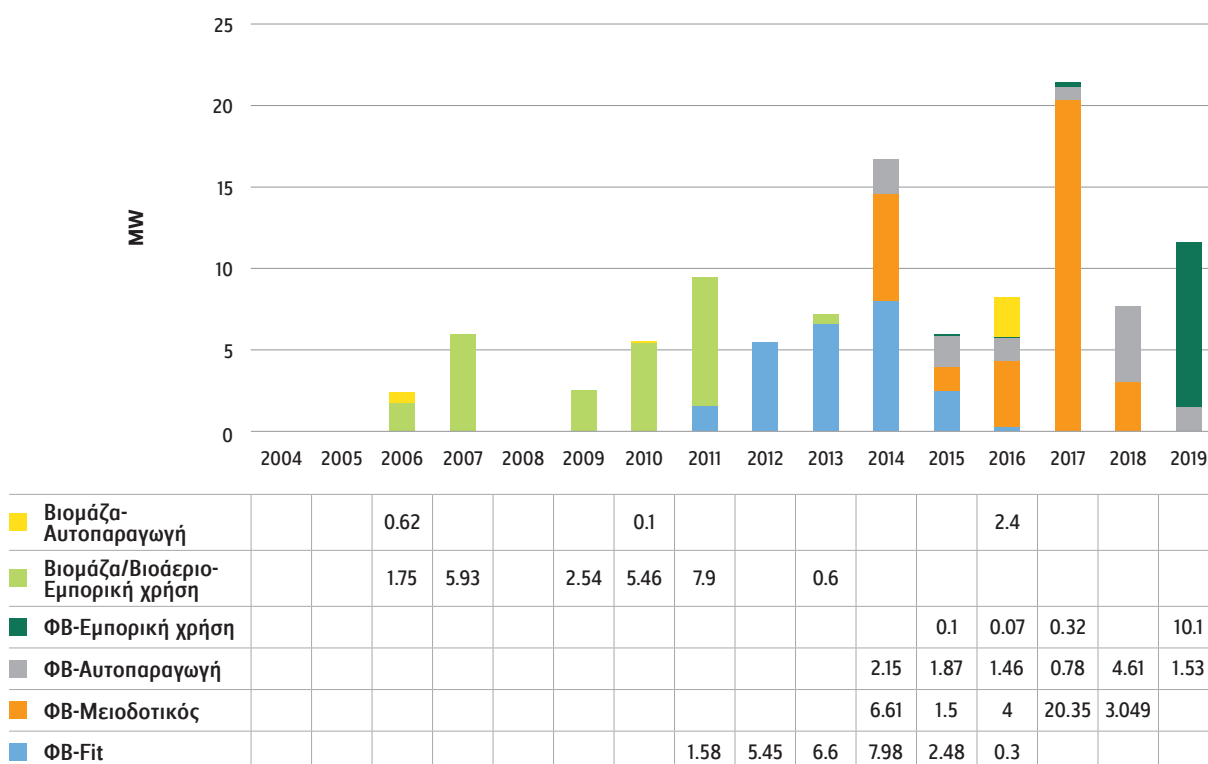
Το 2019 δεν χορηγήθηκε οποιαδήποτε εξαίρεση από άδεια Κατασκευής σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, Συστήματα βιομάζας/βιοαερίου.

Η εγκατεστημένη ισχύς Σταθμών Βιομάζας/Βιοαερίου με τη μέθοδο αυτοπαραγωγής/συμψηφισμού λογαριασμών (net-billing) δεν έχει διαφοροποιηθεί κατά το έτος 2019, παραμένει στα 3,1MWe ως είχε και το προηγούμενο έτος 2018.

Τα Σχεδιαγράμματα 7 και 8, παρουσιάζουν την ισχύ των εξαιρέσεων από άδεια κατασκευής ΑΠΕ και από άδεια λειτουργίας ΑΠΕ αντίστοιχα, οι οποίες εκδόθηκαν την περίοδο 2004-2019.

Σχεδιάγραμμα 7 - Ισχύς (MW) εξαιρέσεων από άδεια κατασκευής (ΑΠΕ) για την περίοδο 2004-2019

Σχεδιάγραμμα 8 - Ισχύς (MW) εξαιρέσεων από άδεια λειτουργίας (ΑΠΕ) που εκδόθηκαν την περίοδο 2004-2019

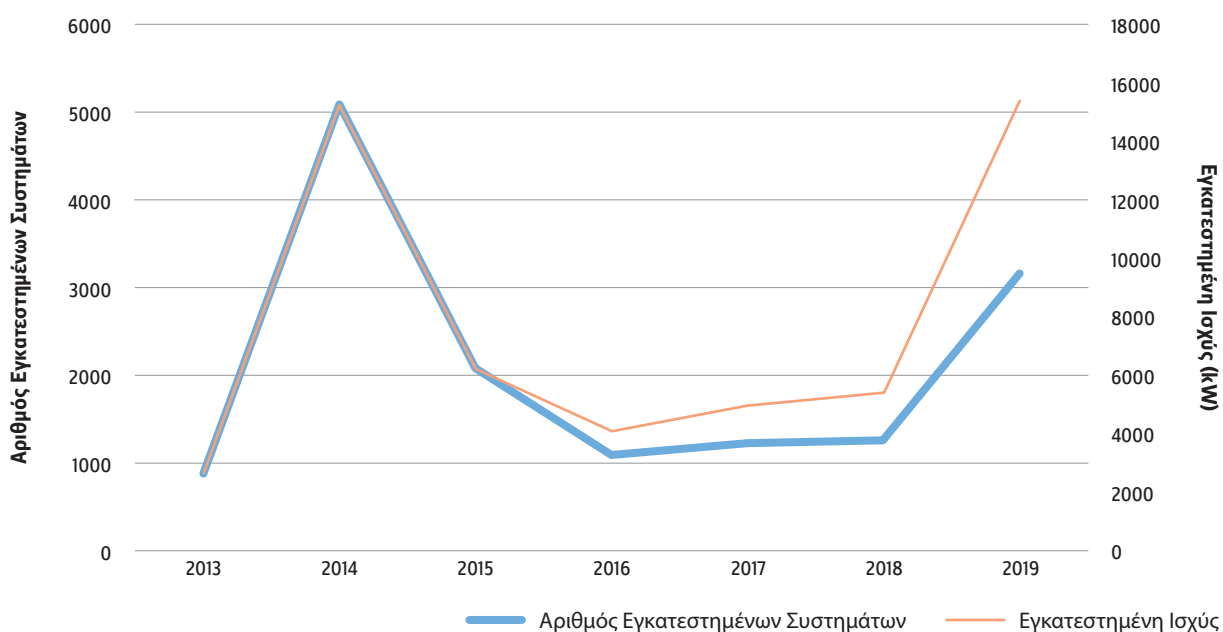
Φωτοβολταϊκά συστήματα με τη μέθοδο συμψηφισμού μετρήσεων

«Συμψηφισμός μετρήσεων» απευθύνεται σε όλους τους καταναλωτές στα υποστατικά των οποίων γίνεται εγκατάσταση μικρού φωτοβολταϊκού συστήματος με ισχύ μέχρι και 10kWe. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, γίνεται συμψηφισμός της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από το φωτοβολταϊκό σύστημα που είναι εγκατεστημένο στο υποστατικό και εγχέεται στο δίκτυο και της εισαγόμενης από το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας, για την κάλυψη των αναγκών του υποστατικού.

Ο ΔΣΔ ορίστηκε από τη ΡΑΕΚ ως φορέας υλοποίησης του Σχεδίου συμψηφισμού μετρήσεων. Κατά το έτος 2019, έχει διεκπεραιωθεί η εγκατάσταση 3166 φωτοβολταϊκών συστημάτων, συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 15,396MWe.

Η συνολική εγκατεστημένη ηλεκτρική ισχύς των φωτοβολταϊκών συστημάτων της κατηγορίας συμψηφισμού μετρήσεων (net-metering) κατά το έτος 2019 είναι 53,99MWe.

Το Σχεδιάγραμμα 9, παρουσιάζει τον αριθμό και την ισχύ των εγκατεστημένων φωτοβολταϊκών συστημάτων με τη μέθοδο συμψηφισμού μετρήσεων για την περίοδο 2013-2019.

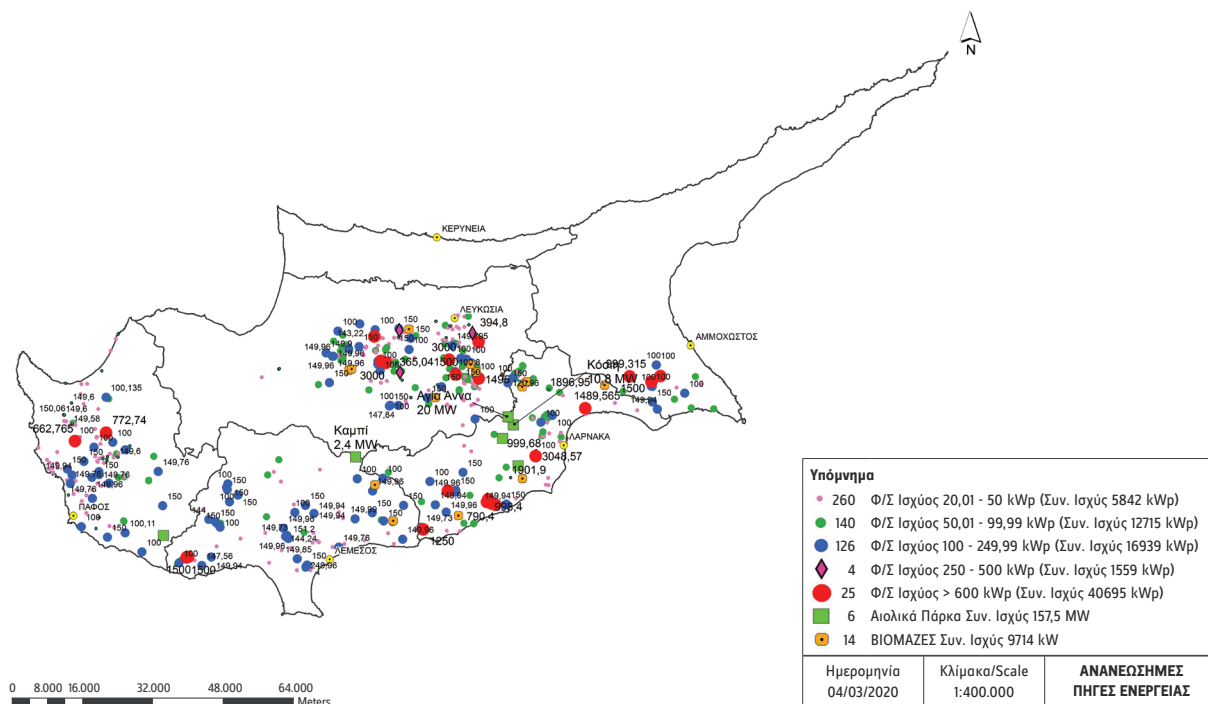

Σχεδιάγραμμα 9 - Αριθμός εγκατεστημένων συστημάτων και εγκατεστημένη ισχύς (kW) συστημάτων net-metering για τα έτη 2013-2019

Πιλοτικά/καινοτόμα συστήματα

Το 2019 υποβλήθηκε και χορηγήθηκε στο πλαίσιο της υπ' αριθμό 1494/2016 Απόφασης της ΡΑΕΚ, μια εξαίρεση από άδεια Κατασκευής σταθμού για Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας, με χρήση κινετομαγνητικής ενέργειας, συνολικής ηλεκτρικής ισχύος 20kWe.

Το Σχεδιάγραμμα 10, απεικονίζει τη γεωγραφική κατανομή των εγκατεστημένων μονάδων ΑΠΕ, ισχύος μεγαλύτερης από 20kWp, μέχρι το 2019. Στο Σχεδιάγραμμα διαφαίνεται η ομοιόμορφη κατανομή των μονάδων ΑΠΕ στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Σχεδιάγραμμα 10 - Παραστατική παρουσίαση και γεωγραφική κατανομή εγκατεστημένων μονάδων ΑΠΕ ισχύος μεγαλύτερης από 20kWp μέχρι το 2019

Αρχείο αιτήσεων αδειοδότησης και εκδοθεισών αδειών

Όλοι οι κατάλογοι των αιτήσεων των αδειών, καθώς και των εκδοθεισών αδειών/εξαιρέσεων είναι καταχωρημένοι στην ιστοσελίδα της ΡΑΕΚ.

Στοιχεία παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας κατά το 2019

Μέγιστη συνολική παραγωγή ισχύος και ηλεκτρικής ενέργειας

Η μέγιστη ζήτηση ηλεκτρικής ισχύος για το έτος 2019 σημειώθηκε τη Πέμπτη 11 Ιουλίου 2019 και ώρα 14:45, οπότε η μέγιστη συνολική παραγωγή ισχύος ανήλθε στα 1.076 MW.

Συνολική παραγωγή ενέργειας (GWh)

Αναφορικά με την καταγεγραμμένη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, κατά το έτος 2019, έχουν καταγραφεί τα ακόλουθα σημαντικά στοιχεία:

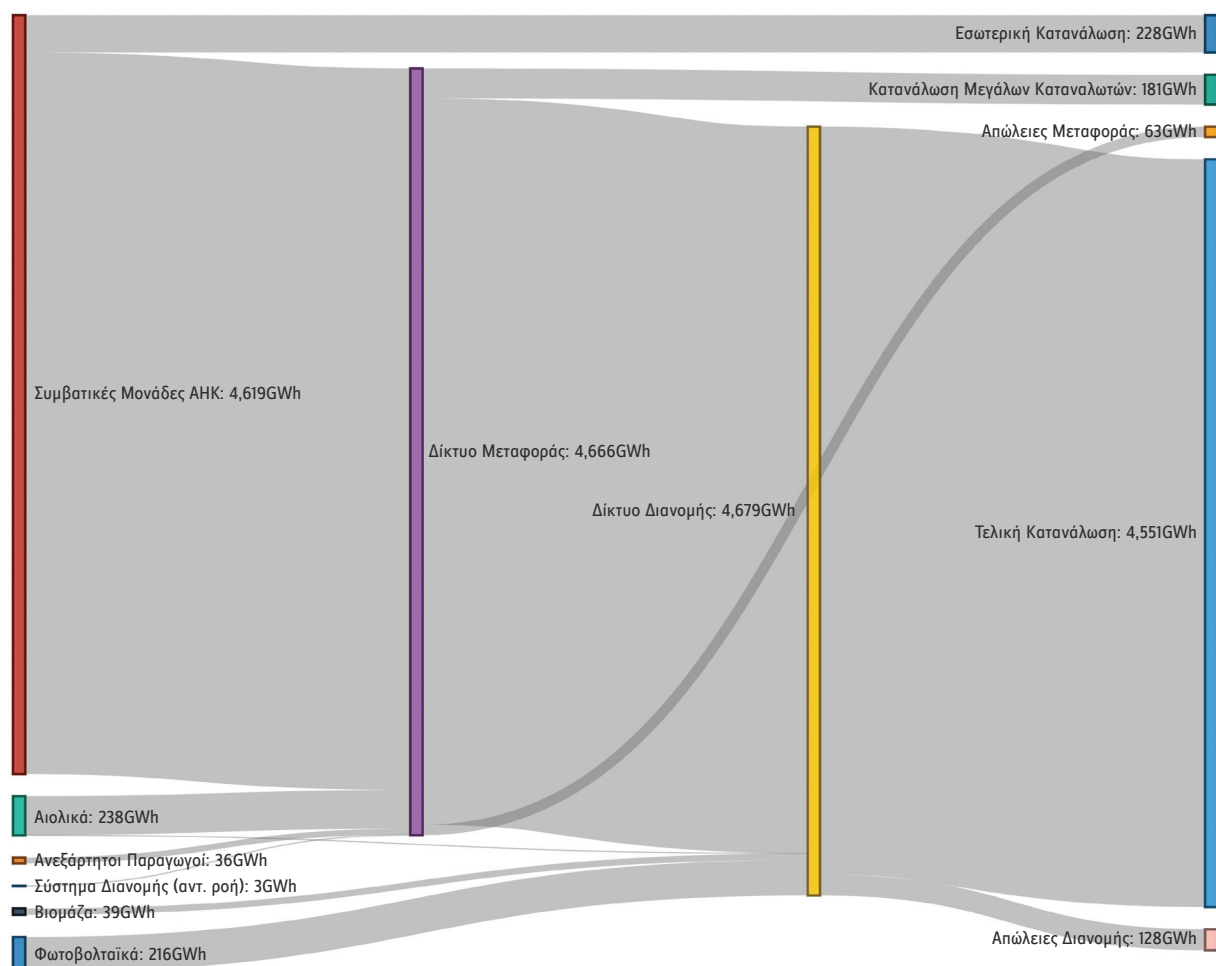
- Το σύνολο της μεικτής παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας έφθασε στις 5.112.723 MWh.
- Η ΑΗΚ-Παραγωγή συνέβαλε με 4.619.130 MWh.
- Οι Παραγωγοί με χρήση ΑΠΕ παράγααν 493.748 MWh.
- Οι σταθμοί παραγωγής της ΑΗΚ παράγααν 227.703 MWh για τις τοπικές τους ανάγκες.

- Η ενέργεια από συμβατικές μονάδες της ΑΗΚ-Παραγωγής που εισήλθε στο σύστημα μεταφοράς έφθασε στις 4.391.427 MWh.
- Η ενέργεια που εξήλθε από το σύστημα μεταφοράς προς τους υποσταθμούς της ΑΗΚ και τους μεγάλους παραγωγούς έφθασε στις 4.603.483 MWh.
- Οι καταγραφείσες απώλειες κατά τη μεταφορά ανήλθαν στις 62.855 MWh, ή 1,35%, της εισερχόμενης ενέργειας στο σύστημα μεταφοράς.
- Οι καταγραφείσες απώλειες κατά τη διανομή ανήλθαν στις 128.000 MWh, ή 2,8%, της εισερχόμενης ενέργειας στο σύστημα διανομής.

Συντελεστής φορτίου

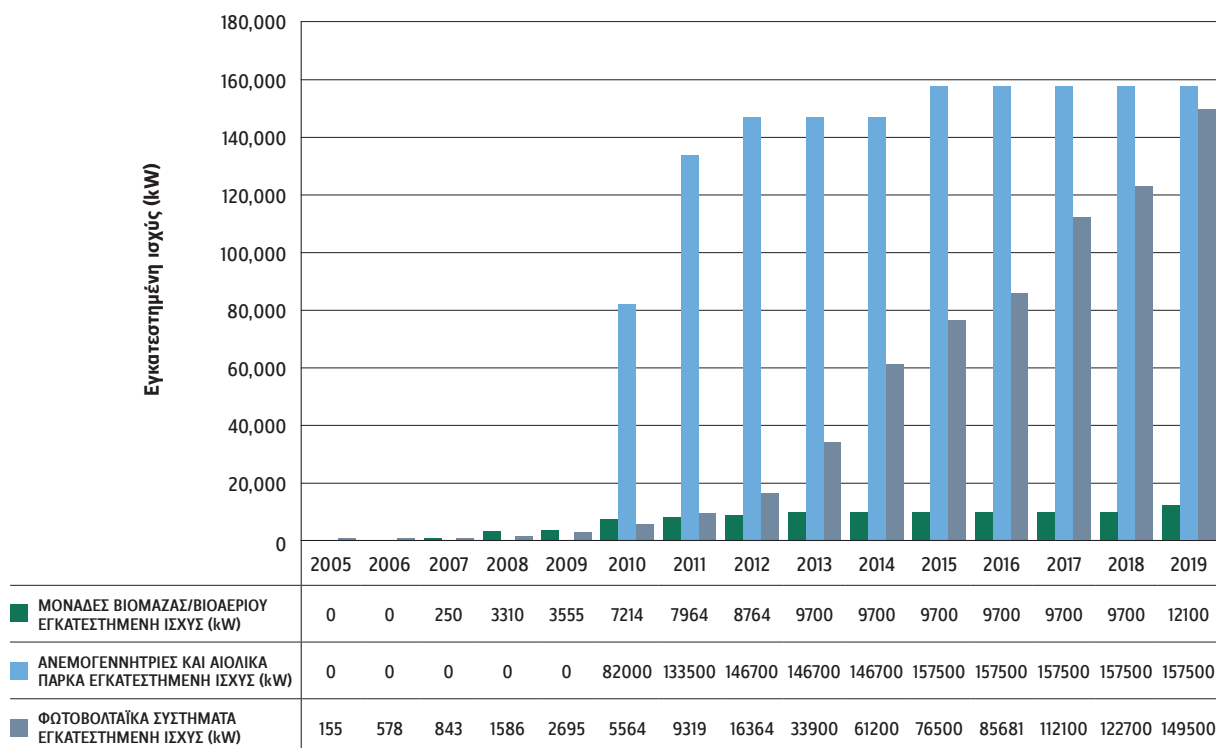
Ο Συντελεστής Φορτίου των συμβατικών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής ήταν 52,6% κατά το 2019 σε σύγκριση με τον Συντελεστή Φορτίου για το έτος 2018 που ήταν της τάξης του 53,4%.

Το Σχεδιάγραμμα 11 απεικονίζει τη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας για το 2019.

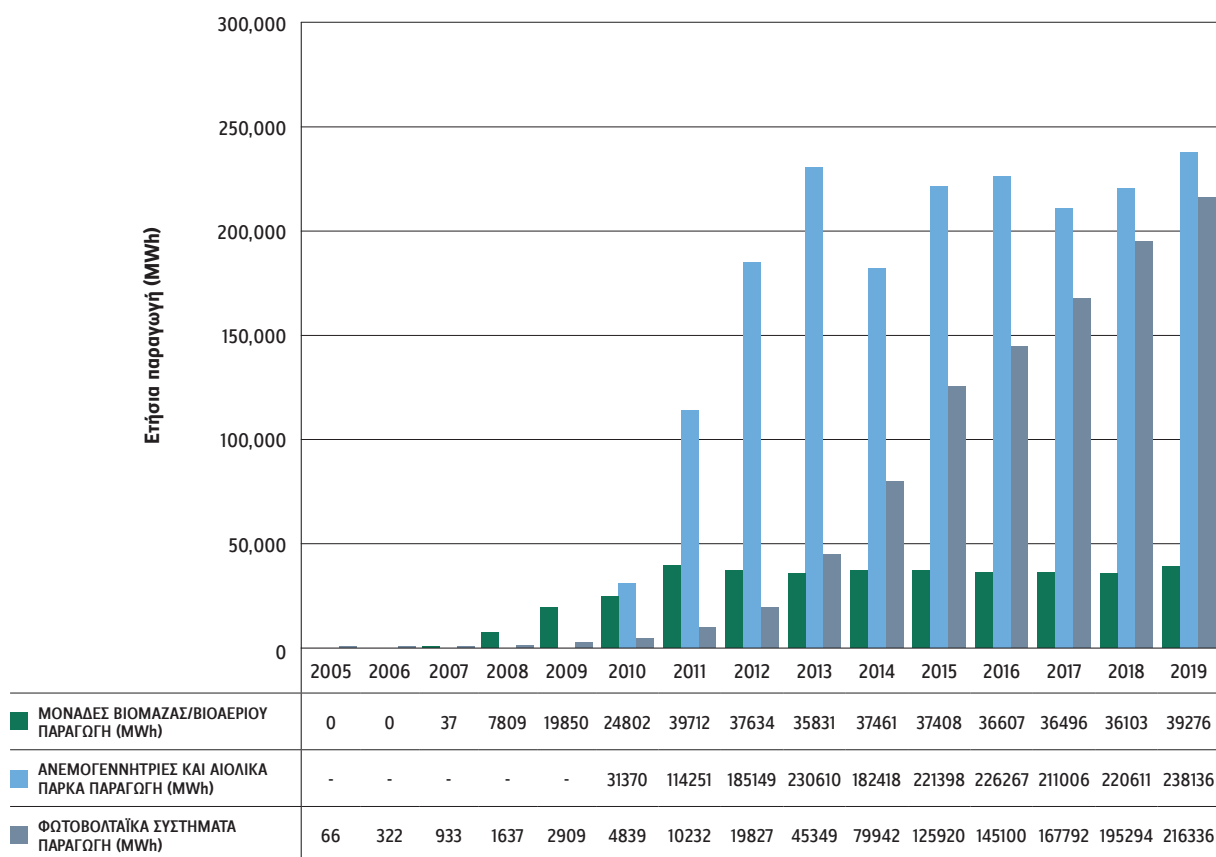

Σχεδιάγραμμα 11 - Διάγραμμα Sankey για τη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας κατά το 2019

Τα σχεδιαγράμματα 12 και 13 απεικονίζουν ιστορικά στοιχεία παραγωγής από ΑΠΕ οι οποίες είναι συνδεδεμένες στο δίκτυο.

Σχεδιάγραμμα 12 - Ετήσια εγκατεστημένη ισχύς (kW) ΑΠΕ

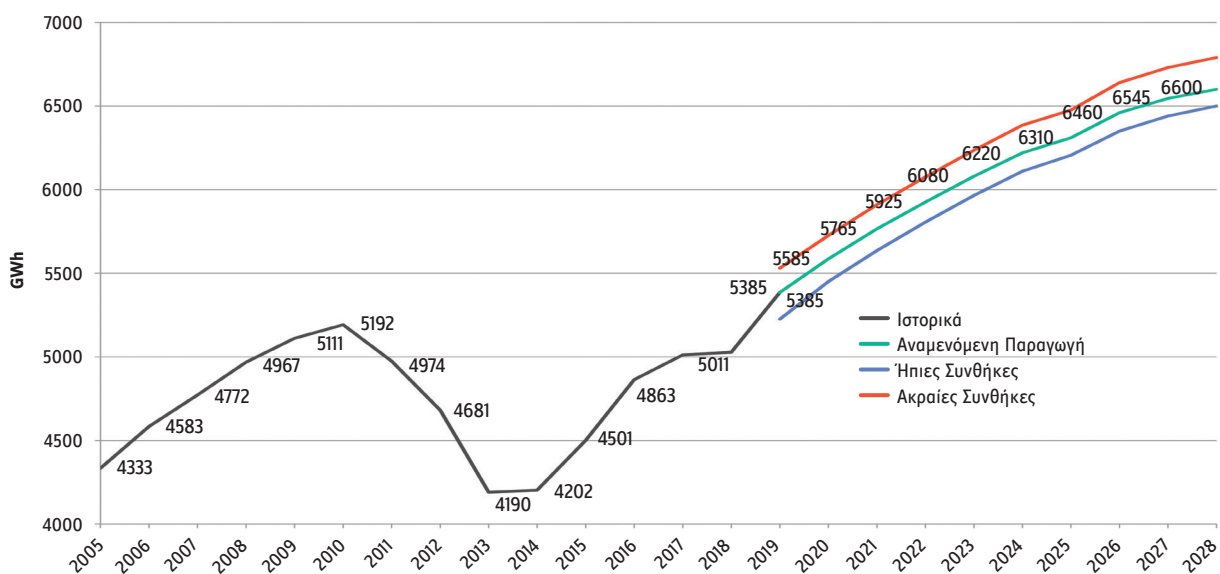

Σχεδιάγραμμα 13 - Ετήσια παραγωγή (MWh) ΑΠΕ

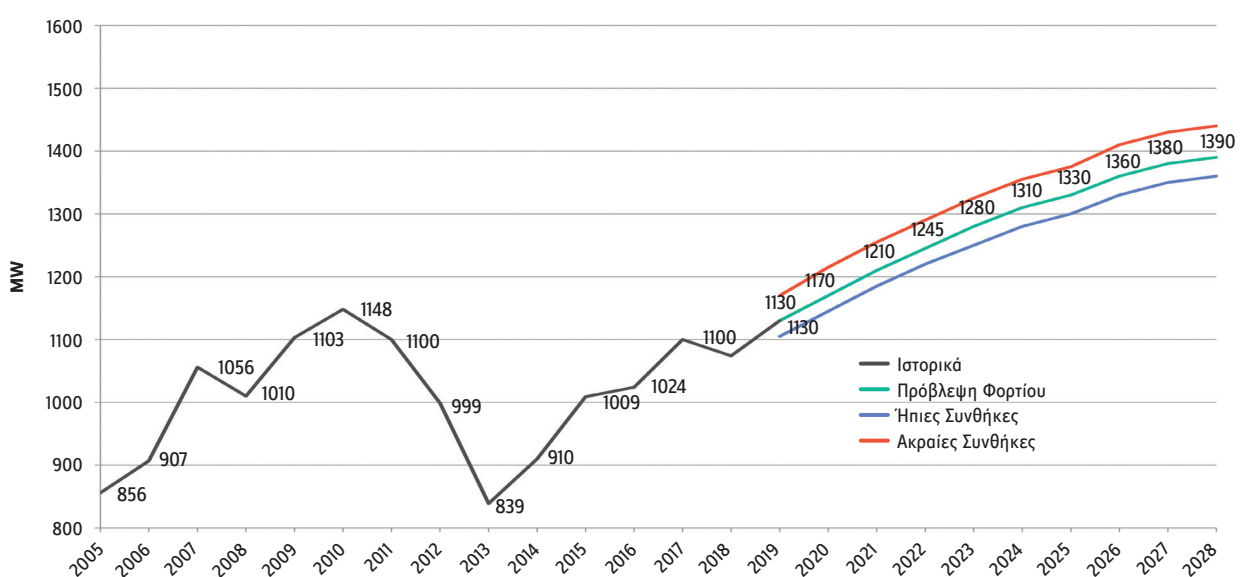
Εγκεκριμένη πρόβλεψη μέγιστης συνολικής ισχύος (MW) και συνολικής παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας (GWh) για τη δεκαετία 2019-2028

Τα Σχεδιαγράμματα 14 και 15, παρουσιάζουν την εγκεκριμένη πρόβλεψη συνολικής παραγόμενης ενέργειας (GWh) και μέγιστης συνολικής ισχύος (MW) για την περίοδο 2019-2028. Οι εν λόγω προβλέψεις υποβλήθηκαν στις 24 Ιουνίου 2019 από τον ΔΣΜΚ στη ΡΑΕΚ. Η ΡΑΕΚ ενέκρινε την εν λόγω εισήγηση με την Απόφαση 169/2019.

Το πάνω όριο αντιπροσωπεύει την αναμενόμενη ζήτηση σε ακραίες συνθήκες, δηλαδή σε συνθήκες παρατεταμένου καύσωνα το καλοκαίρι και χαμηλών θερμοκρασιών τον χειμώνα. Το κάτω όριο αντιπροσωπεύει την αναμενόμενη ζήτηση σε συνθήκες ήπιων θερμοκρασιών.

Σχεδιάγραμμα 14 - Εγκεκριμένη πρόβλεψη συνολικής παραγόμενης ενέργειας (GWh) 2019-2028

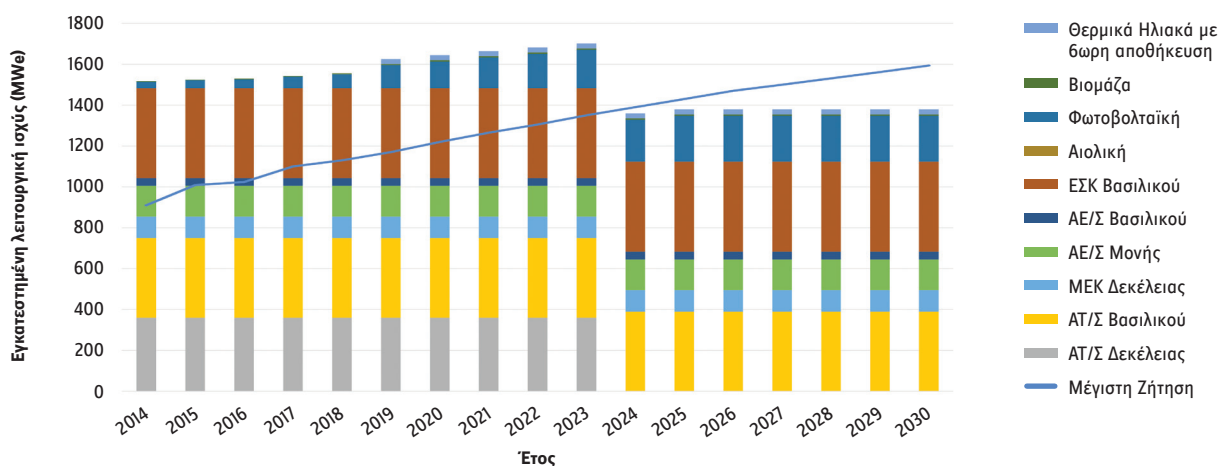

Σχεδιάγραμμα 15 - Εγκεκριμένη πρόβλεψη μέγιστης συνολικής ισχύος (MW) 2019-2028

Επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας

Η ΡΑΕΚ, σύμφωνα με τους Νόμους περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού του 2003 έως 2018, έχει την ευθύνη για την επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο, την αξιοπιστία και ασφάλεια του συστήματος παραγωγής, μεταφοράς και διανομής, καθώς και για την ποιότητα της παροχής ηλεκτρισμού. Η ΡΑΕΚ παρακολουθεί συστηματικά την επάρκεια, ποιότητα και αξιοπιστία της παροχής ηλεκτρισμού και, οποτεδήποτε διαπιστώσει τυχόν ελλείμματα, ενημερώνει σχετικά τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου, και Βιομηχανίας, ο οποίος, μετά από διαβούλευση με τη ΡΑΕΚ και τον ΔΣΜΚ, λαμβάνει όλα τα ενδεικνυόμενα διορθωτικά μέτρα.

Όπως παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 16, κατά το υπό επισκόπηση έτος, η επάρκεια ευρίσκεται σε ικανοποιητικά υψηλά επίπεδα και είναι εντός του περιθωρίου εφεδρείας εγκατεστημένης ισχύος μεταξύ 20%-40% ως προνοείται στην απόφαση της ΡΑΕΚ υπ' αριθμό 144/2017 ημερομηνίας 17 Ιουλίου, 2017 αναφορικά με τη Μεθοδολογία Υπολογισμού για Περιθώριο Εφεδρείας Εγκατεστημένης Ισχύος.

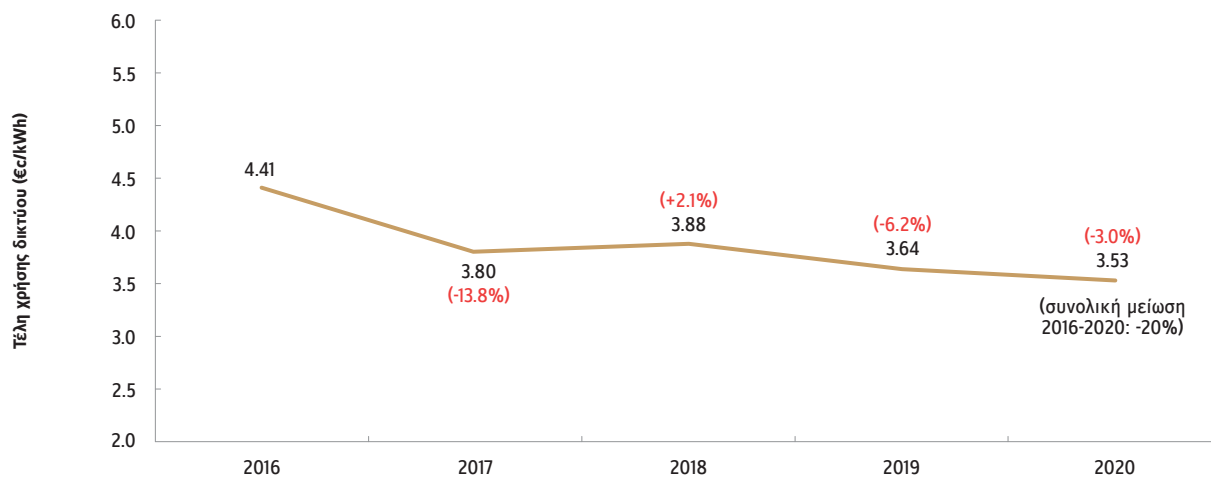
Σχεδιάγραμμα 16 - Επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας

Τιμές ηλεκτρικής ενέργειας

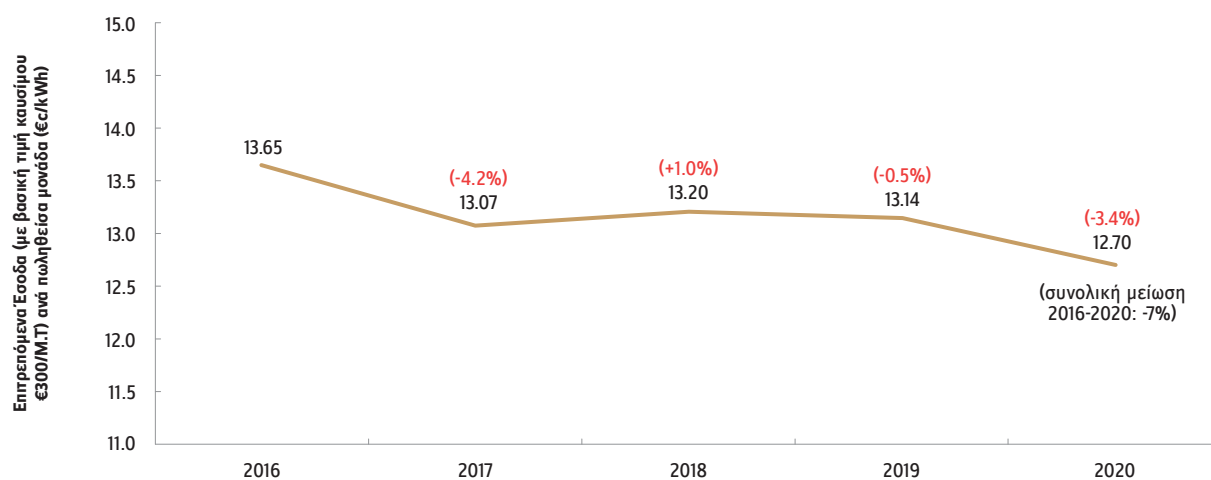
Στα Σχεδιαγράμματα 17, 18, 19 και 20 παρουσιάζονται ιστορικά στοιχεία για κάθε ένα από τα έτη 2016 μέχρι και 2020 (σε €/kWh):

- Τα Τέλη Χρήσης Δικτύου για καταναλωτές συνδεδεμένους στη Χαμηλή Τάση (περιλαμβάνει τη Διατίμηση Χρήσης Συστήματος Μεταφοράς, Διατίμηση Χρήσης Συστήματος Διανομής Μέσης Τάσης, Διατίμηση Χρήσης Συστήματος Διανομής Χαμηλής Τάσης, Διατίμηση για την Ανάκτηση των Δαπανών του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου και τη Διατίμηση Επικουρικών Υπηρεσιών και Μακροχρόνιας Εφεδρείας).
- Τα Επιτρεπόμενα Έσοδα της ΑΗΚ ανά πωληθείσα μονάδα.
- Η μέση τιμή της βασικής Διατίμησης Χονδρικής (Δ-Χ) ανά εξαθείσα μονάδα.
- Η μέση τιμή της βασικής Διατίμησης Χαμηλής Τάσης (Διατίμηση Οικιακής Χρήσης Μονής Εγγραφής - Κώδικας 01).

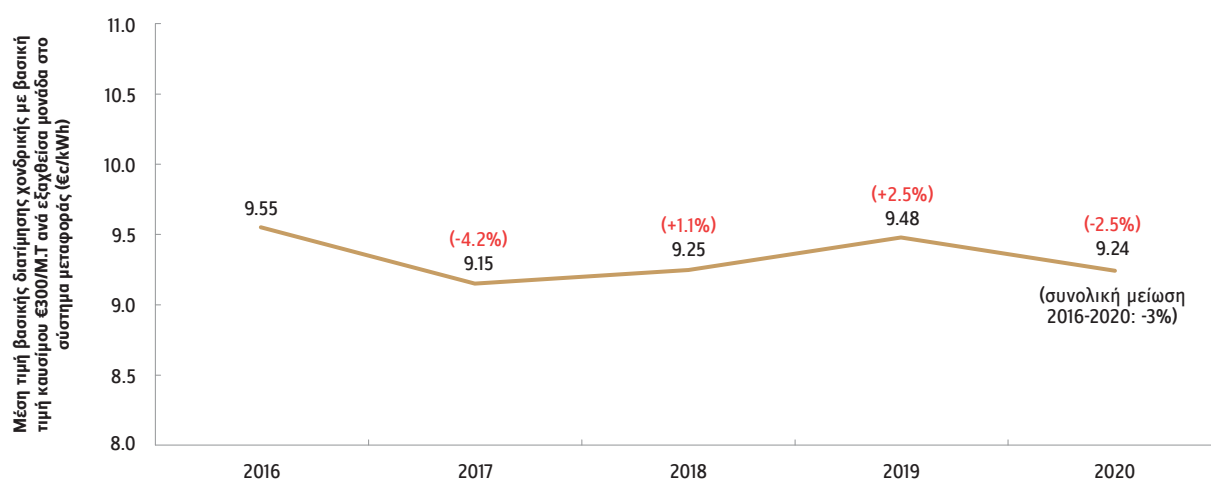
Σημειώνεται ότι το 2017 έχουν τεθεί σε ισχύ οι νέες ρυθμιζόμενες διατιμήσεις ηλεκτρισμού της ΑΗΚ, οι οποίες βασίζονται στη Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού (Ρυθμιστική Απόφαση 02/2015, Κ.Δ.Π. 208/2015).

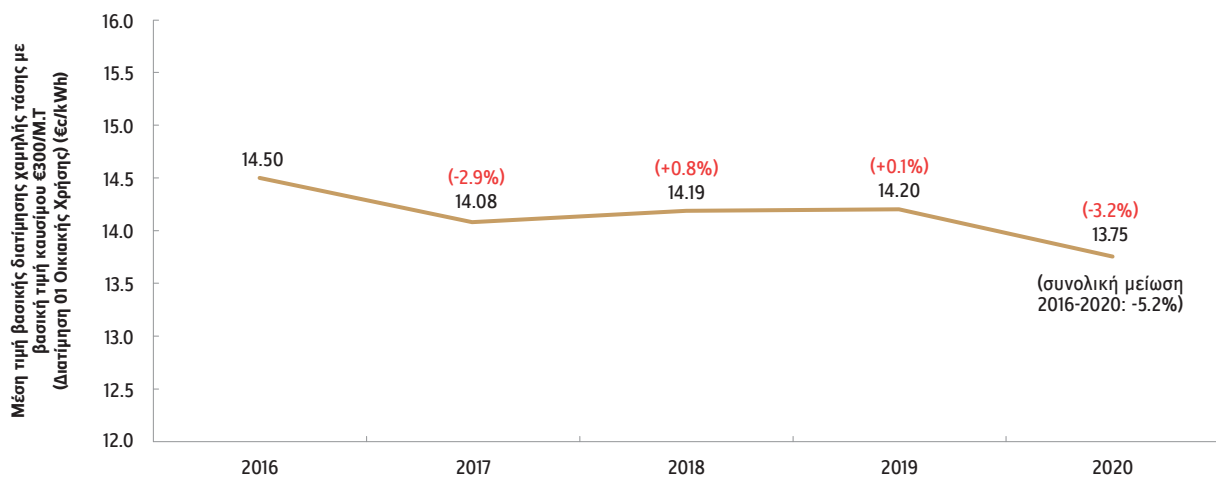
Σχεδιάγραμμα 17 - Τέλη χρήσης δικτύου για καταναλωτές συνδεδεμένους στη χαμηλή τάση, για τα έτη 2016 έως 2020

Σχεδιάγραμμα 18 - Επιτρεπόμενα έσοδα της ΑΗΚ ανά πωληθείσα μονάδα, για τα έτη 2016 έως 2020

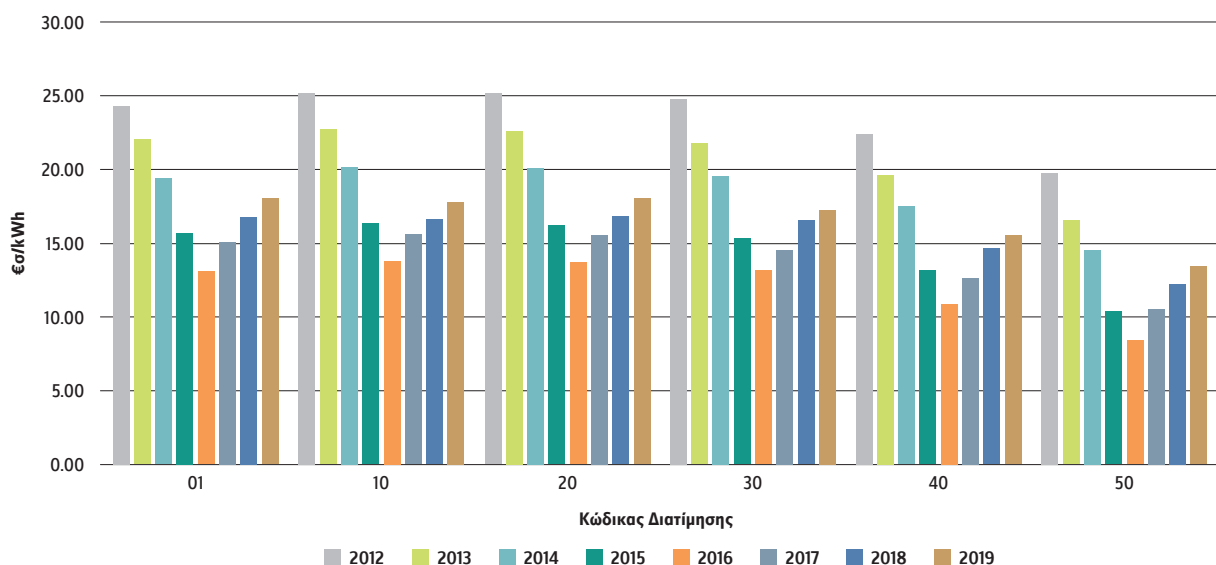
Σχεδιάγραμμα 19 - Μέση τιμή βασικής διατίμησης χονδρικής

Σχεδιάγραμμα 20 - Μέση τιμή της βασικής διατίμησης χαμηλής τάσης (Διατίμηση οικιακής χρήσης μονής εγγραφής - Κώδικας 01), για τα έτη 2016 έως 2020

Το Σχεδιάγραμμα 21 παρουσιάζει τη μέση τιμή διατίμησης ανά πωληθείσα kWh, εξαιρουμένου του τέλους ΑΠΕ και του ΦΠΑ, για τα έτη 2012 ως 2019:

- 01: Διατίμηση Οικιακής Χρήσης Μονής Εγγραφής
- 10: Διμηνιαία Διατίμηση Εμπορικής Χρήσης Μονής Εγγραφής Χαμηλής Τάσης
- 20: Διμηνιαία Διατίμηση Βιομηχανικής Χρήσης Μονής Εγγραφής Χαμηλής Τάσης
- 30: Μηνιαία Διατίμηση Εμπορικής και Βιομηχανικής Χρήσης Εποχιακής Διπλής Εγγραφής Χαμηλής Τάσης
- 40: Μηνιαία Διατίμηση Εμπορικής και Βιομηχανικής Χρήσης Εποχιακής Διπλής Εγγραφής Μέσης Τάσης
- 50: Μηνιαία Διατίμηση Εμπορικής και Βιομηχανικής Χρήσης Εποχιακής Διπλής Εγγραφής Ψηλής Τάσης

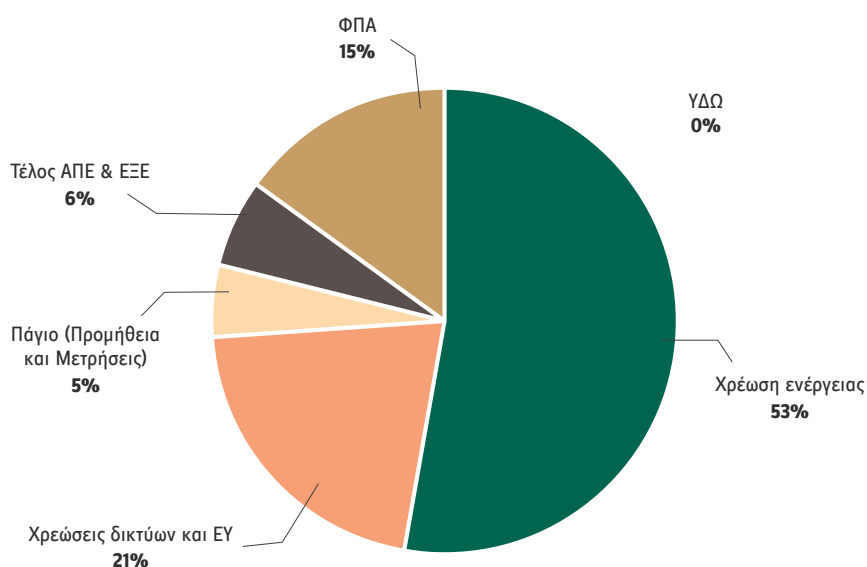
Σχεδιάγραμμα 21 - Μέση τιμή διατίμησης εξαιρουμένου τέλους ΑΠΕ και ΦΠΑ

Από το Σχεδιάγραμμα 21, παρατηρούμε ότι οι διατιμήσεις με κώδικα 01, 10, 20 και 30 (οικιακής χρήσης, εμπορικής χρήσης χαμηλής τάσης και βιομηχανικής χρήσης χαμηλής τάσης αντίστοιχα) είναι σε υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με τις άλλες διατιμήσεις, ενώ οι διατιμήσεις με κώδικα 40 και 50, που είναι διατιμήσεις Seasonal Time of Day (STOD) βιομηχανικής χρήσης μέσης τάσης και ψηλής τάσης αντίστοιχα είναι σε χαμηλότερα επίπεδα.

Η μείωση στη τιμή των διατιμήσεων από το 2017 και μετέπειτα οφείλεται στις Αποφάσεις της ΡΑΕΚ για τις νέες ρυθμιζόμενες διατιμήσεις ηλεκτρισμού βάσει της Ρυθμιστικής Απόφασης 02/2015 «Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού» (ΚΔΠ 208/2015). Η αυξητική τάση στη μέση τιμή των διατιμήσεων του 2018 και 2019 οφείλεται στην αύξηση στις τιμές των καυσίμων.

Ανάλυση τιμολογίου ΑΗΚ Προμήθειας

Στο Σχεδιάγραμμα 22, παρουσιάζεται η ανάλυση του τιμολογίου ηλεκτρισμού ανά κατηγορία χρέωσης, για έναν τυπικό οικιακό καταναλωτή με διμηνιαία κατανάλωση 600 kWh τον Δεκέμβριο του 2019, στη βασική τιμή (δηλαδή εξαιρουμένης της αναπροσαρμογής καυσίμων).

Σχεδιάγραμμα 22 - Ανάλυση τιμολογίου ηλεκτρικού ρεύματος για ένα τυπικό οικιακό καταναλωτή με διμηνιαία κατανάλωση 600 kWh (% επί του τελικού τιμολογίου), Δεκέμβριος 2019

5

ΑΓΟΡΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ

Νομοθετικό πλαίσιο αγοράς φυσικού αερίου

Οι εν ισχύ Νόμοι περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου 2004 έως 2018, οι οποίοι υιοθετούν τα σημαντικά χαρακτηριστικά του Τρίτου Ενεργειακού Πακέτου της ΕΕ, προνοούν για τη ρύθμιση της αγοράς φυσικού αερίου στην Κυπριακή Δημοκρατία και μεταξύ άλλων θεσπίζουν τους κανόνες για τη μεταφορά, διανομή, προμήθεια και αποθήκευση του φυσικού αερίου. Επιπλέον, προσδιορίζουν τους κανόνες σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του τομέα του φυσικού αερίου, την πρόσβαση στην αγορά, την εκμετάλλευση των δικτύων καθώς και τα κριτήρια και τις διαδικασίες χορήγησης αδειών μεταφοράς, διανομής, προμήθειας και αποθήκευσης φυσικού αερίου. Επίσης, περιγράφονται και τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της ΡΑΕΚ και καθορίζεται ολοκληρωμένα το εύρος των δραστηριοτήτων και ο ρόλος της.

Σημειώνεται ότι στους Νόμους περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου 2004 έως 2018 παρέχονται οι βασικές πρόνοιες ενόψει της επικείμενης εισαγωγής φυσικού αερίου στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας, όμως δεν προσδιορίζεται το μοντέλο της αγοράς και το οργανωτικό πλαίσιο που θα χρησιμοποιηθεί για την ανάπτυξη της αγοράς, παρέχοντας με αυτόν τον τρόπο την εύλογη ευχέρεια στους αποφασίζοντες για τις πρόπουσες επιλογές. Επιπλέον, προβλέπεται η δυνατότητα παρεκκλίσεων, κατά τις διατάξεις και της σχετικής Ευρωπαϊκής Οδηγίας, χωρίς όμως να θεσμοθετεί συγκεκριμένα τις παρεκκλίσεις αυτές αφήνοντας στην κρίση του Υπουργικού Συμβουλίου τον πλήρη καθορισμό αυτών των παρεκκλίσεων.

Βασικό στοιχείο του νέου πλαισίου λειτουργίας των αγορών φυσικού αερίου, αλλά και ηλεκτρισμού, όπως αυτό αποτυπώνεται με πολύ αναλυτικό τρόπο στο Ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο, είναι ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων της παραγωγής και εμπορίας φυσικού αερίου, οι οποίες οφείλουν πλέον να πραγματοποιούνται σε συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού, από εκείνες της μεταφοράς και της διανομής, για τις οποίες προβλέπεται η ρυθμιζόμενη πρόσβαση τρίτων υπό την εποπτεία των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, του ACER και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ο Νόμος προβλέπει για την Κύπρο τη δυνατότητα παρέκκλισης από συγκεκριμένα άρθρα του, καθώς μπορεί να θεωρηθεί είτε απομονωμένη είτε αναδυόμενη αγορά. Στην περίπτωση της Κύπρου, είναι δυνατόν αφενός μεν να υπάρξει παρέκκλιση από την εφαρμογή του ανταγωνισμού στην εμπορία χονδρικής και την προμήθεια φυσικού αερίου προς τους τελικούς καταναλωτές, ιδιαίτερα για όσο διάστημα η Κυπριακή αγορά φυσικού αερίου θεωρείται αναδυόμενη, αφετέρου δε, να μην υπάρξει ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων των διαχειριστών φυσικού αερίου (μεταφορά, διανομή, αποθήκευση, ΥΦΑ, κλπ.) από τις δραστηριότητες της εμπορίας και προμήθειας, κατά τον προβλεπόμενο στην Οδηγία τρόπο, επί παραδείγματι, για τις εγκαταστάσεις μεταφοράς, με ιδιοκτησιακό διαχωρισμό.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την υπ' αριθμόν 87.649 απόφασή του με ημερομηνία 5 Ιουνίου 2019, στη βάση των προνοιών του Νόμου, καθόρισε το πλαίσιο λειτουργίας της αγοράς του φυσικού αερίου για το διάστημα ισχύος της αναδυόμενης αγοράς ή μέχρι τη λήψη Απόφασης τερματισμού των παρεκκλίσεων από το Συμβούλιο και διόρισε Διαχειριστές. Πιο συγκεκριμένα σύμφωνα με την Απόφαση εφαρμόζεται μεταξύ άλλων παρέκκλιση από την εφαρμογή του ανταγωνισμού στην προμήθεια φυσικού αερίου προς τους τελικούς καταναλωτές καθ' όλη τη διάρκεια του καθεστώτος της αναδυόμενης αγοράς οπότε ο προμηθευτής καθίσταται υπεύθυνος για τη σύναψη όλων των σχετικών συμβάσεων εισαγωγής φυσικού

αερίου, συμπεριλαμβανομένου του ΥΦΑ, καθώς και για όλες τις συμβάσεις προμήθειας φυσικού αερίου σε καταναλωτές όλων των κατηγοριών. Επιπλέον, με την εν λόγω Απόφαση διορίστηκε η Δημόσια Επιχείρηση Φυσικού Αερίου (ΔΕΦΑ) ως Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς, Διαχειριστής Συστήματος Διανομής και Διαχειριστής Εγκαταστάσεων Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου για χρονική περίοδο τριάντα ετών από την ημερομηνία έκδοσης των σχετικών αδειών από τη ΡΑΕΚ.

Η ΡΑΕΚ, με την υπ' αριθμόν 238/2019 Απόφασή της, ημερομηνίας 3 Σεπτεμβρίου 2019, αποφάσισε την τροποποίηση των πρότυπων όρων αδειών που περιέχονται στα Παραρτήματα 2 μέχρι 6 των Περί Ρύθμιση της Αγοράς Φυσικού Αερίου (Έκδοση Αδειών) Κανονισμών του 2006.

Οργάνωση και ανάπτυξη της αγοράς φυσικού αερίου

Τον Ιούνιο του 2016, σε συνέχεια της Έκθεσης που υποβλήθηκε από τη ΡΑΕΚ σχετικά με τις επιλογές για την ανάπτυξη της αγοράς φυσικού αερίου στην Κύπρο, λήφθηκε Απόφαση από το Υπουργικό Συμβούλιο για έλευση ΥΦΑ στην Κύπρο το συντομότερο δυνατό και πριν το 2020. Το ΥΦΑ θα αποτελεί αρχικά αποκλειστική επιλογή τροφοδοσίας της εσωτερικής αγοράς με φυσικό αέριο και στη συνέχεια, μετά την τροφοδοσία της αγοράς από τα γηγενή κοιτάσματα, θα αποτελεί εναλλακτική επιλογή που θα διασφαλίζει την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού.

Σε συνέχεια της μελέτης που πραγματοποιήθηκε από τη ΔΕΦΑ Λτδ, σχετικά με την ανάπτυξη της αγοράς φυσικού αερίου στην Κύπρο ώστε να αξιοποιηθεί η προσφορότερη λύση για εισαγωγή ΥΦΑ το αργότερο μέχρι το 2020, με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ανατέθηκε στη ΔΕΦΑ Λτδ τον Ιούνιο του 2017 η προκήρυξη δύο διαγωνισμών για μακροπρόθεσμη προμήθεια ΥΦΑ και για στρατηγικό επενδυτή για τις απαιτούμενες υποδομές.

Κατόπιν Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου του Απριλίου 2018 συστάθηκε εταιρεία ειδικού σκοπού (Special Purpose Vehicle - SPV) με την επωνυμία Εταιρεία Υποδομών Φυσικού Αερίου ΛΤΔ (ΕΤΥΦΑ Λτδ), η οποία θα υλοποιήσει τις απαιτούμενες υποδομές για έλευση ΥΦΑ.

Η ΔΕΦΑ Λτδ ενεργώντας εκ μέρους της ΕΤΥΦΑ Λτδ δημοσίευσε τον Οκτώβριο του 2018 διαγωνισμό για το σχεδιασμό, κατασκευή και λειτουργία του τερματικού σταθμού εισαγωγής ΥΦΑ στον κόλπο του Βασιλικού. Η προσφορά κατακυρώθηκε σε διεθνή κοινοπραξία το Δεκέμβριο του 2019.

Η είσοδος του φυσικού αερίου στο ενεργειακό ισοζύγιο, στο πλαίσιο των στόχων της ενεργειακής πολιτικής για τη διαφοροποίηση των ενεργειακών πηγών της χώρας και την προστασία του περιβάλλοντος, αποτελεί σημαντική απόφαση στον τομέα της ενέργειας.

Δεδομένου ότι η αγορά φυσικού αερίου στην Κύπρο είναι υπό ανάπτυξη, βασικός στόχος είναι η δημιουργία μίας οργανωμένης αγοράς, κατά τα πρότυπα των προηγμένων αντίστοιχων αγορών παγκοσμίως, αλλά και κατά τη βέλτιστη πρακτική της ευρωπαϊκής βιομηχανίας φυσικού αερίου, με εύρυθμη λειτουργία όλων των εμπλεκόμενων στην αγορά, είτε πρόκειται για επιχειρήσεις φυσικού αερίου, είτε πρόκειται για θεσμοθετημένους από τη νομοθεσία φορείς.

Η ΡΑΕΚ δίδει μεγάλη προτεραιότητα στην εξυπηρέτηση του στόχου της γρήγορης και αποτελεσματικής διεξόδου του φυσικού αερίου με ανταγωνιστικούς όρους στην Κυπριακή αγορά.

Οι υποχρεώσεις της ΡΑΕΚ που αφορούν στην αγορά του φυσικού αερίου και το ρυθμιστικό εύρος δικαιοδοσίας της καθορίζονται στους Νόμους περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου 2004 έως 2018. Η ΡΑΕΚ στο διάστημα που μεσολαβεί έως την έλευση του φυσικού αερίου εργάζεται προς τη διαμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου της αγοράς γνωρίζοντας ότι θα αποτελεί τον εγγυητή της ορθής λειτουργίας

της και της προστασίας των καταναλωτών για το διάστημα ισχύος των παρεκκλίσεων αλλά και της ομαλής μετάβασης σε μια υγιή ανοιχτή αγορά.

Στο πλαίσιο αυτό η ΡΑΕΚ, τον Ιούνιο του 2019 εξέδωσε τη Ρυθμιστική Απόφαση 01/2019 (ΚΔΠ 203/2019), η οποία αφορά τη Δήλωση ρυθμιστικής πρακτικής και μεθοδολογία διατιμήσεων φυσικού αερίου για τη διάρκεια ισχύος των παρεκκλίσεων στη βάση της αναδυόμενης αγοράς, όπου όλες οι δραστηριότητες προμήθειας, μεταφοράς, διανομής, απουγροποίησης και αποθήκευσης φυσικού αερίου είναι ρυθμιζόμενες. Οι πρωταρχικοί στόχοι της ρύθμισης των διατιμήσεων είναι η διευκόλυνση της εισαγωγής του φυσικού αερίου στο ενεργειακό μίγμα της Δημοκρατίας, προς όφελος των καταναλωτών και του περιβάλλοντος, η μεγιστοποίηση της μακροχρόνιας ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας, η προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα ενάντια στις τιμές που διαμορφώνονται σε μονοπωλιακή βάση, η εξυπηρέτηση των υποχρεώσεων δημόσιας ωφέλειας, η εξασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού και η προώθηση ενεργειακά αποδοτικών και ποιοτικών υπηρεσιών που παρέχονται από τους κατόχους άδειας. Οι διατιμήσεις καθορίζονται στη βάση μίας μεθοδικής και συνεπούς εφαρμογής των αρχών που περιλαμβάνονται στην μεθοδολογία και οι προτάσεις και οι αποφάσεις των διατιμήσεων βασίζονται σε τεκμηριωμένα στοιχεία και διαμορφώνονται μετά από εμπεριστατωμένη διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Σύμφωνα με τη Δήλωση ο προμηθευτής έχει την ευθύνη της παράδοσης του φυσικού αερίου στην είσοδο της εγκατάστασης του κάθε καταναλωτή. Οι αντίστοιχες συμβάσεις προμήθειας θα ορίζουν τιμή, η οποία, για κάθε κατηγορία καταναλωτή, θα καλύπτει τόσο το κόστος προμήθειας της ποσότητας του φυσικού αερίου, όσο και το κόστος χρήσης των εγκαταστάσεων φυσικού αερίου, ενώ θα επιτρέπει στον προμηθευτή ένα εύλογο κέρδος. Η τελική διατίμηση προμήθειας σε κάθε κατηγορία καταναλωτή θα εγκρίνεται από τη ΡΑΕΚ, μετά από εισήγηση του προμηθευτή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη Δήλωση. Ο μοναδικός προμηθευτής, θα εισηγείται στη ΡΑΕΚ τον τρόπο κατανομής του κόστους χρήσης όλων των εγκαταστάσεων φυσικού αερίου στις διάφορες κατηγορίες καταναλωτών, σύμφωνα με την Δήλωση ενώ η ΡΑΕΚ θα λαμβάνει υπόψη την εισήγηση του προμηθευτή κατά την έγκριση των διατιμήσεων προμήθειας.

Αιτήσεις που υποβλήθηκαν στη ΡΑΕΚ

Υποβλήθηκε στις 23 Σεπτεμβρίου 2019, αίτηση στη ΡΑΕΚ από την ΕΤΥΦΑ Λτδ, για χορήγηση Άδειας κατασκευής, ιδιοκτησίας και εκμετάλλευσης εγκατάστασης ΥΦΑ, δυνάμει των περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμων του 2004 έως 2018 και των περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου (Έκδοση Αδειών) Κανονισμών του 2006.

Υποβλήθηκε στις 19 Νοεμβρίου 2019 αίτηση στη ΡΑΕΚ από την εταιρεία Energean International Ltd για χορήγηση Άδειας προμήθειας φυσικού αερίου σε χονδρικούς πελάτες δυνάμει των περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμων του 2004 έως 2018 και των περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου (Έκδοση Αδειών) Κανονισμών του 2006.

Υποβλήθηκε στις 19 Νοεμβρίου 2019 αίτηση στη ΡΑΕΚ από την εταιρεία Energean International Ltd για χορήγηση Άδειας ιδιοκτησίας, κατασκευής και εκμετάλλευσης εγκατάστασης φυσικού αερίου δυνάμει των περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμων του 2004 έως 2018 και των περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου (Έκδοση Αδειών) Κανονισμών του 2006.

6

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ

Προστασία καταναλωτών και επίλυση παραπόνων

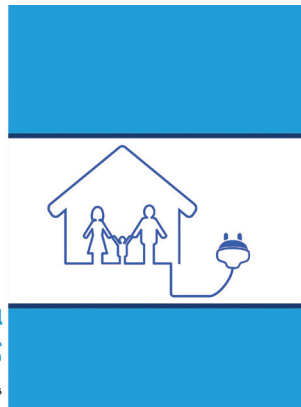

Ο CEER σε συνεργασία με όλες τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές προωθούν μέτρα για υλοποίηση της προστασίας και αναβάθμισης των δικαιωμάτων των καταναλωτών ενέργειας και ειδικότερα των ευάλωτων καταναλωτών. Ως βασικό μέτρο είναι η στήριξη του CEER από τις εθνικές ρυθμιστικές

αρχές, οι οποίες γνωστοποιούν τη σύσταση της νέας ιστοσελίδας του που αφορά αποκλειστικά στην ενημέρωση των καταναλωτών ενέργειας.

Η ιστοσελίδα του CEER που αναφέρεται αποκλειστικά στους καταναλωτές ενέργειας είναι η:

https://www.ceer.eu/energy_customers

Η ΡΑΕΚ με σκοπό να διασφαλίσει ότι διατίθενται στους καταναλωτές το σύνολο των αναγκαίων πληροφοριών σχετικά με τα δικαιώματά τους, την ισχύουσα νομοθεσία και τους τρόπους προσφυγής που διαθέτουν σε περίπτωση διαφοράς εξέδωσε το 2016, 'Ενημερωτικό Υλικό' το οποίο διέθεσε σε ηλεκτρονική μορφή στα Γραφεία Εξυπηρέτησης του Πολίτη, στα κατά τόπους Επαρχιακά Γραφεία του ΥΕΕΒ και στα κατά τόπους Επαρχιακά Γραφεία της ΑΗΚ.

Σύμφωνα με σχετικές πρόνοιες των Νόμων το Γραφείο της ΡΑΕΚ, τα Γραφεία Εξυπηρέτησης του Πολίτη και το ΥΕΕΒ αποτελούν τα ενιαία σημεία επαφής για ενημέρωση των καταναλωτών.

Δείκτες απόδοσης

Η ΡΑΕΚ ασκώντας τις εξουσίες που της παρέχουν οι Νόμοι περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού του 2003 έως 2018, έχει εκδώσει με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου και αφού κατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων και εγκρίθηκαν από αυτή, τους περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Δείκτες Απόδοσης) Κανονισμούς του 2005 - Κ.Δ.Π. 571/2005.

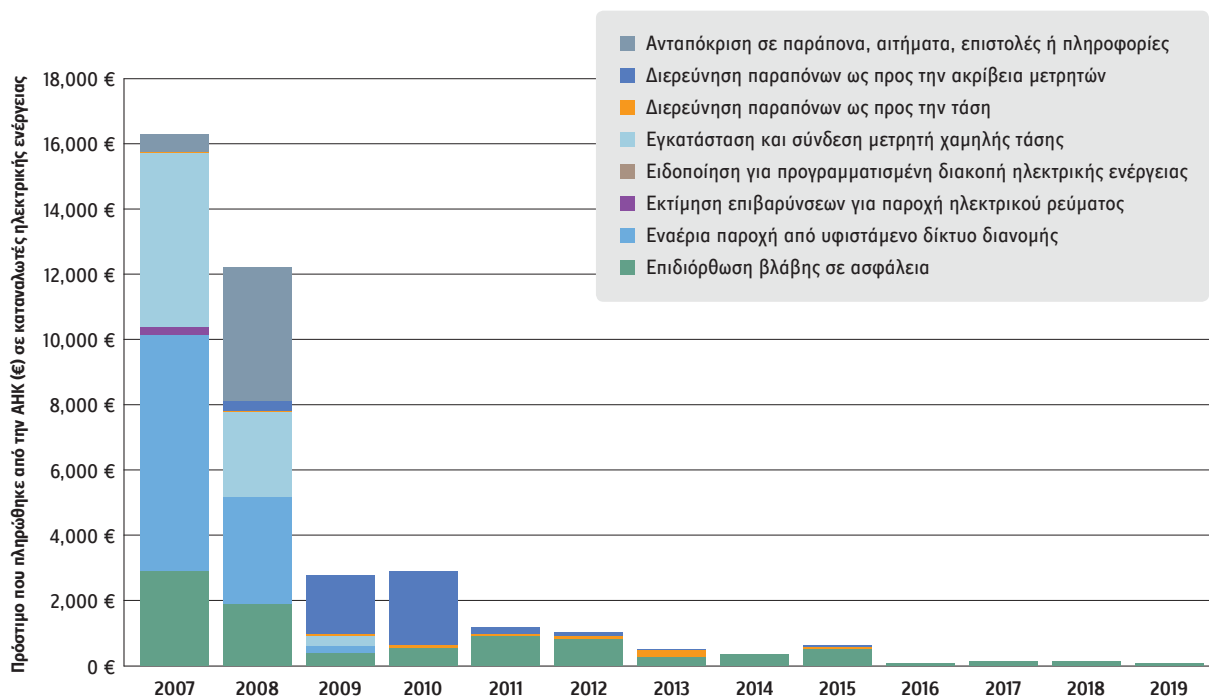
Με βάση τους εν λόγω Κανονισμούς οι «Δείκτες Απόδοσης» ορίζονται ως οι δείκτες προμήθειας ηλεκτρισμού και περιλαμβάνουν τις υποχρεώσεις του Προμηθευτή και του ΙΣΔ, τα δικαιώματα των καταναλωτών, τα πρότυπα απόδοσης και τα ελάχιστα επίπεδα απόδοσης αυτών, καθώς και το πρόστιμο που επιβάλλεται σε περίπτωση παράλειψης συμμόρφωσης του Προμηθευτή ή/και του ΙΣΔ.

Στο πλαίσιο εφαρμογής και τήρησης των πιο πάνω προνοιών, παρατίθενται στα Σχεδιαγράμματα 23 και 24 ως επίσης και στους Πίνακες 3 και 4 για κάθε Δείκτη Απόδοσης τα ποσά που έχουν καταβληθεί ως πρόστιμο σε καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας από την ΑΗΚ ως ΙΣΔ και ως Αδειούχος Προμηθευτής που έχουν καταγραφεί για την περίοδο 1 Ιανουαρίου 2019 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2019. Επίσης στα εν λόγω Σχεδιαγράμματα και Πίνακες παρουσιάζονται, για σκοπούς σύγκρισης, τα αντίστοιχα αποτελέσματα προηγούμενων ετών.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ (ΑΗΚ)

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2007-2019

Πρόστιμο που πληρώθηκε από την ΑΗΚ (€) σε καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας

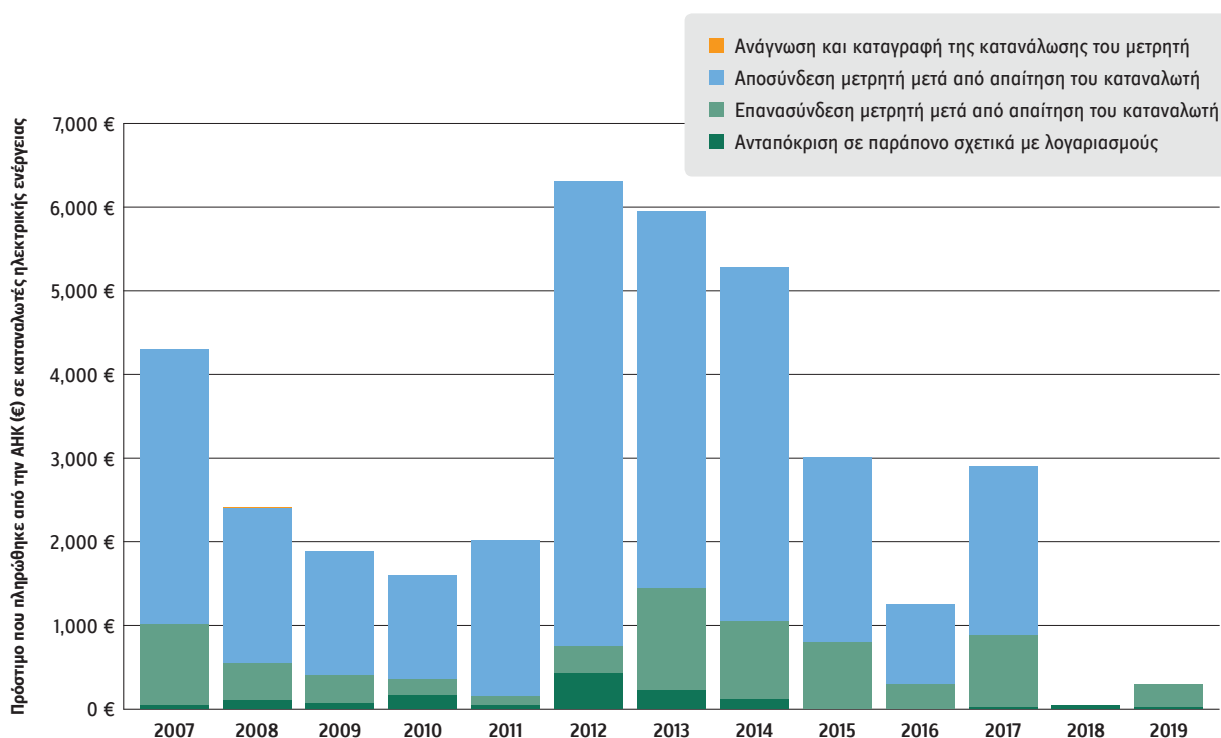
Σχεδιάγραμμα 23 - Δείκτες απόδοσης ΙΣΔ (ΑΗΚ)

ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1. Επιδιόρθωση βλάβης σε ασφάλεια	2.905€	1.896€	393€	529€	914€	828€	265€	367€	521€	60€	137€	137€	94€
2. Εγκατάσταση και σύνδεση μετρητή χαμηλής τάσης	5.331€	2.605€	290€										
3. Εναέρια παροχή από υφιστάμενο δίκτυο διανομής	7.227€	3.264€	205€	17€									
4. Εκτίμηση επιβαρύνσεων για παροχή ηλεκτρικού ρεύματος	239€												
5. Ειδοποίηση για προγραμματισμένη διακοπή ηλεκτρικής ενέργειας													
6. Διερεύνηση παραπόνων ως προς την τάση	34€	34€	68€	68€	34€	68€	205€		34€				
7. Διερεύνηση παραπόνων ως προς την ακρίβεια μετρητών		308€	1.811€	2.289€	239€	137€	31€		34€				
8. Ανταπόκριση σε παράπονα, αιτήματα, επιστολές ή πληροφορίες	530€	4.102€					17€						

Πίνακας 3 - Δείκτες απόδοσης ΙΣΔ (ΑΗΚ)

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗ ΑΗΚ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2007-2019

Πρόστιμο που πληρώθηκε από την ΑΗΚ (€) σε καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας

Σχεδιάγραμμα 24 - Δείκτες απόδοσης προμηθευτή ΑΗΚ

ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1 Ανταπόκριση σε παράπονο σχετικά με λογαριασμούς	51€	103€	68€	171€	51€	427€	222€	120€			17€	51€	34€
2 Διευθέτηση και τήρηση συναντήσεων													102€
3 Επανάσυνδεση μετρητή μετά από απαίτηση του καταναλωτή	957€	453€	333€	188€	111€	333€	1.230€	931€	803€	299€	868€		273€
4 Αποσύνδεση μετρητή μετά από απαίτηση του καταναλωτή	3.298€	1.853€	1.477€	1.238€	1.853€	5.551€	4.501€	4.231€	2.203€	948€	2.015€		
5 Ανάγνωση και καταγραφή της κατανάλωσης του μετρητή		9€											
6 Ανταπόκριση σε παράπονα, αιτήματα, επιστολές ή πληροφορίες	*	*	*										

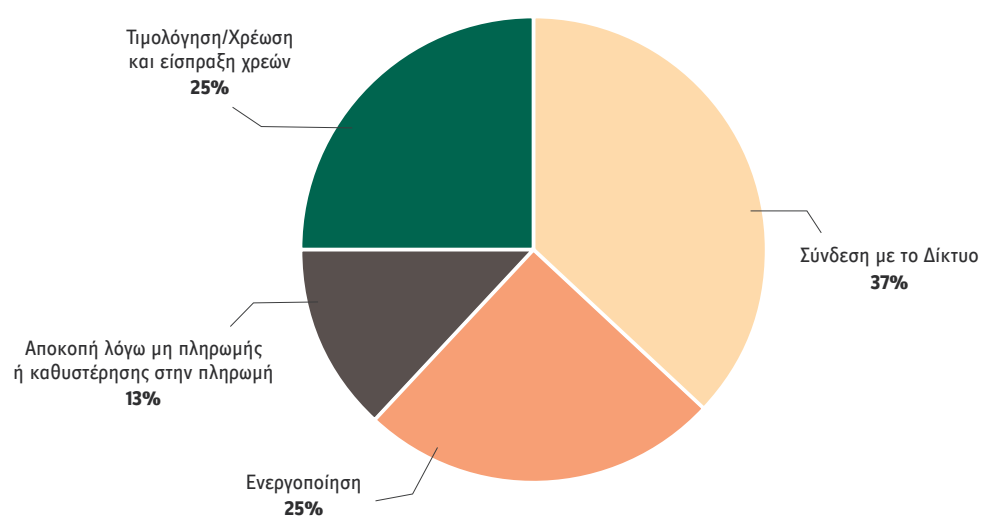
* Ο Δείκτης (6) συμπεριλαμβάνεται στον δείκτη (8) ΙΣΔ

Πίνακας 4 - Δείκτες απόδοσης προμηθευτή ΑΗΚ

Από τους Πίνακες 3 και 4 φαίνεται ότι κατά το υπό επισκόπηση έτος αρκετές από τις επιδόσεις της ΑΗΚ τόσο ως Ιδιοκτήτης Συστήματος Διανομής όσο και ως Προμηθευτής, παρουσίασαν βελτίωση σε σχέση με προηγούμενες χρονιές και ως εκ τούτου θεωρούνται ικανοποιητικές. Ωστόσο, η ΡΑΕΚ θα συνεχίσει να προβαίνει σύμφωνα με τις εξουσίες που της παρέχει η Νομοθεσία, σε όλες τις δέουσες ενέργειες έτσι ώστε οι επιδόσεις της ΑΗΚ να βελτιωθούν περαιτέρω.

Παράπονα που υποβλήθηκαν στη ΡΑΕΚ

Στο Σχεδιάγραμμα 25 που ακολουθεί αναλύονται το είδος και ο αριθμός των παραπόνων που υποβλήθηκαν στη ΡΑΕΚ κατά το 2019. Σημειώνεται ότι όλα τα παράπονα έχουν εξεταστεί και οι καταναλωτές έχουν ενημερωθεί σχετικά.

Σχεδιάγραμμα 25 - Παράπονα που υποβλήθηκαν στη ΡΑΕΚ κατά το 2019

7

ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΡΑΕΚ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μέλη Αρχής	72
Έκθεση Μελών Αρχής	73
Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή	74
Κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων	77
Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης	78
Κατάσταση μεταβολών καθαρής θέσης	79
Κατάσταση ταμειακών ροών	80
Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις	82
Πρόσθετες πληροφορίες στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων	106

ΜΕΛΗ ΑΡΧΗΣ

Μέλη: Ανδρέας Πουλλικκάς - Πρόεδρος (διορίστηκε στις 5 Οκτωβρίου 2015)
Φίλιππος Φιλίππου - Αντιπρόεδρος (διορίστηκε στις 5 Οκτωβρίου 2015)
Νεόφυτος Χατζηγεωργίου - Μέλος (διορίστηκε στις 26 Απριλίου 2016)

Ανεξάρτητοι Ελεγκτές: Assertus Limited - Ως Ανάδοχος της Σύμβασης ΕΥ 1/2017
Συντονιστική Αναθέτουσα Αρχή: Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας
Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές
Τεπελενίου 13
Terelenio Business Center, 1ος Όροφος
8010 Πάφος
Κύπρος

Λογιστικοί Σύμβουλοι: Alliot Partellas Kiliaris Ltd
Εγκεκριμένοι Λογιστές
Στροβόλου 77
Strovolos Center, Γραφείο 201
2018 Στρόβολος
Λευκωσία, Κύπρος

Νομικοί Σύμβουλοι: Ορφανίδης, Χριστοφίδης & Συνεργάτες Δ.Ε.Π.Ε.
Θεμιστοκλή Δέρβη 41, Hawaii Tower
Γραφεία 301-303, 3ος όροφος
1066 Λευκωσία, Κύπρος

Διεύθυνση γραφείου: Αγίας Παρασκευής 20
Τ.Θ. 24936
2002 Στρόβολος

ΕΚΘΕΣΗ ΜΕΛΩΝ ΑΡΧΗΣ

Τα Μέλη της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) παρουσιάζουν την έκθεσή τους μαζί με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της Αρχής για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Κύρια δραστηριότητα

Η ίδρυση της ΡΑΕΚ πηγάζει από τις υποχρεώσεις της Κύπρου έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βασικός σκοπός της ΡΑΕΚ είναι η επίβλεψη της λειτουργίας της Αγοράς Ενέργειας (Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου) σε ένα νέο απελευθερωμένο περιβάλλον, χωρίς μονοπώλια.

Ανασκόπηση τρέχουσας κατάστασης, προβλεπόμενες μελλοντικές εξελίξεις και επιδόσεων των δραστηριοτήτων της Αρχής

Η εξέλιξη της Αρχής μέχρι σήμερα, τα οικονομικά της αποτελέσματα και η οικονομική της θέση, όπως παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις, θεωρούνται ικανοποιητικά.

Κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Οι κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που αντιμετωπίζει η Αρχή περιγράφονται στις σημειώσεις 6 και 7 των οικονομικών καταστάσεων.

Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα της Αρχής για το έτος παρουσιάζονται στη σελίδα 77.

Μέλη

Τα μέλη της Αρχής στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και κατά την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης παρουσιάζονται στη σελίδα 72.

Σύμφωνα με τον Ιδρυτικό Νόμο Ν. 122(Ι)/2003 όλα τα υφιστάμενα Μέλη της ΡΑΕΚ έχουν διοριστεί για 6 χρόνια.

Γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς

Δεν υπήρξαν σημαντικά γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς που να έχουν σχέση με την κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων.

Ανεξάρτητοι Ελεγκτές

Ελεγκτής της Αρχής είναι ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας ο οποίος έχει αναθέσει στους ανεξάρτητους ελεγκτές, Assertus Ltd, τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της Αρχής και θα εξακολουθήσουν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους και για το επόμενο έτος.

Με εντολή των μελών της Αρχής,

Ανδρέας Πουλλικκάς

Πρόεδρος

Λευκωσία, Κύπρος, 10 Απριλίου 2020

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΡΑΕΚ)

Έκθεση επί του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις οικονομικές καταστάσεις της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) (η 'Αρχή'), όπως παρουσιάζονται στις σελίδες 77 μέχρι 105 και αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης στις 31 Δεκεμβρίου 2019, και τις καταστάσεις αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων, μεταβολών καθαρής θέσης και ταμειακών ροών του έτους που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών και σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της χρηματοοικονομικής θέσης της Αρχής στις 31 Δεκεμβρίου 2019, και της χρηματοοικονομικής της επίδοσης και των ταμειακών ροών της για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων.

Βάση γνώμης

Ο έλεγχός μας έχει διενεργηθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ). Οι ευθύνες μας, με βάση αυτά τα πρότυπα, περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο 'Ευθύνες του Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων' της έκθεσής μας. Είμαστε ανεξάρτητοι από την Αρχή σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας Λογιστών που εκδίδεται από το Διεθνές Συμβούλιο Προτύπων Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές' (Κώδικας ΔΣΠΔΕΛ) και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο οικονομικών καταστάσεων στην Κύπρο και έχουμε συμμορφωθεί με τις άλλες ευθύνες δεοντολογίας που απορρέουν από τις απαιτήσεις αυτές και τον Κώδικα ΔΣΠΔΕΛ. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

Άλλες πληροφορίες

Τα Μέλη της Αρχής είναι υπεύθυνα για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες αποτελούνται από τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην έκθεση διαχείρισης και στις πρόσθετες πληροφορίες στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων στις σελίδες 106 μέχρι 109, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελεγκτή επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφέρουμε οποιοδήποτε συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σχετικά με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να διαβάσουμε τις άλλες πληροφορίες, έτσι ώστε να αξιολογήσουμε, κατά πόσο αυτές δεν συνάδουν ουσιωδώς με τις οικονομικές καταστάσεις ή με τη γνώση που έχουμε αποκτήσει κατά τη διάρκεια του ελέγχου, ή διαφαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις διαδικασίες που έχουμε πραγματοποιήσει, συμπεράνουμε ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα επί αυτού.

Ευθύνες των Μελών της Αρχής για τις οικονομικές καταστάσεις

Τα Μέλη της Αρχής είναι υπεύθυνα για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων, και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που τα Μέλη της Αρχής καθορίζουν ως απαραίτητες, ώστε να καθιστάται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, οφειλόμενου είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, τα Μέλη είναι υπεύθυνα να αξιολογήσουν την ικανότητα της Αρχής να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα, γνωστοποιώντας όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, θέματα που σχετίζονται με τη συνέχιση της δραστηριότητας της Αρχής και την υιοθέτηση της αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός εάν τα Μέλη της Αρχής προτίθενται, είτε να θέσουν την Αρχή σε εκκαθάριση ή να παύσουν τις δραστηριότητες, ή όταν δεν έχει ρεαλιστικές εναλλακτικές επιλογές από το να προχωρήσουν σε αυτές τις ενέργειες.

Τα Μέλη της Αρχής είναι υπεύθυνα για την επίβλεψη της διαδικασίας χρηματοοικονομικής πληροφόρησης της Αρχής.

Ευθύνες του Ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας, είναι να αποκτήσουμε λελογισμένη διασφάλιση για το κατά πόσον οι οικονομικές καταστάσεις στο σύνολο τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, οφειλόμενου είτε σε απάτη είτε σε λάθος και η έκδοση έκθεσης ελεγκτή, η οποία να περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Λελογισμένη διασφάλιση συνιστά υψηλού βαθμού διασφάλιση, αλλά όχι εγγύηση, ότι ο έλεγχος όπως αυτός πραγματοποιήθηκε με βάση τα ΔΠΕ πάντοτε θα εντοπίζει ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν, είτε από απάτη, είτε από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη εάν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμενόταν, ότι θα επηρεάσουν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λήφθηκαν με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Ως μέρος ενός ελέγχου σύμφωνα με τα ΔΠΕ, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Αναγνωρίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους για ουσιώδη σφάλματα στις οικονομικές καταστάσεις που οφείλονται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζουμε και εφαρμόζουμε ελεγκτικές διαδικασίες οι οποίες ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και λαμβάνουμε ελεγκτικά τεκμήρια τα οποία είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν τη βάση της γνώμης μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ενός ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι μεγαλύτερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, λόγω του ότι η απάτη μπορεί να περιλαμβάνει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς δηλώσεις ή την παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που είναι σχετικές με τον έλεγχο, προκειμένου να σχεδιάσουμε ελεγκτικές διαδικασίες που είναι κατάλληλες υπό τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Αρχής.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών που χρησιμοποιήθηκαν και του λελογισμένου των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τα Μέλη της Αρχής.
- Συμπεραίνουμε για την καταλληλότητα της χρήσης από τα Μέλη της Αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και, με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν, κατά πόσον υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα που να σχετίζεται με γεγονότα ή συνθήκες που να υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας, που ενδέχεται να φανερώσει σημαντική αμφιβολία ως προς την ικανότητα της Αρχής να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα. Εάν συμπεράνουμε, ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση μας να επισύρουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις, ή εάν τέτοιες γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να τροποποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται στα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Αρχή να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, δομή και περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, και κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις αντικατοπτρίζουν τις συναλλαγές και γεγονότα με τρόπο που να επιτυγχάνεται η αληθινή και δίκαιη εικόνα.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στα Μέλη της Αρχής θέματα σχετικά με το προβλεπόμενο πεδίο και χρονοδιάγραμμα του ελέγχου και σημαντικά ευρήματα από τον έλεγχο, συμπεριλαμβανομένων τυχόν σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που εντοπίσαμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών Απαιτήσεων

Σύμφωνα με τις επιπρόσθετες απαιτήσεις του περί Ελεγκτών Νόμου του 2017, αναφέρουμε τα πιο κάτω:

- Κατά τη γνώμη μας, η Έκθεση Διαχείρισης, έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων και οι πληροφορίες που δίνονται στην έκθεση αυτή συνάδουν με τις οικονομικές καταστάσεις.
- Κατά τη γνώμη μας, και σύμφωνα με την κατανόηση της επιχείρησης και του περιβάλλοντος της Αρχής που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο οικονομικών καταστάσεων, δεν εντοπίσαμε οποιεσδήποτε ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης.

Άλλο θέμα

Αυτή η έκθεση, περιλαμβανομένης και της γνώμης, ετοιμάστηκε για τα μέλη της Αρχής ως σώμα, σύμφωνα με το Άρθρο 69 του περί Ελεγκτών Νόμου του 2017 και για τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και για κανένα άλλο σκοπό. Δίνοντας αυτή τη γνώμη δεν αποδεχόμαστε και δεν αναλαμβάνουμε ευθύνη για οποιοδήποτε άλλο σκοπό ή προς οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στη γνώση του οποίου αυτή η έκθεση δυνατόν να περιέλθει.

Νίκος Χρ. Κούβαρος BSC, ACA
Εγκεκριμένος Λογιστής και Εγγεγραμμένος Ελεγκτής
εκ μέρους και για λογαριασμό της

Assertus Limited
Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές

Πάφος, Κύπρος, 10 Απριλίου 2020

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019

	Σημ.	2019 €	2018 €
Εισοδήματα	8	2,197,264	2,210,881
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	9	126,346	39,321
Έξοδα διοίκησης		(1,808,498)	(1,624,397)
Καθαρό κέρδος/(ζημιά) απομείωσης στα περιουσιακά στοιχεία και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία		-	(96,226)
Άλλα έξοδα	10	(41,655)	-
Πλεόνασμα από εργασίες	11	473,457	529,579
Έσοδα χρηματοδότησης	14	28,479	66,338
Έξοδα χρηματοδότησης	14	(1,945)	(3,499)
Πλεόνασμα πριν τη φορολογία		499,991	592,418
Φορολογία	15	(8,469)	(19,863)
Καθαρό πλεόνασμα για το έτος		491,522	572,555
Λοιπά συνολικά έσοδα			
Αναλογιστικές αυξήσεις ή ζημίες σε σχέδια καθορισμένου ωφελήματος		(347,609)	75,920
Λοιπά συνολικά έσοδα για το έτος		(347,609)	75,920
Συνολικά έσοδα για το έτος		143,913	648,475

Οι σημειώσεις στις σελίδες 82 μέχρι 105 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

31 Δεκεμβρίου 2019

	Σημ.	2019 €	2018 €
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	17	85,598	70,697
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	18	1,672	-
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	19	-	163,902
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	21	124,777	-
		212,047	234,599
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Εμπορικά και άλλα εισπρακτέα	20	155,805	53,658
Μετρητά στην τράπεζα και στο ταμείο	22	10,020,394	9,487,781
		10,176,199	9,541,439
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		10,388,246	9,776,038
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Αποθεματικά			
Συσσωρευμένο πλεόνασμα		6,291,082	6,156,727
Σύνολο αποθεματικών		6,291,082	6,156,727
Μη βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προβλέψεις για άλλες υποχρεώσεις και επιβαρύνσεις	13, 24	1,906,179	1,444,425
		1,906,179	1,444,425
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	25	109,256	97,844
Αναβαλλόμενο εισόδημα	26	2,073,216	2,066,349
Δανεισμός	23	5,522	6,012
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	27	2,991	4,681
		2,190,985	2,174,886
Σύνολο υποχρεώσεων		4,097,164	3,619,311
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		10,388,246	9,776,038

Στις 10 Απριλίου 2020 τα Μέλη της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) ενέκριναν αυτές τις οικονομικές καταστάσεις για έκδοση.

Ανδρέας Πουλλικκάς-Πρόεδρος

Φίλιππος Φιλίππου-Αντιπρόεδρος

Νεόφυτος Χατζηγεωργίου-Μέλος

Οι σημειώσεις στις σελίδες 82 μέχρι 105 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019

	Σημ.	Συσσωρευμένο Πλεόνασμα €
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2018		5,512,529
Συνολικά έσοδα		
Καθαρό πλεόνασμα για το έτος		572,555
Αμυντική εισφορά σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος	16	(4,278)
Άλλες μεταβολές		
Αναλογιστικό κέρδος έτους		<u>75,920</u>
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018/ 1 Ιανουαρίου 2019		6,156,727
Καθαρό πλεόνασμα για το έτος		491,522
Αμυντική εισφορά σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος	16	(9,651)
Άλλες μεταβολές		
Αναλογιστική ζημιά έτους		<u>(347,517)</u>
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019		<u>6,291,082</u>

Εταιρείες που δεν διανέμουν 70% των κερδών τους μετά τη φορολογία, όπως προσδιορίζονται από τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμο, κατά τη διάρκεια των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, θα θεωρείται πως έχουν διανέμει αυτό το ποσό ως μέρισμα. Έκτακτη αμυντική εισφορά προς 17% θα είναι πληρωτέα πάνω σε αυτή τη λογιζόμενη διανομή μερίσματος στην έκταση που οι μέτοχοι, κατά το τέλος της περιόδου των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου και λογίζονται κάτοικοι (domiciled) Κύπρου. Το ποσό αυτό της λογιζόμενης διανομής μερίσματος μειώνεται με οποιοδήποτε πραγματικό μέρισμα που ήδη διανεμήθηκε για το έτος στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται. Αυτή η έκτακτη αμυντική εισφορά καταβάλλεται από την Αρχή για λογαριασμό των μετόχων.

Στην περίπτωση οργανισμών δημοσίου δικαίου, ο όρος κέρδη περιορίζεται στα πλεονάσματα που προκύπτουν από την διεξαγωγή επιχείρησης. Στην περίπτωση της ΠΑΕΚ η λογιζόμενη διανομή υπολογίστηκε στους εισπρακτέους τόκους.

Οι σημειώσεις στις σελίδες 82 μέχρι 105 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019

	Σημ.	2019 €	2018 €
ΡΟΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΑΠΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			
Πλεόνασμα πριν τη φορολογία		499,991	592,418
Αναπροσαρμογές για:			
Αποσβέσεις ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	17	27,739	23,386
Απόσβεση προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή	18	836	266
Ζημιά από πώληση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού		2,530	-
Ζημιές εύλογων αξιών σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων		39,125	-
Αναλογιστική (ζημιά)/κέρδος		(347,517)	75,920
Χρέωση για απομείωση στην αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση	19	-	96,226
Πιστωτικούς τόκους	14	(28,479)	(66,338)
Χρεωστικούς τόκους	14	-	1,505
		194,225	723,383
Μεταβολές στο κεφάλαιο κινήσεως:			
(Αύξηση)/μείωση στα εισπρακτέα ποσά		(102,147)	14,718
Αύξηση στους εμπορικούς και άλλους πιστωτές		11,412	25,204
Αύξηση στο αναβαλλόμενο έσοδο		6,867	16,298
Αύξηση στις προβλέψεις	24	461,755	45,488
Μετρητά που προήλθαν από εργασίες		572,112	825,091
Φορολογία που πληρώθηκε		(10,159)	(25,417)
Καθαρά μετρητά που προήλθαν από εργασίες		561,953	799,674
ΡΟΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			
Πληρωμή για αγορά άυλων περιουσιακών στοιχείων	18	(2,508)	-
Πληρωμή για αγορά ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	17	(45,170)	(6,767)
Είσπραξη τόκων		28,479	66,338
Καθαρά μετρητά (για)/που προήλθαν από επενδυτικές δραστηριότητες		(19,199)	59,571

Οι σημειώσεις στις σελίδες 82 μέχρι 105 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

(συνέχεια)

	Σημ.	2019 €	2018 €
ΡΟΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			
Πληρωμή τόκων		-	(1,505)
Πληρωμή αμυντικής εισφοράς σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος		(9,651)	(4,278)
Καθαρά μετρητά για χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(9,651)	(5,783)
Καθαρή αύξηση σε μετρητά και αντίστοιχα μετρητών		533,103	853,462
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών στην αρχή του έτους		9,481,769	8,628,307
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών στο τέλος του έτους	22	10,014,872	9,481,769

Οι σημειώσεις στις σελίδες 82 μέχρι 105 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019

1. Σύσταση και κύριες δραστηριότητες

Χώρα συστάσεως

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) (η 'Αρχή') συστάθηκε στην Κύπρο στις 21 Ιανουαρίου 2004 ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, με βάση τον Νόμο Ν.122(Ι)/2003. Την ίδια ημερομηνία και με τον ίδιο Νόμο ιδρύθηκε και λειτουργεί το Γραφείο της ΡΑΕΚ σαν χωριστή νομική προσωπικότητα. Η ΡΑΕΚ προΐσταται, εποπτεύει και ασκεί έλεγχο στο Γραφείο της ΡΑΕΚ. Το εγγεγραμμένο γραφείο της είναι στη Αγίας Παρασκευής 20, Τ.Θ. 24936, 2002 Στρόβολος. Οι οικονομικές καταστάσεις αφορούν στη ΡΑΕΚ και στο Γραφείο της ΡΑΕΚ.

Κύρια δραστηριότητα

Η ίδρυση της ΡΑΕΚ πηγάζει από τις υποχρεώσεις της Κύπρου έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βασικός σκοπός της ΡΑΕΚ είναι η επίβλεψη της λειτουργίας της Αγοράς Ενέργειας (Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου) σε ένα νέο απελευθερωμένο περιβάλλον, χωρίς μονοπώλια.

2. Βάση ετοιμασίας

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τις απαιτήσεις των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων. Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους όπως έχει τροποποιηθεί με την εκτίμηση σε εύλογη αξία.

Η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης από τα Μέλη στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών της Αρχής. Επίσης, απαιτείται η χρήση υπολογισμών και υποθέσεων που επηρεάζουν τα αναφερθέντα ποσά των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων και τα αναφερθέντα ποσά εσόδων και εξόδων κατά τη διάρκεια του υπό αναφορά έτους. Παρά το γεγονός ότι αυτοί οι υπολογισμοί βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση των Μελών της Αρχής σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς.

3. Υιοθέτηση καινούργιων ή αναθεωρημένων προτύπων και διερμηνειών

Κατά το τρέχον έτος, η Αρχή υιοθέτησε όλα τα νέα και αναθεωρημένα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) τα οποία σχετίζονται με τις εργασίες της και είναι εφαρμόσιμα για λογιστικές περιόδους που αρχίζουν την 1 Ιανουαρίου 2019. Η υιοθέτηση αυτή δεν είχε επιφέρει σημαντικές μεταβολές στις λογιστικές πολιτικές της Αρχής.

4. Σημαντικές λογιστικές πολιτικές

Οι κυριότερες λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν στην ετοιμασία αυτών των οικονομικών καταστάσεων αναφέρονται πιο κάτω. Αυτές οι πολιτικές έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια για όλα τα έτη που παρουσιάζονται σε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις, εκτός εάν δηλώνεται διαφορετικά.

Έσοδα

Αναγνώριση και επιμέτρηση

Το εισόδημα αντιπροσωπεύει το ποσό που αντανάκλα το αντάλλαγμα που η Αρχή εκτιμά ότι δικαιούται έναντι της μεταβίβασης των υποσχόμενων αγαθών ή υπηρεσιών στον πελάτη, εκτός από ποσά που εισπράχθηκαν εκ μέρους τρίτων (για παράδειγμα, φορολογία προστιθέμενης αξίας), η τιμή συναλλαγής. Η Αρχή περιλαμβάνει στην τιμή συναλλαγής ένα ποσό μεταβλητού ανταλλάγματος ως αποτέλεσμα επιστροφών/εκπτώσεων μόνο στον βαθμό στον οποίο υπάρχει αυξημένη πιθανότητα να μην προκύψει σημαντική αναστροφή στο ποσό του συσσωρευμένου εσόδου που έχει αναγνωριστεί όταν εξαλειφθεί στη συνέχεια η αβεβαιότητα που σχετίζεται με το μεταβλητό αντάλλαγμα. Οι εκτιμήσεις για τις επιστροφές και εκπτώσεις βασίζονται στην εμπειρία της Αρχής με παρόμοια συμβόλαια και προβλεπόμενες πωλήσεις στους πελάτες.

Η Αρχή αναγνωρίζει τα εισοδήματα όταν τα μέρη έχουν εγκρίνει τη σύμβαση (γραπτώς, προφορικά ή σύμφωνα με άλλες συνήθεις επιχειρηματικές πρακτικές) και έχουν δεσμευτεί να εκτελέσουν τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους, η οικονομική οντότητα μπορεί να προσδιορίσει τα δικαιώματα κάθε μέρους αναφορικά με τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που πρόκειται να μεταβιβαστούν, η οικονομική οντότητα μπορεί να προσδιορίσει τους όρους πληρωμής για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που πρόκειται να μεταβιβαστούν, η σύμβαση έχει εμπορική υπόσταση (ήτοι ο κίνδυνος, ο χρόνος ή το ποσό των μελλοντικών ταμειακών ροών της οικονομικής οντότητας αναμένεται να μεταβληθούν ως αποτέλεσμα της σύμβασης) και είναι πιθανό η οικονομική οντότητα να εισπράξει το αντάλλαγμα που δικαιούται έναντι των αγαθών και υπηρεσιών που θα μεταβιβαστούν στον πελάτη και όταν συγκεκριμένα κριτήρια πληρούνται για κάθε μία από τις συμβάσεις της Αρχής με πελάτες.

Η Αρχή βασίζει τις εκτιμήσεις της σε ιστορικά αποτελέσματα λαμβάνοντας υπόψη το είδος του πελάτη, το είδος της συναλλαγής και τις ιδιαιτερότητες της κάθε συμφωνίας. Προκειμένου να εκτιμήσει πόσο πιθανό είναι να εισπραχθεί ένα ποσό ανταλλάγματος, η οικονομική οντότητα εξετάζει μόνο την ικανότητα και την πρόθεση του πελάτη να καταβάλει το ποσό του ανταλλάγματος όταν αυτό καταστεί απαιτητό.

Οι εκτιμήσεις των εισοδημάτων, των κόστων ή της προόδου προς την πλήρη εκπλήρωση της υποχρέωσης εκτέλεσης αναθεωρούνται σε περίπτωση αλλαγής των συνθηκών. Οποιοσδήποτε αυξήσεις ή μειώσεις που μπορεί να προκύψουν στις εκτιμήσεις απεικονίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων κατά την περίοδο στην οποία οι περιστάσεις που οδήγησαν στην αναθεώρηση γίνονται γνωστές στα Μέλη.

Προσδιορισμός των υποχρεώσεων εκτέλεσης

Η Αρχή αξιολογεί κατά πόσο οι συμβάσεις που αφορούν την παροχή μιας σειράς αγαθών ή / και υπηρεσιών περιέχουν μία ή περισσότερες υποχρεώσεις εκτέλεσης (ξεχωριστές υποσχέσεις εκτέλεσης μιας υπηρεσίας) και κατανέμουν την τιμή συναλλαγής σε κάθε υποχρέωση εκτέλεσης που προσδιορίζεται βάσει της αυτόνομης τιμής πώλησης. Ένα αγαθό ή μια υπηρεσία που η Αρχή την έχει υποσχεθεί σε έναν πελάτη είναι ξεχωριστή εάν ο πελάτης μπορεί να επωφεληθεί από το αγαθό ή την υπηρεσία, είτε μεμονωμένα είτε από κοινού με άλλους πόρους οι οποίοι είναι άμεσα διαθέσιμοι στον πελάτη (δηλαδή το αγαθό ή η υπηρεσία έχει τη δυνατότητα να είναι διακριτό) και η υπόσχεση της Αρχής να μεταβιβάσει το αγαθό ή την υπηρεσία στον πελάτη μπορεί να προσδιοριστεί χωριστά από άλλες υποσχέσεις που περιέχονται στη σύμβαση (δηλαδή το αγαθό ή η υπηρεσία είναι διακριτό στο πλαίσιο της σύμβασης).

- **Έσοδα από τέλη**

Το εισόδημα από τέλη αποτελείται από την αξία τιμολόγησης για τέλη που αφορούν την χορηγία αδειών. Έσοδα από τα τέλη αναγνωρίζονται με βάση την χρονική περίοδο στην οποία αναφέρεται η σχετική άδεια χορηγήσεων.

- **Έσοδα από τόκους**

Οι πιστωτικοί τόκοι από ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζονται στον βαθμό που τα οικονομικά οφέλη είναι πιθανόν να εισχωρήσουν στην Αρχή και το εισόδημα μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα. Οι πιστωτικοί τόκοι προβλέπονται με βάση το χρόνο, σε σχέση με το οφειλόμενο ποσό και το πραγματικό επιτόκιο που εφαρμόζεται, το οποίο είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί τις υπολογισμένες μελλοντικές εισπράξεις μετρητών μέσω της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου στην καθαρή λογιστική αξία αυτού του περιουσιακού στοιχείου κατά την αρχική αναγνώριση.

Ωφελήματα υπαλλήλων

Η Αρχή λειτουργεί σχέδιο καθορισμένου ωφελήματος και θα χρηματοδοτείται όπως και στη Δημόσια Υπηρεσία, δηλαδή μέσω του ετήσιου προϋπολογισμού της Αρχής. Τα ωφελήματα πληρώνονται στην αφυπηρέτηση, τον θάνατο ή την αποχώρηση από την υπηρεσία. Το ποσό του ωφελήματος εξαρτάται από την διάρκεια της υπηρεσίας και από το επίπεδο των αποδοχών.

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων και το κόστος τρέχουσας υπηρεσίας για το σχέδιο καθορισμένου ωφελήματος υπολογίζονται ετήσια με την αναλογιστική μέθοδο προβολής μονάδας (projected unit credit method). Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές προκύπτουν από αλλαγές στο επιτόκιο με το οποίο προεξοφλούνται οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές για ωφελήματα και άλλων αναλογιστικών παραδοχών. Στις δαπάνες της ΡΑΕΚ αναγνωρίζεται το μη καταχωρημένο αναλογιστικό κέρδος ή ζημιά στην αρχή του έτους.

Έσοδα χρηματοδότησης

Τα έσοδα χρηματοδότησης περιλαμβάνουν τόκους εισπρακτέους που υπολογίζονται με τη μέθοδο του αποτελεσματικού επιτοκίου.

Έξοδα χρηματοδότησης

Χρεωστικοί τόκοι και άλλα έξοδα δανεισμού διαγράφονται στα αποτελέσματα όπως πραγματοποιούνται.

Φορολογία

Τα τέλη που εισπράττει η Αρχή σύμφωνα με τον Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο και τους σχετικούς Κανονισμούς, στο πλαίσιο της άσκησης του εποπτικού της ρόλου, δεν αποτελούν εισόδημα που εμπίπτει στο άρθρο 5(1)(α) του Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου και δεν υπόκεινται σε φορολογία. Το ίδιο ισχύει και για τις κυβερνητικές χορηγίες που έχουν ληφθεί για να μπορέσει η Αρχή να εξασκήσει τον εποπτικό της ρόλο. Εισοδήματα από ενοίκια ή οποιεσδήποτε άλλες πηγές, υπόκεινται σε φορολογία με συντελεστή 12.5% και σε αμυντική εισφορά, μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων που προνοούνται στη Νομοθεσία.

Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός

Τα ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός παρουσιάζονται σε ιστορικό κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις οποιεσδήποτε συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο ώστε να διαγραφεί το κόστος του κάθε στοιχείου ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού στο διάστημα της αναμενόμενης ωφέλιμης χρήσης του.

Τα ετήσια ποσοστά απόσβεσης είναι τα ακόλουθα:

	%
Ηλεκτρονικοί υπολογιστές	20
Μηχανήματα και εξοπλισμός	10
Οχήματα	20
Έπιπλα, σκεύη και εξοπλισμός	10
Βιβλία	10

Η υπολειμματική αξία και η ωφέλιμη χρήση αναθεωρούνται και προσαρμόζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν αυτό θεωρηθεί αναγκαίο.

Όπου η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου είναι μεγαλύτερη από το υπολογιζόμενο ποσό ανάκτησης, αυτή μειώνεται αμέσως στο ποσό της ανάκτησης.

Δαπάνες για επιδιορθώσεις και συντήρηση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού χρεώνονται στα αποτελέσματα στην περίοδο που προκύπτουν. Το κόστος σημαντικών ανακαινίσεων και άλλες μεταγενέστερες δαπάνες περιλαμβάνονται στην αξία του περιουσιακού στοιχείου όταν είναι πιθανό πως θα προκύψουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη στην Αρχή μεγαλύτερα από αυτά που αρχικά αναμένονταν σύμφωνα με την αρχική απόδοση του περιουσιακού στοιχείου. Οι σημαντικές ανακαινίσεις αποσβένονται κατά τη διάρκεια της υπόλοιπης ωφέλιμης ζωής του σχετικού περιουσιακού στοιχείου.

Ένα στοιχείο των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού διαγράφεται κατά τη διάθεση ή όταν δεν αναμένεται να προκύψουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη από τη συνεχή χρήση του περιουσιακού στοιχείου. Το κέρδος ή ζημιά που προκύπτει κατά την πώληση ή την απόσυρση ενός στοιχείου των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού καθορίζεται ως η διαφορά μεταξύ των εισπράξεων των πωλήσεων και τη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Αναβαλλόμενο έσοδο

Το αναβαλλόμενο έσοδο περιλαμβάνει εισπράξεις έναντι εσόδων που αφορούν μεταγενέστερη οικονομική περίοδο.

Άυλα στοιχεία ενεργητικού

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτούνται ξεχωριστά επιμετρούνται στο κόστος κατά την αρχική αναγνώριση. Το κόστος ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου που αποκτάται σε μια συνένωση επιχειρήσεων είναι η εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία της απόκτησης. Μεταγενέστερα, τα άυλα περιουσιακά στοιχεία επιμετρούνται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης. Εσωτερικώς δημιουργούμενα άυλα περιουσιακά στοιχεία, εξαιρουμένων των δαπανών ανάπτυξης που κεφαλαιοποιούνται, δεν κεφαλαιοποιούνται και περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα κατά την περίοδο στην οποία πραγματοποιούνται. Η ωφέλιμη ζωή ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου μπορεί να είναι αόριστη ή περιορισμένη.

Άυλα περιουσιακά στοιχεία με περιορισμένη ζωή αποσβένονται κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους και εξετάζονται για απομείωση όταν υπάρχει ένδειξη ότι έχουν υποστεί απομείωση αξίας. Η περίοδος απόσβεσης και η μέθοδος απόσβεσης για άυλο περιουσιακό στοιχείο με περιορισμένη ωφέλιμη ζωή επανεξετάζονται τουλάχιστον στο τέλος κάθε οικονομικού έτους. Αν υπάρξουν μεταβολές στην αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή ή στον προσδοκώμενο ρυθμό των μελλοντικών οικονομικών ωφελειών που ενσωματώνονται στο περιουσιακό στοιχείο, η μέθοδος απόσβεσης ή η περίοδος απόσβεσης πρέπει να μεταβληθούν ανάλογα. Τέτοιες μεταβολές αντιμετωπίζονται λογιστικά ως μεταβολές λογιστικής εκτίμησης. Η δαπάνη απόσβεσης των άυλων περιουσιακών στοιχείων με περιορισμένη ζωή περιλαμβάνεται στα αποτελέσματα.

Άυλα περιουσιακά στοιχεία με αόριστη ωφέλιμη ζωή εξετάζονται για απομείωση ετησίως. Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία δεν αποσβένονται. Η ωφέλιμη ζωή ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου που δεν αποσβένεται επανεξετάζεται ετησίως για να προσδιοριστεί αν τα γεγονότα και οι συνθήκες συνεχίζουν να υποστηρίζουν την εκτίμηση της ωφέλιμης ζωής για εκείνο το στοιχείο. Αν δεν την υποστηρίζουν, η μεταβολή της εκτίμησης της ωφέλιμης ζωής από αόριστη σε περιορισμένη αντιμετωπίζεται ως μεταβολή λογιστικής εκτίμησης.

Το κέρδος ή η ζημιά που απορρέει από τη διαγραφή ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου προσδιορίζεται ως η διαφορά μεταξύ του καθαρού προϊόντος της διάθεσης και της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα όταν το περιουσιακό στοιχείο διαγράφεται.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο ώστε να διαγραφεί το κόστος του κάθε άυλου στοιχείου ενεργητικού στο διάστημα της αναμενόμενης ωφέλιμης χρήσης του. Το ετήσιο ποσοστό απόσβεσης είναι 33.33%.

Λογισμικά προγράμματα

Δαπάνες που έχουν άμεση σχέση με ξεχωριστά λογισμικά προγράμματα που ανήκουν στην ΡΑΕΚ και που αναμένεται ότι θα δημιουργήσουν οικονομικά οφέλη που θα υπερβαίνουν τις δαπάνες για περισσότερο από ένα έτος αναγνωρίζονται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία. Μετέπειτα, τα λογισμικά προγράμματα παρουσιάζονται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και μείον οποιαδήποτε συσσωρευμένη απομείωση στην αξία. Δαπάνες που βελτιώνουν ή επεκτείνουν την απόδοση των λογισμικών προγραμμάτων πέραν από τις αρχικές προδιαγραφές κεφαλαιοποιούνται. Δαπάνες που σχετίζονται με τη συντήρηση λογισμικών προγραμμάτων χρεώνονται στα αποτελέσματα στην περίοδο που προκύπτουν. Τα λογισμικά προγράμματα αποσβένονται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο σε περίοδο που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη. Η απόσβεση αρχίζει όταν τα λογισμικά προγράμματα είναι διαθέσιμα προς χρήση.

Ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο διαγράφεται κατά τη διάθεση ή όταν δεν αναμένονται μελλοντικά οικονομικά οφέλη από τη χρήση ή τη διάθεση του. Κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από τη διαγραφή ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου, υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ των εισπράξεων των πωλήσεων και της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν το περιουσιακό στοιχείο διαγράφεται.

Απομείωση στην αξία μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Τα περιουσιακά στοιχεία με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή δεν αποσβένονται αλλά ελέγχονται κάθε χρόνο για απομείωση στην αξία τους. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται ελέγχονται για απομείωση στην αξία, όταν γεγονότα ή μεταβολές στις περιστάσεις δείχνουν πως η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται για τη διαφορά της λογιστικής αξίας και του ανακτήσιμου ποσού του περιουσιακού στοιχείου. Το ανακτήσιμο ποσό είναι το μεγαλύτερο της εύλογης αξίας του περιουσιακού στοιχείου μείον έξοδα πώλησεως και της αξίας λόγω χρήσης. Για σκοπούς προσδιορισμού της απομείωσης, τα περιουσιακά στοιχεία ομαδοποιούνται στα μικρότερα επίπεδα για τα οποία υπάρχουν ξεχωριστές, αναγνωρίσιμες ταμειακές ροές (μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών). Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός της υπεραξίας, τα οποία έχουν υποστεί απομείωση ελέγχονται για πιθανή αντιστροφή της απομείωσης σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Ταξινόμηση

Από την 1 Ιανουαρίου 2018, η Αρχή ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στις πιο κάτω κατηγορίες επιμέτρησης:

- Αυτά που επιμετρούνται μετέπειτα σε εύλογη αξία (είτε μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων ή μέσω των αποτελεσμάτων), και
- Αυτά που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος.

Η ταξινόμηση και η μετέπειτα επιμέτρηση των χρεωστικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων εξαρτάται από (i) το επιχειρηματικό μοντέλο της Αρχής για τη διαχείριση του σχετικού χαρτοφυλακίου χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και (ii) τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Κατά την αρχική αναγνώριση η Αρχή μπορεί να προσδιορίσει αμετάκλητα ένα χρεωστικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που κατά τα άλλα πληροί τις απαιτήσεις για αποτίμηση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων ή στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων εάν αυτό απαλείφει ή μειώνει σημαντικά μια λογιστική αντιστοιχία που διαφορετικά θα προέκυπτε.

Για επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που δεν κατέχονται για εμπορία, η ταξινόμηση θα εξαρτηθεί από το κατά πόσο η Αρχή προσδιόρισε αμετάκλητα κατά την αρχική αναγνώριση για να λογιστεί η μετοχική επένδυση σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων. Ο προσδιορισμός αυτός γίνεται ανά επένδυση.

Όλα τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Για τα περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογη αξία, τα κέρδη και ζημιές θα αναγνωριστούν είτε στα αποτελέσματα ή στα λοιπά συνολικά έσοδα. Για επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που δεν διακρατούνται για εμπορία, αυτό θα εξαρτηθεί στο κατά πόσο η Αρχή έκανε μια αμετάκλητη επιλογή κατά την αρχική αναγνώριση για να λογιστεί η μετοχική επένδυση σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Αναγνώριση και Παύση Αναγνώρισης

Όλες οι αγορές και πωλήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που απαιτούν παράδοση εντός του χρονικού πλαισίου που ορίζεται από τον κανονισμό ή από τη σύμβαση αγοράς ('αγορές και πωλήσεις με βάση συμβόλαιο κανονικής παράδοσης') αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της συναλλαγής που είναι η ημερομηνία κατά την οποία η Αρχή δεσμεύεται να παραδώσει ένα χρηματοοικονομικό μέσο. Όλες οι αγορές και πωλήσεις αναγνωρίζονται όταν η Αρχή καταστεί μέρος στις συμβατικές διατάξεις του μέσου.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία παύουν να αναγνωρίζονται όταν τα δικαιώματα είσπραξης ταμειακών ροών από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχουν λήξει ή έχουν μεταφερθεί και η Αρχή έχει μεταφέρει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Επιμέτρηση

Κατά την αρχική αναγνώριση, η Αρχή επιμετρά ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο σε εύλογη αξία και επιπλέον, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου που δεν είναι σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, το κόστος συναλλαγής που σχετίζεται άμεσα με την απόκτηση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Το κόστος συναλλαγής των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αναγνωρίστηκαν σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζεται ως έξοδο στα αποτελέσματα. Η εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση αναγνωρίζεται μόνο εάν υπάρχει διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας και της τιμής συναλλαγής η οποία μπορεί να αποδειχθεί από άλλες παρατηρήσιμες τρέχουσες συναλλαγές στην αγορά με το ίδιο μέσο ή από μια τεχνική αποτίμησης των οποίων τα στοιχεία εισαγωγής περιλαμβάνουν μόνο στοιχεία από παρατηρήσιμες αγορές.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με ενσωματωμένα παράγωγα λαμβάνονται υπόψη στην ολόπλητη τους όταν καθορίζεται κατά πόσο οι ταμειακές τους ροές αποτελούν αποκλειστικά αποπληρωμές κεφαλαίου και τόκων.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - απομείωση - πρόβλεψη αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς ΑΠΖ

Από την 1 Ιανουαρίου 2018, η Αρχή αξιολογεί σε μελλοντική βάση τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για χρεόγραφα (περιλαμβανομένων δανείων) που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος και σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων και με την έκθεση που προκύπτει από δανειακές δεσμεύσεις και συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης. Η Αρχή επιμετρά την ΑΠΖ και αναγνωρίζει πρόβλεψη για πιστωτική ζημιά σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Η αποτίμηση των ΑΠΖ αντικατοπτρίζει: (i) ένα αμερόληπτα καθορισμένο και σταθμισμένο βάσει πιθανοτήτων ποσό που καθορίζεται από την αξιολόγηση μιας σειράς πιθανών εκβάσεων, (ii) τη διαχρονική αξία του χρήματος και (iii) λογικές και βάσιμες πληροφορίες οι οποίες είναι διαθέσιμες κατά την ημερομηνία αναφοράς χωρίς αδικαιολόγητο κόστος ή προσπάθεια και αφορούν παρελθόντα γεγονότα, τρέχουσες συνθήκες και προβλέψεις των μελλοντικών οικονομικών συνθηκών.

Η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μειώνεται μέσω της χρήσης ενός λογαριασμού πρόβλεψης, και το πόσο της ζημιάς αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων στις 'καθαρές ζημιές απομείωσης σε χρηματοοικονομικά και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία'.

Τα χρεόγραφα που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος παρουσιάζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης καθαρά από την πρόβλεψη για ΑΠΖ. Για δανειακές δεσμεύσεις και συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης, αναγνωρίζεται μία ξεχωριστή πρόβλεψη για ΑΠΖ ως υποχρέωση στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.

Για χρεόγραφα σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, μια πρόβλεψη για ΑΠΖ αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα και επηρεάζει τα κέρδη ή ζημιές εύλογης αξίας που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα παρά τη λογιστική αξία αυτών των μέσων.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται και επιμετρώνται σύμφωνα με μία από τις δύο προσεγγίσεις: τη γενική προσέγγιση ή την απλοποιημένη προσέγγιση.

Για εμπορικά εισπρακτέα περιλαμβανομένων εμπορικών εισπρακτέων που δεν περιλαμβάνουν ένα σημαντικό σκέλος χρηματοδότησης και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία και απαιτήσεις από μισθώματα η Αρχή εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση που επιτρέπεται από το ΔΠΧΑ 9, η οποία χρησιμοποιεί τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής που πρέπει να αναγνωριστούν κατά την αρχική αναγνώριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

Για όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε απομείωση με βάση το ΔΠΧΑ 9, η Αρχή εφαρμόζει την γενική προσέγγιση - το μοντέλο απομείωσης τριών σταδίων. Η Αρχή εφαρμόζει το μοντέλο απομείωσης τριών σταδίων, με βάση τις αλλαγές στον πιστωτικό κίνδυνο κατά την αρχική αναγνώριση. Ένα χρηματοοικονομικό μέσο που δεν είναι πιστωτικά απομειωμένο κατά την αρχική αναγνώριση ταξινομείται στο Στάδιο 1.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στο Στάδιο 1 αναγνωρίζουν τις ΑΠΖ τους σε ένα ποσό ίσο με το ποσοστό των ΑΠΖ κατά τη διάρκεια ζωής που προκύπτει από τυχόν γεγονότα αθέτησης πληρωμής μέσα στους επόμενους 12 μήνες ή μέχρι τη λήξη της σύμβασης, εάν είναι πιο νωρίς ('ΑΠΖ 12 μηνών'). Εάν η Αρχή παρατηρήσει μία σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο ('ΣΑΠΚ') από την αρχική αναγνώριση, το περιουσιακό στοιχείο μεταφέρεται στο Στάδιο 2 και οι ΑΠΖ επιμετρώνται με βάση τις ΑΠΖ καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, δηλαδή μέχρι τη λήξη της σύμβασης αλλά λαμβάνοντας υπόψη τις αναμενόμενες προπληρωμές, εάν υπάρχουν ('ΑΠΖ κατά τη διάρκεια ζωής'). Ανατρέξτε στη σημείωση 6, παράγραφος Πιστωτικού κινδύνου, για την περιγραφή του πώς η Αρχή καθορίζει το πότε έχει συμβεί μια ΣΑΠΚ. Εάν η Αρχή καθορίσει ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο είναι πιστωτικά απομειωμένο, το περιουσιακό στοιχείο μεταφέρεται στο Στάδιο 3 και οι ΑΠΖ επιμετρώνται ως ΑΠΖ καθ' όλη τη διάρκεια ζωής. Ο ορισμός της Αρχής για τα πιστωτικά απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία και ο ορισμός αθέτησης υποχρεώσεων επεξηγείται στη σημείωση 6, παράγραφος Πιστωτικού κινδύνου.

Επιπρόσθετα, η Αρχή αποφάσισε να χρησιμοποιήσει την απαλλαγή αξιολόγησης χαμηλού πιστωτικού κινδύνου για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επενδυτικής κλάσης. Ανατρέξτε στη σημείωση 6, παράγραφος Πιστωτικού κινδύνου για την περιγραφή του πώς η Αρχή καθορίζει τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία χαμηλού πιστωτικού κινδύνου.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Επαναταξινόμηση

Τα χρηματοοικονομικά μέσα επαναταξινομούνται μόνο όταν η Αρχή τροποποιεί το επιχειρηματικό μοντέλο για τη διαχείριση αυτών των περιουσιακών στοιχείων. Η επαναταξινόμηση έχει μελλοντική επίδραση και ξεκινά από την πρώτη περίοδο αναφοράς ακολούθως της αλλαγής.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Διαγραφή

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαγράφονται, πλήρως ή εν μέρει, όταν η Αρχή έχει εξαντλήσει όλες τις πρακτικές μεθόδους ανάκτησης και έχει αποφασίσει ότι δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης. Η διαγραφή αντιπροσωπεύει ένα γεγονός παύσης αναγνώρισης. Η Αρχή μπορεί να διαγράψει χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που εξακολουθούν να υπόκεινται σε δραστηριότητες επιβολής όταν η Αρχή επιδιώκει την ανάκτηση συμβατικών οφειλών, ωστόσο δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Τροποποίηση

Η Αρχή μερικές φορές επαναδιαπραγματεύεται ή τροποποιεί τις συμβατικές ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Η Αρχή αξιολογεί κατά πόσο η τροποποίηση των συμβατικών ταμειακών ροών είναι σημαντική, λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων τους ακόλουθους παράγοντες: οποιουσδήποτε νέους συμβατικούς όρους που επηρεάζουν σημαντικά το προφίλ κινδύνου του περιουσιακού στοιχείου (πχ μερίδιο κέρδους ή απόδοση με βάση το μετοχικό κεφάλαιο), σημαντική αλλαγή στο επιτόκιο, αλλαγή νομίσματος, νέα εξασφάλιση ή πιστωτική ενίσχυση που επηρεάζει σημαντικά τον πιστωτικό κίνδυνο που συνδέεται με το περιουσιακό στοιχείο ή σημαντική παράταση δανείου όταν ο οφειλέτης δεν έχει οικονομικές δυσκολίες.

Εάν οι τροποποιημένοι όροι διαφέρουν σημαντικά, τα δικαιώματα από τις ταμειακές ροές από το αρχικό περιουσιακό στοιχείο λήγουν και η Αρχή διαγράφει το αρχικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και αναγνωρίζει ένα νέο περιουσιακό στοιχείο σε εύλογη αξία. Η ημερομηνία επαναδιαπραγμάτευσης θεωρείται ως η ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης για σκοπούς υπολογισμού μεταγενέστερης απομείωσης, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού κατά πόσο έχει συμβεί ένα ΣΑΠΚ. Η Αρχή επίσης αξιολογεί κατά πόσο ένα νέο δάνειο ή χρεόγραφο πληροί το κριτήριο ΣΑΠΚ. Οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του αρχικού περιουσιακού στοιχείου που διαγράφηκε και της εύλογης αξίας του νέου σημαντικά τροποποιημένου περιουσιακού στοιχείου αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Σε μια κατάσταση όπου η επαναδιαπραγμάτευση οφειλόταν σε οικονομικές δυσκολίες του αντισυμβαλλομένου και σε αδυναμία εκτέλεσης των αρχικά συμφωνημένων πληρωμών, η Αρχή συγκρίνει τις αρχικές και αναθεωρημένες αναμενόμενες ταμειακές ροές για να αξιολογήσει κατά πόσο οι κίνδυνοι και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου έχουν διαφοροποιηθεί σημαντικά ως αποτέλεσμα της συμβατικής τροποποίησης. Εάν οι κίνδυνοι και τα οφέλη δεν αλλάξουν, το τροποποιημένο περιουσιακό στοιχείο δεν διαφέρει ουσιαστικά από το αρχικό περιουσιακό στοιχείο και η τροποποίηση δεν οδηγεί σε διαγραφή. Η Αρχή υπολογίζει εκ νέου την ακαθάριστη λογιστική αξία προεξοφλώντας τις τροποποιημένες συμβατικές ταμειακές ροές με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο και αναγνωρίζει το κέρδος ή ζημιά τροποποίησης στα αποτελέσματα.

Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Για σκοπούς της κατάστασης ταμειακών ροών, τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών αποτελούνται από μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις στην τράπεζα και τραπεζικά παρατραβήγματα. Στην κατάσταση χρηματοοικονομικής

θέσης, τα τραπεζικά παρατραβήγματα περιλαμβάνονται στο δανεισμό στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών αναγνωρίζονται σε αποσβεσμένο κόστος επειδή: (i) κατέχονται για είσπραξη συμβατικών ταμιακών ροών και οι ταμειακές αυτές ροές αντιπροσωπεύουν ΑΠΚΤ, και (ii) δεν ταξινομούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος

Αυτά τα ποσά γενικά προκύπτουν από συναλλαγές εκτός των συνήθων λειτουργικών εργασιών της Αρχής. Αυτά διακρατούνται με σκοπό να συλλεχθούν οι συμβατικές ταμειακές ροές τους και οι ταμειακές ροές τους αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων. Κατά συνέπεια, αυτά επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, μείον την πρόβλεψη για απομείωση. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος ταξινομούνται ως κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία, εάν αυτά οφείλονται μέσα σε ένα έτος ή λιγότερο (ή κατά τη συνήθη πορεία του κύκλου εργασιών της επιχείρησης, εάν είναι μεγαλύτερος). Αν όχι, παρουσιάζονται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις - κατηγορίες αποτίμησης

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά σε εύλογη αξία και ταξινομούνται μετέπειτα στην κατηγορία αποσβεσμένου κόστους, εκτός από (i) χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων: αυτή η ταξινόμηση ισχύει για παράγωγα, χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που διακρατούνται για εμπορεία (π.χ. βραχυπρόθεσμες θέσεις σε τίτλους), ενδεχόμενες αντιπαροχές που αναγνωρίζονται από ένα αγοραστή σε μια συνένωση επιχειρήσεων και άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που καθορίζονται ως τέτοιες κατά την αρχική αναγνώριση και (ii) χρηματοοικονομικές συμβάσεις εγγύησης και δανειακές δεσμεύσεις.

Υποχρεώσεις από εμπορικές δραστηριότητες

Οι υποχρεώσεις από εμπορικές δραστηριότητες αρχικά επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος με την χρησιμοποίηση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, όταν υπάρχει επί του παρόντος νομικά ισχυρό δικαίωμα συμψηφισμού των ποσών που αναγνωρίστηκαν και υπάρχει η πρόθεση είτε διακανονισμού του καθαρού υπολοίπου, είτε είσπραξης του ποσού της απαίτησης με ταυτόχρονη εξόφληση της υποχρέωσης. Αυτό δεν συμβαίνει κατά κανόνα με κύριες συμφωνίες συμψηφισμού, και τα σχετικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις παρουσιάζονται συνολικά στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.

Εμπορικά εισπρακτέα

Τα εμπορικά εισπρακτέα είναι ποσά που οφείλονται από πελάτες για πώληση εμπορευμάτων ή παροχή υπηρεσιών κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών. Εάν η είσπραξη αναμένεται σε ένα χρόνο ή λιγότερο (ή κατά τη συνήθη πορεία του κύκλου εργασιών της επιχείρησης, εάν είναι μεγαλύτερος), ταξινομούνται ως κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Αν όχι, παρουσιάζονται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Τα εμπορικά εισπρακτέα αναγνωρίζονται αρχικά σε εύλογη αξία και μετέπειτα παρουσιάζονται σε αποσβεσμένο κόστος, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, μείον πρόνοιας για απομείωση της αξίας.

Τα εμπορικά εισπρακτέα αναγνωρίζονται αρχικά στο ποσό της άνευ όρων αντιπαροχής εκτός και αν περιλαμβάνουν σημαντικά στοιχεία χρηματοδότησης, στην οποία περίπτωση αναγνωρίζονται σε εύλογη αξία. Η Αρχή κατέχει τα εμπορικά εισπρακτέα με σκοπό να συλλέξει τις συμβατικές ταμειακές ροές και επομένως τα επιμετρά σε μεταγενέστερο στάδιο σε αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Τα εμπορικά εισπρακτέα εναπόκεινται επίσης στις απαιτήσεις απομείωσης του ΔΠΧΑ 9. Η Αρχή εφαρμόζει την απλοποιημένη μέθοδο του ΔΠΧΑ 9 για την αποτίμηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών η οποία χρησιμοποιεί μια πρόνοια για απομείωση στην αξία όλων των εμπορικών εισπρακτέων κατά τη διάρκεια ζωής τους. Ανατρέξτε στη σημείωση 6, παράγραφος Πιστωτικού κινδύνου.

Τα εμπορικά εισπρακτέα διαγράφονται όταν δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης. Οι δείκτες ότι δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία είσπραξης περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την αποτυχία ενός οφειλέτη να συμμετάσχει σε σχέδιο αποπληρωμής με την Αρχή και την αποτυχία να καταβάλει συμβατικές πληρωμές για περίοδο μεγαλύτερη των 180 ημερών λόγω καθυστέρησης.

Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν η Αρχή έχει μια παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση που προκύπτει από προηγούμενα γεγονότα, είναι πιθανό να υπάρξει ροή περιουσιακών στοιχείων για εξόφληση αυτής της υποχρέωσης, και το ποσό της υποχρέωσης μπορεί να υπολογιστεί αξιόπιστα. Όταν η Αρχή αναμένει η πρόβλεψη να αποπληρωθεί, για παράδειγμα με βάση ένα ασφαλιστικό συμβόλαιο, η αποπληρωμή αναγνωρίζεται ως ξεχωριστό περιουσιακό στοιχείο μόνο όταν η αποπληρωμή είναι σχεδόν βεβαία.

5. Νέες λογιστικές ανακοινώσεις

Κατά την ημερομηνία έγκρισης αυτών των οικονομικών καταστάσεων είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων πρότυπα και Διερμηνείες που δεν είχαν τεθεί ακόμη σε εφαρμογή. Μερικά από αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και άλλα ακόμη. Τα Μέλη της Αρχής αναμένουν ότι η υιοθέτηση αυτών των προτύπων χρηματοοικονομικής αναφοράς σε μελλοντικές περιόδους δεν θα έχει σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις της Αρχής.

6. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Η ΡΑΕΚ εκτίθεται σε κίνδυνο τιμής αγοράς, κίνδυνο επιτοκίου, πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο ρευστότητας και άλλους κινδύνους τιμών αγοράς που προκύπτουν από τα χρηματοοικονομικά μέσα που κατέχει. Η πολιτική που εφαρμόζει η Αρχή στη διαχείριση των κινδύνων, ώστε να τους ελέγχει, εξηγείται πιο κάτω:

6.1 Κίνδυνος τιμής αγοράς

Η Αρχή εκτίθεται σε κίνδυνο τιμής αγοράς μετοχικών τίτλων λόγω επενδύσεων που κατέχονται από την Αρχή και ταξινομούνται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, είτε ως επενδύσεις σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, είτε ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Η Αρχή δεν εκτίθεται σε κίνδυνο τιμών αγαθών.

6.2 Κίνδυνος επιτοκίου

Ο κίνδυνος επιτοκίου είναι ο κίνδυνος όπου η αξία των χρηματοοικονομικών μέσων διακυμαίνεται εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς. Τα έσοδα και ροή μετρητών από εργασίες της Αρχής είναι ουσιαστικά ανεξάρτητα από μεταβολές στα επιτόκια της αγοράς, εφόσον η Αρχή δεν έχει σημαντικά περιουσιακά στοιχεία που να φέρουν τόκο. Η Αρχή εκτίθεται σε κίνδυνο επιτοκίου αναφορικά με το μη βραχυπρόθεσμο δανεισμό της. Ο δανεισμός σε κυμαινόμενα επιτόκια εκθέτει την Αρχή σε κίνδυνο επιτοκίου που αφορά τις ταμειακές ροές. Ο δανεισμός σε σταθερά επιτόκια εκθέτει την Αρχή σε κίνδυνο επιτοκίου που αφορά την εύλογη αξία. Τα Μέλη της Αρχής παρακολουθούν τις διακυμάνσεις στα επιτόκια σε συνεχή βάση και ενεργεί ανάλογα.

Κατά την ημερομηνία παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων, η ανάλυση των τοκοφόρων χρηματοοικονομικών μέσων σε σχέση με τα επιτόκια ήταν:

	2019	2018
	€	€
Χρηματοοικονομικά μέσα σταθερού επιτοκίου		
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	10,020,394	9,487,178
	<u>10,020,394</u>	<u>9,487,178</u>

Ανάλυση ευαισθησίας

Η αύξηση των επιτοκίων κατά 100 βασικές μονάδες στις 31 Δεκεμβρίου 2019 θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση/(μείωση) στα ίδια κεφάλαια και τα αποτελέσματα όπως παρουσιάζεται πιο κάτω. Ο υπολογισμός αυτός προϋποθέτει ότι άλλοι παράγοντες και συγκεκριμένα οι τιμές συναλλάγματος παραμένουν σταθεροί. Σε περίπτωση μείωσης των επιτοκίων κατά 100 βασικές μονάδες θα προκύψει η ίδια αλλά αντίθετη επίδραση στα ίδια κεφάλαια και τα αποτελέσματα.

	Αποτελέσματα	
	2019	2018
	€	€
Χρηματοοικονομικά μέσα κυμαινόμενου επιτοκίου	100,204	94,872
	<u>100,204</u>	<u>94,872</u>

6.3 Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει από ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, συμβατικές ταμειακές ροές από χρεόγραφα που μεταφέρονται σε αποσβεσμένο κόστος και που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων και που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, ευνοϊκά παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και καταθέσεις σε τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, καθώς και από έκθεση σε πιστώσεις προς πελάτες χονδρικής και λιανικής πώλησης, περιλαμβανομένων εκκρεμών εισπρακτέων και δεσμευτικών συναλλαγών και συμβατικών περιουσιακών στοιχείων.

i. Διαχείριση κινδύνων

Πιστωτικός κίνδυνος όπου διαχειρίζεται σε ομαδική βάση.

Για τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, μόνο οργανισμοί που αξιολογούνται από ανεξάρτητα μέρη με ελάχιστο βαθμό φερεγγυότητας το «C» γίνονται αποδεκτοί. Εάν πελάτες είναι αξιολογημένοι από ανεξάρτητο μέρος, τότε η Αρχή χρησιμοποιεί αυτές τις αξιολογήσεις.

Διαφορετικά, εάν δεν υπάρχει ανεξάρτητη αξιολόγηση, τα Μέλη της Αρχής εκτιμούν την πιστωτική ποιότητα του πελάτη, λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική του κατάσταση, προηγούμενες εμπειρίες και άλλους παράγοντες. Ξεχωριστά πιστωτικά όρια και πιστωτικοί όροι ορίζονται με βάση την πιστωτική ποιότητα του πελάτη σύμφωνα με όρια που καθορίζονται από τα Μέλη της Αρχής. Η χρήση των πιστωτικών ορίων παρακολουθείται σε συνεχή βάση.

ii. Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Η Αρχή διαθέτει τα ακόλουθα είδη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που υπόκεινται στο μοντέλο της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς:

- απαιτήσεις από εμπορικές δραστηριότητες
- μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Εμπορικά εισπρακτέα και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία

Η Αρχή εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, η οποία χρησιμοποιεί ένα επίδομα αναμενόμενης ζημιάς καθ' όλη τη διάρκεια ζωής για όλα τα εμπορικά εισπρακτέα (περιλαμβανομένων των εμπορικών εισπρακτέων με σημαντικό σκέλος χρηματοδότησης), τα εισπρακτέα από μισθώσεις και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία.

Για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, τα εμπορικά εισπρακτέα και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία έχουν ομαδοποιηθεί με βάση τα κοινά χαρακτηριστικά του πιστωτικού κινδύνου και τις ημέρες καθυστέρησης. Η Αρχή ορίζει τον κίνδυνο αθέτησης μετά την αρχική αναγνώριση ως το αργότερο 90 ημέρες αφού ένα χρηματοοικονομικό μέσο εμφανίσει καθυστέρηση. Τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία αφορούν μη πραγματοποιηθείσες εργασίες που δεν έχουν εκτελεστεί και έχουν ουσιαστικά τα ίδια χαρακτηριστικά κινδύνου με τους ίδιους τύπους συμβάσεων. Ως εκ τούτου, η Αρχή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα αναμενόμενα ποσοστά ζημιάς για εμπορικά εισπρακτέα είναι μια δίκαιη προσέγγιση των ποσοστών ζημιάς για τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία.

Τα αναμενόμενα ποσοστά ζημιάς βασίζονται στα προφίλ πληρωμών των πωλήσεων για την περίοδο 36 μηνών πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2019 ή την 1 Ιανουαρίου 2019 αντίστοιχα και στις αντίστοιχες ιστορικές ζημιές που σημειώθηκαν κατά την περίοδο αυτή. Τα ιστορικά ποσοστά ζημιών προσαρμόζονται ώστε να αντικατοπτρίζουν τρέχουσες και μελλοντικές πληροφορίες για τους μακροοικονομικούς παράγοντες που επηρεάζουν την ικανότητα των πελατών να διακανονίζουν τα εισπρακτέα. Η Αρχή έχει προσδιορίσει το ΑΕΠ και το ποσοστό ανεργίας των χωρών στις οποίες πωλεί τα αγαθά και τις υπηρεσίες της ως τους πιο σημαντικούς παράγοντες και προσαρμόζει ανάλογα τα ιστορικά ποσοστά ζημιών βάσει των αναμενόμενων μεταβολών στους παράγοντες αυτούς.

Τα εμπορικά εισπρακτέα από πελάτες και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία διαγράφονται όταν δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης. Οι δείκτες ότι δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την αποτυχία ενός οφειλέτη να συμμετάσχει σε σχέδιο αποπληρωμής με την Αρχή και την αποτυχία να καταβάλει συμβατικές πληρωμές για περίοδο μεγαλύτερη των 180 ημερών λόγω καθυστέρησης.

Οι ζημιές απομείωσης των εμπορικών εισπρακτέων και συμβατικών περιουσιακών στοιχείων παρουσιάζονται ως καθαρές ζημιές απομείωσης στο λειτουργικό κέρδος. Οι μεταγενέστερες ανακτήσεις ποσών που είχαν διαγραφεί προηγουμένως πιστώνονται στο ίδιο στοιχείο.

Προηγούμενη λογιστική πολιτική για απομείωση των εμπορικών εισπρακτέων

Κατά το προηγούμενο έτος, η απομείωση των εμπορικών εισπρακτέων εκτιμόταν με βάση το μοντέλο ζημιών. Μία πρόβλεψη απομείωσης των εμπορικών εισπρακτέων δημιουργόταν όταν υπήρχαν αντικειμενικά στοιχεία ότι η Αρχή δεν θα είναι σε θέση να εισπράξει όλα τα οφειλόμενα ποσά σύμφωνα με βάση τους αρχικούς όρους των εισπρακτέων. Σημαντικές οικονομικές δυσχέρειες του οφειλέτη, πιθανότητα ότι ο οφειλέτης θα εισέλθει σε πτώχευση ή παραβατικότητα στις πληρωμές (περισσότερες από 120 μέρες

καθυστέρηση) θεωρούνταν δείκτες ότι η απαίτηση από εμπορικούς πελάτες έχει υποστεί απομείωση. Το ποσό της πρόβλεψης ήταν η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας και του ανακτήσιμου ποσού, που είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, εφαρμόζοντας το πραγματικό επιτόκιο.

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται η ανάλυση των καταθέσεων της Αρχής, με βάση την πιστοληπτική διαβάθμιση των τραπεζικών οργανισμών στους οποίους είναι οι καταθέσεις:

Κατηγορία βάσει αξιολογήσεων του Οίκου Moody's	Αρ. τραπεζών	2019 €	2018 €
Ba1	1	-	1,200,000
B2	1	2,004,000	-
B3	1	-	3,559,974
Caa1	2	2,621,720	-
Caa3		-	1,009,410
	2	1,512,134	-
		6,137,854	5,769,384

6.4 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος που προκύπτει όταν η λήξη των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων δεν συμπίπτουν. Όταν οι λήξεις δεν συμπίπτουν, η αποδοτικότητα μπορεί να αυξηθεί αλλά ταυτόχρονα μπορεί να αυξηθεί ο κίνδυνος ζημιών. Η Αρχή εφαρμόζει διαδικασίες με σκοπό την ελαχιστοποίηση τέτοιων ζημιών όπως η διατήρηση ικανοποιητικών ποσών μετρητών και άλλων στοιχείων ενεργητικού με υψηλή ρευστότητα και με το να διατηρεί ένα ικανοποιητικό ποσό σε δεσμευμένες πιστωτικές διευκολύνσεις.

Οι ακόλουθοι πίνακες παρουσιάζουν την αναμενόμενη χρονολογική λήξη των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της Αρχής. Οι πίνακες έχουν ετοιμαστεί με βάση τις συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και βάσει της ενωρίτερης ημερομηνίας κατά την οποία η Αρχή μπορεί να υποχρεωθεί να πληρώσει.

31 Δεκεμβρίου 2019	Λογιστική αξία €	Εντός 3 μηνών €
Τραπεζικά παρατραβήγματα	5,522	5,522
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	82,108	82,108
	87,630	87,630

31 Δεκεμβρίου 2018	Λογιστική αξία €	Εντός 3 μηνών €
Τραπεζικά παρατραβήγματα	6,012	6,012
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	91,082	91,082
	97,094	97,094

6.5 Άλλοι κίνδυνοι τιμών αγοράς

Το γενικότερο οικονομικό περιβάλλον που επικρατεί στην Κύπρο και διεθνώς ενδέχεται να επηρεάσει σε σημαντικό βαθμό τις δραστηριότητες της Αρχής. Έννοιες όπως ο πληθωρισμός, η ανεργία και εξέλιξη του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) είναι άμεσα συνυφασμένες με την οικονομική πορεία της κάθε χώρας και οποιαδήποτε μεταβολή αυτών καθώς και του εν γένει οικονομικού περιβάλλοντος δύναται να προκαλέσει αλυσιδωτές αντιδράσεις σε όλους τους τομείς επηρεάζοντας ανάλογα την Αρχή.

7. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και άσκηση κρίσης

Η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης από τα Μέλη της Αρχής στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών της Αρχής. Επίσης, απαιτείται η χρήση υπολογισμών και υποθέσεων που επηρεάζουν τα αναφερθέντα ποσά των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων και τα αναφερθέντα ποσά εσόδων και εξόδων κατά τη διάρκεια του υπό αναφορά έτους. Παρά το γεγονός ότι αυτοί οι υπολογισμοί βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση των Μελών της Αρχής σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς.

Οι λογιστικοί υπολογισμοί και εκτιμήσεις αξιολογούνται σε συνεχή βάση και βασίζονται στην ιστορική εμπειρία και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων προσδοκιών σχετικά με μελλοντικά γεγονότα που πιστεύεται ότι είναι λογικά σύμφωνα με τις περιστάσεις.

Η Αρχή κάνει υπολογισμούς και παραδοχές σε σχέση με το μέλλον. Ως αποτέλεσμα οι λογιστικοί υπολογισμοί σπανίως ισούνται με τα πραγματικά αποτελέσματα. Οι υπολογισμοί και οι παραδοχές που πιθανό να προκαλέσουν ουσιώδεις αναπροσαρμογές στη λογιστική αξία περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων κατά το επόμενο οικονομικό έτος παρουσιάζονται πιο κάτω.

Σημαντικές εκτιμήσεις στην εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών της Αρχής

- **Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων**

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά, προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας μεθόδους αποτίμησης. Η Αρχή ασκεί κρίση για την επιλογή διαφόρων μεθόδων αποτίμησης και κάνει υποθέσεις οι οποίες βασίζονται κυρίως στην κατάσταση της αγοράς σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων έχει υπολογιστεί με βάση την εύλογη αξία των συγκριμένων περιουσιακών στοιχείων που κατέχονται.

- **Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων**

Η πρόβλεψη ζημιάς για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία βασίζονται σε παραδοχές σχετικά με τους κινδύνους αθέτησης και των αναμενόμενων ζημιών. Η Αρχή χρησιμοποιεί την κρίση για να κάνει αυτές τις υποθέσεις και να επιλέξει τις εισροές για τον υπολογισμό της απομείωσης, με βάση το ιστορικό της Αρχής στο παρελθόν, τις υπάρχουσες συνθήκες της αγοράς καθώς και εκτιμήσεις των μελλοντικών εκτιμήσεων στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς. Λεπτομέρειες σχετικά με τις βασικές παραδοχές και τις εισροές που χρησιμοποιήθηκαν παρατίθενται στη σημείωση 6, παράγραφος Πιστωτικού κινδύνου.

- **Ωφελήματα αφυπηρέτησης**

Το κόστος ωφελημάτων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με βάση αναλογιστικές εκτιμήσεις, κατά τις οποίες χρησιμοποιούνται παραδοχές για τους προεξοφλητικούς συντελεστές, τα ποσοστά μακροπρόθεσμης απόδοσης των επενδύσεων, το ρυθμό αύξησης των μισθών, τα ποσοστά θνησιμότητας και τις μελλοντικές αυξήσεις στα ωφελήματα αφυπηρέτησης όπου είναι αναγκαίο. Η Αρχή κάνει αυτές τις παραδοχές βασισμένη σε προσδοκίες της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς, χρησιμοποιώντας τις καλύτερες εκτιμήσεις για κάθε παράμετρο, καλύπτοντας την περίοδο κατά την

οποία η υποχρέωση θα διακανονιστεί. Λόγω της μακροχρόνιας φύσης των προγραμμάτων, οι παραδοχές αυτές υπόκεινται σε σημαντική αβεβαιότητα.

- **Απομείωση μη-χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων**

Ο έλεγχος για απομείωση διεξάγεται με την προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να προκύψουν από τη χρήση των μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, χρησιμοποιώντας ένα προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανάκλα τις παρούσες εκτιμήσεις της αγοράς και τους κινδύνους που σχετίζονται με το περιουσιακό στοιχείο. Όταν δεν είναι δυνατό να εκτιμηθεί η ανακτήσιμη αξία ενός επί μέρους περιουσιακού στοιχείου, η Αρχή εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών στην οποία ανήκει το περιουσιακό στοιχείο.

- **Απομείωση άυλων περιουσιακών στοιχείων**

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος αγοράς τους και αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους. Για τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται από συνενώσεις επιχειρήσεων, ως κόστος αγοράς θεωρείται η εύλογη τους αξία κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία με απεριόριστη ζωή ελέγχονται για απομείωση τουλάχιστο μία φορά ανά έτος. Ο έλεγχος αυτός διεξάγεται με την προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να προκύψουν από τη χρήση των άυλων περιουσιακών στοιχείων, χρησιμοποιώντας ένα προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανάκλα τις παρούσες εκτιμήσεις της αγοράς και τους κινδύνους που σχετίζονται με το περιουσιακό στοιχείο. Όταν δεν είναι δυνατό να εκτιμηθεί η ανακτήσιμη αξία ενός επί μέρους περιουσιακού στοιχείου, η Αρχή εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών στην οποία ανήκει το περιουσιακό στοιχείο.

8. Εισοδήματα

	2019 €	2018 €
Ετήσια τέλη	2,015,577	2,099,956
Τέλη παροχής υπηρεσιών	181,687	110,925
	<u>2,197,264</u>	<u>2,210,881</u>

9. Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης

	2019 €	2018 €
Κέρδος από πώληση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	-	2,800
Διάφορα άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	126,346	36,521
	<u>126,346</u>	<u>39,321</u>

10. Άλλα έξοδα

	2019	2018
	€	€
Ζημιά από πώληση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	2,530	-
Ζημιές εύλογων αξιών σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	39,125	-
	<u>41,655</u>	<u>-</u>

11. Πλεόνασμα από εργασίες

	2019	2018
	€	€
Το πλεόνασμα από εργασίες αναφέρεται μετά τη χρέωση των πιο κάτω κονδυλίων:		
Απόσβεση προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή (περιλαμβάνεται στα «Έξοδα διοίκησης») (Σημ. 18)	836	266
Αποσβέσεις ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού (Σημ. 17)	27,739	23,386
Κόστος προσωπικού συμπεριλαμβανομένων και των Συμβούλων υπό την εκτελεστική τους ιδιότητα (Σημ. 12)	1,045,571	1,020,318
Αμοιβή ελεγκτών - τρέχοντος έτους	3,497	3,497
Αμοιβή ελεγκτών - προηγούμενων ετών	-	(5,600)
	<u>1,045,571</u>	<u>1,020,318</u>

12. Παροχές προσωπικού

	2019	2018
	€	€
Μισθοί	829,140	816,472
Κοινωνικές επιβαρύνσεις	118,374	97,623
Έξοδα βάσει σχεδίου αφυπηρέτησης καθορισμένου ωφελήματος (Σημ. 13)	98,057	106,223
	<u>1,045,571</u>	<u>1,020,318</u>

13. Ωφελήματα υπαλλήλων

Η ΡΑΕΚ παρέχει στο προσωπικό της ωφελήματα αφυπηρέτησης προσωπικού υπό μορφή εφάπαξ ποσού βάσει σχεδίου αφυπηρέτησης, το οποίο είναι καθορισμένου ωφελήματος. Πολιτική της ΡΑΕΚ είναι η διενέργεια ανεξάρτητης αναλογιστικής εκτίμησης των υποχρεώσεων για την παροχή ωφελημάτων αφυπηρέτησης κάθε χρόνο.

Η πλέον πρόσφατη ανεξάρτητη αναλογιστική μελέτη έγινε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 με βάση τις πιο κάτω υποθέσεις:

	2019	2018
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1.28%	2.20%
Αναμενόμενη απόδοση περιουσιακών στοιχείων	1.28%	2.20%
Πληθωρισμός	1.50%	1.50%
Αύξηση βασικού ασφαλιζόμενου εισοδήματος	0.50%	0.50%
Ολική αύξηση μισθών	2018: 1.25% 2019+: 1.25% για τον πληθωρισμό και την γενική αύξηση των μισθών συν κλίμακα για προαγωγές και προσαυξήσεις	2017: 1.25% 2018+: 1.25% για τον πληθωρισμό και την γενική αύξηση των μισθών συν κλίμακα για προαγωγές και προσαυξήσεις
Ποσοστό αύξησης συντάξεων	1%	1%
Αύξηση συντάξεων κοινωνικών ασφαλίσεων	1.5%	1.5%
Αύξηση βασικών ασφαλιστέων αποδοχών	2%	2.5%
Πίνακας θνησιμότητας	60% του PA90	60% του PA90

Κατά τη διάρκεια του έτους ποσό €98,057 (2018: €106,223) έχει επιβαρύνει τα αποτελέσματα σύμφωνα με την πιο πάνω αναλογιστική εκτίμηση. Το ποσό που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα αναλύεται ως ακολούθως:

	2019 €	2018 €
Τρέχουσες δαπάνες υπηρεσίας	65,382	76,032
Τόκος στην υποχρέωση	32,675	30,191
	<u>98,057</u>	<u>106,223</u>

Κίνηση αποθεματικών προβλέψεων για υποχρεώσεις σχεδίου αφυπηρέτησης όπως περιλαμβάνεται στα λοιπά στοιχεία παθητικού:

	2019 €	2018 €
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου	1,444,425	1,398,937
Πρόβλεψη για το έτος	98,057	106,223
Αναλογιστική ζημιά/(κέρδος) στην υποχρέωση	(347,517)	(75,920)
Πληρωμές ωφελημάτων	(2,674)	(2,852)
Εισφορές μελών	15,852	18,038
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου	<u>1,906,179</u>	<u>1,444,425</u>

Η υπολογιζόμενη αναλογιστική θέση στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν ως εξής:

	2019	2018
	€	€
Αξία υποχρεώσεων σχεδίου	<u>1,906,179</u>	<u>1,444,425</u>
Αποθεματικά προβλέψεων για υποχρεώσεις σχεδίου στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης	<u><u>1,906,179</u></u>	<u><u>1,444,425</u></u>

14. Έσοδα/(έξοδα) χρηματοδότησης

	2019	2018
	€	€
Πιστωτικοί τόκοι	<u>28,479</u>	<u>66,338</u>
Έσοδα χρηματοδότησης	<u>28,479</u>	<u>66,338</u>
Τόκοι πληρωτέοι	-	(1,505)
Διάφορα έξοδα χρηματοδότησης	<u>(1,945)</u>	<u>(1,994)</u>
Έξοδα χρηματοδότησης	<u>(1,945)</u>	<u>(3,499)</u>
Καθαρά έσοδα χρηματοδότησης	<u><u>26,534</u></u>	<u><u>62,839</u></u>

15. Φορολογία

	2019	2018
	€	€
Αμυντική εισφορά	<u>8,469</u>	<u>19,863</u>
Χρέωση έτους	<u>8,469</u>	<u>19,863</u>

Κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις τόκοι εισπρακτέοι μπορεί να υπόκεινται σε αμυντική εισφορά με ποσοστό 30%.

Τα τέλη που εισπράττει η Αρχή σύμφωνα με τον Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο και τους σχετικούς Κανονισμούς, στα πλαίσια της άσκησης του εποπτικού της ρόλου, δεν αποτελούν εισόδημα που εμπίπτει στο άρθρο 5(1)(α) του Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου και δεν υπόκεινται σε φορολογία. Το ίδιο και για τις κυβερνητικές χορηγίες που έχουν ληφθεί για να μπορέσει η Αρχή να εξασκήσει τον εποπτικό της ρόλο. Εισοδήματα από ενοίκια ή οποιεσδήποτε άλλες πηγές, υπόκεινται σε φορολογία με συντελεστή 12.5% και σε αμυντική εισφορά, μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων που προνοούνται στη Νομοθεσία.

16. Μερίσματα

	2019	2018
	€	€
Αμυντική εισφορά σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος	<u>9,651</u>	<u>4,278</u>
	<u><u>9,651</u></u>	<u><u>4,278</u></u>

17. Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός

	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές	Μηχανήματα και εξοπλισμός	Οχήματα	Έπιπλα, σκεύη και εξοπλισμός	Βιβλία	Σύνολο
	€	€	€	€	€	€
Κόστος						
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2018	96,867	83,343	47,812	85,962	5,401	319,385
Προσθήκες	116	6,391	-	260	-	6,767
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018/ 1η Ιανουαρίου 2019	96,983	89,734	47,812	86,222	5,401	326,152
Προσθήκες	13,298	10,463	-	21,319	90	45,170
Πωλήσεις	(3,908)	(1,027)	-	-	-	(4,935)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	106,373	99,170	47,812	107,541	5,491	366,387
Αποσβέσεις						
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2018	68,343	62,492	27,838	68,587	4,809	232,069
Επιβάρυνση για το έτος	10,624	4,516	4,994	3,073	179	23,386
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018/ 1η Ιανουαρίου 2019	78,967	67,008	32,832	71,660	4,988	255,455
Επιβάρυνση για το έτος	12,282	5,218	4,993	5,174	72	27,739
Επί πωλήσεων	(2,302)	(103)	-	-	-	(2,405)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	88,947	72,123	37,825	76,834	5,060	280,789
Καθαρή λογιστική αξία						
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	17,426	27,047	9,987	30,707	431	85,598
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018	18,016	22,726	14,980	14,562	413	70,697

18. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

	Λογισμικά προγράμματα €
Κόστος	
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2018	14,333
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018/ 1η Ιανουαρίου 2019	14,333
Προσθήκες	2,508
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	16,841
Αποσβέσεις	
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2018	14,066
Αποσβέσεις για το έτος (Σημ. 11)	266
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018/ 1η Ιανουαρίου 2019	14,333
Αποσβέσεις για το έτος (Σημ. 11)	836
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	15,169
Καθαρή λογιστική αξία	
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	1,672

19. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

	2019 €	2018 €
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου	163,902	260,128
Χρέωση για απομείωση στην αξία	-	(96,226)
Μεταφορά στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (Σημ. 21)	(163,902)	-
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου	-	163,902

20. Εμπορικά και άλλα εισπρακτέα

	2019	2018
	€	€
Εμπορικά εισπρακτέα	27,301	19,436
Προκαταβολές και προπληρωμές	117,274	17,575
Δεδουλευμένα έσοδα	9,971	15,604
Εισπρακτέα από ευρωπαϊκά προγράμματα	1,043	1,043
Άλλα εισπρακτέα	216	-
	<u>155,805</u>	<u>53,658</u>

Η Αρχή δεν κατέχει οποιεσδήποτε εξασφαλίσεις σε σχέση με τα εμπορικά εισπρακτέα.

Η εύλογη αξία των εμπορικών και άλλων εισπρακτέων που έχουν λήξη εντός ενός έτους είναι περίπου η ίδια με τα ποσά που παρουσιάζονται πιο πάνω.

Η έκθεση της Αρχής σε πιστωτικό κίνδυνο και ζημιές απομείωσης αναφορικά με εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις γνωστοποιείται στη σημείωση 6 των οικονομικών καταστάσεων.

21. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

	2019	2018
	€	€
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	-	-
Μεταφορά από χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση (Σημ. 19)	163,902	-
Μεταβολή στην εύλογη αξία	(39,125)	-
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου	<u>124,777</u>	<u>-</u>

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αντιπροσωπεύουν 105.743 Μετοχές Τάξης Α ονομαστικής αξίας €19.9999 εκάστη της Τράπεζας Κύπρου Δημόσιας Εταιρείας Λτδ.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων είναι εμπορεύσιμες αξίες που εκτιμώνται σε αγοραία αξία στις τιμές κλεισίματος στις 31 Δεκεμβρίου σύμφωνα με τις επίσημες τιμές πλειοδότησης του Χρηματιστηρίου. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ταξινομούνται ως κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία επειδή αναμένεται να ρευστοποιηθούν εντός δώδεκα μηνών από την ημερομηνία αναφοράς.

Οι πιο πάνω μετοχές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου και στις 31 Δεκεμβρίου 2019 η εύλογη αξία τους ήταν €1.18 ανά μετοχή.

Στην κατάσταση ταμειακών ροών, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων παρουσιάζονται στη ροή μετρητών από εργασίες ως μέρος των μεταβολών στο κεφάλαιο κίνησης. Στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων, οι μεταβολές στις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων καταχωρούνται στα έσοδα εργασιών.

22. Μετρητά στην τράπεζα και στο ταμείο

Τα τραπεζικά υπόλοιπα αναλύονται ως ακολούθως:

	2019	2018
	€	€
Μετρητά στο ταμείο	2,390	603
Μετρητά στην τράπεζα	3,880,150	3,717,794
Καταθέσεις προθεσμίας	6,137,854	5,769,384
	<u>10,020,394</u>	<u>9,487,781</u>

Η έκθεση της Αρχής σε πιστωτικό κίνδυνο και ζημιές απομείωσης αναφορικά με μετρητά και αντίστοιχα μετρητών γνωστοποιείται στη σημείωση 6 των οικονομικών καταστάσεων.

23. Δανεισμός

	2019	2018
	€	€
Βραχυπρόθεσμα δάνεια		
Τραπεζικά παρατραβήγματα (Σημ. 22)	<u>5,522</u>	<u>6,012</u>

24. Προβλέψεις για άλλες υποχρεώσεις και επιβαρύνσεις

	Προβλέψεις για συντάξεις
	€
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2018	1,398,937
Χρέωση/(πίστωση) στα αποτελέσματα	106,223
Πληρωμές ωφελημάτων	(2,852)
Εισφορές μελών	18,037
Αναλογιστικό κέρδος	(75,920)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018/ 1η Ιανουαρίου 2019	1,444,425
Χρέωση/(πίστωση) στα αποτελέσματα	98,057
Πληρωμές ωφελημάτων	(2,673)
Εισφορές μελών	18,853
Αναλογιστική ζημιά	347,517
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	1,906,179

25. Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές

	2019	2018
	€	€
Εμπορικοί πιστωτές	27,205	18,086
Προκαταβολές πελατών	454	191
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	1,805	2,484
Επιστροφή κορηγίας για εκπαίδευση προσωπικού	5,409	20,635
Οφειλόμενα έξοδα	15,692	15,181
Άλλοι πιστωτές	49,040	36,989
Αμυντική εισφορά πάνω σε λογιζόμενη διανομή πληρωτέα	9,651	4,278
	<u>109,256</u>	<u>97,844</u>

Η εύλογη αξία των εμπορικών και άλλων πιστωτών που έχουν λήξη εντός ενός έτους είναι περίπου η ίδια με τα ποσά που παρουσιάζονται πιο πάνω.

26. Αναβαλλόμενο εισόδημα

	2019	2018
	€	€
Προκαταβολές πελατών	2,073,216	2,066,349
	<u>2,073,216</u>	<u>2,066,349</u>

27. Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις

	2019	2018
	€	€
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα	2,991	4,681
	<u>2,991</u>	<u>4,681</u>

28. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Η ΡΑΕΚ δεν είχε ενδεχόμενες υποχρεώσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

29. Δεσμεύσεις

Δεσμεύσεις για λειτουργικές μισθώσεις

Το σύνολο των ελάχιστων μελλοντικών καταβολών μισθωμάτων σύμφωνα με τις μη ακυρώσιμες λειτουργικές μισθώσεις είναι ως εξής:

	2019	2018
	€	€
Εντός ενός έτους	318,620	272,018
Μεταξύ ενός και πέντε ετών	46,817	14,989
	365,437	287,007

30. Γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς

Δεν υπήρξαν σημαντικά γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς που να έχουν σχέση με την κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων.

Έκθεση ανεξάρτητου ελεγκτή στις σελίδες 74 και 76

ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019

	Σελίδα	2019 €	2018 €
Εισοδήματα			
Ετήσια τέλη		2,015,577	2,099,956
Τέλη παροχής υπηρεσιών		181,687	110,925
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης			
Διάφορα άλλα έσοδα εκμετάλλευσης		126,346	36,521
Κέρδος από πώληση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού		-	2,800
		2,323,610	2,250,202
Λειτουργικά έξοδα			
Έξοδα διοίκησης	107	(1,808,498)	(1,624,397)
		515,112	625,805
Άλλα έξοδα εκμετάλλευσης			
Ζημιά από πώληση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού		(2,530)	-
Ζημιές εύλογων αξιών σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων		(39,125)	-
Χρέωση για απομείωση στην αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση		-	(96,226)
Πλεόνασμα από εργασίες		473,457	529,579
Έσοδα χρηματοδότησης	108	28,479	66,338
Έξοδα χρηματοδότησης	108	(1,945)	(3,499)
Καθαρό πλεόνασμα για το έτος πριν τη φορολογία		499,991	592,418

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019

	2019	2018
	€	€
Έξοδα διοίκησης		
Αμοιβή μελών	261,098	259,135
Μισθοί προσωπικού	568,022	557,337
Ωφελήματα σε είδος	20	-
Κοινωνικές ασφαλίσεις κλπ.	104,973	97,623
Ιατροφαρμακευτικά ταμεία - Γενικό Σύστημα Υγείας	13,401	-
Έξοδα βάσει σχεδίου αφυπηρέτησης καθορισμένου ωφελήματος	98,057	106,223
Ενοίκια	164,000	76,800
Έξοδα κοινόχρηστων χώρων	1,393	3,164
Έξοδα νυκτοφυλακής	1,776	67
Ηλεκτρισμός	16,812	14,420
Καθαριότητα και υδατοπρομήθεια	24,123	4,996
Ασφάλιστρα	2,085	1,522
Επιδιορθώσεις και ανακαινίσεις	9,373	2,345
Διάφορα έξοδα	776	598
Τηλεφωνικά και ταχυδρομικά	2,159	2,290
Γραφική ύλη και εκτυπωτικά	6,723	7,685
Συνδρομές και εισφορές	33,618	38,357
Συντήρηση εξοπλισμού	5,113	4,345
Εκπαίδευση προσωπικού	30,290	38,653
Προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή	7,380	5,846
Έξοδα πιστοποίησης εγγράφων	3,287	-
Αμοιβή ελεγκτών - τρέχοντος έτους	3,497	3,497
Αμοιβή ελεγκτών - προηγούμενων ετών	-	(5,600)
Δικηγορικά έξοδα	6,105	32,906
Άλλα επαγγελματικά δικαιώματα	11,630	45,160
Χαρτόσημα	583	-
Πρόστιμα	85	51
Έξοδα ταξιδιών εξωτερικού	75,072	71,379
Οδοιπορικά εσωτερικού και έξοδα διαμονής	124	249
Μη επιστρεπτέο ΦΠΑ	70,046	50,516
Φιλοξενία	6,532	7,334
Έξοδα οχημάτων	1,628	1,661
Μεταφορικά	840	879
Έξοδα συμβουλευτικών υπηρεσιών	191,155	112,778
Ανακοινώσεις - Δημοσιεύσεις	8,162	2,736
Διάφορα επιδόματα και έξοδα παραστάσεων	20,910	20,910
Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη υπαλλήλων	26,700	32,179
Έξοδα εκδηλώσεων	1,625	1,204
Ενοίκιο χώρου στάθμευσης	750	1,500
Απόσβεση προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή	836	266
Αποσβέσεις	27,739	23,386
	1,808,498	1,624,397

ΕΣΟΔΑ/ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019

	2019	2018
	€	€
Έσοδα χρηματοδότησης	28,232	66,212
Τόκοι από τράπεζες	<u>247</u>	<u>126</u>
Τόκοι από πελάτες	<u>28,479</u>	<u>66,338</u>
Έξοδα χρηματοδότησης		
Τόκοι πληρωτέοι		
Τόκοι φόρων	-	1,505
Διάφορα έξοδα χρηματοδότησης		
Δικαιώματα τραπεζών	<u>1,945</u>	<u>1,994</u>
	<u>1,945</u>	<u>3,499</u>

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΜΥΝΤΙΚΗΣ ΕΙΣΦΟΡΑΣ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019

	Έσοδα €	Ποσοστό	Αμυντική Εισφορά € σεντ
ΤΟΚΟΙ			
Τόκοι για τους οποίους έχει γίνει παρακράτηση αμυντικής εισφοράς στην πηγή	<u>28,232</u>		
	<u>28,232</u>	30%	8,469.60
Μείον: εισφορά που αποκόπηκε στην πηγή			<u>(8,469.60)</u>
ΑΜΥΝΤΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ ΣΤΟ ΤΕΠ			<u>-</u>

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΦΟΡΟΥ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019

	Σελίδα	€	€
Πλεόνασμα ως η κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	106		499,991
Πλέον:			
Αποσβέσεις		28,575	
Ζημιά από πώληση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού		2,530	
Ζημιές εύλογων αξιών σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων		39,125	
Πρόστιμα		85	
			<u>70,315</u>
			570,306
Μείον:			
Πιστωτικοί τόκοι		28,232	
Άλλα έσοδα που δεν φορολογούνται		542,074	
			<u>(570,306)</u>
Καθαρό φορολογητέο κέρδος έτους			<u><u>-</u></u>

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ **2019**

ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Διευθυντής
Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου
Δρ. Χρίστος Τρίαρος

ΝΟΜΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Κούσιος Κορφιώτης Παπαχαραλάμπους ΔΕΠΕ
Δικηγόροι & Νομικοί Σύμβουλοι

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Nexia Rojadjis
Εγκεκριμένοι Λογιστες και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

Κοινοπραξία «Γιάννης Πεττεμερίδης, Fidescorp και Intelaudit Limited»

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ευαγγελίστριας 68,
CY-2057 Στρόβολος
Λευκωσία
Κύπρος

Τ.Θ. 25036
CY-1306 Λευκωσία,
Κύπρος

Τηλέφωνο: **+357 22 277 000**
Τηλεομοιότυπο: **+357 22 611 666**
Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: **mail@dsm.org.cy**
Ιστοσελίδα: **www.dsm.org.cy**

Μέλος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Συνοτομογραφίες	114
Σχεδιαγράμματα-Πίνακες	115
1. Πρόλογος από τον Διευθυντή Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου	116
2. Αποστολή και στόχοι του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου	117
3. Περιγραφή των δραστηριοτήτων του ΔΣΜΚ κατά το έτος 2019	119
4. Οργάνωση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου	121
5. Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκούς Συνδέσμους/ Έργα	123
6. Διεθνείς διασυνδέσεις	126
7. Συμμετοχή στον Σύνδεσμο Μεσογειακών Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς (MED-TSO)	126
8. Διαχείριση αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας	127
9. Συνδέσεις παραγωγών και καταναλωτών στο σύστημα μεταφοράς	130
10. Λειτουργία συστήματος	132
11. Δεδομένα ανάπτυξης συστήματος παραγωγής/μεταφοράς	136
12. Ανάπτυξη συστήματος μεταφοράς	138
13. Έργα και δραστηριότητες του ΔΣΜΚ	141
14. Στοιχεία λειτουργίας συστήματος παραγωγής/μεταφοράς	142
15. Αξιοπιστία συστήματος	146
16. Οικονομικές καταστάσεις	149

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΗΚ	Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
ΔΣΜΚ	Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου
ΔΠΑΣΜ	Δεκαετής Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς
ΕΚΕΕ	Εθνικό Κέντρο Ελέγχου Ενέργειας
ΕΠ	Εγγυήσεις Προέλευσης
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
Εφ.ΚΕΕ	Εφεδρικό Κέντρο Ελέγχου Ενέργειας
ΗΜ ΕΠ	Ηλεκτρονικό Μητρώο Εγγύησης Προέλευσης
ΗΣ	Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός
ΚΑΗ	Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού
ΚΜΔ	Κανόνες Μεταφοράς & Διανομής
ΜΕΚ	Μηχανή Εσωτερικής Καύσης
ΡΑΕΚ	Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου
ΣΕΚΑΗ	Συμβουλευτική Επιτροπή Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού
ΣΗΘΥΑ	Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης
ΣΤΗΔΕ	Σύστημα Τηλεέγχου και Διαχείρισης Ενέργειας
ΥΕΕΒ	Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας
AIB	Σύνδεσμος Εκδοτών Ευρώπης (Πιστοποιητικών Εγγύησης Προέλευσης)
CGM	Κοινό Μοντέλο Δικτύου (Common Grid Model)
ΕΗ	Electronic Highway
ENTSO-E	Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς για τον Ηλεκτρισμό
EECS	Ευρωπαϊκό Πρότυπο Ενεργειακής Πιστοποίησης (European Energy Certificate Standard)
HVDC	Διασυνδέσεις Ψηλής Τάσης Συνεχόμενου Ρεύματος
GOs	Πιστοποιητικά Εγγύησης Προέλευσης
SRSS	Υπηρεσία Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της ΕΕ (Structure Reforms Support Service)
Med-TSO	Σύνδεσμος Μεσογειακών Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς
MMS	Λογισμικό Λειτουργίας Αγοράς (Market Management Software)
MVA	Μεγαβολταμπέρ
MW	Μεγαβάτ
MWh	Μεγαβατώρες
ROC	Περιφερειακά Κέντρα Λειτουργίας (Regional Operation Centres)

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ-ΠΙΝΑΚΕΣ

Σχεδιαγράμματα

Σχ. 1	Βασικό οργανόγραμμα Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου	121
Σχ. 2	Μηνιαία διαχείριση ηλεκτρονικού μητρώου εγγυήσεων προέλευσης (ΕΠ) κατά το 2019	128
Σχ. 3	Παρουσίαση πληροφοριών αποκάλυψης ενεργειακού μείγματος για το 2018, όπως εμφανίζεται στους λογαριασμούς του προμηθευτή ΑΗΚ, περίοδος 1 Ιουλίου 2019-30 Ιουνίου 2020	129
Σχ. 4	Ποσοστό παραγωγής ΑΠΕ επί της συνολικής παραγωγής στο Ηλεκτρικό Σύστημα της Κύπρου για το έτος 2019	130
Σχ. 5	Σχέδια δράσης των φορέων που συμμετέχουν στην αποκατάσταση του συστήματος μετά από ολική σβέση	132
Σχ. 6	Μέγιστη στιγμιαία αιολική παραγωγή και ποσοστό αιολικής διείσδυσης	134
Σχ. 7	Εγκεκριμένη πρόβλεψη ολικής παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας (GWh) 2019-2028	136
Σχ. 8	Μακροπρόθεσμη πρόβλεψη μέγιστης ολικής ηλεκτρικής ισχύος (MW) 2019-2028	137
Σχ. 9	Υφιστάμενη κατάσταση (Ιανουάριος 2020) στο Σύστημα Μεταφοράς/Παραγωγής	140
Σχ. 10	Ροή Ηλεκτρικής Ενέργειας και υπολογισμός απωλειών στο Σύστημα Μεταφοράς	142
Σχ. 11	Ημερήσια διακύμανση μέγιστης και ελαχίστης παραγωγής ισχύος κατά το 2019	144
Σχ. 12	Καμπύλες διάρκειας συνολικής παραγωγής του συστήματος μεταφοράς για τα έτη 2010, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 και 2019	145
Σχ. 13	Σύνολο βλαβών παραγωγής για το 2019	146
Σχ. 14	Σύγκριση βλαβών μεταφοράς 2018 και 2019	148

Πίνακες

ΠΙΝΑΚΑΣ 1	Αιτήσεις σύνδεσης καταχωρημένες στο μητρώο αιτήσεων του ΔΣΜΚ την 31 Δεκεμβρίου 2019	131
ΠΙΝΑΚΑΣ 2	Διείσδυση ΑΠΕ στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου για τα έτη 2018-2019	143

1. ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Το 2019 ήταν ακόμα μια χρονιά σημαντικών γεγονότων και εξελίξεων μέσα σε συνθήκες πρόκλησης στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, που έχουν κυρίως προκύψει ως αποτέλεσμα των προσπαθειών που καταβάλλονται για υλοποίηση του κορυφαίου έργου της Αγοράς Ηλεκτρισμού. Ο ΔΣΜΚ ενεργώντας στο πλαίσιο των προνοιών του Νόμου και των Κανονισμών έχει εκδώσει νέο Διαγωνισμό για την αγορά του λογισμικού της λειτουργίας της Αγοράς Ηλεκτρισμού ο οποίος είναι σε εξέλιξη και ευρίσκεται στο τελικό στάδιο ολοκλήρωσης με στόχο την κατακύρωση του αρχές του 2020. Σε συνάρτηση με τα πιο πάνω σημειώνεται ότι από την 1η Σεπτεμβρίου 2017 η Κύπρος βρίσκεται σε κατάσταση μεταβατικής ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού, γεγονός που επιτρέπει τη σύναψη διμερών συμβολαίων μεταξύ παραγωγών και προμηθευτών.

Όσον αφορά τη λειτουργία του Ηλεκτρικού Συστήματος της Κύπρου, επισημαίνεται ότι αυτή βρίσκεται σε ικανοποιητικά επίπεδα ασφάλειας, αξιοπιστίας και οικονομίας. Κατά τη διάρκεια της θερινής περιόδου 2019 υπήρξε ικανοποιητική επάρκεια, που έχει καλύψει χωρίς προβλήματα τη μέγιστη αιχμική ζήτηση του μέρους του συστήματος εντός των ελεύθερων περιοχών που ανήλθε στα 1076 MW. Σε συνάρτηση με την αιχμική ζήτηση τονίζεται ότι η συνολική μέγιστη διαθέσιμη συμβατική ικανότητα παραγωγής ισχύος του συστήματος ήταν της τάξης των 1.478 MW. Η συνολική παραχθείσα ηλεκτρική ενέργεια ανήλθε κατά το 2019 στις 5.112.723 MWh και σε σύγκριση με το 2018 σημείωσε αύξηση της τάξης του 1,7%.

Κατά τη διάρκεια του 2019 συνεχίστηκε η ένταξη εγκαταστάσεων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) με την εγκατεστημένη ισχύ τους να φθάνει

περί τα τέλη του 2019 τα 319,1 MW (157,5 MW αιολικά, 149,5MW φωτοβολταϊκά και 12,1 MW βιομάζα). Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ ανήλθε στις 493,748 MWh, που αντιστοιχεί με το 9,7% επί της συνολικής παραχθείσας ηλεκτρικής ενέργειας. Σημειώνεται σχετικά ότι σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα, αναμένεται η διείσδυση ΑΠΕ να αυξηθεί σημαντικά τα επόμενα χρόνια. Η μεγάλη αύξηση στη διείσδυση ΑΠΕ στο μικρό και απομονωμένο Ηλεκτρικό Σύστημα της Κύπρου, παρόλο που είναι επιθυμητή και αναγκαία, πρέπει να γίνεται κατά τρόπο ισορροπημένο, έτσι που να μην επηρεάζεται η ασφαλής, αξιόπιστη και οικονομική λειτουργία του Ηλεκτρικού Συστήματος.

Στο πλαίσιο της όλης συντονισμένης προσπάθειας που καταβάλλεται για μείωση του κόστους του ηλεκτρισμού προς τους καταναλωτές, ο ΔΣΜΚ λειτουργεί το Ηλεκτρικό Σύστημα κατά τον πιο οικονομικό τρόπο κάτω από συνθήκες ασφάλειας και αξιοπιστίας, με τις πιο αποδοτικές μονάδες του Συστήματος Παραγωγής να αξιοποιούνται στον μέγιστο δυνατό βαθμό.

Δρ. Χρήστος Τρίαρος

Διευθυντής

Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου

2. ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Βασική αρμοδιότητα του ΔΣΜΚ είναι η λειτουργία ενός αποδοτικού, συντονισμένου, ασφαλούς, αξιόπιστου και οικονομικά βιώσιμου Συστήματος Μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και η διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ικανότητάς του να ανταποκρίνεται στην εύλογη ζήτηση υπό οικονομικά αποδεκτές συνθήκες, λαμβάνοντας υπόψη και το περιβάλλον. Για καλύτερη άσκηση της πιο πάνω δραστηριότητας ο ΔΣΜΚ βελτίωσε υφιστάμενους αυτοματισμούς και ανέπτυξε νέους μέσω λογισμικών προγραμμάτων.

Ο ΔΣΜΚ συνέχισε επίσης να εργάζεται εντατικά για τη δημιουργία της αναγκαίας υποδομής (υλισμικό και λογισμικό) ώστε να μπορέσει να ασκήσει τη δεύτερη του βασική αρμοδιότητα που είναι η διαχείριση της εμπορίας του ηλεκτρισμού σε ανταγωνιστικό περιβάλλον και τη διασφάλιση της πρόσβασης των παραγωγών ηλεκτρισμού στο δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Κατά το 2019 και μετά από διεξοδικές διεργασίες και πολυήμερες συναντήσεις και διαβουλεύσεις με προμηθευτές, ετοιμάστηκαν νέες προδιαγραφές και εκδόθηκε νέος διεθνής διαγωνισμός με επιλεγμένους προμηθευτές για την προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος λογισμικού και υλισμικού για Λειτουργία Ανταγωνιστικής Αγοράς Ηλεκτρισμού (MMS), αφού η προηγούμενη διαδικασία ακυρώθηκε λόγω πολύ ψηλής τιμής προσφοράς. Επίσης ο ΔΣΜΚ προχώρησε σε μεγάλο βαθμό και στην αξιολόγηση των προσφορών.

Το Τμήμα Λειτουργίας επικέντρωσε τις ενέργειες του στην εύρυθμη λειτουργία του Συστήματος Μεταφοράς και την αποκατάσταση βλαβών και άλλων προβλημάτων στο Σύστημα Παραγωγής/Μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, με στόχο να καθίσταται αποδοτικό, συντονισμένο, ασφαλές, αξιόπιστο και οικονομικά βιώσιμο, εξασφαλίζοντας απρόσκοπτη και αδιάλειπτη παροχή ηλεκτρικής ενέργειας στους καταναλωτές.

Με βάση τις αποφάσεις της ΡΑΕΚ Αρ.84/2017, Αρ.1/2019 και Αρ. 315/2019 και στο πλαίσιο πλήρους διαφάνειας, ενημέρωσης και έγκαιρης πληροφόρησης όλων των ενδιαφερομένων επενδυτών/ συμμετεχόντων για τυχόν δραστηριοποίησή τους στον τομέα ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού, μετά από έγκριση της ΡΑΕΚ, ο ΔΣΜΚ δημοσιοποίησε αναθεωρημένους εγκεκριμένους ΚΑΗ (Έκδοση 2.0.0, Τροποποιητική έκδοση 2.0.1 και Ενοποιημένη έκδοση 2.1.0) χωρίς ωστόσο να έχουν οποιαδήποτε ισχύ μέχρι τη δημοσιοποίησή τους.

Κατά το 2019, ο ΔΣΜΚ ετοίμασε τροποποιήσεις των Κανόνων Μεταφοράς/ Διανομής (Ενοποιημένη Έκδοση 5.1.0) και των Κανόνων Αγοράς με στόχο να εισαχθούν πρόνοιες για την Υπηρεσία Απόκρισης Ζήτησης βάση της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2012/27/ΕΕ και οδηγίες της ΡΑΕΚ, καθώς επίσης για εισαγωγή προνοιών για ομαδοποίηση των Εκπροσώπων Απόκρισης Ζήτησης και Φορέων Σωρευτικής Εκπροσώπησης ΑΠΕ και κάλυψη ελλείψεων και διορθώσεις. Οι τροποποιήσεις τέθηκαν σε δημόσια διαβούλευση και στάληκαν στη ΡΑΕΚ, η οποία τις ενέκρινε (Έκδοση 5.1.0) και θα τεθούν σε ισχύ με τη δημοσίευσή τους σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο (Ν. 122(Ι)/2003) και τις τροποποιήσεις του με την έναρξη της Λειτουργίας της Ανταγωνιστικής Αγοράς. Επίσης, κατά το 2019 ο ΔΣΜΚ εργάστηκε για μερική τροποποίηση των Κανόνων Μεταφοράς/Διανομής (ΚΜΔ) (Τροποποιητική Έκδοση 4.0.3 και Ενοποιημένη Έκδοση 5.2.0) και των Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού (ΚΑΗ) για να ενσωματωθούν πρόνοιες που αφορούν Μονάδες Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (ΣΗΘΥΑ) καθώς και για εισαγωγή άλλων προνοιών βελτίωσης των ΚΜΔ. Στη συνέχεια ο ΔΣΜΚ προκήρυξε δημόσια διαβούλευση και τα αναθεωρημένα κείμενα αποστάληκαν στα Μέλη.

Το Τμήμα Αγοράς του ΔΣΜΚ ολοκλήρωσε την αναθεώρηση των Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού (ΚΑΗ) σε σχέση με τη συμμετοχή της Απόκρισης Ζήτησης στην Ανταγωνιστική Αγορά Ηλεκτρισμού και ετοιμάστηκε η Ενοποιημένη Έκδοση 2.1.0 η οποία εγκρίθηκε από την ΡΑΕΚ. Επίσης, σε συνεργασία με το τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών, μετά από διεξοδικές διεργασίες, εξέδωσε τον νέο διαγωνισμό για την προμήθεια

και εγκατάσταση συστήματος λογισμικού και υλισμικού για Λειτουργία Ανταγωνιστικής Αγοράς Ηλεκτρισμού (MMS). Κατά το στάδιο ετοιμασίας της παρούσας έκθεσης είχε ολοκληρωθεί η 1η φάση (προεπιλογή Οικονομικών Φορέων) και βρισκόταν στα τελικά της στάδια η αξιολόγηση του τεχνικού μέρους της 2ης φάσης του Διαγωνισμού.

3. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΣΜΚ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2019

Οι ήπιες θερμοκρασίες που επικράτησαν κατά την καλοκαιρινή περίοδο συνέργησαν για δεύτερη συνεχή χρονιά ώστε να συγκρατηθεί στα επίπεδα του 2018 η μέγιστη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας.

Οι διεργασίες για Λειτουργία Ανταγωνιστικής Αγοράς Ηλεκτρισμού συνεχίστηκαν με εντατικούς ρυθμούς και κατά το 2019, με την ετοιμασία νέων προδιαγραφών του διαγωνισμού για υλοποίηση του Έργου και η αξιολόγηση των προσφορών που λήφθηκαν, διατήρησαν το προσωπικό του ΔΣΜΚ σε πλήρη απασχόληση.

Πιο κάτω παρατίθενται οι κύριες δραστηριότητες του ΔΣΜΚ κατά το 2019:

- Επικαιροποίηση του Συστήματος αυτόματης απόρριψης φορτίου μέσω Ηλεκτρονόμων Υποσυχνότητας και ROCOF, σε συνεργασία με τον Διαχειριστή Συστήματος Διανομής.
- Εκπαίδευση προσωπικού του ΕΚΕΕ για ανάληψη καθηκόντων Υπεύθυνου Μηχανικού Βάρδιας.
- Εκπαίδευση προσωπικού στο αντικείμενο της εργασίας του για βελτίωση της παραγωγικότητας.
- Ενεργή συμμετοχή του ΔΣΜΚ στον Σύνδεσμο Ευρωπαϊών Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς για τον Ηλεκτρισμό (ENTSO-E).
- Ενεργή συμμετοχή του ΔΣΜΚ στον Σύνδεσμο Μεσογειακών Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς (Med-TSO).
- Διαχείριση διακοσίων εξήντα εννέα (269) αιτήσεων από εξουσιοδοτημένα πρόσωπα για τη διεξαγωγή εργασιών στο Σύστημα Μεταφοράς.
- Ετοιμασία προγραμμάτων συντήρησης μονάδων παραγωγής σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανόνων Μεταφοράς και Διανομής.
- Πρόγνωση της αιολικής ηλεκτροπαραγωγής επί καθημερινής βάσεως για σωστό καταρτισμό του προγράμματος παραγωγής της επόμενης μέρας.
- Διεξαγωγή μελετών ανάλυσης ροών φορτίου με τη χρήση λογισμικού ανάλυσης συστημάτων ισχύος.
- Διεξαγωγή μελετών ανάλυσης συστήματος για την ασφαλή λειτουργία του συστήματος, με τη διενέργεια δυναμικών αναλύσεων που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την ανάλυση για συνθήκες λειτουργίας σε διαφορετικές περιόδους του 2019 και την ελαχιστοποίηση του κόστους παραγωγής. Επιπρόσθετα, μελετήθηκε η λειτουργία του σχεδίου απόρριψης φορτίου λόγω υποσυχνότητας και λόγω ρυθμού πτώσης της συχνότητας.
- Μελέτη αιτήσεων για έκτακτες εργασίες συντήρησης των μονάδων παραγωγής.
- Πρόβλεψη της μέγιστης ηλεκτρικής ισχύος για την περίοδο 2019-2028.
- Σύνδεση και ενεργοποίηση ενός (1) επαγωγέα για αντιστάθμιση της άεργου ισχύος σε ένα (1) υποσταθμό.
- Αποξήλωση ενός (1) μετασχηματιστή σε ένα υποσταθμό.
- Ετοιμασία του δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς για την περίοδο 2019-2028.
- Χρήση του δυναμικού μοντέλου του Ηλεκτρικού Συστήματος της Κύπρου για μελέτες ευστάθειας του συστήματος.
- Λειτουργία του ΣΤΗΔΕ στα Συστήματα Παραγωγής/Μεταφοράς.

- Έγιναν δύο αναβαθμίσεις σε Υποσταθμό Μεταφοράς.
- Έξι (6) κυκλώματα Μεταφοράς στην περιοχή Βασιλικού αναβαθμίστηκαν, ενεργοποιήθηκαν και μετονομάστηκαν στο πλαίσιο εφαρμογής του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς.
- Επαναπροσδιορίστηκαν οι Περιοχές Ευθύνης ολόκληρου του Συστήματος Μεταφοράς και Παραγωγής.
- Επαναπροκηρύχθηκε Διαγωνισμός για υλοποίηση του έργου «Λειτουργία της Αγοράς Ηλεκτρισμού» με βάση το μοντέλο Αγοράς που αποφασίσθηκε από τη ΡΑΕΚ και το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.
- Συντονισμός ενεργειών για αποκατάσταση βλαβών ή άλλων προβλημάτων στο Σύστημα Παραγωγής/Μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας.
- Συνδέθηκε το ηλεκτρονικό μητρώο (ΗΜ) εγγυήσεων προέλευσης (ΕΠ) με τον διακομιστή του Συνδέσμου Εκδοτών Ευρώπης (AIB Hub) και απόκτηση της δυνατότητας εισαγωγής/εξαγωγής Εγγυήσεων Προέλευσης προς και από την Κύπρο.
- Κατόπιν εντολών της ΡΑΕΚ, άρχισε η διεξαγωγή Μελέτης για επανασχεδιασμό του Ηλεκτρικού Συστήματος της Κύπρου, σε συνεργασία με τον ΔΣΔ και τον ΙΣΜ.

4. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σχ. 1 - Βασικό οργανόγραμμα Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου

4.1 Πρόσληψη νέου προσωπικού

Κατά το 2019 ο ΔΣΜΚ, ύστερα από σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και τη μετέπειτα γραπτή συγκατάθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού, για εξαίρεσή του από τις πρόνοιες των περί της Απαγόρευσης Πλήρωσης Κενών Θέσεων στο Δημόσιο και Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα (Ειδικές Διατάξεις) Νόμων του 2013 έως 2015, πλήρωσε μέσω της ΑΗΚ, μία (1) κενή θέση Βοηθού Λογιστή.

Τον Δεκέμβριο του 2019 το Προσωπικό του ΔΣΜΚ αριθμούσε πενήντα δύο (52) άτομα μόνιμου προσωπικού, τοποθετημένα στον ΔΣΜΚ από την ΑΗΚ, πέντε (5) Συμβούλους, τρεις (3) γραφείς και μια (1) καθαρίστρια, με αγορά υπηρεσιών.

4.2 Εκπαίδευση

Κατά τη διάρκεια του 2019 το προσωπικό του ΔΣΜΚ εκπαιδεύτηκε παρακολουθώντας σεμινάρια και συμμετέχοντας σε εκπαιδευτικά προγράμματα, που διοργανώθηκαν από διάφορους φορείς στην Κύπρο.

- Δύο λειτουργοί του ΔΣΜΚ παρακολούθησαν διήμερο σεμινάριο με θέμα «Εξειδικευμένη Εκπαίδευση στη Διαχείριση και Εκτίμηση του Κινδύνου στην Εργασία».
- Μία λειτουργός του λογιστηρίου του ΔΣΜΚ παρακολούθησε το διήμερο σεμινάριο της ΕΥ «VAT Course: Certifying VAT Knowledge and Application of VAT Provisions (active learning)».
- Μία λειτουργός του Λογιστηρίου του ΔΣΜΚ παρακολούθησε σεμινάριο του ΚΕΒΕ με θέμα «Κοινωνικές Ασφαλίσεις στις Κυπριακές Επιχειρήσεις».

- Δύο λειτουργοί του ΔΣΜΚ παρακολούθησαν σεμινάριο που διοργάνωσε το ΚΕΒΕ με θέμα «Εργασιακή Νομοθεσία και όροι Απασχόλησης».
- Μία λειτουργός του ΔΣΜΚ παρακολούθησε το σεμινάριο της MMC «Διαχείριση Δημόσιας Σύμβασης σύμφωνα με τον ΚΔΠ 138/16».
- Ένας λειτουργός του ΔΣΜΚ παρακολούθησε το σεμινάριο «Free Bringing IT management together 2019».
- Τρεις λειτουργοί του ΔΣΜΚ παρακολούθησαν το σεμινάριο «IBM Infrastructure Technologies & AI».
- Ένας λειτουργός του ΔΣΜΚ συμμετείχε στο «Credit Risk Management Forum».
- Δύο λειτουργοί του Λογιστηρίου του ΔΣΜΚ συμμετείχαν σε εκπαιδευτική ημερίδα του Γενικού Λογιστηρίου που αφορά στις Δημόσιες Συμβάσεις.
- Μία λειτουργός του ΔΣΜΚ παρακολούθησε το πενθήμερο σεμινάριο της Κυπριακής Ακαδημίας Δημόσιας Διοίκησης «Ένταξη της Διάστασης του Φύλου στις Δημόσιες Πολιτικές».
- Δύο λειτουργοί του ΔΣΜΚ συμμετείχαν σε εκπαιδευτική ημερίδα με θέμα «Πρόληψη και καταπολέμηση της διαφθοράς στις Δημόσιες Συμβάσεις».
- Τέσσερεις λειτουργοί του ΔΣΜΚ συμμετείχαν στο συνέδριο «Security Project Cyprus 2019».
- Μία λειτουργός του λογιστηρίου του ΔΣΜΚ παρακολούθησε το διήμερο σεμινάριο της Global Training «Cyprus Taxation - Local and overseas Implications».
- Μία λειτουργός του ΔΣΜΚ παρακολούθησε πενθήμερο σεμινάριο με θέμα «Εκπαίδευση Υπεύθυνων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία» (ΕΣΥΠΠ).
- Μία λειτουργός του ΔΣΜΚ συμμετείχε στο σεμινάριο «Η Αντιμετώπιση της καταχρηστικής εκμετάλλευσης δεσπόζουσας θέσης στο δίκαιο του ανταγωνισμού - Υποχρεώσεις και Δυνατότητες επιχειρήσεων».

4.3 Προϋπολογισμός ΔΣΜΚ

Ο προϋπολογισμός του ΔΣΜΚ για το 2019 εγκρίθηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 15 Μαρτίου 2019.

Ο προϋπολογισμός περιέχει τις αναμενόμενες κεφαλαιουχικές και λειτουργικές δαπάνες του ΔΣΜΚ για το 2019 και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και τη Βουλή των Αντιπροσώπων από την ΑΗΚ, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο (Ν122(Ι)/2003).

5. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥΣ/ ΕΡΓΑ

5.1 Συμμετοχή στον Σύνδεσμο Ευρωπαίων Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς για τον Ηλεκτρισμό (ENTSO-E - European Network of Transmission System Operators-Electricity)

Ο ΔΣΜΚ συμμετείχε συνολικά σε τριάντα (30) συνεδρίες Επιτροπών του Ευρωπαϊκού Δικτύου Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς για τον Ηλεκτρισμό (ENTSO-E). Συγκεκριμένα, ο ΔΣΜΚ εκπροσωπήθηκε σε τέσσερις (4) συνεδρίες της Γενικής Συνέλευσης, σε τέσσερις (4) συνεδρίες της Περιφερειακής Ομάδας Ηπειρωτικής και Νοτιοανατολικής

Ευρώπης της Επιτροπής Ανάπτυξης Συστήματος, σε πέντε (5) συνεδρίες της Επιτροπής Ανάπτυξης Συστήματος, σε πέντε (5) συνεδρίες της Επιτροπής Αγοράς, σε μία (1) συνεδρία της Νομικής Ρυθμιστικής Ομάδας, σε τρεις (3) συνεδρίες της Επιτροπής Λειτουργίας Συστήματος και σε δύο (2) συνεδρίες των Επικεφαλής Επικοινωνίας.

Επίσης συμμετείχε με ένα Διευθυντή στο Ετήσιο Συνέδριο του ENTSO-E για τα 10χρονά του.

Λειτουργοί του ΔΣΜΚ συμμετείχαν σε (2) δύο Ομάδες εργασίας του «Economic Framework» ENTSO-E, σε ένα (1) Εσωτερικό Εργαστήριο ENTSO-E (TP Training), στο ENTSO-E Internal Workshop on Impact of EMF Issues on Grid Development and operations και σε εργαστήριο της επιτροπής Ανάπτυξης Συστήματος.

Κύρια θέματα που απασχόλησαν τη Γενική Συνέλευση

- Πακέτο Καθαρής Ενέργειας (Green Energy Package)
- Κοινό Μοντέλο Διαχείρισης Δικτύου (Common Grid Model)
- Μοντέλο Διαχείρισης Πληροφοριακών Συστημάτων (IT Governance Model)
- Ανανέωση Στρατηγικής Οργανισμού
- Δεκαετές Σχέδιο Ανάπτυξης

Κύρια θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή Ανάπτυξης Συστήματος

Κατά το έτος 2019 ο ΔΣΜΚ συμμετείχε σε πέντε συναντήσεις της Ομάδας Εργασίας για την ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ηλεκτρικής ενέργειας καθώς επίσης και σε τέσσερις συναντήσεις της Ομάδας Εργασίας για την ανάλυση του δικτύου της Ανατολικής Ευρώπης. Συμμετείχε επίσης και σε δύο εργαστήρια που έχουν οργανωθεί από τον Σύνδεσμο Ευρωπαίων Διαχειριστών ENTSO-E με τίτλο «SDC Strategy Seminar» και «Impact of EMF Issues on Grid Development and Operations».

Πέραν της συμμετοχής στο πλαίσιο των εργασιών των προαναφερόμενων Ομάδων Εργασίας, ο ΔΣΜΚ υποβάλλει δεδομένα και αξιολογεί μελέτες, οι οποίες γίνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο από τον Σύνδεσμο Ευρωπαίων Διαχειριστών (ENTSO-E).

Κύρια θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή Αγοράς (Market Committee)

Λειτουργοί του ΔΣΜΚ συμμετείχαν σε πέντε (5) τακτικές συνεδρίες της Επιτροπής Αγοράς του ENTSO-E, τέσσερις (4) στις Βρυξέλες και μία (1) στο Βουκουρέστι. Κύρια θέματα των συναντήσεων, πέραν της εσωτερικής διακυβέρνησης και εξωτερικής πολιτικής, ήταν η κατανομή της δυναμικότητας και η διαχείριση της συμφόρησης, ο επανακαθορισμός των ζωνών υποβολής προσφορών, η δια-διζωνική τιμολόγηση, η εφαρμογή της κατευθυντήριας γραμμής για την εξισορρόπηση της ηλεκτρικής ενέργειας, το 4ο Ενεργειακό Πακέτο (Πακέτο Καθαρής Ενέργειας) της ΕΕ, ο σχεδιασμός της Αγοράς για το 2030 και η ανταλλαγή δεδομένων με τον ACER.

Επίσης Λειτουργός του ΔΣΜΚ συμμετείχε σε ένα (1) **Στρατηγικό Εργαστήρι του ENTSO-E**, για τον καθορισμό της στρατηγικής, των προτεραιοτήτων και των επόμενων ενεργειών της Επιτροπής Αγοράς του ENTSO-E.

Ακόμα ο ΔΣΜΚ συμμετείχε, μέσω λειτουργού του, σε δύο (2) τακτικές συνεδρίες (στις Βρυξέλες και στο Μπαϋρόιτ) της **Ομάδας Εργασίας «Οικονομικό Πλαίσιο» του ENTSO-E**. Στο πλαίσιο των δύο (2) αυτών συναντήσεων, συζητήθηκαν θέματα σχετικά με τη Ρυθμιστική Πρακτική Διατιμήσεων ανά την Ευρώπη καθώς και με τις επιπλοκές της εφαρμογής του 4ου Ενεργειακού Πακέτου (Πακέτο Καθαρής Ενέργειας). Επίσης, ο ΔΣΜΚ συμμετείχε μέσω λειτουργού του στη συντακτική ομάδα της ετήσιας έκθεσης αναφοράς και σύγκρισης του επιπέδου διατιμήσεων σε κάθε κράτος-μέλος της ΕΕ.

Κύρια θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή Λειτουργίας Συστήματος

Ο ΔΣΜΚ συμμετέχει, ανάμεσα και σε άλλες Επιτροπές, στην Επιτροπή Λειτουργίας Συστήματος της ENTSO-E η οποία πραγματεύεται θέματα που άπτονται της ασφαλούς και αποδοτικής λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Ηλεκτρικού Δικτύου. Τα κύρια θέματα που συζητήθηκαν ήταν:

- Έργο Διαχείρισης Αδράνειας και Βοηθητικές Υπηρεσίες Εφεδρείας σε γραμμές HVDC.
- Έργο Διαταραχών και Στατιστικά Βλαβών.
- Έργο Συνεχούς Ramping σε διασυνδέσεις HVDC.
- Μεθοδολογία Κατηγοριοποίησης Κλίμακας Συμβάντων.
- Εργαλείο Οδηγιών Λειτουργίας Συστήματος για Έλεγχο Χαμηλής Συχνότητας (SO GL LFC).
- Μελέτη Προστασίας Ζυγών - Διαφορική: Βέλτιστες Πρακτικές και Συστάσεις.
- Έλεγχος Διαδικασίας Βασικού Κοινού Μοντέλου Δικτύου (CGM).
- Δίκτυο Ηλεκτρονικού Διαύλου.
- Σύστημα Ηλεκτρονικής Επίγνωσης.
- Έργο Ετοιμασίας έναντι Κινδύνων.
- Έργο Στρατηγικής Συνεργασίας TSO-DSO.
- Τροποποίηση Κανόνων Δικτύου.
- Προϋπολογισμός ENTSO-E.
- Η μελλοντική χρηματοδότηση των εργασιών της επιτροπής.
- Η πρόοδος του έργου «Κοινό Μοντέλο Δικτύου» (CGM).
- Οι ευρωπαϊκές Οδηγίες και Κανονισμοί για τον τομέα του ηλεκτρισμού βάσει του πακέτου «Καθαρή ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους».
- Η προετοιμασία των μεθοδολογιών «για τον προσδιορισμό περιφερειακών σεναρίων κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας» και «για εκτιμήσεις βραχυπρόθεσμης και εποχικής επάρκειας».
- Συμβάντα στο συγχρονισμένο δίκτυο της ηπειρωτικής Ευρώπης.

5.2 Συμμετοχή στις εργασίες του Συνδέσμου Εκδοτών Ευρώπης (AIB)

Προσωπικό του ΔΣΜΚ έλαβε μέρος στις γενικές συνελεύσεις της AIB, στη Στοκχόλμη (6/19), στο Ρεύγκιαβικ (9/19) και στο Λουξεμβούργο (11/19). Κατά τις συναντήσεις αυτές συνεχίστηκε η συζήτηση για την εξέλιξη του οργανισμού. Στη Στοκχόλμη, έγινε παράλληλη συνάντηση μεταξύ ενδιαφερόμενων μελών, στην οποία συμμετείχε και ο ΔΣΜΚ, κατά την οποία συντάχθηκαν οι βασικές αρχές λειτουργίας του οργανισμού υπό τη νέα δομή. Οι αρχές αυτές παρουσιάστηκαν στη Γενική Συνέλευση και έτυχαν ευρείας αποδοχής από τα μέλη. Στη ΓΣ αποφασίστηκε η δημιουργία της Ομάδας Έργου 'Project Change' η οποία θα αναλάμβανε τη συνέχιση της διαδικασίας από τους εξωτερικούς συμβούλους.

Στη νέα δομή της AIB θα υπάρχουν αρχικά δύο μονάδες (EECS Units), Ηλεκτρισμού και Αερίου (Βιομεθανίου), ενώ θα μπορούν να προστεθούν και άλλες στο μέλλον, πχ Υδρογόνου. Βασική προϋπόθεση είναι ότι οι μονάδες Ενέργειας και Αερίου δεν θα αλληλοεπιδρούνται. Θα εξακολουθούν να υπάρχουν οι μονάδες εσωτερικών θεμάτων (WG Internal Affairs) και υποδομών (WG Systems) και εξωτερικών θεμάτων.

Στις επόμενες συναντήσεις συνεχίστηκε η συζήτηση για το θέμα αυτό, και έγινε ανάλυση όλων των απαραίτητων αλλαγών που θα πρέπει να γίνουν στο καταστατικό του οργανισμού (Article of Association) και στους EECS Rules. Οι αλλαγές αφορούν στον τρόπο διακυβέρνησης, στη σύσταση του διοικητικού συμβουλίου, στο δικαίωμα ψήφου, κλπ, τα οποία με τη νέα δομή θα πρέπει να κατανέμονται δίκαια ανάμεσα στις μονάδες του οργανισμού. Το σύνολο των αλλαγών αυτών τέθηκαν ενώπιον των μελών κατά τη ΓΣ στο Λουξεμβούργο κατά την οποία αποφασίστηκε η σύγκληση καταστατικής συνέλευσης στις Βρυξέλλες, τον Φεβρουάριο 2020 για έγκρισή τους. Αποφασίστηκε επίσης η σύγκληση τηλεδιάσκεψης τον Ιανουάριο 2020 για συζήτηση των απόψεων των μελών.

5.3 Συμμετοχή του ΔΣΜΚ στις συναντήσεις του έργου CA-RES III

Κατά το 2019 ολοκληρώθηκε το έργο CA-RES III. Προσωπικό του ΔΣΜΚ έλαβε μέρος σε δύο (2) συναντήσεις του έργου CA-RES III ως υπεργολάβος του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Οι συναντήσεις έγιναν τον Απρίλιο στην Κοπεγχάγη και τον Νοέμβριο στις Βρυξέλλες. Ο ΔΣΜΚ συμμετείχε στη θεματική ενότητα CT3 Article 15 – Guarantees of Origin/Disclosure, με έναν Λειτουργό. Η θεματική αυτή σχετίζεται με την εφαρμογή του άρθρου 15 της Οδηγίας 2009/28.

6. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΕΙΣ

Σε σχέση με τα επερχόμενα έργα διεθνών διασυνδέσεων που προγραμματίζονται να γίνουν και αφορούν το Ηλεκτρικό Σύστημα της Κύπρου, ο ΔΣΜΚ έχει συστήσει εσωτερική Ομάδα Εργασίας για διερεύνηση, ανάλυση και αξιολόγηση της προοπτικής τέτοιων διασυνδέσεων.

Βασικοί στόχοι της Ομάδας Εργασίας είναι η μελέτη νομικού πλαισίου που διέπει τις διασυνδέσεις, η διερεύνηση των αρμοδιοτήτων και υποχρεώσεων του ΔΣΜΚ που απορρέουν από το εν λόγω νομικό πλαίσιο, η αξιολόγηση των κανονισμών που διέπουν τα Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος σε συνάρτηση με τις διασυνδέσεις, η συστηματική επικαιροποίηση δεδομένων και κατάστασης πραγμάτων σχετικά με τα έργα διασυνδέσεων που αφορούν την Κύπρο, η ανάλυση τεχνικών μελετών και μελετών κόστους οφέλους σε σχέση με τη σύνδεση.

7. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟΝ ΣΥΝΔΕΣΜΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ (Med-TSO)

Κατά τη διάρκεια του έτους ο ΔΣΜΚ έχει εκπροσωπηθεί σε 7 (εφτά) συναντήσεις Ομάδων Εργασίας του Συνδέσμου Μεσογειακών Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς (Med-TSO). Αυτές οι Ομάδες Εργασίας επιλαμβάνονται θεμάτων οικονομικών σεναρίων, ανάπτυξης διασυνδεδεμένων ηλεκτρικών συστημάτων, ετοιμασίας κοινών κανόνων λειτουργίας των διασυνδεδεμένων συστημάτων και ανάλυσης διεθνών ανταλλαγών ηλεκτρικής ενέργειας. Πέραν τούτων, ο ΔΣΜΚ συμμετείχε και στις εργασίες που αφορούσαν στο έργο ανάπτυξης «Mediterranean Project II» που αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2020. Σε διευθυντικό επίπεδο ο ΔΣΜΚ εκπροσωπήθηκε σε δύο συναντήσεις, στα πλαίσια των οποίων έχουν επικυρωθεί οι διάφορες μελέτες των Ομάδων Εργασίας. Ο ΔΣΜΚ είχε σημαντική παρουσία και σε ένα εργαστήριο που αφορούσε τεχνολογίες διασυνδέσεων με καλώδια υψηλής τάσης συνεχούς ρεύματος (HVDC).

Επισημαίνεται ότι μέσα από τη διεξαγωγή των διαφόρων μελετών, ο ΔΣΜΚ αποκτά εμπειρίες και γνώσεις για τη μελλοντική συμπεριφορά του συστήματος σε συνθήκες λειτουργίας διασυνδεδεμένων συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας.

8. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Στις 4 Απριλίου 2019, ο ΔΣΜΚ προκήρυξε νέο Διαγωνισμό (ΔΣΜΚ 1/2019) για προμήθεια και εφαρμογή λογισμικού και υλισμικού συστήματος για τη Λειτουργία της Αγοράς (MMS), σύμφωνα με τη «Διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων με διαπραγμάτευση με προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού». Εκδήλωση ενδιαφέροντος υπήρξε από τους οικονομικούς φορείς Grid Solutions SAS, Damas for TSO (κοινοπραξία Unicorn Systems AS και N-Side), Siemens Aktiengesellschaft Oesterreich και Koncar. Από τη διαδικασία αξιολόγησης που ακολούθησε και η οποία βασίστηκε σε συγκεκριμένα κριτήρια τα οποία καταδείκνυαν την καταλληλότητα των οικονομικών φορέων να υλοποιήσουν τη σύμβαση, ο οικονομικός φορέας Koncar αποκλείστηκε από την περαιτέρω διαδικασία του διαγωνισμού.

Ακολούθησε εκτενής διαπραγμάτευση μεταξύ του ΔΣΜΚ και των τριών οικονομικών φορέων που προκρίθηκαν στην επόμενη φάση μετά την οποία συντάχθηκαν τα τελικά έγγραφα του διαγωνισμού. Στις 22 Οκτωβρίου 2019, έγινε η προκήρυξη της Β' Φάσης του διαγωνισμού στην οποία οι τρεις προεπιλεγέντες οικονομικοί φορείς κλήθηκαν να υποβάλουν τεχνικές προτάσεις με καταληκτική ημερομηνία τις 6 Δεκεμβρίου 2019. Κατά την περίοδο συγγραφής της παρούσας έκθεσης, βρισκόταν σε εξέλιξη η αξιολόγηση των τεχνικών προτάσεων, από την οποία θα αποφασιστεί ποιοι οικονομικοί φορείς θα κληθούν να υποβάλουν οικονομική προσφορά. Η κατακύρωση του Διαγωνισμού αναμένεται να γίνει εντός Μαρτίου 2020.

Σε σχέση με τη Μεταβατική Ρύθμιση της Αγοράς Ηλεκτρισμού, η οποία βρίσκεται σε ισχύ από την 1η Σεπτεμβρίου 2017, και μετά τη ρυθμιστική απόφαση της ΡΑΕΚ 96/2019 για καθορισμό του ορίου (κατωφλίου) για συμμετοχή σε αυτή στα 50 kW (για Παραγωγούς είτε με Συμβατικές Μονάδες Παραγωγής είτε με Μονάδες ΑΠΕ με Κανονικό Μετρητή για άδεια παραγωγής για σταθμό καθαρής ονομαστικής ισχύος που εκπροσωπούν), κάτι που αναμένεται να οδηγήσει σε δραστική αύξηση των συμμετεχόντων, ο ΔΣΜΚ, αντιδρώντας άμεσα και σε μία προσπάθεια να διασφαλιστεί η εύρυθμη λειτουργία της Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού, προχώρησε στην αναβάθμιση της πλατφόρμας για τη γνωστοποίηση των Διμερών Συμβολαίων των Συμβαλλόμενων μερών σε διαδικτυακή. Παράλληλα, με την αναβαθμισμένη πλατφόρμα, αυξάνεται σημαντικά η λειτουργικότητα, παρέχεται ευελιξία σε όλους τους εμπλεκόμενους (ΔΣΜΚ και Συμμετέχοντες στην Μεταβατική Ρύθμιση της Αγοράς), διευκολύνεται η διεκπεραίωση των απαιτούμενων ενεργειών, βελτιώνεται η πληροφόρησή τους αλλά και αυξάνονται ουσιαστικά τα επίπεδα διαδικτυακής ασφάλειας.

Επιπρόσθετα, διεξήχθησαν συναντήσεις με τον Διαχειριστή Συστήματος Διανομής για επικύρωση της διαδικασίας ανταλλαγής δεδομένων όπως περιγράφονται στους Κανονισμούς καθώς και ενημερωτικές συναντήσεις με ενδιαφερόμενους να ενταχθούν στην Μεταβατική Ρύθμιση. Παράλληλα, αναθεωρήθηκε η διαδικασία ένταξης και τα συναφή έντυπα. Η πρώτη αίτηση, από εταιρεία Προμήθειας, για ένταξη στο Συμβατικό Πλαίσιο της Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού, υποβλήθηκε τον Δεκέμβριο και είναι υπό εξέταση.

Κατά το 2019, ο ΔΣΜΚ διεξήγαγε τον διαγωνισμό ΔΣΜΚ 10/2019 για Αγορά Συμβουλευτικών Υπηρεσιών και Αναθεώρηση των Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού και των Κανόνων Μεταφοράς και Διανομής, για ένταξη των εγκαταστάσεων αποθήκευσης ηλεκτρισμού, με εφαρμογή της «Διαδικασίας ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού». Η αναθεώρηση γίνεται με βάση τη Ρυθμιστική Απόφαση της ΡΑΕΚ 03/2019. Ο ΔΣΜΚ προχώρησε στη σύναψη σύμβασης με τον Οικονομικό Φορέα «EXERGIA Σύμβουλοι Ενέργειας και Περιβάλλοντος Α.Ε.».

8.1 Έγκριση από τη ΡΑΕΚ Τροποποιητικής Έκδοσης ΚΑΗ

Ο ΔΣΜΚ προς εφαρμογή του Κοινοτικού Κεκτημένου σε σχέση με τη συμμετοχή της Απόκρισης Ζήτησης στην Ανταγωνιστική Αγορά Ηλεκτρισμού και σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες της ΡΑΕΚ, προέβη σε αναθεώρηση των Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού ετοιμάζοντας, βάσει της προβλεπόμενης διαδικασίας, την Ενοποιημένη Έκδοση 2.1.0 των ΚΑΗ η οποία και έχει εγκριθεί από τη ΡΑΕΚ.

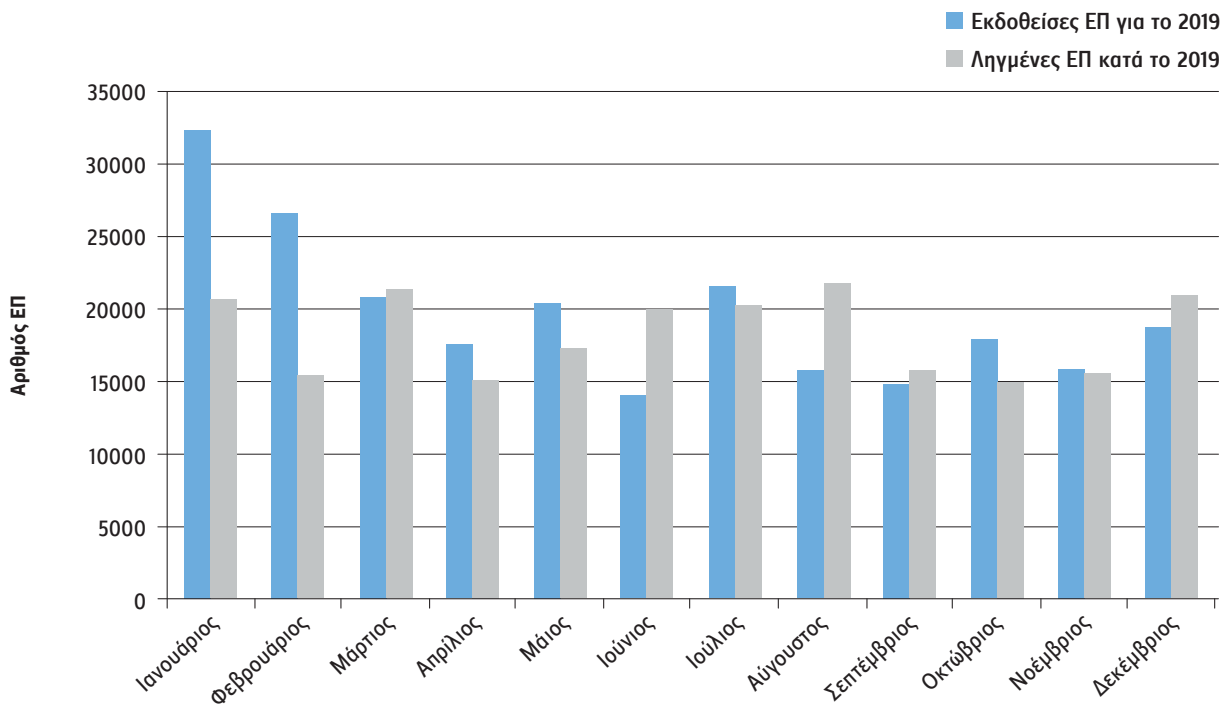
Κατόπιν οδηγιών της ΡΑΕΚ προς τον ΔΣΜΚ και στο πλαίσιο πλήρους διαφάνειας, ενημέρωσης και έγκαιρης πληροφόρησης όλων των ενδιαφερομένων επενδυτών για τυχόν δραστηριοποίησή τους στον τομέα της Ανταγωνιστικής Αγοράς Ηλεκτρισμού αλλά και για ενημέρωση των οποιωνδήποτε άλλων ενδιαφερομένων προσώπων ή/και συμμετεχόντων στην Αγορά Ηλεκτρισμού, ο ΔΣΜΚ δημοσίευσε την Ενοποιημένη Έκδοση 2.1.0 η οποία ωστόσο δεν έχει ακόμα τεθεί σε ισχύ. Η ΡΑΕΚ θα αποφασίσει σε μεταγενέστερο στάδιο την ημερομηνία δημοσίευσης των νέων αναθεωρημένων εγκεκριμένων ΚΑΗ στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνία κατά την οποία με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 81(6) του Νόμου θα τεθούν σε ισχύ. Η νέα αναθεωρημένη εγκεκριμένη Ενοποιημένη Έκδοση 2.1.0 των ΚΑΗ αποτελεί συνέχεια της υφιστάμενης Έκδοσης 2.0.0 και των εγκεκριμένων τροποποιήσεών της.

8.2 Ηλεκτρονικό μητρώο για πιστοποιητικά εγγυήσεων προέλευσης

Η έκδοση εγγυήσεων προέλευσης EECs συνεχίστηκε χωρίς προβλήματα κατά το 2019.

Η σύνδεση του Ηλεκτρονικού Μητρώου Εγγυήσεων Προέλευσης με τον διακομιστή του Συνδέσμου Εκδοτών Ευρώπης (AIB hub), πραγματοποιήθηκε στις 12 Ιουνίου 2019 και ώρα 09:00. Η σύνδεση αυτή παρέχει τη δυνατότητα εισαγωγής και εξαγωγής Εγγυήσεων Προέλευσης προς και από την Κύπρο.

Οι εκδόσεις εγγυήσεων προέλευσης με περίοδο αναφοράς εντός του 2019, ανήλθαν στις 236.496. Ο αντίστοιχος αριθμός για το 2018 ήταν 220.611. Στο Σχεδιάγραμμα 2 που ακολουθεί, φαίνεται η μηνιαία κατάσταση του ηλεκτρονικού μητρώου όσον αφορά τις εκδοθείσες και ληγμένες εγγυήσεις προέλευσης. Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο χρόνος ζωής των ΕΠ είναι ένας χρόνος, γίνεται εύκολα κατανοητό ότι ΕΠ που λήγουν εντός ενός συγκεκριμένου μήνα, είναι οι εκδοθείσες ΕΠ του αντίστοιχου μήνα του προηγούμενου έτους.

Σχ. 2 - Μηνιαία διαχείριση ηλεκτρονικού μητρώου εγγυήσεων προέλευσης (ΕΠ) κατά το 2019

8.3 Αποκάλυψη ενεργειακού μείγματος της ηλεκτρικής ενέργειας

Ο ΔΣΜΚ, σύμφωνα με την απόφαση της ΡΑΕΚ 1279/2015 για την αποκάλυψη ενεργειακού μείγματος της ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου και μείγματος προμηθευτή, προέβη σε υπολογισμό του ενεργειακού μείγματος της ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου για το 2018, σύμφωνα με τη μεθοδολογία που ενέκρινε η ΡΑΕΚ. Η σύσταση του ενεργειακού μείγματος δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα του ΔΣΜΚ στις 06 Ιουνίου 2019, ενώ τα αποτελέσματα του υπολογισμού για τον προμηθευτή ΑΗΚ δημοσιεύτηκαν στο πίσω μέρος των λογαριασμών της ΑΗΚ την 1 Ιουλίου 2019 (Σχεδιάγραμμα 3). Σύμφωνα με τις πρόνοιες της απόφασης της ΡΑΕΚ, τα αποτελέσματα δημοσιεύονται κατά την περίοδο 1 Ιουλίου 2019 - 30 Ιουνίου 2020 στους λογαριασμούς, στην ιστοσελίδα και σε άλλο ενημερωτικό υλικό που ο προμηθευτής ΑΗΚ διαθέτει στους πελάτες του.

ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΠΗΓΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΜΕΙΓΜΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2018

	ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗΣ ΑΗΚ	ΚΥΠΡΟΣ
Ορυκτά καύσιμα	91,2%	91,2%
ΑΠΕ	8,7%	8,7%
Άλλες πηγές	0,1%	0,1%

Οι εκπομπές θερμοκηπιακών αερίων (CO₂) του Προμηθευτή ΑΗΚ για το 2018 είναι 735,21 gCO₂/kWh πωληθείσας μονάδας. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις επισκεφθείτε την ιστοσελίδα της ΑΗΚ. www.eac.com.cy

Σχ. 3 - Παρουσίαση πληροφοριών αποκάλυψης ενεργειακού μείγματος για το 2018, όπως εμφανίζεται στους λογαριασμούς του προμηθευτή ΑΗΚ, περίοδος 1 Ιουλίου 2019-30 Ιουνίου 2020

8.4 Χρεώσεις χρήσης δικτύου μεταφοράς

Η διατίμηση Χρήσης Συστήματος Μεταφοράς (Δ-ΧΣ) για το 2019 εφαρμόζεται κατόπιν απόφασης της ΡΑΕΚ ανά τάση ως πιο κάτω:

- Υψηλή Τάση 0,51 €/kWh (2018: 0,55 €/kWh),
- Μέση Τάση 0,81 €/KWh (2018: 0,87 €/kWh),
- Χαμηλή Τάση 0,82 €/KWh (2018: 0,88 €/kWh).

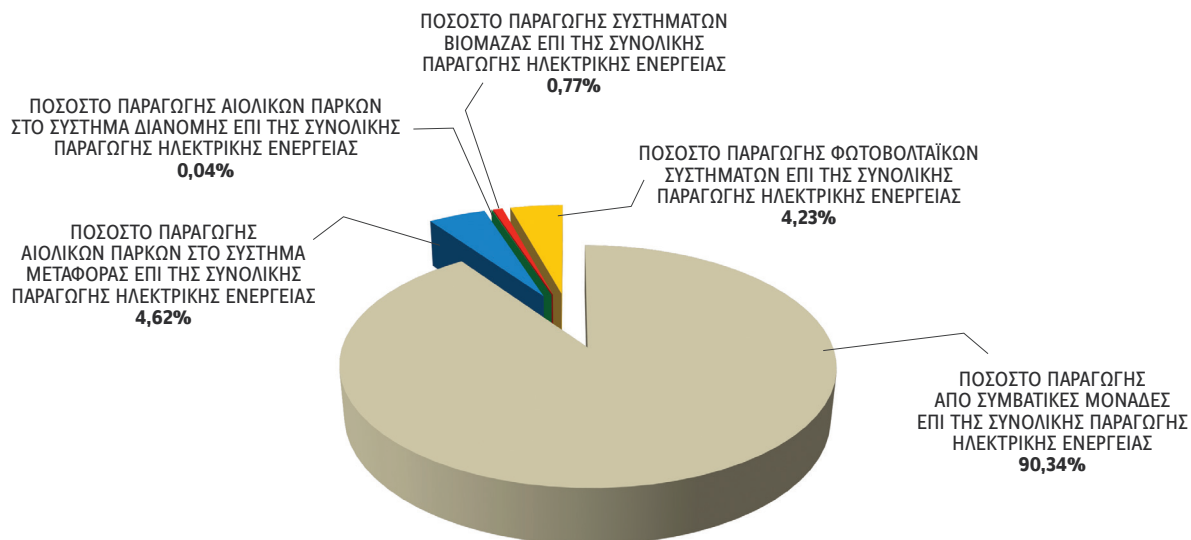
8.5 Τέλος ΔΣΜΚ

Κατόπιν απόφασης της ΡΑΕΚ, το τέλος ΔΣΜΚ (Διατίμηση-ΔΣΜ) παρέμεινε στα 0,15 σεντ/kWh για το 2019 όπως και το 2018. Συνδέσεις παραγωγών και καταναλωτών στο Σύστημα Μεταφοράς

9. ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

9.1 Συνδέσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ)

Κατά το 2019 δεν έγινε οποιαδήποτε σύνδεση μονάδων παραγωγής στο Σύστημα Μεταφοράς. Στο Σύστημα Διανομής συνδέθηκαν επιπρόσθετες εγκαταστάσεις Φωτοβολταϊκών Συστημάτων συνολικής εγκατεστημένης ισχύος της τάξης των 26,8 MW και 2,4MW Βιομάζας/Βιοαερίου. Η συνολική εγκατεστημένη δυναμικότητα των Αιολικών Πάρκων παρέμεινε στα 157,5 MW, ενώ των Φωτοβολταϊκών Συστημάτων ανήλθε στα 149,5 MW και της Βιομάζας/Βιοαερίου σε 12,1 MW. Σημειώνεται ότι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ ανήλθε στις 493.748 MWh, που αντιπροσωπεύει το 9,7% της ολικής παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας και παρουσιάζεται αναλυτικά στο Σχεδιάγραμμα 4.

Σχ. 4 - Ποσοστό παραγωγής ΑΠΕ επί της συνολικής παραγωγής στο Ηλεκτρικό Σύστημα της Κύπρου για το έτος 2019

9.2 Συνδέσεις παραγωγών και καταναλωτών στο σύστημα μεταφοράς

Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2019 είχαν καταχωρηθεί στο μητρώο αιτήσεων σύνδεσης του ΔΣΜΚ, εννέα (9) αιτήσεις για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, εκ των οποίων οι τρεις αφορούν παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, οι τέσσερις συμβατική παραγωγή και η μία Σύστημα Συνεχούς Ρεύματος Υψηλής Τάσης (HVDC). Επιπρόσθετα υπήρχε καταχωρημένη και μία αίτηση καταναλωτή για παροχή ηλεκτρικού φορτίου της τάξης των 9MVA. Τα στοιχεία αυτά παρουσιάζονται στον Πίνακα 1 πιο κάτω.

A/A	Αιτητής	Κατηγορία έργου	Περιοχή	Αιτούμενη ισχύς σύνδεσης (MW)	Παρατηρήσεις
1	Alfa Mediterranean Enterprises Ltd	Ηλιοθερμικός Σταθμός Παραγωγής	Δωρός, Μονάγρι, Άλασσα	50	Εκδόθηκαν προκαταρκτικοί όροι σύνδεσης
2	Kel. Sorokos	Αιολικό Πάρκο	Κελλιά Λάρνακος	12	Εκδόθηκαν προκαταρκτικοί όροι σύνδεσης
3	Lysarea Energia Ltd	Συμβατικός Σταθμός Παραγωγής	Μονή	220	Αναμένεται αίτημα από τον Αιτητή για έκδοση προκαταρκτικών όρων σύνδεσης
4	PEC Power Energy Cyprus Ltd	Συμβατικός Σταθμός Παραγωγής	Μαρί	260	Εκδόθηκαν προκαταρκτικοί όροι σύνδεσης
5	Stivo Trading Ltd	Αιολικό Πάρκο	Πυργά - Κλαυδιά	18	Στάδιο έκδοσης προκαταρκτικών όρων σύνδεσης
6	EuroAsia Interconnector Ltd	Σύνδεση Συστήματος Συνεχούς Ρεύματος Υψηλής Τάσης (HVDC)	Κοφίνου	1.060 MVA	Στάδιο έκδοσης προκαταρκτικών όρων σύνδεσης
7	ΔΣΔ	Φωτοβολταϊκά Πάρκα G P Rodik Services Ltd	Αβδελлерό	45,2	Στάδιο έκδοσης προκαταρκτικών όρων σύνδεσης
8	Paramount Energy Co Ltd	Συμβατικός Σταθμός Παραγωγής	Τόχνη	105	Στάδιο έκδοσης προκαταρκτικών όρων σύνδεσης
9	ΔΣΔ	Παροχή Ηλεκτρικού Φορτίου στο Casino Resort	Ζακάκι	9 MVA	Εκδόθηκαν προκαταρκτικοί όροι σύνδεσης

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 - Αιτήσεις σύνδεσης καταχωρημένες στο μητρώο αιτήσεων του ΔΣΜΚ την 31 Δεκεμβρίου 2019

9.3 Χρέωσεις σύνδεσης συστήματος μεταφοράς

Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων του ΔΣΜΚ είναι και η ενημέρωση των αιτητών για τους πιθανούς τρόπους σύνδεσής τους στο δίκτυο και τις τεχνικά αποδεκτές λύσεις που μπορούν να υλοποιηθούν, με γνώμονα πάντα την αξιοπιστία του Ηλεκτρικού Συστήματος καθώς επίσης και την ελαχιστοποίηση του κόστους σύνδεσης.

Τα διάφορα στοιχεία και πληροφορίες που αφορούν το κόστος της σύνδεσης, ο τρόπος της χρέωσης καθώς επίσης και οικονομικές υποχρεώσεις του αιτητή περιγράφονται στο εγκεκριμένο έγγραφο του ΔΣΜΚ «Βασικές αρχές πολιτικής χρέωσης για σύνδεση παραγωγών και πελατών στο Σύστημα Μεταφοράς/ Διανομής (παραγωγών > 8 MW και πελατών > 12 MVA)», το οποίο τέθηκε σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2013 και είναι δημοσιευμένο στην ιστοσελίδα του ΔΣΜΚ.

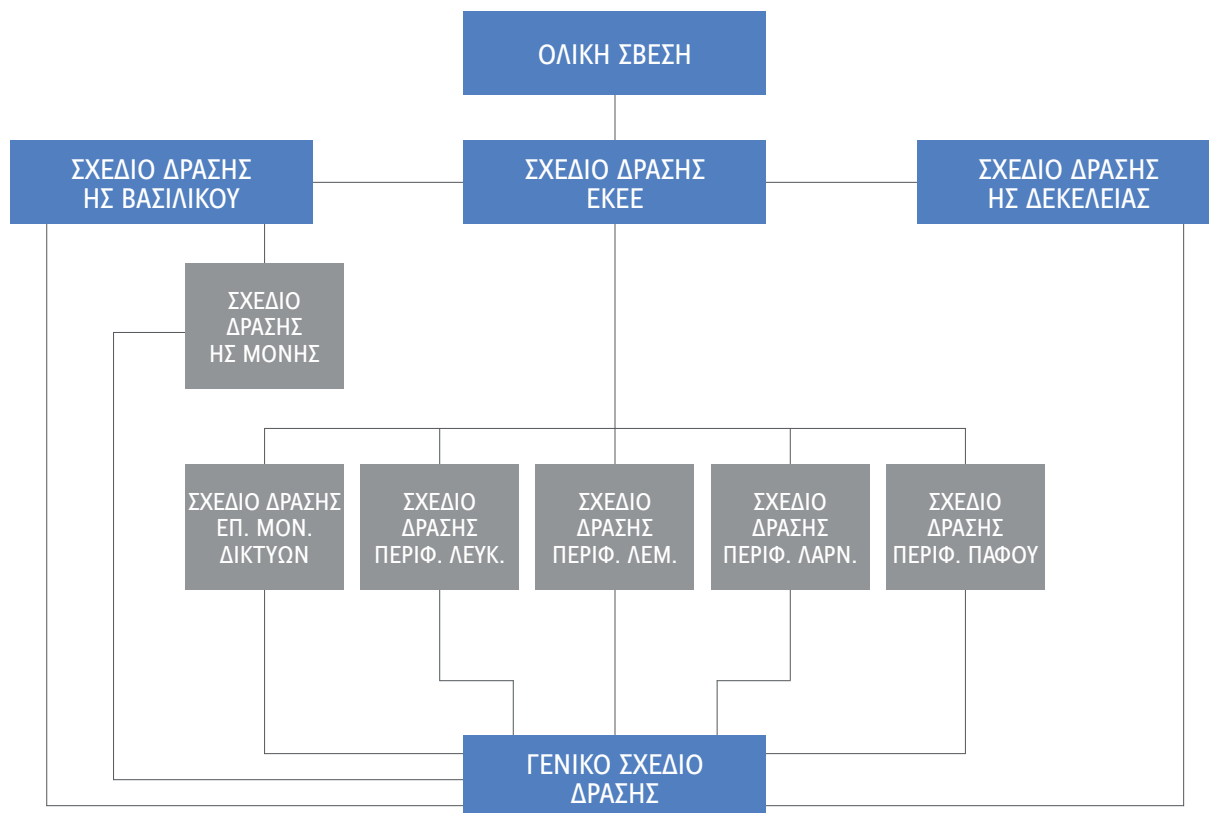
Η χρέωση των νέων συνδέσεων στο Σύστημα Μεταφοράς γίνεται με βάση τις μοναδιαίες τιμές εξοπλισμού (ηλεκτρολογικού και τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού, δομικών έργων κ.ά.). Οι μοναδιαίες τιμές ετοιμάζονται από τον Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς στη βάση πραγματικών τιμών εξοπλισμού και χρησιμοποιούνται από τον ΔΣΜΚ ως βάση για την κοστολόγηση νέων συνδέσεων.

10. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

10.1 Ενιαίο σχέδιο δράσης για την αποκατάσταση του συστήματος μετά από ολική σβέση

Ο ΔΣΜΚ σε συνεργασία με την ΑΗΚ έχουν εκπονήσει το «Ενιαίο Σχέδιο Δράσης για την Αποκατάσταση του Συστήματος μετά από Ολική Σβέση», ούτως ώστε να καθοριστεί η βέλτιστη διαδικασία για την αποκατάσταση του Ηλεκτρικού Συστήματος μετά από ολική σβέση. Όλοι οι βασικοί συντελεστές και εμπλεκόμενοι φορείς στην αποκατάσταση του Ηλεκτρικού Συστήματος μετά από ολική σβέση, δηλαδή το Εθνικό Κέντρο Ελέγχου Ενέργειας, οι ηλεκτροπαραγωγοί σταθμοί, οι περιφέρειες και η επιχειρησιακή μονάδα δικτύων, έχουν ετοιμάσει σχέδια δράσης σε σχέση με την ακολουθητέα διαδικασία αποκατάστασης μετά από ολική σβέση, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων το κρίσιμο προσωπικό υποστήριξης, τους μηχανισμούς ειδοποίησης, τον τρόπο επικοινωνίας καθώς και ενδεχόμενες επιμέρους ενέργειες των εμπλεκόμενων, με στόχο να προλειάνουν το έδαφος για την έναρξη της εφαρμογής του Ενιαίου Γενικού Σχεδίου Δράσης.

Στο παρακάτω Σχεδιάγραμμα 5 παρουσιάζονται σχηματικά η αλληλεξάρτηση, η σύνδεση και η εμπλοκή των Σχεδίων Δράσης των φορέων που συμμετέχουν στην αποκατάσταση του Συστήματος μετά από ολική σβέση. Τα Σχέδια Δράσης του Εθνικού Κέντρου Ελέγχου Ενέργειας, των ηλεκτροπαραγωγών σταθμών, των περιφερειών και της επιχειρησιακής μονάδας δικτύων αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του Ενιαίου Σχεδίου Δράσης. Τονίζεται σχετικά ότι τα επιμέρους Σχέδια Δράσης έχουν εκπονηθεί λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη κατάσταση πραγμάτων. Τα Σχέδια Δράσης βρίσκονται υπό συνεχή μελέτη και επεξεργασία και, εφόσον προκύπτει οποιαδήποτε ανάγκη για επικαιροποίηση/αναθεώρηση, ενημερώνεται άμεσα ο ΔΣΜΚ.

Σχ. 5 - Σχέδια δράσης των φορέων που συμμετέχουν στην αποκατάσταση του συστήματος μετά από ολική σβέση

10.2 Προγραμματισμένες διακοπές για εκτέλεση εργασίας στο σύστημα μεταφοράς

Για σκοπούς συντήρησης εξοπλισμού υψηλής τάσης, διεξαγωγής εργασιών αναβάθμισης εξοπλισμού και σύνδεσης νέων υποσταθμών, ο ΔΣΜΚ εξέταζε καθημερινά αιτήσεις των περιφερειών και των σταθμών παραγωγής της ΑΗΚ για προγραμματισμένες εργασίες και χειρισμούς στο Σύστημα Μεταφοράς. Η διαδικασία έγκρισης των αιτήσεων απαιτούσε σε πολλές περιπτώσεις μελέτες ροής φορτίου, υπαλλακτικές επιλογές τροφοδοσίας για διατήρηση της αναγκαίας ασφάλειας και αξιοπιστίας του Συστήματος και συντονισμό των εργασιών μεταξύ περιφερειών και σταθμών παραγωγής της ΑΗΚ.

Η διαδικασία υποβολής και εξασφάλισης έγκρισης από τον ΔΣΜΚ για διεξαγωγή εργασιών στο Σύστημα Μεταφοράς προωθείται αποκλειστικά μέσω της ειδικής διαδικτυακής εφαρμογής της ιστοσελίδας του ΔΣΜΚ. Υποβλήθηκαν μέσα στο 2019 συνολικά 269 αιτήσεις, σε σύγκριση με 276 αιτήσεις το 2018, από εξουσιοδοτημένους χρήστες του ειδικού ιστοχώρου του ΔΣΜΚ, τόσο από τα περιφερειακά γραφεία, όσο και από τους σταθμούς παραγωγής. Η διαδικτυακή εφαρμογή λειτούργησε πολύ ικανοποιητικά προσφέροντας στους χρήστες την έγκαιρη και ομαλή διεξαγωγή εργασιών στο Σύστημα Μεταφοράς.

10.3 Συντήρηση συμβατικών μονάδων παραγωγής

Για την όσο το δυνατό ομαλότερη λειτουργία του Συστήματος Παραγωγής καταβλήθηκε κάθε προσπάθεια, ούτως ώστε ο προγραμματισμός και οι διαφοροποιήσεις στο εγκεκριμένο πρόγραμμα συντήρησης των μονάδων παραγωγής να παρέχουν τη μέγιστη αξιοπιστία στη λειτουργία του Συστήματος Παραγωγής και Μεταφοράς. Κατά τη διάρκεια του έτους έγιναν ορισμένες αναγκαίες αναθεωρήσεις στο πρόγραμμα που υποβλήθηκε στον ΔΣΜΚ από τη Διεύθυνση Παραγωγής ΑΗΚ για μελέτη και έγκριση. Σε κάθε περίπτωση το πρόγραμμα μελετήθηκε με γνώμονα πάντοτε τον καλύτερο λειτουργικό σχεδιασμό και εγκρίθηκε μετά από τις απαραίτητες αλλαγές.

Επιπρόσθετα, ο ΔΣΜΚ μελέτησε αιτήσεις για έκτακτες εργασίες συντήρησης των μονάδων παραγωγής. Η έγκριση των εργασιών συντήρησης των μονάδων παραγωγής από μέρος του ΔΣΜΚ υπόκειται πάντοτε σε κριτήρια που αφορούν στην επάρκεια και στην ασφάλεια του Συστήματος. Για την έγκριση οποιασδήποτε εργασίας συντήρησης, τίθεται ως ελάχιστη προϋπόθεση η διασφάλιση της απρόσκοπτης και ασφαλούς παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στους καταναλωτές, ακόμα και στην περίπτωση απώλειας της μεγαλύτερης εγκατεστημένης μονάδας του Συστήματος με ικανότητα παραγωγής ισχύος ανερχόμενης στα 130 MW (απώλεια ενός ατμοστροβίλου στον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Βασιλικού).

Ο προγραμματισμός της συντήρησης μονάδων παραγωγής γίνεται με βάση τις πρόνοιες του κεφαλαίου Τ4 των Κανόνων Μεταφοράς και Διανομής και πάντοτε σε συνεργασία με το αρμόδιο τμήμα του παραγωγού.

10.4 Προγραμματισμός παραγωγής

Η βραχυπρόθεσμη πρόβλεψη της διακύμανσης της συνολικής παραγωγής και της συγχρονισμένης ικανότητας παραγωγής ισχύος του συστήματος καθώς και της συνεπαγόμενης δέσμευσης των μονάδων παραγωγής διεξάγεται επί καθημερινής βάσης για σκοπούς βέλτιστης ικανοποίησης της απαιτούμενης ζήτησης. Στο πλαίσιο της πρόβλεψης της παραγωγής ισχύος του συστήματος λαμβάνονται υπόψη ιστορικά στοιχεία παραγωγής ισχύος, στοιχεία πρόβλεψης της ζήτησης φορτίου και της παραγωγής ΑΠΕ, προβλέψεις καιρικών συνθηκών καθώς επίσης εμπειρίες και διαθέσιμα εργαλεία (λογισμικά ή τυπικές καμπύλες διακύμανσης). Στη συνέχεια λαμβάνοντας υπόψη την πρόβλεψη της διακύμανσης της συνολικής παραγωγής ισχύος του συστήματος, τις δηλώσεις τεχνικών χαρακτηριστικών των μονάδων παραγωγής, τη δήλωση προγραμματισμού παραγωγής της Διεύθυνσης Παραγωγής ΑΗΚ, τη διαθεσιμότητα των μονάδων παραγωγής στους ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς και χρησιμοποιώντας τα υφιστάμενα εργαλεία του ΔΣΜΚ, καθορίζεται το πρόγραμμα δέσμευσης των μονάδων παραγωγής για την επόμενη μέρα.

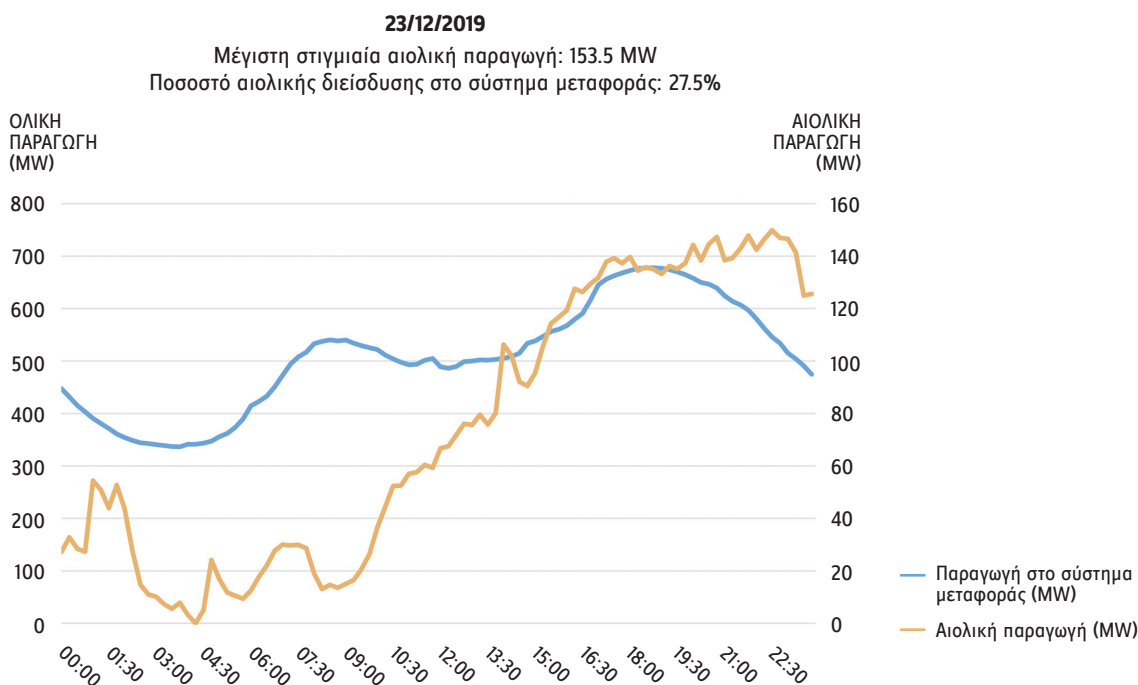
Κατά την πρόβλεψη της διακύμανσης της συνολικής παραγωγής ισχύος, γίνεται χρήση επίσημων μετεωρολογικών δεδομένων, των προβλεπόμενων καιρικών συνθηκών από τη Μετεωρολογική Υπηρεσία

Κύπρου, την πρόβλεψη της φωτοβολταϊκής παραγωγής από τον ΔΣΔ καθώς και στοιχείων από διάφορες ιστοσελίδες του διαδικτύου, όπου δημοσιεύονται προβλέψεις του καιρού.

Τονίζεται ότι η ακρίβεια στην πρόγνωση είναι κεφαλαιώδους σημασίας για σκοπούς εύρυθμης λειτουργίας του συστήματος.

10.5 Διείδυση αιολικής και φωτοβολταϊκής ηλεκτροπαραγωγής

Η αυξημένη διείδυση της αιολικής ηλεκτροπαραγωγής, της οποίας η εγκατεστημένη ισχύς ανέρχεται επί του παρόντος στα 157,5 MW, προκαλεί προβλήματα λειτουργικής διαχείρισης του ηλεκτρικού δικτύου, που κατά κύριο λόγο αφορούν τα τεχνικά χαρακτηριστικά της ηλεκτροπαραγωγής των αιολικών πάρκων στο σημείο σύνδεσης. Τα χαρακτηριστικά αυτά σχετίζονται με τη διακύμανση της παραγωγής, τον ρυθμό μεταβολής της παραγόμενης ενεργού ισχύος, την ποιότητα ηλεκτρικής ισχύος και τη διαχείριση της αέργου ισχύος. Στο Σχεδιάγραμμα 6 παρουσιάζεται η ημέρα με τη μέγιστη στιγμιαία αιολική παραγωγή ισχύος για το 2019 που ανέρχεται στα 153.5 MW και αφορά ποσοστό 27.5 % επί της στιγμιαίας συνολικής παραγωγής στο Σύστημα Μεταφοράς.

Σχ. 6 - Μέγιστη στιγμιαία αιολική παραγωγή και ποσοστό αιολικής διείδυσης

10.6 Πρόγνωση αιολικής και φωτοβολταϊκής ηλεκτροπαραγωγής

Η πρόγνωση της αιολικής και φωτοβολταϊκής ηλεκτροπαραγωγής υποβάλλεται καθημερινά από τα αιολικά πάρκα και τον ΔΣΔ αντίστοιχα, στο πλαίσιο των συμβατικών τους υποχρεώσεων και ενσωματώνεται στο γενικό πρόγραμμα πρόγνωσης του ΔΣΜΚ. Το πρόγραμμα αυτό αποτελεί σημαντικό εργαλείο για τον καταρτισμό του προγράμματος παραγωγής για την επόμενη ημέρα. Σημειώνεται ότι η αιολική και φωτοβολταϊκή ηλεκτροπαραγωγή σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία και με τους Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής (ΚΜΔ) λαμβάνει προτεραιότητα στην κατανομή, σύμφωνα με το πρόγραμμα παραγωγής για την επόμενη ημέρα.

Ως εκ τούτου, η ακρίβεια στην πρόγνωση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο και παρακολουθείται στενά από τον ΔΣΜΚ. Σε τακτικά χρονικά διαστήματα πραγματοποιούνται συγκρίσεις της προβλεπόμενης και της πραγματικής διακύμανσης της αιολικής ηλεκτροπαραγωγής στη βάση μετρήσιμων κριτηρίων που έχουν αναπτυχθεί για τον σκοπό αυτό και ενσωματωθεί στους ΚΜΔ. Για το 2019 το κανονικοποιημένο μέσο απόλυτο σφάλμα μηνιαίας πρόγνωσης της αιολικής παραγωγής ανήλθε κατά μέσο όρο στο 10,9%. Σημειώνεται σχετικά ότι σύμφωνα με τους ΚΜΔ το επιτρεπόμενο όριο σφάλματος για την αιολική πρόγνωση ανέρχεται στο 10%.

10.7 Μελέτες λειτουργίας συστήματος

Κατά το 2019 εκπονήθηκαν διάφορες μελέτες ανάλυσης ροών φορτίου με τη χρήση του λογισμικού ανάλυσης συστημάτων ισχύος. Μεταξύ άλλων, οι μελέτες αφορούσαν στη βέλτιστη λειτουργία του ηλεκτρικού συστήματος, ιδιαίτερα όσον αφορά στη διαχείριση της άεργου ισχύος, τον προγραμματισμό εργασιών συντήρησης στο δίκτυο μεταφοράς, την επέκταση και αναβάθμιση του Συστήματος Παραγωγής/Μεταφοράς και τη διείσδυση ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Επίσης εκπονήθηκαν μελέτες για την ασφαλή λειτουργία του συστήματος με τη διενέργεια δυναμικών αναλύσεων και την προσομοίωση της δυναμικής συμπεριφοράς του συστήματος, με τις οποίες εξετάστηκε η αντίδραση των μονάδων παραγωγής και η απόκριση της συχνότητας κατά τη διάρκεια διαταραχών της κανονικής λειτουργίας.

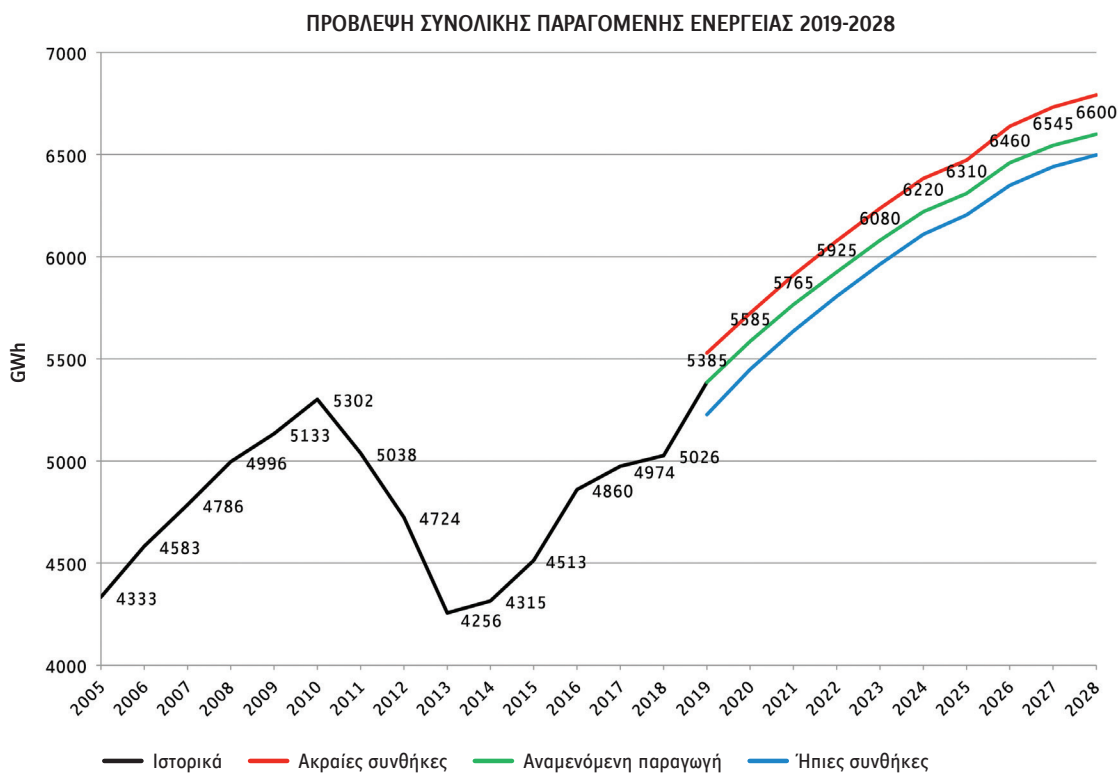
Επιπρόσθετα εκπονήθηκαν/εκπονούνται οι ακόλουθες μελέτες:

- Μελέτες Λειτουργικού Κόστους Συστήματος.
- Μελέτη για την Ασφαλή Διείσδυση των ΑΠΕ στο Ηλεκτρικό Σύστημα της Κύπρου για την Περίοδο 2021-2030.
- Εκπόνηση Εμπειριστικώς Τεχνοοικονομικής Μελέτης Επανασχεδιασμού του Συστήματος Μεταφοράς και Συστήματος Διανομής 2021-2030.
- Πολιτική Υποχρεωτικά Ενταγμένων Μονάδων Παραγωγής.
- Μελέτες Επάρκειας Ισχύος.
- Μελέτη Καθορισμού της Πολιτικής Λειτουργικού Περιθωρίου για το Σύστημα Ηλεκτρικής Ενέργειας της Κύπρου.
- Μελέτη Εναρμόνισης Κανόνων Μεταφοράς και Διανομής με Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού.
- Μελέτη Ενσωμάτωσης της Αποθήκευσης στους Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής.
- Μελέτη Δεκαετούς Πρόβλεψης Ζήτησης Φορτίου.
- Μελέτη Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς.

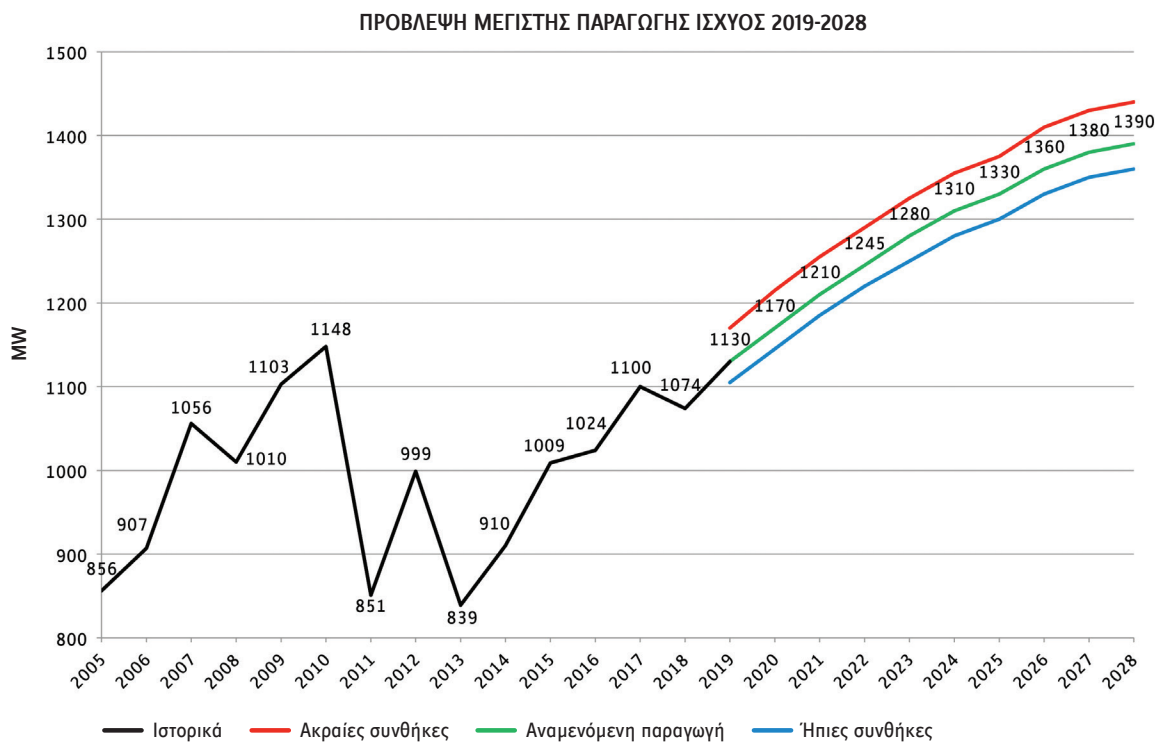
11. ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ/ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

11.1 Πρόβλεψη μέγιστης ετήσιας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και ισχύος

Στις 24 Ιουνίου 2019 υποβλήθηκε στη ΡΑΕΚ η Δεκαετής Πρόβλεψη Ζήτησης Φορτίου για την περίοδο 2019-2028, η οποία και εγκρίθηκε στις 9 Ιουλίου 2019. Η εν λόγω πρόβλεψη παρουσιάζεται στα Σχεδιαγράμματα 7 και 8. Το άνω όριο αντιπροσωπεύει την αναμενόμενη ζήτηση σε συνθήκες παρατεταμένου καύσωνα και χαμηλών θερμοκρασιών τον χειμώνα και το κάτω όριο αντιπροσωπεύει την αναμενόμενη ζήτηση για συνθήκες ήπιων θερμοκρασιών.

Σχ. 7 - Εγκεκριμένη πρόβλεψη ολικής παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας (GWh) 2019-2028

Σχ. 8 - Μακροπρόθεσμη πρόβλεψη μέγιστης ολικής ηλεκτρικής ισχύος (MW) 2019-2028

12. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

12.1 Νέοι υποσταθμοί μεταφοράς

Κατά το 2019, δεν υπήρξε καμία διασύνδεση/ενεργοποίηση νέων υποσταθμών μεταφοράς στο Σύστημα.

12.2 Αναβαθμίσεις υποσταθμών

Κατά το 2019, υπήρξαν οι πιο κάτω αναβαθμίσεις υποσταθμών μεταφοράς στο Σύστημα:

- **Υποσταθμός «Γερμασόγεια»**

Στις 12 Νοεμβρίου 2019 ενεργοποιήθηκε ο νέος Μετασχηματιστής Ισχύος αρ.2 132/11 kV (31,5/40 MVA), στον Υποσταθμό Μεταφοράς «Γερμασόγεια» και η ικανότητα του Υποσταθμού αυξήθηκε από 2x31,5 MVA σε 1x40 MVA συν 1x31,5 MVA, δηλαδή από 63 MVA σε 71,5 MVA.

Στις 16 Δεκεμβρίου 2019 ενεργοποιήθηκε ο νέος Μετασχηματιστής Ισχύος αρ.1 132/11 kV (31,5/40 MVA), στον Υποσταθμό Μεταφοράς «Γερμασόγεια» και η ικανότητα του Υποσταθμού αυξήθηκε από 1x40 MVA συν 1x31,5 MVA σε 2x40 MVA, δηλαδή από 71,5 MVA σε 80 MVA.

12.3 Ενεργοποίηση/μετονομασία κυκλωμάτων-εναέριες γραμμές/υπόγεια καλώδια

Κατά το 2019, στο πλαίσιο υλοποίησης του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης του Συστήματος Μεταφοράς ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση και ενεργοποιήθηκε ο πιο κάτω εξοπλισμός στο Σύστημα:

- **Εναέριο κύκλωμα «Μαρί-Αλάμπρα» 132 kV**

Στις 19 Απριλίου 2019, έγινε η αναδιάταξη και ενεργοποίηση του κυκλώματος «Μαρί-Αλάμπρα» 132 kV μήκους 33,0 km.

- **Εναέριο κύκλωμα «Κεντρικός Βασιλικός-Κοφίνου» Αρ.2 132 kV**

Στις 19 Απριλίου 2019, έγινε επίσης η αναδιάταξη και ενεργοποίηση της πρώτης φάσης του κυκλώματος «Κεντρικός Βασιλικός-Κοφίνου» Αρ.2 132 kV μήκους 20,3 km.

- **Εναέριο κύκλωμα «Κοφίνου-Αλάμπρα» 132 kV**

Στις 23 Απριλίου 2019, έγινε η αναδιάταξη και ενεργοποίηση του κυκλώματος «Κοφίνου-Αλάμπρα» 132 kV μήκους 21,0 km.

- **Καλώδιο «Πρέντζας-Επαρχιακό Γραφείο» 132 kV**

Στις 12 Μαΐου 2019, έγινε η αναδιάταξη και ενεργοποίηση του καλωδίου «Πρέντζας-Επαρχιακό Γραφείο» 132 kV μήκους 1,1 km.

- **Εναέριο κύκλωμα «Κεντρικός Βασιλικός-Κοφίνου» 132 kV**

Στις 13 Μαΐου 2019, έγινε η αναδιάταξη και ενεργοποίηση της τελικής φάσης του κυκλώματος «Κεντρικός Βασιλικός-Κοφίνου» 132 kV μήκους 20,3 km.

- **Εναέριο κύκλωμα «Κεντρικός Βασιλικός-Μαρί» 132 kV**

Στις 20 Μαΐου 2019, έγινε η αναδιάταξη και ενεργοποίηση του κυκλώματος «Κεντρικός Βασιλικός-Μαρί» 132 kV μήκους 5,3 km.

- **Επαναπροσδιορισμός των Περιοχών Ευθύνης του Συστήματος Παραγωγής & Μεταφοράς**
Στις 10 Δεκεμβρίου 2019, έγινε επαναπροσδιορισμός των Περιοχών Ευθύνης όλου του Συστήματος Παραγωγής & Μεταφοράς.

12.4 Αποξήλωση/αποσύνδεση εξοπλισμού

Κατά το 2019 δεν υπήρξε καμία αποξήλωση/αποσύνδεση εξοπλισμού στο Σύστημα.

12.5 Δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης συστήματος μεταφοράς

Μέσα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, ο ΔΣΜΚ ετοιμάζει κατόπιν διαβούλευσης με τον Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς (ΙΣΜ-ΑΗΚ) και υποβάλλει στη ΡΑΕΚ προς έγκριση Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς (ΔΠΑΣΜ), το οποίο και αναθεωρείται σε ετήσια βάση. Για τον σκοπό αυτό έχουν διενεργηθεί αναλύσεις ροών φορτίου για μελλοντικά έτη, οι οποίες βασίζονται στην πρόβλεψη φορτίου και ενέργειας που ετοιμάζεται και αναθεωρείται ετησίως από τον ΔΣΜΚ. Στο πλαίσιο της ετοιμασίας του ΔΠΑΣΜ λαμβάνονται υπόψη, τόσο το ενδεικτικό αναπτυξιακό πρόγραμμα παραγωγής καθώς και άλλες μελέτες ανάπτυξης φορτίου ζήτησης και διείσδυσης ΑΠΕ.

13. ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΔΣΜΚ

13.1 Σύστημα τηλελέγχου και διαχείρισης ενέργειας (ΣΤΗΔΕ)

Το εποπτικό Σύστημα Τηλελέγχου και Διαχείρισης Ενέργειας αποτελεί το κύριο εργαλείο παρακολούθησης και ελέγχου του δικτύου μεταφοράς και του Συστήματος Παραγωγής σε καθημερινή βάση.

Κατά το 2019 το νέο σύστημα συμπλήρωσε με επιτυχία τον πέμπτο χρόνο λειτουργίας του. Κατά την περίοδο αυτή επιδιορθώθηκαν, σε συνεργασία με την προμηθεύτρια εταιρεία, σφάλματα και προβλήματα που εντοπίστηκαν.

13.2 Επεκτάσεις/συνδέσεις ΣΤΗΔΕ

Κατά το 2019, δεν υπήρξε καμία επέκταση/σύνδεση στο σύστημα ΣΤΗΔΕ.

13.3 Αυτόματη τηλεκαταγραφή μετρήσεων ενέργειας στα συστήματα παραγωγής/ μεταφοράς

Το σύστημα τηλεκαταγραφής και διαχείρισης μετρητικών διατάξεων του ΔΣΜΚ λειτούργησε χωρίς προβλήματα, καταγράφοντας με ακρίβεια ανά ημίωρο στοιχεία παραγωγής και διακίνησης ηλεκτρικής ενέργειας στα συστήματα παραγωγής και μεταφοράς. Περαιτέρω κατά το 2019 οι μετρητές στους σταθμούς παραγωγής, οι οποίοι έχουν εγκατασταθεί και είναι συμβατοί με τις προδιαγραφές των ΚΜΔ, βρίσκονται στο στάδιο του τελικού ελέγχου, καλής λειτουργίας και σφράγισης για συμμετοχή στην Ανταγωνιστική Αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας.

14. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ/ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

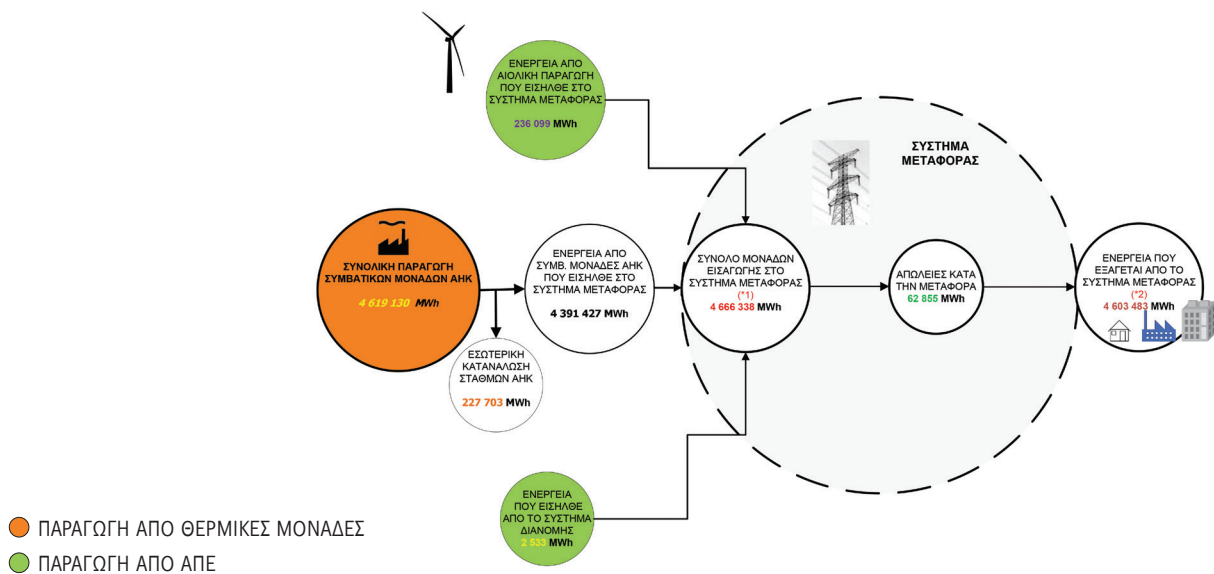
14.1 Συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο

Η ηλεκτρική ενέργεια που διακινείται στο Σύστημα Μεταφοράς:

1. παράγεται από τους τρεις ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς της ΑΗΚ,
2. παράγεται από παραγωγούς ΑΠΕ συνδεδεμένους στο Σύστημα Μεταφοράς,
3. διοχετεύεται προς το Σύστημα Μεταφοράς από τρίτους, και
4. εισέρχεται στο Σύστημα Μεταφοράς από το Σύστημα Διανομής.

Το Σχεδιάγραμμα 10 δείχνει παραστατικά την παραγωγή και διακίνηση της ηλεκτρικής ενέργειας καθώς και τις απώλειες στο Σύστημα Μεταφοράς κατά το 2019.

Σημειώνεται σχετικά ότι η αντιστροφή ροής ενεργού ενέργειας από το Σύστημα Διανομής προς το Σύστημα Μεταφοράς ανήλθε κατά το 2019 στις 2.533 MWh λόγω της αυξανόμενης διεσπαρμένης εγκατεστημένης φωτοβολταϊκής ισχύος.

(*1) ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΑΠΟ ΘΕΡΜΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΤΗΣ ΑΗΚ, ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥΣ ΑΠΕ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

(*2) ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥΣ ΠΕΛΑΤΕΣ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΟΙ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Η ΡΟΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΠΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΩΝ (*1&*2) ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΜΗΔΕΝΙΚΗ

Σχ. 10 - Ροή Ηλεκτρικής Ενέργειας και υπολογισμός απωλειών στο Σύστημα Μεταφοράς

14.2 Ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Κατά το 2019 η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που διοχετεύθηκε στο Σύστημα Μεταφοράς ήταν μόνο αυτή των αιολικών πάρκων. Το σύνολο αυτής της παραγωγής ανήλθε στις 236.099 MWh έναντι 218.371 MWh κατά το 2018, παρουσίασε δηλαδή αύξηση της τάξης του 7,5%.

Με βάση τα στοιχεία που συλλέγουν ο ΔΣΜΚ για το Σύστημα Μεταφοράς και ο ΔΣΔ για το Σύστημα Διανομής, η συνολική διείσδυση ΑΠΕ στο Σύστημα Ηλεκτρικής Ενέργειας της Κύπρου για το 2019 ανήλθε στο 9,7% επί της συνολικής παραγόμενης ενέργειας, χωρίς καμία αλλαγή σε σχέση με το έτος 2018.

Πίνακας 2 - Διείσδυση ΑΠΕ στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου για τα έτη 2018-2019

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΠΟ ΣΥΜΒΑΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΑΙ ΑΠΕ (MWh)	ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ (MWh)	ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ* (MWh)	ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΟΜΑΖΑΣ (MWh)	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΕ (MWh)
ΕΤΟΣ 2018				
5.025.937	220.611	195.293	36.103	452.007
	4,4%	3,9%	0,7%	9,0%
ΕΤΟΣ 2019				
5.112.723	238.136	216.336	39.276	493.748
	4,7%	4,2%	0,8%	9,7%

* Η παραγωγή από φωτοβολταϊκά συστήματα αποτελεί εκτίμηση

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 - Διείσδυση ΑΠΕ στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου για τα έτη 2018-2019

14.3 Απώλειες στα συστήματα παραγωγής και μεταφοράς

Οι ανάγκες σε ηλεκτρική ενέργεια μέσα στους ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (κατανάλωση σε βοηθητικά μηχανήματα) ανήλθαν κατά το 2019 σε 227.703 MWh, αντιπροσωπεύοντας το 4,9% επί της συνολικής θερμικής παραγωγής.

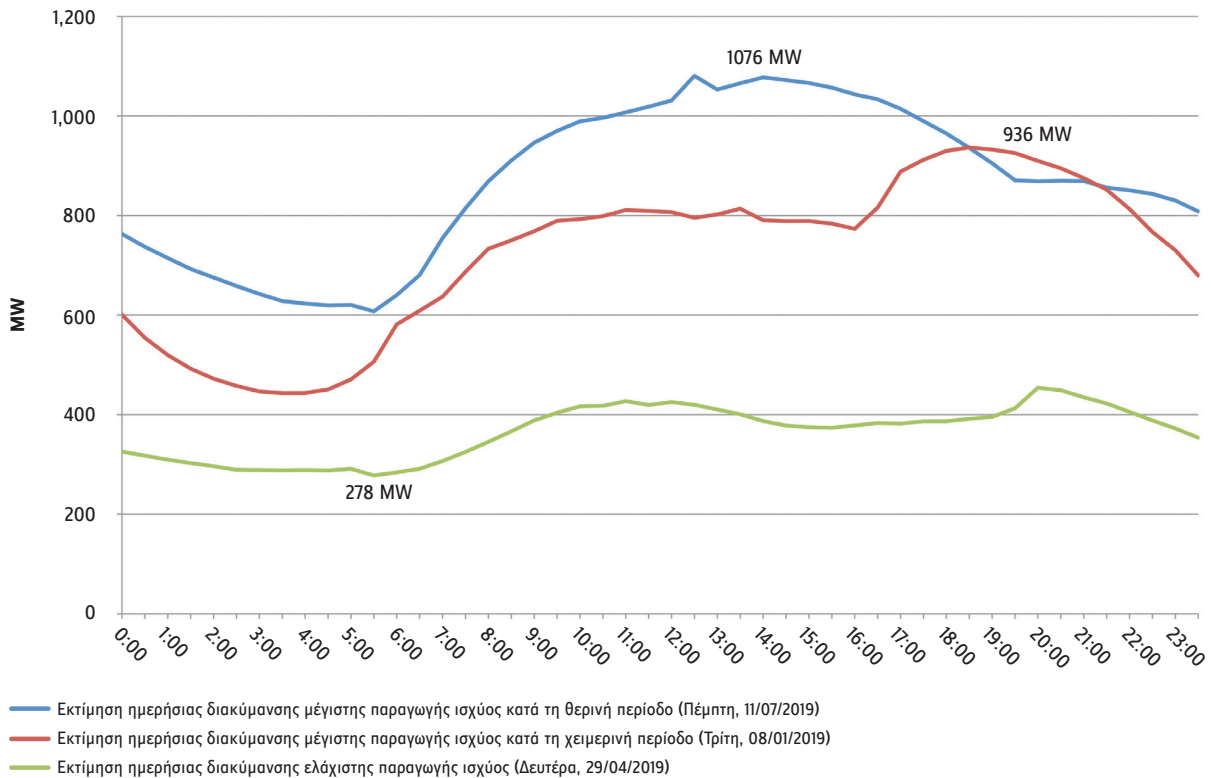
Οι θερμικές απώλειες του Συστήματος Μεταφοράς κατά το 2019 ανήλθαν στις 62.855 MWh αντιπροσωπεύοντας το 1,35% επί της συνολικής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που εισάγεται στο Σύστημα Μεταφοράς.

14.4 Εκτιμώμενη συνολική μέγιστη ισχύς συστήματος

Ο ΔΣΜΚ διαθέτει συστήματα τα οποία καταγράφουν ανά ημίωρο την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από συμβατικές μονάδες της ΑΗΚ και αιολικά πάρκα που είναι συνδεδεμένα στο δίκτυο μεταφοράς. Η καταγραφή της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στο Σύστημα Διανομής είναι ευθύνη του Διαχειριστή Συστήματος Διανομής.

Κατά τη θερινή περίοδο του 2019, η μέγιστη παραγωγή ισχύος του ηλεκτρικού συστήματος της Κύπρου σημειώθηκε τη Πέμπτη 11 Ιουλίου 2019 και ώρα 14:45 και ανήλθε στα 1076 MW. Από αυτά, τα 977 MW αποτελούσαν συμβατική και αιολική παραγωγή του Συστήματος Μεταφοράς, ενώ τα υπόλοιπα 99 MW κατ' εκτίμηση διεσπαρμένη παραγωγή του Συστήματος Διανομής.

Στο Σχεδιάγραμμα 11 παρουσιάζεται η ημερήσια διακύμανση της μέγιστης παραγωγής ισχύος της θερινής και χειμερινής περιόδου 2019. Πέραν τούτου παρουσιάζεται και η ημερήσια ελάχιστη παραγωγή ισχύος κατά το 2019.

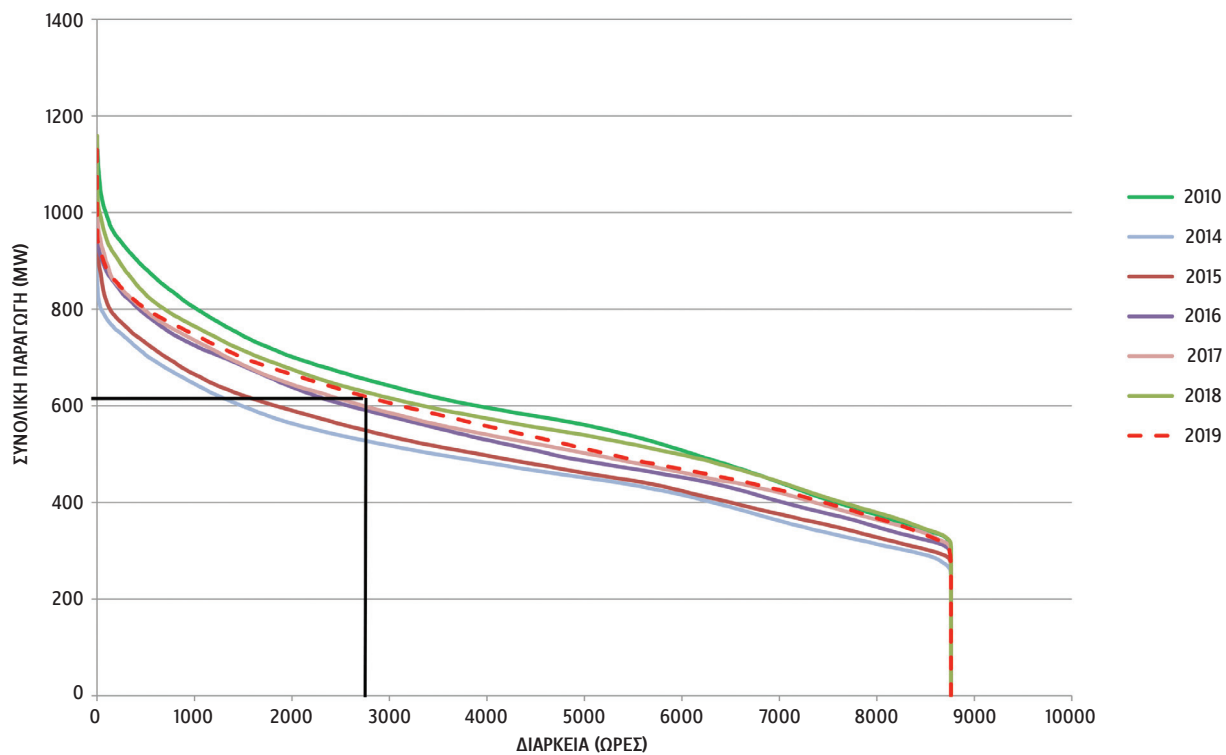
Σχ. 11 - Ημερήσια διακύμανση μέγιστης και ελάχιστης παραγωγής ισχύος κατά το 2019

14.5 Ετήσιος συντελεστής φορτίου

Ο ετήσιος συντελεστής φορτίου, που είναι ο λόγος της ετήσιας παραχθείσας ηλεκτρικής ενέργειας ως προς την ετήσια ηλεκτρική ενέργεια που δύναται να παραχθεί με τη μέγιστη παραγωγή ισχύος, για το έτος 2019 ανήλθε σε ποσοστό της τάξης 52,6% σε σχέση με ποσοστό 53,4% που σημειώθηκε κατά το 2018.

14.6 Καμπύλες διάρκειας φορτίου συνολικής παραγωγής ισχύος

Στο Σχεδιάγραμμα 12 παρουσιάζονται οι καμπύλες διάρκειας φορτίου σε σχέση με τη συνολική παραγωγή ισχύος του Συστήματος Μεταφοράς για τα έτη 2010, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 και 2019. Σύμφωνα με το σχεδιάγραμμα, επισημαίνεται ότι η συνολική παραγωγή ισχύος κυμαινόταν κάτω από 625 MW για περίοδο πέραν του 70% του συνολικού ετήσιου χρόνου (8.760 ώρες).

Σχ. 12 - Καμπύλες διάρκειας συνολικής παραγωγής του συστήματος μεταφοράς για τα έτη 2010, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 και 2019

15. ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

15.1 Βλάβες παραγωγής

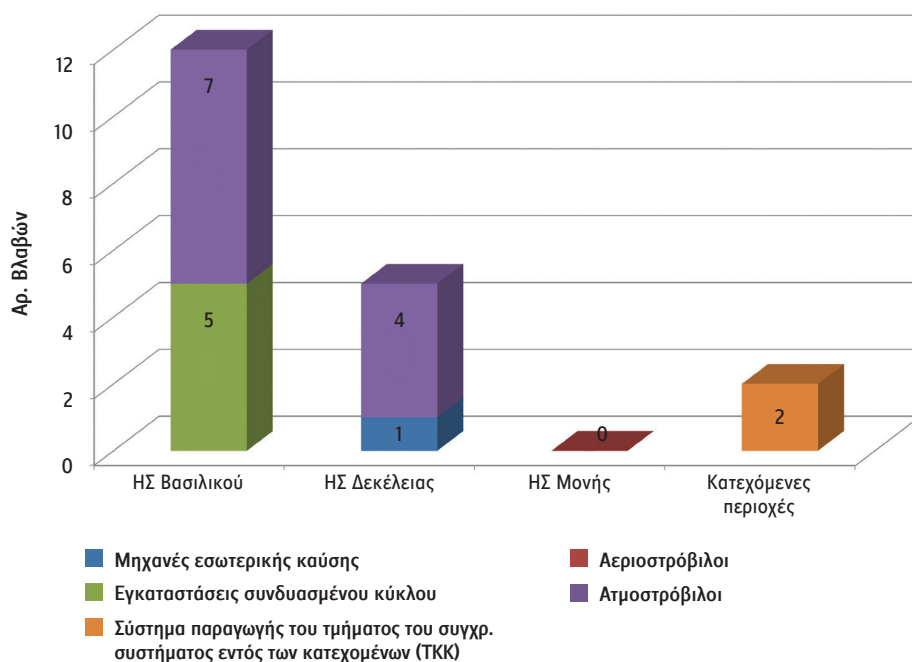
Οι βλάβες σε μονάδες παραγωγής επηρεάζουν άμεσα το Σύστημα Μεταφοράς, και ανάλογα με τη σοβαρότητά τους, μπορεί να τεθεί σε κίνδυνο η ασφάλεια και η αξιοπιστία του ηλεκτρικού συστήματος. Για τον λόγο αυτό, είναι σημαντική η καταγραφή και η αξιολόγησή τους.

Κατά το 2019 σημειώθηκαν συνολικά δεκαεννέα (19) βλάβες παραγωγής, εκ των οποίων δώδεκα (12) στον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό Βασιλικού, πέντε (5) στον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό Δεκέλειας και δύο (2) στους ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς που βρίσκονται στο μέρος του συγχρονισμένου Συστήματος εντός των κατεχομένων περιοχών.

Σε δέκα (10) περιπτώσεις η απώλεια μονάδων παραγωγής συνοδεύτηκε με αποσύνδεση φορτίου, είτε χειροκίνητα από το Εθνικό Κέντρο Ελέγχου Ενέργειας είτε ως αποτέλεσμα της λειτουργίας των ηλεκτρονόμων υποσυχνότητας.

Τονίζεται ότι για τη διερεύνηση σοβαρών βλαβών, ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου σε συνεργασία με την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου ετοιμάζει εκθέσεις για τα συμβάντα, όπου διερευνούνται τα γεγονότα που προκάλεσαν το συμβάν και παρατίθενται εισηγήσεις και προτάσεις για διορθωτικά μέτρα, ούτως ώστε να ελαχιστοποιηθεί η πιθανότητα επανάληψης παρόμοιων περιστατικών.

Στο Σχεδιάγραμμα 13, φαίνεται η παρουσίαση των βλαβών που αφορά το είδος των μονάδων παραγωγής και τους ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς όπου σημειώθηκαν οι βλάβες.

Σχ. 13 - Σύνολο βλαβών παραγωγής για το 2019

15.2 Βλάβες μεταφοράς

Κατά το 2019, σημειώθηκαν συνολικά είκοσι-μία (21) βλάβες στο Σύστημα Μεταφοράς που είχαν ως αποτέλεσμα την απώλεια αναχωρήσεων στο δίκτυο υψηλής τάσης. Οι βλάβες κατατάσσονται στις πιο κάτω κατηγορίες ανάλογα με την αιτία πρόκλησής τους:

- δεκατέσσερις (14) βλάβες λόγω αστοχίας ή δυσλειτουργίας του εξοπλισμού (66%),
- επτά (7) βλάβες λόγω κακοκαιρίας (34%),
- μηδέν (0) βλάβες λόγω υγρασίας (0%).

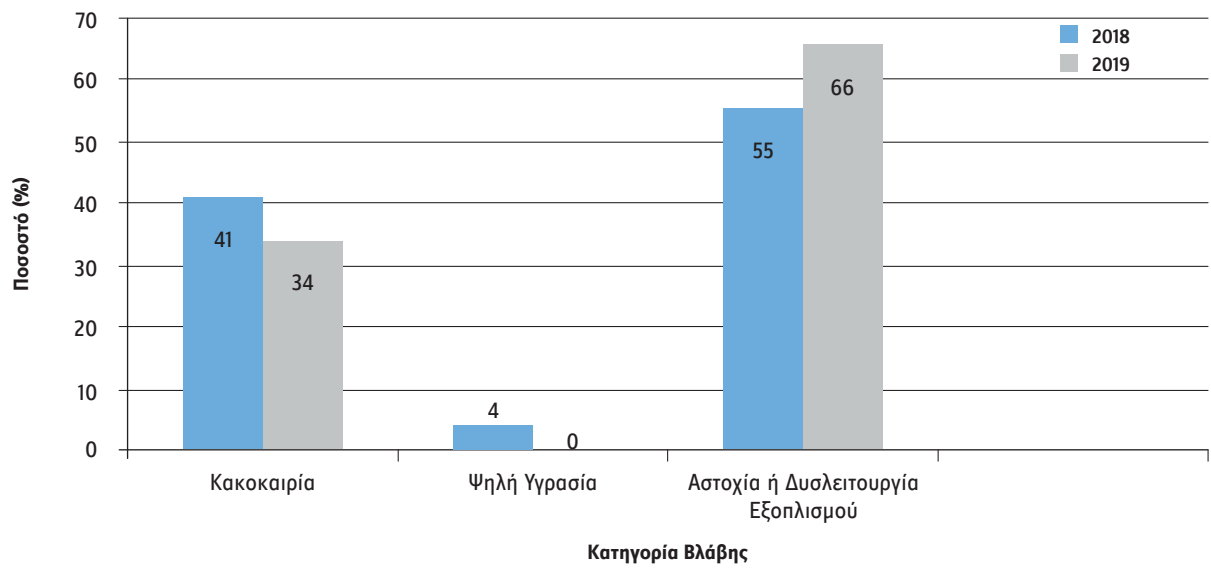
Στις δεκατρείς (13) από τις είκοσι-μία (21) περιπτώσεις, η βλάβη συνοδεύτηκε με αποσύνδεση καταναλωτών (απώλεια φορτίου) και αυτό αφορούσε είτε σε βλάβες σε ακτινωτή αναχώρηση, είτε στο μεγάλο μέγεθος της διαταραχής που προκλήθηκε στο σύστημα.

Η πιο σοβαρή βλάβη σημειώθηκε στις 16 Απριλίου 2019 η ώρα 09:50 όταν λόγω βλάβης στη γραμμή μεταφοράς 132kV «ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ-ΑΛΑΜΠΡΑ 1» ενεργοποιήθηκαν η 1η και 2η κύρια προστασία της γραμμής ανοίγοντας τους σχετικούς διακόπτες εκατέρωθεν. Επιπλέον, λόγω της διαταραχής ενεργοποιήθηκε μέσω του σχεδίου υποσυχνότητας και η 1η κύρια προστασία της γραμμής «ΑΘΑΛΑΣΣΑ-ΜΙΑ ΜΗΛΙΑ» ανοίγοντας τον σχετικό διακόπτη και μετά από περίπου ένα (1) λεπτό ενεργοποιήθηκε και η εφεδρική προστασία του 132kV καλωδίου «ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ-ΑΘΑΛΑΣΣΑ 1» ανοίγοντας τον σχετικό διακόπτη στον Υ/Σ 132kV «ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ». Εξαιτίας της διαταραχής που προκλήθηκε στο Σύστημα, απωλέσθηκε φορτίο της τάξης των 57,0 MW και η συχνότητα ανήλθε στα 50,19 Hz. Ως επακόλουθο της πιο πάνω διαταραχής αποσυνδέθηκαν στη συνέχεια και οι μονάδες παραγωγής ΕΣΚ 5 και ΑΤ/Σ 1 του «Η/Σ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ», με συνεπακόλουθο την ολική σβέση του Η/Σ Βασιλικού και απώλεια συνολικού φορτίου 180 MW που προκάλεσε κάθοδο της συχνότητας στα 48,60 Hz. Η βλάβη αποκαταστάθηκε πλήρως μετά από έξι (6) περίπου ώρες.

Η δεύτερη πιο σοβαρή βλάβη σημειώθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 2019 η ώρα 15:50 όταν πιθανότατα λόγω κακών καιρικών συνθηκών και κεραυνικής δραστηριότητας λειτούργησαν η 1η και 2η κύρια προστασία των γραμμών 132kV «ΑΛΑΜΠΡΑ-ΔΕΚΕΛΕΙΑ GIS 1 & 2» ανοίγοντας τους σχετικούς διακόπτες εκατέρωθεν. Στον Υ/Σ 132kV «ΑΛΑΜΠΡΑ» λειτούργησαν οι Η/Ν Αυτόματης Επαναφοράς και οι δύο γραμμές ενεργοποιήθηκαν επιτυχώς από τον Υ/Σ 132kV «ΑΛΑΜΠΡΑ». Εξαιτίας της διαταραχής που προκλήθηκε στο Σύστημα, απωλέσθηκε συνολικό φορτίο της τάξης των 60,0 MW και η συχνότητα ανήλθε στα 50,23 Hz. Επιπρόσθετα την ίδια στιγμή, λόγω της διαταραχής στο Σύστημα στο Α.Π. «ΑΛΕΞΙΓΡΟΣ» ενεργοποιήθηκε η προστασία υπότασης προκαλώντας την ολική σβέση του Α.Π. που είχε τη δεδομένη στιγμή συνολική παραγωγή 20,5 MW. Η βλάβη αποκαταστάθηκε πλήρως μετά από περίπου δύο (2) ώρες.

Η τρίτη πιο σοβαρή βλάβη σημειώθηκε στις 21 Φεβρουαρίου 2019 η ώρα 13:18 λόγω κακών καιρικών συνθηκών και κεραυνικής δραστηριότητας όταν ενεργοποιήθηκαν εκατέρωθεν η 1η και η 2η κύρια προστασία της γραμμής μεταφοράς 132kV «ΔΕΚΕΛΕΙΑ GIS-ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ 1». Ταυτόχρονα, ενεργοποιήθηκε η 2η κύρια προστασία της γραμμής μεταφοράς 132kV «ΔΕΚΕΛΕΙΑ GIS-ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ 2», καθώς και η 1η και 2η κύρια προστασία της γραμμής «ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ-ΔΕΚΕΛΕΙΑ GIS 2». Αυτό είχε ως αποτέλεσμα το άνοιγμα εκατέρωθεν των Διακοπών Ισχύος των γραμμών μεταφοράς 132kV «ΔΕΚΕΛΕΙΑ GIS-ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ 1 & 2» με συνεπακόλουθο την ολική σβέση του ΥΣ Μεταφοράς 132kV «ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ». Επίσης, λόγω της διαταραχής στο Σύστημα άνοιξε στον Υ/Σ 132kV «ΑΛΑΜΠΡΑ» η αναχώρηση «ΔΕΚΕΛΕΙΑ GIS 1» για άγνωστο λόγο. Εξαιτίας της διαταραχής που προκλήθηκε στο Σύστημα, απωλέσθηκε συνολικό φορτίο της τάξης των 50,0 MW και η συχνότητα ανήλθε στα 50,36 Hz με αποτέλεσμα τη λειτουργία της προστασίας υπερσυχνότητας των Αιολικών Πάρκων, με ελάχιστη όμως αποκοπή λόγω της πολύ μικρής παραγωγής τους. Η βλάβη αποκαταστάθηκε πλήρως μετά από περίπου μια (1) ώρα.

Συμπερασματικά, ο συνολικός αριθμός των βλαβών μεταφοράς (21) κατά το 2019 έχει μείνει στα ίδια επίπεδα σε σχέση με αυτόν του 2018 (22). Ο αριθμός των βλαβών λόγω αστοχίας ή δυσλειτουργίας του εξοπλισμού παρουσίασε αύξηση της τάξης του 11%. Αντίθετα, ο αριθμός των βλαβών λόγω υψηλής υγρασίας εξαλείφθηκε και ο αριθμός των βλαβών λόγω κακοκαιρίας παρουσίασε μείωση της τάξης του 7% σε σχέση με αυτόν του 2018.

Σχ. 14 - Σύγκριση βλαβών μεταφοράς 2018 και 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Διευθυντής και επαγγελματικοί σύμβουλοι	150
Έκθεση Διευθυντή ΔΣΜΚ	151
Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή	153
Κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων	157
Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης	158
Κατάσταση μεταβολών καθαρής θέσης	159
Κατάσταση ταμειακών ροών	161
Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις	162

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Διευθυντής

Δρ. Χρίστος Τρίαρος

Λογιστικοί Σύμβουλοι

Nexia Poyiadjis
Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές

Ανεξάρτητοι Ελεγκτές

Κοινοπραξία «Γιάννης Πεττεμερίδης, Fidescorp Limited και Intelaudit Limited» ως ανάδοχος της σύμβασης ΕΥ 01/2017, όπου Συντονιστική Αναθέτουσα Αρχή είναι η Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας

Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές

Στασίνου 23, 2ος όροφος
2404 Έγκωμη, Λευκωσία
Κύπρος

Νομικοί Σύμβουλοι

Κούσιος Κορφιώτης Παπακαραλάμπους ΔΕΠΕ
Δικηγόροι & Νομικοί Σύμβουλοι

Εγγεγραμμένο γραφείο

Ευαγγελιστρίας 68
2057 Στρόβολος
Κύπρος

Τραπεζίτες

Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ
Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ
Eurobank Cyprus Limited

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΔΣΜΚ

Ο Διευθυντής του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ) υποβάλλει την έκθεσή του μαζί με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Κύριες δραστηριότητες και φύση εργασιών του ΔΣΜΚ

Βασικές αρμοδιότητες του ΔΣΜΚ είναι η λειτουργία του Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας και η αντικειμενική διαχείριση της εμπορίας ηλεκτρισμού στο ανταγωνιστικό περιβάλλον, στηρίζοντας και προωθώντας την ηλεκτροπαραγωγή από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας καθώς επίσης και η διασφάλιση της πρόσβασης όλων των παραγωγών και προμηθευτών ηλεκτρισμού στο Δίκτυο Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας.

Επίσης, ο ΔΣΜΚ συντονίζει τις ενέργειες για αποκατάσταση βλαβών ή άλλων προβλημάτων στο Σύστημα Παραγωγής/ Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, ώστε αυτό να καθίσταται αποδοτικό, συντονισμένο, ασφαλές, αξιόπιστο και οικονομικά βιώσιμο, εξασφαλίζοντας απρόσκοπτη και αδιάλειπτη παροχή ηλεκτρικής ενέργειας σε όλους τους καταναλωτές.

Ανασκόπηση τρέχουσας κατάστασης, προβλεπόμενες μελλοντικές εξελίξεις και επιδόσεων των δραστηριοτήτων του ΔΣΜΚ

Η εξέλιξη του ΔΣΜΚ μέχρι σήμερα, τα οικονομικά του αποτελέσματα και η οικονομική του θέση, όπως παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις, θεωρούνται ικανοποιητικά.

Κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Οι κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που αντιμετωπίζει ο ΔΣΜΚ περιγράφονται στις σημειώσεις 5 και 6 των οικονομικών καταστάσεων.

Ύπαρξη υποκαταστημάτων

Ο ΔΣΜΚ δεν διατηρεί οποιαδήποτε υποκαταστήματα.

Αποτελέσματα και μερίσματα

Τα αποτελέσματα του ΔΣΜΚ για το έτος παρουσιάζονται στη σελίδα 157. Το καθαρό κέρδος για το έτος μεταφέρεται στα αποθεματικά.

Επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη

Ο ΔΣΜΚ συμμετέχει σε Ερευνητικά Προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης όπως περιγράφονται στη σημείωση 8 των οικονομικών καταστάσεων.

Διευθυντής

Ο Διευθυντής του ΔΣΜΚ στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και κατά την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης παρουσιάζεται στη σελίδα 150.

Γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς

Οποιαδήποτε σημαντικά γεγονότα συνέβηκαν μετά την περίοδο αναφοράς, περιγράφονται στη σημείωση 25 των οικονομικών καταστάσεων.

Ανεξάρτητοι Ελεγκτές

Οι ανεξάρτητοι ελεγκτές του ΔΣΜΚ, κατόπιν ανάθεσης διαγωνισμού από την Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019, είναι η κοινοπραξία Γιάννης Πεττεμερίδης, Fidescorp Limited και Intelaudit Limited. Η αμοιβή τους καθορίστηκε βάση της σύμβασης με την Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας.

Με εντολή του Διευθυντή,

Δρ. Χρίστος Τρίαρος

Διευθυντής
Λευκωσία, 27 Μαΐου 2020

Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή Προς τον Διευθυντή του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου και τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας

Έκθεση επί του Ελέγχου των Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ), όπως παρουσιάζονται στις σελίδες 157 μέχρι 187 και οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης στις 31 Δεκεμβρίου 2019, και τις καταστάσεις αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων, μεταβολών καθαρής θέσης και ταμειακών ροών του έτους που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών και σημειώσεων στις οικονομικές καταστάσεις.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της χρηματοοικονομικής θέσης του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου στις 31 Δεκεμβρίου 2019, και της χρηματοοικονομικής του επίδοσης και των ταμειακών ροών του για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων και τους περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003 μέχρι το 2018.

Βάση γνώμης

Ο έλεγχός μας έχει διενεργηθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ). Οι ευθύνες μας, με βάση αυτά τα πρότυπα περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο Ευθύνες του Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων της έκθεσής μας. Είμαστε ανεξάρτητοι από τον ΔΣΜΚ, σύμφωνα με τον Διεθνή Κώδικα Δεοντολογίας Λογιστών (συμπεριλαμβανομένων των Διεθνών Προτύπων Ανεξαρτησίας), που εκδίδεται από το Διεθνές Συμβούλιο Προτύπων Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές (Κώδικας ΔΣΠΔΕΛ) και τις απαιτήσεις δεοντολογίας, που σχετίζονται με τον έλεγχο οικονομικών καταστάσεων στην Κύπρο και έχουμε συμμορφωθεί με τις άλλες ευθύνες δεοντολογίας, που απορρέουν από τις απαιτήσεις αυτές και τον Κώδικα ΔΣΠΔΕΛ. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

Άλλες πληροφορίες

Ο Διευθυντής είναι υπεύθυνος για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες αποτελούνται από τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην έκθεση Διευθυντή ΔΣΜΚ, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελεγκτή επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφέρουμε οποιοδήποτε συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σχετικά με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να διαβάσουμε τις άλλες πληροφορίες, έτσι ώστε να αξιολογήσουμε, κατά πόσο αυτές δεν συνάδουν ουσιωδώς με τις οικονομικές καταστάσεις ή με τη γνώση που έχουμε αποκτήσει κατά τη διάρκεια του ελέγχου, ή διαφαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις διαδικασίες που έχουμε πραγματοποιήσει, συμπεράνουμε ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα επί αυτού.

Ευθύνες του Διευθυντή ΔΣΜΚ για τις οικονομικές καταστάσεις

Ο Διευθυντής είναι υπεύθυνος για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων και τους περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003 μέχρι 2018, και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που ο Διευθυντής καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, οφειλόμενου είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, ο Διευθυντής είναι υπεύθυνος να αξιολογήσει την ικανότητα του ΔΣΜΚ να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα, γνωστοποιώντας όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, θέματα που σχετίζονται με τη συνέχιση των δραστηριοτήτων του ΔΣΜΚ και την υιοθέτηση της αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός εάν ο Διευθυντής προτίθεται, είτε να θέσει τον ΔΣΜΚ σε εκκαθάριση ή να παύσει τις δραστηριότητες, ή όταν δεν έχει ρεαλιστικές εναλλακτικές επιλογές από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Ο Διευθυντής είναι υπεύθυνος για την επίβλεψη της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς του ΔΣΜΚ.

Ευθύνες του Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι στόχοι μας, είναι να αποκτήσουμε λελογισμένη διασφάλιση για το κατά πόσον οι οικονομικές καταστάσεις στο σύνολο τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, οφειλόμενου είτε σε απάτη είτε σε λάθος και η έκδοση έκθεσης ελεγκτή, η οποία να περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Λελογισμένη διασφάλιση συνιστά υψηλού βαθμού διασφάλιση, αλλά όχι εγγύηση, ότι ο έλεγχος όπως αυτός πραγματοποιήθηκε με βάση τα ΔΠΕ πάντοτε θα εντοπίζει ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν, είτε από απάτη, είτε από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη εάν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμενόταν, ότι θα επηρεάσουν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λήφθηκαν με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Ως μέρος ενός ελέγχου σύμφωνα με τα ΔΠΕ, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Αναγνωρίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους για ουσιώδη σφάλματα στις οικονομικές καταστάσεις που οφείλονται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζουμε και εφαρμόζουμε ελεγκτικές διαδικασίες οι οποίες ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και λαμβάνουμε ελεγκτικά τεκμήρια τα οποία είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν τη βάση της γνώμης μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ενός ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι μεγαλύτερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, λόγω του ότι η απάτη μπορεί να περιλαμβάνει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς δηλώσεις ή την παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.

- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που είναι σχετικές με τον έλεγχο, προκειμένου να σχεδιάσουμε ελεγκτικές διαδικασίες που είναι κατάλληλες υπό τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου του ΔΣΜΚ.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών που χρησιμοποιήθηκαν και του λελογισμένου των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τον Διευθυντή ΔΣΜΚ.
- Συμπεραίνουμε για την καταλληλότητα της χρήσης από τον Διευθυντή ΔΣΜΚ της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και, με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν, κατά πόσον υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα που να σχετίζεται με γεγονότα ή συνθήκες που να υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας, που ενδέχεται να φανερώσει σημαντική αμφιβολία ως προς την ικανότητα του ΔΣΜΚ να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα. Εάν συμπεράνουμε, ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεσή μας να επισύρουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις, ή εάν τέτοιες γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να τροποποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται στα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα ο ΔΣΜΚ να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, δομή και περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, και κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις αντικατοπτρίζουν τις συναλλαγές και γεγονότα με τρόπο που να επιτυγχάνεται η αληθινή και δίκαιη εικόνα.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στον Διευθυντή θέματα σχετικά με το προβλεπόμενο πεδίο και χρονοδιάγραμμα του ελέγχου και σημαντικά ευρήματα από τον έλεγχο, συμπεριλαμβανομένων τυχόν σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που εντοπίσαμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών Απαιτήσεων

Σύμφωνα με τις επιπρόσθετες απαιτήσεις του περί Ελεγκτών Νόμου του 2017, αναφέρουμε τα πιο κάτω:

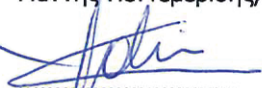
- Κατά τη γνώμη μας, η Έκθεση του Διευθυντή ΔΣΜΚ έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 μέχρι 2018 και οι πληροφορίες που δίνονται στην Έκθεση αυτή συνάδουν με τις οικονομικές καταστάσεις.
- Κατά τη γνώμη μας, και σύμφωνα με την κατανόηση των δραστηριοτήτων και του περιβάλλοντος του ΔΣΜΚ που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο οικονομικών καταστάσεων, δεν εντοπίσαμε οποιεσδήποτε ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση του Διευθυντή ΔΣΜΚ.

Άλλο θέμα

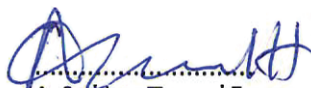
Αυτή η έκθεση, περιλαμβανομένης και της γνώμης, ετοιμάστηκε για τον Διευθυντή του ΔΣΜΚ σύμφωνα με το Άρθρο 69 του περί Ελεγκτών Νόμου του 2017 και για το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και μόνο και για κανένα άλλο σκοπό. Δίνοντας αυτή τη γνώμη, δεν αποδεχόμαστε και δεν αναλαμβάνουμε ευθύνη για οποιοδήποτε άλλο σκοπό, ή προς οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στη γνώση του οποίου αυτή η έκθεση δυνατόν να περιέλθει.

.....
Γιάννης Πεττεμερίδης,

.....
Χριστίνα Φοραδάρη,

.....
Ανθούλλης Τροκούδης

Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές
εκ μέρους και για λογαριασμό της κοινοπραξίας,

Yiannis Pettemerides, Fidescorp Limited και Intelaudit Limited

Λευκωσία, 27 Μαΐου 2020

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019

	Σημ.	2019 €	2018 €
Έσοδα	7	7.158.073	6.695.402
Άλλα έσοδα	8	98.989	72.009
Σύνολο εσόδων		7.257.062	6.767.411
Έξοδα διοίκησης και λειτουργίας	9	(5.003.181)	(5.159.922)
Κέρδος από εργασίες		2.253.881	1.607.489
Έσοδα χρηματοδότησης		-	102
Έξοδα χρηματοδότησης		(19.218)	(3.197)
Καθαρά έξοδα χρηματοδότησης	11	(19.218)	(3.095)
Κέρδος πριν τη φορολογία		2.234.663	1.604.394
Φορολογία	12	(279.468)	(208.414)
Καθαρό κέρδος για το έτος		1.955.195	1.395.980
Λοιπά συνολικά έσοδα			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε δίκαιη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων - ζημιές εύλογης αξίας	16	(277)	(692)
Λοιπά συνολικά έσοδα για το έτος		(277)	(692)
Συνολικά έσοδα για το έτος		1.954.918	1.395.288

Οι σημειώσεις στις σελίδες 162 μέχρι 187 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

31 Δεκεμβρίου 2019

	Σημ.	2019 €	2018 €
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού			
Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης	14	787.799	-
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε δίκαιη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων	16	947	1.224
		788.746	1.224
Κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού			
Εμπορικά και άλλα εισπρακτέα	17	4.188.134	1.863.666
Επιστρεπτέοι φόροι	21	18.691	-
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	18	1.531.096	1.858.906
		5.737.921	3.722.572
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού		6.526.667	3.723.796
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Ίδια κεφάλαια			
Άλλα αποθεματικά		(14.826)	(14.549)
Συσσωρευμένα κέρδη		5.526.548	3.587.898
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		5.511.722	3.573.349
Μη βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	19	615.321	-
		615.321	-
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	20	213.784	105.647
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	19	185.840	-
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	21	-	44.800
		399.624	150.447
Σύνολο υποχρεώσεων		1.014.945	150.447
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		6.526.667	3.723.796

Στις 27 Μαΐου 2020 ο Διευθυντής του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου ενέκρινε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις για έκδοση.

Δρ. Χρίστος Τρίαρος
Διευθυντής

Οι σημειώσεις στις σελίδες 162 μέχρι 187 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019

	Σημ.	Αποθεματικό εύλογης αξίας- χρηματο- οικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση €	Αποθεματικό εύλογης αξίας- χρηματο- οικονομικά στοιχεία ενεργητικού που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων €	Συσσωρευμένα κέρδη €	Σύνολο €
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2018 όπως δηλώθηκε προηγούμενως		(13.857)	-	2.238.922	2.225.065
Επίδραση της αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9	15	13.857	(13.857)	-	-
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2018		-	(13.857)	2.238.922	2.225.065
Συνολικά έσοδα					
Καθαρό κέρδος για το έτος		-	-	1.395.980	1.395.980
Λοιπά συνολικά έσοδα					
Μεταβολή εύλογης αξίας	16	-	(692)	-	(692)
Συναλλαγές με μετόχους					
Αμυντική εισφορά σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος για τα κέρδη του 2016		-	-	(47.004)	(47.004)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018		-	(14.549)	3.587.898	3.573.349

Οι σημειώσεις στις σελίδες 162 μέχρι 187 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019

(συνέχεια)

	Σημ.	Αποθεματικό εύλογης αξίας- χρηματο- οικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση €	Αποθεματικό εύλογης αξίας- χρηματο- οικονομικά στοιχεία ενεργητικού που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων €	Συσσωρευμένα κέρδη €	Σύνολο €
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2019		-	(14.549)	3.587.898	3.573.349
Καθαρό κέρδος για το έτος		-	-	1.955.195	1.955.195
Λοιπά συνολικά έσοδα					
Μεταβολή εύλογης αξίας	16	-	(277)	-	(277)
Συναλλαγές με μετόχους					
Αμυντική εισφορά σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος για τα κέρδη του 2017		-	-	(16.545)	(16.545)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019		-	(14.826)	5.526.548	5.511.722

Από το 2009 και μετά οργανισμοί που δεν διανέμουν 70% των κερδών τους μετά τη φορολογία, όπως προσδιορίζονται από τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμο, κατά τη διάρκεια των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, θα θεωρείται πως έχουν διανέμει αυτό το ποσό ως μέρισμα. Έκτακτη αμυντική εισφορά προς 17% θα είναι πληρωτέα πάνω σε αυτή τη λογιζόμενη διανομή μερίσματος κατά το τέλος της περιόδου των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται. Αυτή η έκτακτη αμυντική εισφορά καταβάλλεται από τον ΔΣΜΚ για λογαριασμό της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Οι σημειώσεις στις σελίδες 162 μέχρι 187 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019

	Σημ.	2019 €	2018 €
ΡΟΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΑΠΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			
Κέρδος πριν τη φορολογία		2.234.663	1.604.394
Αναπροσαρμογές για:			
Απόσβεση δικαιωμάτων χρήσης	14	185.365	-
Πιστωτικούς τόκους	11	-	(102)
Χρεωστικούς τόκους	11	17.422	1.722
		2.437.450	1.606.014
Μεταβολές στο κεφάλαιο κινήσεως:			
(Αύξηση) στα εμπορικά και άλλα εισπρακτέα ποσά		(2.324.468)	(264.718)
Αύξηση/(μείωση) στους εμπορικούς και άλλους πιστωτές		108.137	(2.353.863)
Μετρητά που προήλθαν από/(για) εργασίες		221.119	(1.012.567)
Φορολογία που πληρώθηκε		(359.504)	(203.196)
Καθαρά μετρητά για εργασίες		(138.385)	(1.215.763)
ΡΟΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			
Πληρωμή για αγορά ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	13	(57.521)	-
Είσπραξη από πώληση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού		57.521	-
Είσπραξη τόκων		-	102
Καθαρά μετρητά που προήλθαν από επενδυτικές δραστηριότητες		-	102
ΡΟΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			
Πληρωμή τόκων		-	(1.722)
Πληρωμές για μισθώσεις		(189.217)	-
Πληρωμή τόκων		(208)	-
Καθαρά μετρητά για χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(189.425)	(1.722)
Καθαρή μείωση σε μετρητά και αντίστοιχα μετρητών		(327.810)	(1.217.383)
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών στην αρχή του έτους		1.858.906	3.076.289
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών στο τέλος του έτους	18	1.531.096	1.858.906

Οι σημειώσεις στις σελίδες 162 μέχρι 187 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019

1. Σύσταση και κύριες δραστηριότητες

Χώρα σύστασης

Ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου («ΔΣΜΚ») συστάθηκε στην Κύπρο στις 17 Σεπτεμβρίου 2004 ως ξεχωριστή Νομική Οντότητα. Το εγγεγραμμένο γραφείο του είναι στην Ευαγγελιστριάς 68, 2057 Στρόβολος, Κύπρος.

Η συγκρότηση του ΔΣΜΚ προέκυψε από την απόφαση της Κυπριακής Κυβέρνησης για εναρμόνιση με την Οδηγία 96/92/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1996 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και σε επόμενο στάδιο τη συμμόρφωση με την Οδηγία 2003/54/ΕΚ.

Στις 25 Ιουλίου 2003, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε τον Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο του 2003, Νόμος Ν.122(Ι)/2003 (ο «Νόμος»), για σκοπούς εναρμόνισης με τις πιο πάνω Οδηγίες και ρύθμιση της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας στην Κύπρο.

Οι βασικές πρόνοιες του Νόμου συμπεριλαμβάνουν:

1. τη σύσταση Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ),
2. τον ορισμό Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς (ΙΣΜ) και Ιδιοκτήτη Συστήματος Διανομής (ΙΣΔ),
3. τη συγκρότηση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς (ΔΣΜ),
4. τον διαχωρισμό των πελατών σε επιλέγοντες πελάτες και μη επιλέγοντες πελάτες,
5. τη φιλελευθεροποίηση της παραγωγής.

Ο ΙΣΜ και ο ΙΣΔ είναι η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ).

Στις 13 Δεκεμβρίου 2012, η Βουλή ψήφισε τον Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικό) Νόμο του 2012, Ν211(Ι)/2012, βασικές πρόνοιες του οποίου επηρεάζουν το ΔΣΜΚ ως ακολούθως:

1. Αντικατάσταση του ονόματος του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς σε Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου και του όρου ΔΣΜ σε ΔΣΜΚ,
2. Διευκρινίζεται ότι ο ΔΣΜΚ είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου,
3. Ο Προϋπολογισμός του ΔΣΜΚ θα υποβάλλεται ως ξεχωριστό νομοσχέδιο για έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Σύμφωνα με τον Περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της χρήσης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Νόμο (Ν33(Ι)/2003), ο ΔΣΜΚ έχει εξουσιοδοτηθεί με απόφαση της ΡΑΕΚ, ως «Εξουσιοδοτημένος εκδότης» για σκοπούς έκδοσης εγγύησης προέλευσης για εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας συνδεδεμένες στο Δίκτυο Μεταφοράς. Μέσα στο πλαίσιο αυτό ο ΔΣΜΚ λειτουργεί ηλεκτρονικό μητρώο εγγύησης προέλευσης από το Φεβρουάριο του 2011.

Λειτουργικό περιβάλλον της Εταιρείας

Στις 11 Μαρτίου 2020, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας ανακήρυξε την έξαρση του Κορονοϊού COVID-19 ως πανδημία, αναγνωρίζοντας την ταχεία εξάπλωσή του σε ολόκληρο τον κόσμο. Πολλές κυβερνήσεις λαμβάνουν όλο και πιο αυστηρά μέτρα για να συμβάλουν στη συγκράτηση, και σε πολλές χώρες τώρα στην

καθυστέρηση της διάδοσης του ιού. Αυτά τα μέτρα περιλαμβάνουν: αυτοπεριορισμό/καραντίνα σε αυτούς που ενδεχομένως επηρεάστηκαν, εφαρμογή κοινωνικής απομάκρυνσης και έλεγχο ή κλείσιμο των συνόρων καθώς και καθολικό «κλείσιμο» πόλεων/περιοχών ή ακόμα και ολόκληρων χωρών. Τα μέτρα αυτά έχουν επιβραδύνει την οικονομία τόσο της Κύπρου όσο και την παγκόσμια οικονομία, και υπάρχει πιθανότητα να συντελέσουν σε ευρύτερες επιπτώσεις στις αντίστοιχες οικονομίες καθώς τα μέτρα εξακολουθούν να ισχύουν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Αυτό το λειτουργικό περιβάλλον ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στις δραστηριότητες του ΔΣΜΚ και την οικονομική του κατάσταση. Ο Διευθυντής λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα των δραστηριοτήτων του ΔΣΜΚ, ωστόσο, οι μελλοντικές επιπτώσεις της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης είναι δύσκολο να προβλεφθούν, και οι τρέχουσες προβλέψεις του Διευθυντή θα μπορούσαν να διαφέρουν από τα πραγματικά αποτελέσματα.

Ο Διευθυντής δεν είναι σε θέση να προβλέψει όλες τις εξελίξεις που θα μπορούσαν να έχουν αντίκτυπο στην οικονομία της Κύπρου και κατά συνέπεια, ποια επίδραση, αν υπάρχει, θα μπορούσαν να έχουν στη μελλοντική χρηματοοικονομική επίδοση, τις ταμειακές ροές και τη χρηματοοικονομική θέση του ΔΣΜΚ.

Με βάση την αξιολόγηση που έγινε, ο Διευθυντής του ΔΣΜΚ έχει συμπεράνει ότι δεν χρειάζονται προβλέψεις ή χρεώσεις απομείωσης. Ο Διευθυντής του ΔΣΜΚ εκτιμά ότι λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διατήρηση της βιωσιμότητας του ΔΣΜΚ και την ομαλή διεξαγωγή των εργασιών του στο παρών επιχειρηματικό και οικονομικό περιβάλλον.

2. Βάση ετοιμασίας

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και των περί ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 μέχρι το 2018. Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους όπως έχει τροποποιηθεί με την εκτίμηση σε εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού σε δίκαιη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων.

Η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης από τη διεύθυνση στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών του ΔΣΜΚ. Οι τομείς που απαιτούν μεγαλύτερου βαθμού κρίση ή είναι πιο πολύπλοκοι ή τομείς όπου οι παραδοχές και οι υπολογισμοί έχουν σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται στη Σημείωση 6.

3. Υιοθέτηση καινούργιων ή αναθεωρημένων πρότυπων και διερμηνειών

Κατά το τρέχον έτος, ο ΔΣΜΚ υιοθέτησε όλα τα νέα και αναθεωρημένα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) τα οποία σχετίζονται με τις εργασίες του και είναι εφαρμόσιμα για λογιστικές περιόδους που αρχίζουν την 1 Ιανουαρίου 2019. Η υιοθέτηση αυτή δεν είχε επιφέρει σημαντικές μεταβολές στις λογιστικές πολιτικές του ΔΣΜΚ με εξαίρεση το ΔΠΧΑ 16 'Μισθώσεις'.

4. Σημαντικές λογιστικές πολιτικές

Οι κυριότερες λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν στην ετοιμασία αυτών των οικονομικών καταστάσεων αναφέρονται πιο κάτω. Εκτός από τις αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές που απορρέουν από την υιοθέτηση

του ΔΠΧΑ 16, οι οποίες ισχύουν από την 1 Ιανουαρίου 2019, οι πολιτικές αυτές εφαρμόστηκαν με συνέπεια για όλα τα έτη που παρουσιάζονται, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

Έσοδα

Αναγνώριση και επιμέτρηση

Τα επιτρεπόμενα έσοδα του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου προέρχονται από τις διατιμήσεις και χρεώσεις που εγκρίνονται από τη ΡΑΕΚ σύμφωνα με την παράγραφο (β) του εδαφίου (1) του άρθρου 32 και του άρθρου 86 και παραχωρούνται στον Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς για κάλυψη οποιουδήποτε μέρους ή και του συνόλου, εάν υπάρχει επάρκεια, των δαπανών στις οποίες υποβάλλεται ο Ιδιοκτήτης Συστήματος Μεταφοράς με βάση το εδάφιο (1) του άρθρου 65 των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού νόμων του 2003 μέχρι το 2018.

Η ΡΑΕΚ εκδίδει κάθε έτος απόφαση, με βάση την οποία καθορίζεται η Διατίμηση Δ-ΔΣΜ, η οποία αποτελεί το κυριότερο έσοδο του ΔΣΜΚ. Με βάση αυτή την Απόφαση η Διατίμηση Δ-ΔΣΜ επιβάλλεται επί της Τιμολογούμενης Ενέργειας.

Για τα έτη 2019 και 2018, ο μόνος Προμηθευτής Ηλεκτρικής Ενέργειας στην Κύπρο, ο οποίος τιμολόγησε ενέργεια ήταν η ΑΗΚ.

Ο ΔΣΜΚ αναγνωρίζει τα εισοδήματα όταν τα μέρη έχουν εγκρίνει τη σύμβαση (γραπτώς, προφορικά ή σύμφωνα με άλλες συνήθεις επιχειρηματικές πρακτικές) και έχουν δεσμευτεί να εκτελέσουν τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους, η οικονομική οντότητα μπορεί να προσδιορίσει τα δικαιώματα κάθε μέρους αναφορικά με τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που πρόκειται να μεταβιβαστούν, η οικονομική οντότητα μπορεί να προσδιορίσει τους όρους πληρωμής για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που πρόκειται να μεταβιβαστούν, η σύμβαση έχει εμπορική υπόσταση (ήτοι ο κίνδυνος, ο χρόνος ή το ποσό των μελλοντικών ταμειακών ροών της οικονομικής οντότητας αναμένεται να μεταβληθούν ως αποτέλεσμα της σύμβασης) και είναι πιθανό η οικονομική οντότητα να εισπράξει το αντάλλαγμα που δικαιούται έναντι των αγαθών και υπηρεσιών που θα μεταβιβαστούν στον πελάτη και όταν συγκεκριμένα κριτήρια πληρούνται για κάθε μία από τις συμβάσεις του ΔΣΜΚ με πελάτες.

Άλλα έσοδα του ΔΣΜΚ αναγνωρίζονται ως εξής:

- **Έσοδα εγγραφής στο ηλεκτρονικό μητρώο εγγυήσεων προέλευσης**
Τα έσοδα εγγραφής στο ηλεκτρονικό μητρώο εγγυήσεων προέλευσης αναγνωρίζονται όταν ένας αιτητής για εγγραφή στο μητρώο εγκριθεί από τον ΔΣΜΚ.
- **Έσοδα από έκδοση πιστοποιητικών εγγύησης προέλευσης**
Τα έσοδα από έκδοση πιστοποιητικών εγγύησης προέλευσης αναγνωρίζονται όταν οι συμμετέχοντες στο μητρώο υποβάλουν αίτηση για έκδοση πιστοποιητικού εγγύησης προέλευσης.
- **Έσοδα από τα ερευνητικά προγράμματα**
Τα έσοδα του ΔΣΜΚ από τα Ερευνητικά Προγράμματα προκύπτουν από τους όρους του κάθε προγράμματος, όπως αυτοί καθορίζονται στο Πρόγραμμα - Πλαίσιο του κάθε Προγράμματος.
- **Ανάκτηση διοικητικών εξόδων από συνδέσεις στο σύστημα μεταφοράς**
Τα έσοδα του ΔΣΜΚ από συμβόλαια για Σύνδεση στο Δίκτυο Μεταφοράς αντιπροσωπεύουν ανάκτηση Διοικητικών Εξόδων του ΔΣΜΚ στο πλαίσιο ετοιμασίας μελετών σε αιτητές για συνδέσεις στο Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρισμού.

Ωφελήματα υπαλλήλων

Ο Διευθυντής ΔΣΜΚ που είναι το μόνο άτομο που εργοδοτείται από τον ΔΣΜΚ, συνεισφέρει στο Κυβερνητικό Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων με βάση το μισθό του.

Έσοδα χρηματοδότησης

Τα έσοδα χρηματοδότησης περιλαμβάνουν τόκους εισπρακτέους που υπολογίζονται με τη μέθοδο του αποτελεσματικού επιτοκίου.

Έξοδα χρηματοδότησης

Χρεωστικοί τόκοι διαγράφονται στα αποτελέσματα όπως πραγματοποιούνται.

Νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης

Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις του ΔΣΜΚ αποτιμούνται χρησιμοποιώντας το νόμισμα του κύριου οικονομικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο λειτουργεί ο ΔΣΜΚ ('το νόμισμα λειτουργίας'). Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€), το οποίο είναι το νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης του ΔΣΜΚ.

Φορολογία

Οι τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις και στοιχεία ενεργητικού υπολογίζονται με βάση το ποσό που αναμένεται ότι θα πληρωθεί ή θα ανακτηθεί από τις φορολογικές αρχές χρησιμοποιώντας φορολογικούς συντελεστές και νομοθεσίες που είχαν θεσπισθεί ή ουσιαστικά θεσπισθεί μέχρι την ημερομηνία αναφοράς.

Κρατικές χορηγίες

Οι κρατικές χορηγίες οι οποίες λαμβάνονται για την απόκτηση μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού αναγνωρίζονται με συστηματική και ορθολογική βάση στα έσοδα κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης χρήσης του στοιχείου ενεργητικού. Αυτό επιτυγχάνεται με την αφαίρεση των χορηγήσεων από τη λογιστική αξία αυτών των στοιχείων ενεργητικού και την αναγνώριση των εσόδων μέσω της μειωμένης επιβάρυνσης των αποσβέσεων. Οι χορηγίες αναγνωρίζονται όταν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι ο ΔΣΜΚ θα συμμορφωθεί με τους όρους που συνδέονται με αυτές και ότι οι επιχορηγήσεις θα εισπραχθούν. Κρατικές χορηγίες αναφορικά με έξοδα αναγνωρίζονται ως έσοδα.

Αναβαλλόμενο έσοδο

Το αναβαλλόμενο έσοδο περιλαμβάνει εισπράξεις έναντι εσόδων που αφορούν μεταγενέστερη οικονομική περίοδο.

Μισθώσεις

Κατά την έναρξη ισχύος της σύμβασης, ο ΔΣΜΚ εκτιμά εάν η σύμβαση είναι ή εμπεριέχει, μίσθωση. Μία σύμβαση είναι, ή εμπεριέχει, μία μίσθωση όταν η σύμβαση μεταβιβάζει το δικαίωμα ελέγχου της χρήσης ενός αναγνωριζόμενου στοιχείου ενεργητικού για μια χρονική περίοδο έναντι ανταλλάγματος. Για να εκτιμήσει εάν η σύμβαση μεταβιβάζει το δικαίωμα ελέγχου της χρήσης ενός αναγνωριζόμενου στοιχείου ενεργητικού, ο ΔΣΜΚ εκτιμά εάν:

- Η σύμβαση συγκαταλέγει τη χρήση ενός αναγνωριζόμενου στοιχείου ενεργητικού - συνήθως το αναγνωριζόμενο στοιχείο ενεργητικού προσδιορίζεται ρητά ή μέσω έμμεσου προσδιορισμού και πρέπει να είναι φυσικά διακριτές ή να αντιπροσωπεύει ουσιαστικά όλη την ικανότητα ενός φυσικά διακριτού στοιχείου ενεργητικού. Εάν ο προμηθευτής διατηρεί το ουσιαστικό δικαίωμα υποκατάστασης του στοιχείου ενεργητικού, τότε το στοιχείο ενεργητικού δεν προσδιορίζεται.

- Ο ΔΣΜΚ έχει το δικαίωμα να αποκτήσει ουσιαστικά όλα τα οικονομικά οφέλη από τη χρήση του στοιχείου ενεργητικού καθ' όλη την περίοδο χρήσης, και
- ο ΔΣΜΚ έχει το δικαίωμα να κατευθύνει την χρήση του στοιχείου ενεργητικού. Ο ΔΣΜΚ έχει αυτό το δικαίωμα όταν έχει τα δικαιώματα λήψης αποφάσεων που είναι πιο σημαντικά για την αλλαγή του τρόπου και του σκοπού χρήσης του στοιχείου ενεργητικού. Σε σπάνιες περιπτώσεις όπου η απόφαση για το πώς και για ποιο σκοπό χρησιμοποιείται το στοιχείο ενεργητικού είναι προκαθορισμένη, ο ΔΣΜΚ έχει το δικαίωμα να κατευθύνει τη χρήση του στοιχείου ενεργητικού εάν:
 - ο ΔΣΜΚ έχει το δικαίωμα εκμετάλλευσης του στοιχείου ενεργητικού, ή
 - ο ΔΣΜΚ σχεδίασε το στοιχείο ενεργητικού με τρόπο που προκαθορίζεται για ποιο σκοπό θα χρησιμοποιηθεί.

Ο ΔΣΜΚ ως μισθωτής

Ο ΔΣΜΚ αναγνωρίζει ένα δικαίωμα χρήσης στοιχείου ενεργητικού και μια υποχρέωση μίσθωσης κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης. Το δικαίωμα χρήσης στοιχείου ενεργητικού αποτιμάται αρχικά στο κόστος, το οποίο περιλαμβάνει το αρχικό ποσό της υποχρέωσης μίσθωσης προσαρμοσμένο για τυχόν πληρωμές μισθωμάτων που πραγματοποιήθηκαν κατά ή πριν από την ημερομηνία έναρξης, καθώς και κάθε αρχικό άμεσο κόστος και εκτίμηση του κόστους αποσυναρμολόγησης και απομάκρυνσης του υποκείμενου στοιχείου ενεργητικού ή επαναφοράς του υποκείμενου στοιχείου ενεργητικού ή του χώρου στον οποίο βρίσκεται, μείον οποιαδήποτε κίνητρα μίσθωσης έχουν εισπραχθεί.

Το δικαίωμα χρήσης στοιχείου ενεργητικού αποσβένεται στη συνέχεια με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης από την ημερομηνία έναρξης μέχρι την ημερομηνία λήξης της ωφέλιμης ζωής του δικαιώματος χρήσης του στοιχείου ενεργητικού ή το τέλος της μίσθωσης. Οι εκτιμώμενες ωφέλιμες ζωές των στοιχείων ενεργητικού με δικαίωμα χρήσης καθορίζονται με βάση την ζωή του μισθώματος. Επιπρόσθετα, το δικαίωμα χρήσης του στοιχείου ενεργητικού περιορίζεται περιοδικά από τυχόν ζημιές απομείωσης και προσαρμόζεται για ορισμένες επαναμετρήσεις της υποχρέωσης μίσθωσης.

Η υποχρέωση από τη μίσθωση αρχικά επιμετράται στην παρούσα αξία των μισθωμάτων τα οποία παραμένουν ανεξόφλητα κατά την ημερομηνία έναρξης. Τα μισθώματα προεξοφλούνται με το τεκμαρτό επιτόκιο της μίσθωσης, εφόσον μπορεί να καθοριστεί εύκολα. Εάν αυτό το επιτόκιο δεν μπορεί να καθοριστεί εύκολα, ο ΔΣΜΚ χρησιμοποιεί το διαφορικό επιτόκιο του. Γενικά, ο ΔΣΜΚ χρησιμοποιεί το διαφορικό επιτόκιο του ως ενιαίο δημόσιο επιτόκιο υπερημερίας, καθώς σύμφωνα με τον περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο του 2003 (122(I)/2003) ο Ιδιοκτήτης Συστήματος Μεταφοράς, θέτει στην διάθεση του ΔΣΜΚ τους αναγκαίους πόρους για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης του.

Τα μισθώματα που περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση της υποχρέωσης της μίσθωσης περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- σταθερά μισθώματα, περιλαμβανομένων των ουσιαστικών σταθερών μισθωμάτων,
- τα κυμαινόμενα μισθώματα τα οποία εξαρτώνται από ένα δείκτη ή ένα επιτόκιο, τα οποία αρχικά επιμετρώνται με χρήση του δείκτη ή του επιτοκίου κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου.
- τα ποσά τα οποία αναμένεται να καταβληθούν με βάση την εγγύηση υπολειμματικής αξίας, και
- την τιμή άσκησης του δικαιώματος αγοράς εάν είναι μάλλον βέβαιο ότι ο ΔΣΜΚ θα ασκήσει το εν λόγω δικαίωμα, μισθώματα για την προαιρετική ανανέωση περιόδου εάν είναι μάλλον βέβαιο ότι ο ΔΣΜΚ θα ασκήσει το εν λόγω δικαίωμα παράτασης, και την καταβολή ποινής για πρόωρη λήξη μίσθωσης, εκτός εάν είναι μάλλον βέβαιο ότι ο ΔΣΜΚ δεν θα τερματίσει πρόωρα.

Βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και μισθώσεις στοιχείων ενεργητικού χαμηλής αξίας

Ο ΔΣΜΚ έχει επιλέξει να μην αναγνωρίζει το δικαίωμα χρήσης στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεις μισθώσεων για βραχυπρόθεσμες μισθώσεις μηχανημάτων που έχουν διάρκεια μίσθωσης 12 μηνών ή

λιγότερο και μισθώσεις στοιχείων ενεργητικού με χαμηλή αξία, περιλαμβανομένου του εξοπλισμού πληροφορικής, ο ΔΣΜΚ αναγνωρίζει τα μισθώματα που σχετίζονται με αυτές τις μισθώσεις ως έξοδο με την ευθεία μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού - Ταξινόμηση

Από την 1 Ιανουαρίου 2018, ο ΔΣΜΚ ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στις πιο κάτω κατηγορίες επιμέτρησης:

- Αυτά που επιμετρούνται μετέπειτα σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων και
- Αυτά που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος.

Η ταξινόμηση και η μετέπειτα επιμέτρηση των χρεωστικών χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού εξαρτάται από (i) το επιχειρηματικό μοντέλο του ΔΣΜΚ για τη διαχείριση του σχετικού χαρτοφυλακίου χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και (ii) τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Κατά την αρχική αναγνώριση ο ΔΣΜΚ μπορεί να προσδιορίσει αμετάκλητα ένα χρεωστικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που κατά τα άλλα πληροί τις απαιτήσεις για αποτίμηση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων ή μειώνει σημαντικά μια λογιστική αντιστοιχία που διαφορετικά θα προέκυπτε.

Για επενδύσεις σε μετοχικούς τίτλους που δεν κατέχονται για εμπορία, η ταξινόμηση θα εξαρτηθεί από το κατά πόσο ο ΔΣΜΚ προσδιόρισε αμετάκλητα κατά την αρχική αναγνώριση για να λογιστεί η μετοχική επένδυση σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων. Ο προσδιορισμός αυτός γίνεται ανά επένδυση.

Για τα στοιχεία ενεργητικού που επιμετρούνται σε εύλογη αξία, τα κέρδη και ζημιές θα αναγνωριστούν είτε στα αποτελέσματα ή στα άλλα συνολικά εισοδήματα. Για επενδύσεις σε μετοχικούς τίτλους που δεν διακρατούνται για εμπορία, αυτό θα εξαρτηθεί στο κατά πόσο ο ΔΣΜΚ έκανε μια αμετάκλητη επιλογή κατά την αρχική αναγνώριση για να λογιστεί η μετοχική επένδυση σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού - Αναγνώριση και Παύση Αναγνώρισης

Όλες οι αγορές και πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που απαιτούν παράδοση εντός του χρονικού πλαισίου που ορίζεται από τον κανονισμό ή από τη σύμβαση αγοράς ('αγορές και πωλήσεις με βάση συμβόλαιο κανονικής παράδοσης') αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της συναλλαγής που είναι η ημερομηνία κατά την οποία ο ΔΣΜΚ δεσμεύεται να παραδώσει ένα χρηματοοικονομικό μέσο. Όλες οι αγορές και πωλήσεις αναγνωρίζονται όταν ο ΔΣΜΚ καταστεί μέρος στις συμβατικές διατάξεις του μέσου.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού παύουν να αναγνωρίζονται όταν τα δικαιώματα είσπραξης ταμειακών ροών από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού έχουν λήξει ή έχουν μεταφερθεί και ο ΔΣΜΚ έχει μεταφέρει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού - Επιμέτρηση

Κατά την αρχική αναγνώριση, ο ΔΣΜΚ επιμετρά ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο σε εύλογη αξία και επιπλέον, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου που δεν είναι σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, το κόστος συναλλαγής που σχετίζεται άμεσα με την απόκτηση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Το κόστος συναλλαγής των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που αναγνωρίστηκαν σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζεται ως έξοδο στις κερδοζημιές. Η εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση αναγνωρίζεται μόνο εάν υπάρχει διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας και της τιμής συναλλαγής η οποία μπορεί να αποδειχθεί από άλλες παρατηρήσιμες τρέχουσες συναλλαγές στην αγορά με το ίδιο μέσο ή από μια τεχνική αποτίμησης των οποίων τα στοιχεία εισαγωγής περιλαμβάνουν μόνο στοιχεία από παρατηρήσιμες αγορές.

Μετοχικοί Τίτλοι

Ο ΔΣΜΚ μετέπειτα επιμετρά όλους τους μετοχικούς τίτλους σε εύλογη αξία. Όπου ο ΔΣΜΚ επέλεξε να παρουσιάζει τα κέρδη και ζημιές εύλογης αξίας σε μετοχικούς τίτλους σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων, δεν υπάρχει μετέπειτα αναταξινόμηση των κερδών ή ζημιών εύλογης αξίας στις κερδοζημιές ακολούθως της παύσης αναγνώρισης της επένδυσης και οποιαδήποτε σχετικά υπόλοιπα μέσα στο αποθεματικό εύλογης αξίας μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων αναταξινομούνται στα συσσωρευμένα κέρδη. Η πολιτική του ΔΣΜΚ είναι να προσδιορίζει τους μετοχικούς τίτλους σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων όταν αυτές οι επενδύσεις διακρατούνται για στρατηγικούς σκοπούς παρά για την αποκλειστική δημιουργία επενδυτικών αποδόσεων. Μερίσματα από τέτοιες επενδύσεις συνεχίζουν να αναγνωρίζονται στις κερδοζημιές ως άλλα έσοδα όταν καθοριστεί το δικαίωμα του ΔΣΜΚ να τα εισπράξει.

Οι αλλαγές στη εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται στα άλλα κέρδη/(ζημιές) στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων, όπως αρμόζει. Οι ζημιές απομείωσης (και η αντιστροφή των ζημιών απομείωσης) σε μετοχικούς τίτλους επιμετρώνται σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων και δεν παρουσιάζονται ξεχωριστά από άλλες αλλαγές στη εύλογη αξία.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού - απομείωση - πρόβλεψη αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς ΑΠΖ

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται και επιμετρώνται σύμφωνα με μία από τις δύο προσεγγίσεις: τη γενική προσέγγιση ή την απλοποιημένη προσέγγιση.

Για εμπορικά εισπρακτέα ο ΔΣΜΚ εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση που επιτρέπεται από το ΔΠΧΑ 9, η οποία χρησιμοποιεί τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής που πρέπει να αναγνωριστούν κατά την αρχική αναγνώριση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού.

Επιπρόσθετα, ο ΔΣΜΚ αποφάσισε να χρησιμοποιήσει την απαλλαγή αξιολόγησης χαμηλού πιστωτικού κινδύνου για χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού επενδυτικής κλάσης. Ανατρέξτε στη σημείωση 5, παράγραφος Πιστωτικού κινδύνου για την περιγραφή του πώς ο ΔΣΜΚ καθορίζει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού χαμηλού πιστωτικού κινδύνου.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού - Επαναταξινόμηση

Τα χρηματοοικονομικά μέσα επαναταξινομούνται μόνο όταν ο ΔΣΜΚ τροποποιεί το επιχειρηματικό μοντέλο για τη διαχείριση αυτών των περιουσιακών στοιχείων. Η επαναταξινόμηση έχει μελλοντική επίδραση και ξεκινά από την πρώτη περίοδο αναφοράς ακολούθως της αλλαγής.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού - Διαγραφή

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαγράφονται, πλήρως ή εν μέρει, όταν ο ΔΣΜΚ έχει εξαντλήσει όλα τις πρακτικές μεθόδους ανάκτησης και έχει αποφασίσει ότι δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης. Η διαγραφή αντιπροσωπεύει ένα γεγονός παύσης αναγνώρισης. Ο ΔΣΜΚ μπορεί να διαγράψει χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που εξακολουθούν να υπόκεινται σε δραστηριότητες επιβολής όταν ο ΔΣΜΚ επιδιώκει την ανάκτηση συμβατικών οφειλών, ωστόσο δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης.

Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών περιλαμβάνουν μετρητά και καταθέσεις όψεως. Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών αναγνωρίζονται σε αποσβεσμένο κόστος επειδή: (i) κατέχονται για είσπραξη

συμβατικών ταμειακών ροών και οι ταμειακές αυτές ροές αντιπροσωπεύουν ΑΠΚΤ, και (ii) δεν ταξινομούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Υποχρεώσεις από εμπορικές δραστηριότητες

Οι υποχρεώσεις από εμπορικές δραστηριότητες αρχικά επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος με την χρησιμοποίηση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, όταν υπάρχει επί του παρόντος νομικά ισχυρό δικαίωμα συμψηφισμού των ποσών που αναγνωρίστηκαν και υπάρχει η πρόθεση είτε διακανονισμού του καθαρού υπολοίπου, είτε είσπραξης του ποσού της απαίτησης με ταυτόχρονη εξόφληση της υποχρέωσης. Αυτό δεν συμβαίνει κατά κανόνα με κύριες συμφωνίες συμψηφισμού, και τα σχετικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού παρουσιάζονται συνολικά στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.

Εμπορικά εισπρακτέα

Τα εμπορικά εισπρακτέα είναι ποσά που οφείλονται από πελάτες για πώληση εμπορευμάτων ή παροχή υπηρεσιών κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών. Εάν η είσπραξη αναμένεται σε ένα χρόνο ή λιγότερο (ή κατά τη συνήθη πορεία του κύκλου εργασιών της επιχείρησης, εάν είναι μεγαλύτερος), ταξινομούνται ως κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού. Αν όχι, παρουσιάζονται ως μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού. Τα εμπορικά εισπρακτέα αναγνωρίζονται αρχικά σε εύλογη αξία και μετέπειτα παρουσιάζονται σε αποσβεσμένο κόστος, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, μείον πρόνοιας για απομείωση της αξίας.

Τα εμπορικά εισπρακτέα αναγνωρίζονται αρχικά στο ποσό της άνευ όρων αντιπαροχής εκτός και αν περιλαμβάνουν σημαντικά στοιχεία χρηματοδότησης, στην οποία περίπτωση αναγνωρίζονται σε εύλογη αξία. Ο ΔΣΜΚ κατέχει τα εμπορικά εισπρακτέα με σκοπό να συλλέξει τις συμβατικές ταμειακές ροές και επομένως τα επιμετρά σε μεταγενέστερο στάδιο σε αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Τα εμπορικά εισπρακτέα εναπόκεινται επίσης στις απαιτήσεις απομείωσης του ΔΠΧΑ 9. Ο ΔΣΜΚ εφαρμόζει την απλοποιημένη μέθοδο του ΔΠΧΑ 9 για την αποτίμηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών η οποία χρησιμοποιεί μια πρόνοια για απομείωση στην αξία όλων των εμπορικών εισπρακτέων κατά τη διάρκεια ζωής τους. Ανατρέξτε στην Σημείωση 5.3 Πιστωτικός Κίνδυνος.

Τα εμπορικά εισπρακτέα διαγράφονται όταν δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης. Οι δείκτες ότι δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία είσπραξης περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την αποτυχία ενός οφειλέτη να συμμετάσχει σε σχέδιο αποπληρωμής με τον ΔΣΜΚ και την αποτυχία να καταβάλει συμβατικές πληρωμές για περίοδο μεγαλύτερη των 180 ημερών λόγω καθυστέρησης.

Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο ΔΣΜΚ έχει μια παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση που προκύπτει από προηγούμενα γεγονότα, είναι πιθανό να υπάρξει ροή στοιχείων ενεργητικού για εξόφληση αυτής της υποχρέωσης, και το ποσό της υποχρέωσης μπορεί να υπολογιστεί αξιόπιστα. Όταν ο ΔΣΜΚ αναμένει η πρόβλεψη να αποπληρωθεί, για παράδειγμα με βάση ένα ασφαλιστικό συμβόλαιο, η αποπληρωμή αναγνωρίζεται ως ξεχωριστό στοιχείο ενεργητικού μόνο όταν η αποπληρωμή είναι σχεδόν βεβαία.

Συγκριτικά ποσά

Όπου χρειάζεται τα συγκριτικά ποσά αναπροσαρμόζονται για να συνάδουν με τις μεταβολές στην παρουσίαση του τρέχοντος έτους.

5. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Ο ΔΣΜΚ εκτίθεται σε κίνδυνο τιμής αγοράς, κίνδυνο επιτοκίου, πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο ρευστότητας, άλλους κινδύνους τιμών αγοράς, λειτουργικό κίνδυνο, κίνδυνο συστημάτων και εσωτερικών ελέγχων και άλλους κινδύνους που προκύπτουν από τα χρηματοοικονομικά μέσα που κατέχει. Η πολιτική που εφαρμόζει ο ΔΣΜΚ στη διαχείριση των κινδύνων, ώστε να τους ελέγχει, εξηγείται πιο κάτω:

5.1 Κίνδυνος τιμής αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος η εύλογη αξία ή οι μελλοντικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσουν διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στις τιμές της αγοράς και οι μεταβολές θα επηρεάσουν τα έσοδα ή την αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχει ο ΔΣΜΚ.

Ο ΔΣΜΚ εκτίθεται σε κίνδυνο τιμής αγοράς μετοχικών τίτλων λόγω επενδύσεων που κατέχονται και ταξινομούνται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης ως περιουσιακά στοιχεία ενεργητικού σε δίκαιη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων.

Οι επενδύσεις του ΔΣΜΚ σε μετοχικούς τίτλους εταιρειών οι οποίες εμπορεύονται δημόσια περιλαμβάνονται στο Γενικό Δείκτη του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου.

5.2 Κίνδυνος επιτοκίου

Ο κίνδυνος επιτοκίου είναι ο κίνδυνος όπου η εύλογη αξία ή οι μελλοντικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσουν διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια αγοράς.

Καθώς ο ΔΣΜΚ έχει σημαντικά περιουσιακά στοιχεία που φέρουν τόκο, τα έσοδα και η ροή μετρητών από εργασίες του ΔΣΜΚ ουσιαστικά εξαρτώνται από αλλαγές στα επιτόκια της αγοράς.

Κατά την ημερομηνία παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων, η ανάλυση των τοκοφόρων χρηματοοικονομικών μέσων σε σχέση με τα επιτόκια ήταν:

	2019	2018
	€	€
Χρηματοοικονομικά μέσα κυμαινόμενου επιτοκίου		
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	<u>1.530.596</u>	<u>1.858.406</u>

Ανάλυση ευαισθησίας

Η αύξηση των επιτοκίων κατά 100 βασικές μονάδες στις 31 Δεκεμβρίου 2019 θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση στα αποτελέσματα όπως παρουσιάζεται πιο κάτω. Ο υπολογισμός αυτός προϋποθέτει ότι άλλοι παράγοντες και συγκεκριμένα οι τιμές συναλλάγματος παραμένουν σταθεροί. Σε περίπτωση μείωσης των επιτοκίων κατά 100 βασικές μονάδες θα προκύψει η ίδια αλλά αντίθετη επίδραση στα αποτελέσματα.

	Αποτελέσματα	
	2019	2018
	€	€
Χρηματοοικονομικά μέσα κυμαινόμενου επιτοκίου	15.306	18.584
	15.306	18.584

5.3 Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει από ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, χρηματοοικονομικά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων και χρηματοοικονομικά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς και χρηματοοικονομικά στοιχεία από έκθεση σε πιστώσεις προς πελάτες χονδρικής και λιανικής πώλησης, περιλαμβανομένων εκκρεμών εισπρακτέων και δεσμευτικών συναλλαγών και συμβατικών στοιχείων ενεργητικού.

i. Διαχείριση κινδύνων

Πιστωτικός κίνδυνος όπου διαχειρίζεται σε ομαδική βάση.

Για τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, μόνο οργανισμοί που αξιολογούνται από ανεξάρτητα μέρη με ελάχιστο βαθμό φερεγγυότητας το «C» γίνονται αποδεκτοί. Εάν πελάτες χονδρικού εμπορίου είναι αξιολογημένοι από ανεξάρτητο μέρος, τότε ο ΔΣΜΚ χρησιμοποιεί αυτές τις αξιολογήσεις.

Διαφορετικά, εάν δεν υπάρχει ανεξάρτητη αξιολόγηση, ο ΔΣΜΚ εκτιμά την πιστωτική ποιότητα του πελάτη, λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική του κατάσταση, προηγούμενες εμπειρίες και άλλους παράγοντες. Ξεχωριστά πιστωτικά όρια και πιστωτικοί όροι ορίζονται με βάση την πιστωτική ποιότητα του πελάτη σύμφωνα με όρια που καθορίζονται από τον Διευθυντή ΔΣΜΚ. Η χρήση των πιστωτικών ορίων παρακολουθείται σε συνεχή βάση.

ii. Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Ο ΔΣΜΚ διαθέτει τα ακόλουθα είδη χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που υπόκεινται στο μοντέλο της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας:

- απαιτήσεις από εμπορικές δραστηριότητες
- χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε αποσβεσμένο κόστος
- χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εσόδων
- μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Εμπορικά εισπρακτέα και συμβατικά στοιχεία ενεργητικού

Ο ΔΣΜΚ εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, η οποία χρησιμοποιεί ένα επίδομα αναμενόμενης ζημίας καθ' όλη τη διάρκεια ζωής για όλα τα εμπορικά εισπρακτέα (περιλαμβανομένων των εμπορικών εισπρακτέων με σημαντικό σκέλος χρηματοδότησης), τα εισπρακτέα από μισθώσεις και τα συμβατικά στοιχεία ενεργητικού.

Για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, τα εμπορικά εισπρακτέα και τα συμβατικά στοιχεία ενεργητικού έχουν ομαδοποιηθεί με βάση τα κοινά χαρακτηριστικά του πιστωτικού κινδύνου και τις ημέρες καθυστέρησης. Ο ΔΣΜΚ ορίζει τον κίνδυνο αθέτησης μετά την αρχική αναγνώριση ως το αργότερο 90 ημέρες αφού ένα χρηματοοικονομικό μέσο εμφανίσει καθυστέρηση. Τα συμβατικά στοιχεία ενεργητικού αφορούν μη πραγματοποιηθείσες εργασίες που δεν έχουν εκτελεστεί και έχουν ουσιαστικά

τα ίδια χαρακτηριστικά κινδύνου με τους ίδιους τύπους συμβάσεων. Ως εκ τούτου, ο ΔΣΜΚ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα αναμενόμενα ποσοστά ζημιάς για εμπορικά εισπρακτέα είναι μια δίκαιη προσέγγιση των ποσοστών ζημιάς για τα συμβατικά στοιχεία ενεργητικού.

Τα εμπορικά εισπρακτέα από πελάτες και τα συμβατικά στοιχεία ενεργητικού διαγράφονται όταν δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης. Οι δείκτες ότι δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την αποτυχία ενός οφειλέτη να συμμετάσχει σε σχέδιο αποπληρωμής με τον ΔΣΜΚ και την αποτυχία να καταβάλει συμβατικές πληρωμές για περίοδο μεγαλύτερη των 180 ημερών λόγω καθυστέρησης.

Οι ζημιές απομείωσης των εμπορικών εισπρακτέων και συμβατικών στοιχείων ενεργητικού παρουσιάζονται ως καθαρές ζημιές απομείωσης στο λειτουργικό κέρδος. Οι μεταγενέστερες ανακτήσεις ποσών που είχαν διαγραφεί προηγουμένως πιστώνονται στο ίδιο στοιχείο.

5.4 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος να αντιμετωπίσει ο ΔΣΜΚ δυσκολίες στην εκπλήρωση υποχρεώσεων δεσμεύσεων συνδεδεμένων με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Ο ΔΣΜΚ εφαρμόζει διαδικασίες με σκοπό την ελαχιστοποίηση τέτοιων ζημιών όπως η διατήρηση ικανοποιητικών ποσών μετρητών και άλλων περιουσιακών στοιχείων με υψηλή ρευστότητα και ο Διευθυντής διατηρεί ευελιξία στη χρηματοδότηση διατηρώντας διαθεσιμότητα εντός των εξασφαλισμένων πιστωτικών ορίων και διατηρώντας δυνατότητα κάλυψης των αναγκών ρευστότητας από τον ΙΣΜ.

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται η ανάλυση συμβατικής ληκτότητας των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του ΔΣΜΚ, με βάση τις συμβατικές απροεξόφλητες ταμειακές ροές:

31 Δεκεμβρίου 2019	Λογιστική αξία €	Συμβατικές ταμειακές ροές €	Εντός 3 μηνών €	Μεταξύ 3 και 12 μηνών €	Πέραν των 12 μηνών €
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	801.161	176.352	33.066	99.198	44.088
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	180.128	198.549	18.421	180.128	-
	981.289	374.901	51.487	279.326	44.088

31 Δεκεμβρίου 2018	Λογιστική αξία €	Συμβατικές ταμειακές ροές €	Εντός 3 μηνών €	Μεταξύ 3 και 12 μηνών €	1-2 έτη €
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	105.647	105.647	23.062	82.585	-

5.5 Άλλοι κίνδυνοι τιμών αγοράς

Οι εισηγμένες σε χρηματιστήρια και οι μη εισηγμένες επενδύσεις σε χρηματιστήρια είναι επιρρεπείς στον κίνδυνο τιμών αγοράς που προκύπτει από την αβεβαιότητα που χαρακτηρίζει τις μελλοντικές τιμές των επενδύσεων. Ο ΔΣΜΚ διαχειρίζεται τον κίνδυνο τιμών και εξετάζει και εγκρίνει όλες τις αποφάσεις για την διαχείρισή τους.

5.6 Άλλοι κίνδυνοι

Το γενικότερο οικονομικό περιβάλλον που επικρατεί στην Κύπρο και διεθνώς ενδέχεται να επηρεάσει σε σημαντικό βαθμό τις δραστηριότητες του ΔΣΜΚ. Έννοιες όπως ο πληθωρισμός, η ανεργία και εξέλιξη του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) είναι άμεσα συνυφασμένες με την οικονομική πορεία της κάθε χώρας και οποιαδήποτε μεταβολή αυτών καθώς και του εν γένει οικονομικού περιβάλλοντος δύναται να προκαλέσει αλυσιδωτές αντιδράσεις σε όλους τους τομείς επηρεάζοντας ανάλογα το ΔΣΜΚ.

5.7 Κίνδυνος συστημάτων και εσωτερικών ελέγχων

Ο κίνδυνος συστημάτων και εσωτερικών ελέγχων είναι ο κίνδυνος που απορρέει από αδυναμία των συστημάτων τεχνολογίας και ελέγχων του ΔΣΜΚ, καθώς και ο κίνδυνος που προέρχεται από ανθρώπινο λάθος και φυσικές καταστροφές. Τα συστήματα του ΔΣΜΚ ελέγχονται, συντηρούνται και αναβαθμίζονται σε συνεχή βάση.

5.8 Λειτουργικός κίνδυνος

Η κυπριακή οικονομία έχει επηρεαστεί αρνητικά τα τελευταία χρόνια από τη διεθνή πιστωτική κρίση, την αστάθεια των χρηματαγορών και την διόγκωση του τραπεζικού τομέα. Η οικονομική κατάσταση στην Κύπρο θα μπορούσε να επηρεάσει το ύψος των εσόδων και τις προβλέψεις του Διευθυντή του ΔΣΜΚ για τις αναμενόμενες ταμειακές ροές αναφορικά με την αξιολόγηση απομείωσης για χρηματοοικονομικά και μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.

Ο λειτουργικός κίνδυνος σχετίζεται κυρίως με την ικανότητα του ΔΣΜΚ να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική οντότητα. Ο Διευθυντής του ΔΣΜΚ δεν είναι σε θέση να προβλέψει όλες τις εξελίξεις που θα μπορούσαν να έχουν αντίκτυπο στην οικονομία της Κύπρου και κατά συνέπεια, ποια επίδραση, αν υπάρχει, θα μπορούσαν να έχουν στη μελλοντική χρηματοοικονομική επίδοση, τις ταμειακές ροές και τη χρηματοοικονομική θέση του ΔΣΜΚ. Με βάση την αξιολόγηση που έγινε, ο Διευθυντής του ΔΣΜΚ έχει συμπεράνει ότι δεν χρειάζονται επιπλέον προβλέψεις ή χρεώσεις απομείωσης.

Ο Διευθυντής του ΔΣΜΚ εκτιμά ότι λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διατήρηση της βιωσιμότητας του ΔΣΜΚ και τη συνέχιση των εργασιών του στο σημερινό επιχειρηματικό και οικονομικό περιβάλλον.

Επιπρόσθετα, με το άρθρο 65 των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 μέχρι 2018 που αναφέρει ότι ο Ιδιοκτήτης Συστήματος Μεταφοράς θέτει στη διάθεση του ΔΣΜΚ τους αναγκαίους πόρους για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, η ΑΗΚ ως Ιδιοκτήτης του Συστήματος Μεταφοράς, καλύπτει τυχόν έλλειμμα στις λειτουργικές του δαπάνες.

Εκτίμηση εύλογων αξιών

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που εμπορεύονται σε ενεργείς αγορές (όπως οι τίτλοι προς εμπορία και οι διαθέσιμοι προς πώληση) βασίζεται στις χρηματιστηριακές τιμές την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης. Η χρηματιστηριακή τιμή που χρησιμοποιείται για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχει ο ΔΣΜΚ είναι η τρέχουσα τιμή προσφοράς.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων τα οποία δεν είναι υπό εμπορία σε ενεργείς αγορές καθορίζεται χρησιμοποιώντας διάφορες μεθόδους αποτίμησης αξιών. Ο ΔΣΜΚ χρησιμοποιεί διάφορες μεθόδους και κάνει υποθέσεις με βάση τις συνθήκες της αγοράς κατά την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης.

Η λογιστική αξία μείον πρόβλεψη για εμπορικά εισπρακτέα και πληρωτέα θεωρείται ότι προσεγγίζει τις δίκαιες αξίες τους. Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για σκοπούς γνωστοποίησης υπολογίζεται με την προεξόφληση των μελλοντικών συμβατικών ταμειακών ροών χρησιμοποιώντας το τρέχον επιτόκιο της αγοράς που είναι διαθέσιμο στο ΔΣΜΚ για παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα.

Μετρήσεις εύλογης αξίας που αναγνωρίζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης

Ο πίνακας που ακολουθεί αναλύει τα χρηματοοικονομικά μέσα που αποτιμώνται στην εύλογη αξία, με τη μέθοδο αποτίμησης. Τα διαφορετικά επίπεδα ορίζονται ως εξής:

- Επίπεδο 1 - τιμές χρηματιστηρίου (χωρίς διόρθωση) σε ενεργές αγορές για όμοια στοιχεία ενεργητικού ή υποχρεώσεις.
- Επίπεδο 2 - πληροφορίες πέραν των τιμών χρηματιστηρίου που περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1 και που αφορούν τα στοιχεία ενεργητικού ή υποχρεώσεις, είτε άμεσα (δηλαδή τιμές) είτε έμμεσα (δηλαδή που πηγάζουν από τις τιμές).
- Επίπεδο 3 - πληροφορίες για το στοιχείο ενεργητικού ή υποχρέωση που δεν βασίζονται σε δημοσιευμένα δεδομένα της αγοράς.

31 Δεκεμβρίου 2019	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
	€	€	€	€
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού				
Αξίες εισηγμένες στο ΧΑΚ	947	-	-	947
Σύνολο	947	-	-	947

31 Δεκεμβρίου 2018	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
	€	€	€	€
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού				
Αξίες εισηγμένες στο ΧΑΚ	1.224	-	-	1.224
Σύνολο	1.224	-	-	1.224

6. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις, κρίσεις και παραδοχές

Η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων του ΔΣΜΚ προϋποθέτει τη χρήση εκτιμήσεων, κρίσεων και παραδοχών από τον ΔΣΜΚ, οι οποίες επηρεάζουν τα έσοδα, έξοδα, στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεις και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις κατά την ημερομηνία αναφοράς. Η αβεβαιότητα για αυτές τις εκτιμήσεις και τις παραδοχές θα μπορούσε να προκαλέσει σημαντικές αναπροσαρμογές στις λογιστικές αξίες των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων στο μέλλον.

Κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών του ΔΣΜΚ, ο ΔΣΜΚ έχει προβεί στις ακόλουθες κρίσεις, εκτός από εκείνες που απαιτούν παραδοχές, που είχαν τις πιο σημαντικές επιπτώσεις στα ποσά που αναγνωρίστηκαν στις οικονομικές καταστάσεις:

• Φορολογία

Για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης για εταιρικό φόρο απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις. Για συγκεκριμένες συναλλαγές και υπολογισμούς, ο προσδιορισμός της τελικής φορολογίας είναι αβέβαιος κατά τη συνήθη πορεία της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Ο ΔΣΜΚ αναγνωρίζει υποχρεώσεις για προβλεπόμενα φορολογικά ζητήματα με βάση υπολογισμούς για το κατά πόσο θα προκύψει επιπρόσθετη φορολογία. Όπου το τελικό φορολογικό αποτέλεσμα αυτών των ζητημάτων διαφέρει από το ποσό που έχει αρχικά αναγνωριστεί, οι διαφορές επηρεάζουν την πρόβλεψη για εταιρικό φόρο και αναβαλλόμενη φορολογία στην περίοδο που έγινε ο προσδιορισμός της τελικής φορολογίας.

7. Έσοδα

	2019	2018
	€	€
Τέλος ΔΣΜΚ (1)	7.062.791	6.647.618
Ανάκτηση διοικητικών εξόδων από συνδέσεις δικτύου	83.600	36.648
Έσοδα από έκδοση πιστοποιητικών εγγύησης προέλευσης	11.682	11.136
	7.158.073	6.695.402

1. Το τέλος ΔΣΜΚ περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

α. Το έσοδο από Διατίμηση Δ-ΔΣΜ. Το έσοδο για το 2019 καθορίστηκε με βάση την απόφαση της ΠΑΕΚ, Αρ. 05/2019 ημερομηνίας 08/01/2019 στα €σεντ 0,15/kWh (2018: €σεντ 0,15/kWh) επί της τιμολογούμενης ενέργειας. Η απόφαση της ΠΑΕΚ είχε εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2019 ως ακολούθως:

- Για τους μηνιαίους καταναλωτές, από τους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος η καταμέτρηση των οποίων γίνεται τέλος Ιανουαρίου 2019 και
- Για τους διμηνιαίους καταναλωτές, από τους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος η καταμέτρηση των οποίων γίνεται από την 1η Μαρτίου 2019 και μετέπειτα.

Ως αποτέλεσμα για την ενέργεια που τιμολογήθηκε κατά το 2019 εισπράχθηκε διατίμηση €σεντ 0,15/kWh. Η συνολική τιμολογούμενη ενέργεια για το 2019 ήταν 4.610.695.605kWh (2018: 4.546.113.174kWh) και το έσοδο ανήλθε στα €6.916.043 (2018: €6.541.391).

β. Έσοδο €130.198 (2018: €95.044) σε σχέση με την επιβολή της χρέωσης €2,78 (2018: €2,78) ανά εγκατεστημένο kWp, του οικιακού φωτοβολταϊκού συστήματος του κάθε παραγωγού/καταναλωτή

(συμψηφισμός μετρήσεων) ανά έτος. Η χρέωση προκύπτει από την Απόφαση 16/2019 της ΡΑΕΚ για «Αναθεώρηση χρεωστών για τα Σχέδια Αυτοπαραγωγής, Συμψηφισμού Λογαριασμών (Net Billing) και Συμψηφισμού Μετρήσεων (Net Metering)».

- γ. Έσοδο €6.933 (2018: €11.183) σε σχέση με την επιβολή της χρέωσης €σεντ 0,17 (2018: €σεντ 0,17) ανά παραγόμενη ενεργειακή μονάδα (kWh) του φωτοβολταϊκού συστήματος του κάθε αυτοπαραγωγού. Η χρέωση προκύπτει από την Απόφαση 16/2019 της ΡΑΕΚ για «Αναθεώρηση χρεώσεων για τα Σχέδια Αυτοπαραγωγής, Συμψηφισμού Λογαριασμών (Net Billing) και Συμψηφισμού Μετρήσεων (Net Metering)».
- δ. Έσοδο €9.616 (2018: €-) σε σχέση με την επιβολή της χρέωσης €σεντ 0,17 ανά παραγόμενη ενεργειακή μονάδα (kWh) του φωτοβολταϊκού συστήματος και συστήματος βιομάζας. Η χρέωση προκύπτει από την Απόφαση 16/2019 της ΡΑΕΚ για «Αναθεώρηση χρεώσεων για τα Σχέδια Αυτοπαραγωγής, Συμψηφισμού Λογαριασμών (Net Billing) και Συμψηφισμού Μετρήσεων (Net Metering)».

8. Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης

	2019	2018
	€	€
Έσοδα από χορηγίες για συμμετοχή σε Ερευνητικά Προγράμματα ΕΕ (σημ. (i), (ii), (iii))	85.943	67.488
Έσοδα από χορηγίες για εκπαίδευση προσωπικού	2.261	477
Άλλα έσοδα	10.785	4.044
	98.989	72.009

Σημείωση:

Ο ΔΣΜΚ συμμετέχει σε τρία Ερευνητικά Προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΕ ως ακολούθως:

- i. Το «Concerted Action, supporting the transposition and implementation of Directive 2009/28EC on the promotion of the use of energy from renewable energy sources (RES Directive)». Τα έσοδα του ΔΣΜΚ, κατά το έτος 2019, ύψους €7.381 (2018: €14.254) από το Ερευνητικό Πρόγραμμα προκύπτουν από τους όρους του προγράμματος, όπως αυτοί καθορίζονται στο Πρόγραμμα-Πλαίσιο του Προγράμματος και έχουν ενσωματωθεί σε σύμβαση μεταξύ ΔΣΜΚ και Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.
- ii. Το «Flexitranstore, an Integrated Platform for Increased FLEXibility in smart TRANSmision grids with STORage Entities and large penetration of Renewable Energy Source». Τα έσοδα του ΔΣΜΚ κατά το έτος 2019, ύψους €68.149 (2018: €53.234) προκύπτουν από τους όρους του προγράμματος, όπως αυτοί καθορίζονται στο Πρόγραμμα-Πλαίσιο.
- iii. Το «EMPOWER, Empowering the Cyprus power system with sustainable and intelligent technologies». Τα έσοδα του ΔΣΜΚ, κατά το έτος 2019, ύψους €10.413 (2018: €-) από το Ερευνητικό Πρόγραμμα προκύπτουν από τους όρους του προγράμματος, όπως αυτοί καθορίζονται στο Πρόγραμμα-Πλαίσιο.

9. Έξοδα διοίκησης και λειτουργίας

	2019 €	2018 €
Παροχές προσωπικού (Σημ. 10)	96.824	94.346
Μισθοί και έξοδα υπαλλήλων τοποθετημένων στο ΔΣΜΚ (Σημ.22.5)	3.477.190	3.547.866
Ενοίκια	-	126.720
Κοινόχρηστα	5.094	5.153
Ενοίκιο χρήσης ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού (Σημ.22.5)	48.291	105.881
Φωτισμός και θέρμανση (Σημ. 22.3)	46.988	50.227
Ασφάλιστρα	1.803	2.670
Προμήθειες και συντήρηση εξοπλισμού μεταφοράς και διανομής	127.912	124.845
Διάφορα έξοδα	27.022	18.234
Τηλεφωνικά και ταχυδρομικά	11.442	11.712
Γραφική ύλη και εκτυπωτικά	9.173	6.478
Συνδρομές	292.588	295.431
Χορηγία σε ακαδημαϊκά ιδρύματα της Κυπριακής Δημοκρατίας	-	5.000
Εκπαίδευση προσωπικού	3.959	5.616
Άμεσα έξοδα για συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα ΕΕ	5.972	9.704
Αμοιβή ελεγκτών	1.275	6.725
Λογιστικά και άλλα επαγγελματικά δικαιώματα	1.500	1.300
Δικηγορικά δικαιώματα	6.596	8.067
Πρόστιμα	-	2
Έξοδα ταξιδιών	40.026	39.866
Οδοιπορικά	-	83
Έξοδα παραστάσεως	9.755	10.046
Έξοδα οχημάτων	872	1.933
Δημοσιεύσεις και διαφημίσεις	1.480	3.953
Συντήρηση κτηριακών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	271	1.696
Αμοιβές τρίτων	490.063	563.232
Έξοδα ευημερίας προσωπικού	1.899	1.702
Τέλη άδειας προς ΠΑΕΚ	8.543	8.543
Διοικητικά έξοδα ΙΣΜ (Σημ.22.5)	101.278	102.891
Απόσβεση δικαιωμάτων χρήσης (Σημ. 14)	185.365	-
	5.003.181	5.159.922

10. Παροχές προσωπικού

	2019	2018
	€	€
Μισθοί	87.254	78.403
Τιμαριθμικό επίδομα	837	9.026
Κοινωνικές ασφαλίσσεις και άλλα ταμεία	8.733	6.917
	<u>96.824</u>	<u>94.346</u>

Ο μέσος αριθμός των υπαλλήλων που εργοδοτήθηκαν από τον ΔΣΜΚ στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν 1 (2018: 1).

Το μόνο άτομο που εργοδοτείται από τον ΔΣΜΚ είναι ο Διευθυντής. Η στελέχωση του ΔΣΜΚ αποτελείται από 52 άτομα (2018: 54) τα οποία προέρχονται από το υφιστάμενο προσωπικό του ΙΣΜ.

11. Έσοδα/(έξοδα) χρηματοδότησης

	2019	2018
	€	€
Έσοδα χρηματοδότησης		
Τόκοι από τράπεζες	-	102
	<u>-</u>	<u>102</u>
Έξοδα χρηματοδότησης		
Τόκοι επί των υποχρεώσεων από μισθώσεις	17.214	-
Πάνω σε τραπεζικά παρατραβήγματα	-	10
Τόκοι φόρων	208	1.712
Δικαιώματα τραπεζών	1.796	1.475
	<u>19.218</u>	<u>3.197</u>

12. Φορολογία

	2019	2018
	€	€
Εταιρικός φόρος - τρέχοντος έτους	279.468	200.992
Εταιρικός φόρος - προηγούμενων ετών	-	7.391
Αμυντική εισφορά - τρέχοντος έτους	-	31
Χρέωση έτους	<u>279.468</u>	<u>208.414</u>

Ο φόρος επί των κερδών του ΔΣΜΚ πριν τη φορολογία διαφέρει από το θεωρητικό ποσό που θα προέκυπτε χρησιμοποιώντας τα εφαρμοσίμα ποσοστά φορολογίας ως εξής:

	2019	2018
	€	€
Κέρδος πριν τη φορολογία	2.234.663	1.604.394
Φόρος υπολογιζόμενος με τα εφαρμοσίμα ποσοστά φορολογίας	279.333	200.549
Φορολογική επίδραση εξόδων που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	135	456
Φορολογική επίδραση εκπώσεων και εσόδου που δεν υπόκεινται σε φορολογία	-	(13)
Αμυντική εισφορά - τρέχοντος έτους	-	31
Φόροι προηγούμενων ετών	-	7.391
Χρέωση φορολογίας	279.468	208.414

Ο συντελεστής εταιρικού φόρου είναι 12,5% (2018: 12,5%).

Κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις τόκοι εισπρακτέοι μπορεί να υπόκεινται σε αμυντική εισφορά με ποσοστό 30%. Σε τέτοιες περιπτώσεις οι τόκοι αυτοί εξαιρούνται από εταιρικό φόρο.

13. Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός

Κόστος	Βελτιώσεις	Συστήματα	Οχήματα	Έπιπλα και εξοπλισμός	Σύνολο
	κτηρίων	Πληροφορικής			
	€	€	€	€	€
Προσθήκες	5.521	-	21.850	1.330	28.701
Πωλήσεις προς ΙΣΜ (σημ. (i))	(5.521)	-	(21.850)	(1.330)	(28.701)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018	-	-	-	-	-
Προσθήκες	-	57.521	-	-	57.521
Πωλήσεις προς ΙΣΜ (σημ. (ii)) (Σημ.22.5)	-	(57.521)	-	-	(57.521)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	-	-	-	-	-
Καθαρή λογιστική αξία					
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018	-	-	-	-	-

Σημείωση:

- i. Στους Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003 μέχρι 2018, αναφέρεται ότι «ο Ιδιοκτήτης Συστήματος Μεταφοράς (ΙΣΜ), θέτει στη διάθεση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου τους αναγκαίους πόρους για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης, του προσωπικού και των υποστατικών του».
- ii. Οι κεφαλαιουχικές δαπάνες πραγματοποιούνται από τον ΔΣΜΚ και μεταφέρονται στα στοιχεία Πάγιου Ενεργητικού της ΑΗΚ που είναι ο Ιδιοκτήτης του Συστήματος Μεταφοράς, κατόπιν έκδοσης σχετικού τιμολογίου από τον ΔΣΜΚ.

14. Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης

	Κτίρια & χώρος στάθμευσης €	
Κόστος		
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2019		-
Προσθήκες		973.164
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019		973.164
Αποσβέσεις		
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2019		-
Επιβάρυνση για το έτος (Σημ.9)		185.365
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019		185.365
Καθαρή λογιστική αξία		
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019		787.799
Ποσά αναγνωρισμένα στα αποτελέσματα		
	2019	2018
	€	€
Έξοδα αποσβέσεων από δικαιώματα χρήσης	185.365	-
Τόκοι επί των υποχρεώσεων που απορρέουν από χρηματοδοτικές μισθώσεις	17.214	-

15. Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση

	2019	2018
	€	€
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου	-	1.916
Μεταφορά σε χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε δίκαιη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων (Σημ. 16)	-	(1.916)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου	-	-

16. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε δίκαιη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων

	2019	2018
	€	€
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	1.224	-
Μεταφορά από επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση (Σημ. 15)	-	1.916
Ποσό επανεκτίμησης που μεταφέρεται στα ίδια κεφάλαια	(277)	(692)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου	947	1.224

Οι επενδύσεις που αποτιμούνται σε δίκαιη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων, αποτελούνται από εμπορεύσιμες μετοχές εισηγμένες στο ΧΑΚ και επανεκτιμούνται κάθε χρόνο σε εύλογες αξίες στις τιμές κλεισίματος στις 31 Δεκεμβρίου.

Ως αποτέλεσμα, έλλειμμα ύψους €277 (2018: €692) μεταφέρθηκε στο αποθεματικό χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε δίκαιη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων.

Κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος, επενδύσεις σε μετοχικούς τίτλους διαθέσιμες προς πώληση, μεταφέρθηκαν στα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε δίκαιη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων.

17. Εμπορικά και άλλα εισπρακτέα

	2019	2018
	€	€
Εμπορικά εισπρακτέα	25.858	8.896
Προκαταβολές και προπληρωμές	40.085	37.889
Χρεωστικό υπόλοιπο από συγγενικό οργανισμό (Σημ.22.1)	3.837.444	876.238
Αναβαλλόμενο εισόδημα από συγχρηματοδοτούμενα ευρωπαϊκά προγράμματα	36.693	-
Άλλα εισπρακτέα	7.381	14.255
Επιστρεπτέος Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	240.673	926.388
	4.188.134	1.863.666

Η έκθεση του ΔΣΜΚ σε πιστωτικό κίνδυνο και ζημιές απομείωσης αναφορικά με εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις γνωστοποιείται στη σημείωση 5 των οικονομικών καταστάσεων.

18. Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

	2019	2018
	€	€
Μετρητά στο ταμείο	500	500
Μετρητά στην τράπεζα	1.530.596	1.858.406
	1.531.096	1.858.906

Για σκοπούς της κατάστασης ταμειακών ροών, τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών περιλαμβάνουν:

	2019	2018
	€	€
Μετρητά στην τράπεζα και στο ταμείο	1.531.096	1.858.906
	1.531.096	1.858.906

Ποσό ύψους € 191.828 (2018: €76.836) που συμπεριλαμβάνονται στα μετρητά στην τράπεζα αφορά εισπράξεις από συνδέσεις αιτητών στο Σύστημα Μεταφοράς και είτε θα καταβληθεί στον ΙΣΜ εάν τα έργα προχωρήσουν στο στάδιο υλοποίησης ή θα επιστραφούν στον αιτητή εάν τα έργα ακυρωθούν.

Η έκθεση του ΔΣΜΚ σε πιστωτικό κίνδυνο και ζημιές απομείωσης αναφορικά με μετρητά και αντίστοιχα μετρητών γνωστοποιείται στη σημείωση 5 των οικονομικών καταστάσεων.

19. Υποχρεώσεις από μισθώσεις

	Η παρούσα αξία των ελάχιστων μελλοντικών καταβολών μισθωμάτων	
	2019	2018
	€	€
Όχι πέραν του 1 έτους	185.840	-
Πέραν του 1 έτους και όχι πέραν των 5 ετών	615.321	-
Παρούσα αξία υποχρεώσεων μίσθωσης	801.161	-

Η πολιτική του ΔΣΜΚ είναι να μισθώνει το ακίνητο όπου βρίσκονται τα γραφεία του, τον χώρο στάθμευσης προσωπικού και το κέντρο ελέγχου στα γραφεία της ΑΗΚ. Ο μέσος χρόνος μίσθωσης είναι δύο χρόνια. Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 το μέσο πραγματικό επιτόκιο δανεισμού ήταν 2% (2018: - %). Τα επιτόκια είναι σταθερά κατά την ημερομηνία της σύμβασης και έτσι εκθέτουν τον ΔΣΜΚ στον κίνδυνο της μεταβολής των επιτοκίων με συνέπεια τη μεταβολή της εύλογης αξίας του χρέους.

Όλες οι υποχρεώσεις μισθώσεων είναι εκφρασμένες σε Ευρώ.

Η εύλογη αξία των υποχρεώσεων από μισθώσεις είναι περίπου η ίδια με τη λογιστική αξία κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Οι υποχρεώσεις του ΔΣΜΚ από μισθώσεις είναι εξασφαλισμένες για τον εκμισθωτή από τίτλους κυριότητας στα μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία.

20. Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές

	2019	2018
	€	€
Εμπορικοί πιστωτές	56.846	54.216
Οφειλόμενα έξοδα	15.235	23.062
Άλλοι πιστωτές (σημ.(i))	123.282	20.230
Αναβαλλόμενο εισόδημα από συγχρηματοδοτούμενα ευρωπαϊκά προγράμματα	18.421	8.139
	213.784	105.647

Σημειώσεις:

- Σύμφωνα με τους Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003 μέχρι 2018, ο ΔΣΜΚ δέχεται αιτήσεις για σύνδεση και χρήση του Συστήματος Μεταφοράς με αιτούμενη ισχύ σύνδεσης μεγαλύτερη των 8MW για παραγωγούς και μεγαλύτερη των 12 MVA για πελάτες (Καταναλωτές). Ο ΔΣΜΚ ενεργεί ως ενδιάμεσος φορέας και αφού ετοιμάσει σχετική τεχνοοικονομική μελέτη και συνάψει σύμβαση σύνδεσης με τον αιτητή, τιμολογεί τον αιτητή για την κεφαλαιουχική δαπάνη σύνδεσης σύμφωνα με την εγκριμένη πολιτική χρέωσης του ΔΣΜΚ. Η κεφαλαιουχική δαπάνη σύνδεσης αποτελείται από την κεφαλαιουχική συνεισφορά προς την ΑΗΚ (ΙΣΜ/ΔΣΔ) για το κεφαλαιουχικό κόστος του δικτύου σύνδεσης και από τα

διοικητικά έξοδα του ΔΣΜΚ (2% επί του κεφαλαιουχικού κόστους). Παράλληλα η ΑΗΚ χρεώνει τον ΔΣΜΚ με το αντίστοιχο ποσό της κεφαλαιουχικής συνεισφοράς ώστε να προχωρήσει στην υλοποίηση του έργου. Το ποσό αυτό δεν παρουσιάζεται ως έσοδο στις Οικονομικές Καταστάσεις του ΔΣΜΚ.

Το ποσό που ο ΔΣΜΚ τιμολογεί τον αιτητή για τα διοικητικά έξοδα, συμπεριλαμβάνεται στο εισόδημα του ΔΣΜΚ.

Ποσό ύψους €123.173 (2018: €-) αφορά κεφαλαιουχική δαπάνη που είχε καταβληθεί από αιτητή για σύνδεση στο Σύστημα Μεταφοράς από παλαιότερα έτη και θα επιστραφεί στον αιτητή εντός του 2020 λόγω μη υλοποίησης του έργου.

Ποσό ύψους €- (2018: €20.230) αφορά διοικητικά έξοδα του Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς και του Διαχειριστή Συστήματος Διανομής, δηλαδή την ΑΗΚ, το οποίο έχει πληρωθεί το 2019.

Η εύλογη αξία των εμπορικών και άλλων πιστωτών που έχουν λήξη εντός ενός έτους είναι περίπου η ίδια με τα ποσά που παρουσιάζονται πιο πάνω.

21. (Επιστρεπτέοι) φόροι/τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις

	2019	2018
	€	€
Εταιρικός φόρος	(35.236)	(2.204)
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα	16.545	47.004
	<u>(18.691)</u>	<u>44.800</u>

22. Συναλλαγές και υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη

Συγγενικά μέρη υπάρχουν όταν το ένα μέρος έχει την ικανότητα να ελέγχει το άλλο ή να ασκεί σημαντική επιρροή πάνω στο άλλο μέρος σε χρηματοδοτικές και εμπορικές αποφάσεις.

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη είναι ως ακολούθως:

22.1 Χρεωστικό υπόλοιπο από συγγενικό οργανισμό

		2019	2018
		€	€
	<u>Φύση συναλλαγών</u>		
Προμηθευτής Ηλεκτρισμού (ΑΗΚ) (Σημ. 17)	Εμπορικές	<u>3.837.444</u>	<u>876.238</u>

22.2 Αμοιβή και επιδόματα Διευθυντή

	2019	2018
	€	€
Αμοιβή Συμβούλου υπό εκτελεστική ιδιότητα	88.091	87.429
Άλλες εισφορές	8.733	6.917
Επίδομα ταξιδιών και παραστάσεων	6.970	6.970
Επίδομα Προέδρου επιτροπών κανόνων	1.089	1.089
	<u>104.883</u>	<u>102.405</u>

22.3 Συναλλαγές εσόδων με Προμηθευτή Ηλεκτρισμού (ΑΗΚ)

	2019	2018
	€	€
Έσοδα ΔΣΜΚ (Σημ. 7)	7.062.791	6.647.618
Κατανάλωση ηλεκτρισμού - φωτισμός και θέρμανση (Σημ.9)	(46.988)	(50.227)
	<u>7.015.803</u>	<u>6.597.391</u>

22.4 Συναλλαγές με ΡΑΕΚ

	2019	2018
	€	€
Τέλη άδειας προς ΡΑΕΚ	8.543	8.543
	<u>8.543</u>	<u>8.543</u>

22.5 Συναλλαγές εξόδων με Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς (ΑΗΚ)

	2019	2018
	€	€
Μισθοί και έξοδα υπαλλήλων τοποθετημένων στο ΔΣΜΚ (Σημ. 9)	3.477.190	3.547.866
Ενοίκιο χρήσης ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού (Σημ. 9)	48.291	105.881
Διοικητικά έξοδα ΙΣΜ (Σημ. 9)	101.278	102.891
Πάγια χρέωση για παροχή τηλεπικοινωνιακής εγκατάστασης	3.000	3.000
	<u>3.629.759</u>	<u>3.759.638</u>

22.6 Συναλλαγές εσόδων με ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς (ΑΗΚ)

	2019	2018
	€	€
Πώληση άλλων στοιχείων ενεργητικού (Σημ.13)	57.521	28.701
	<u>57.521</u>	<u>28.701</u>

23. Δεσμεύσεις

Δεσμεύσεις συμβολαίων σύνδεσης

Κεφαλαιουχικές δαπάνες για τις οποίες υπογράφηκαν συμβόλαια κατά την ημερομηνία αναφοράς αλλά δεν έχουν υλοποιηθεί ακόμα είναι ως εξής:

	2019	2018
	€	€
Εντός ενός έτους		
Απαιτήσεις απο συμβάσεις σύνδεσης	-	302.204

	2019	2018
	€	€
Εντός ενός έτους		
Υποχρεώσεις απο συμβάσεις σύνδεσης	-	302.204

Όπως αναφέραμε και πιο πάνω στις παραγράφους της σημείωσης 20, σύμφωνα με τους Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003 μέχρι το 2018, ο ΔΣΜΚ δέχεται αιτήσεις για σύνδεση και χρήση του Συστήματος Μεταφοράς με αιτούμενη ισχύ σύνδεσης μεγαλύτερη των 8MW για παραγωγούς και μεγαλύτερη των 12MVA για πελάτες (Καταναλωτές). Ο ΔΣΜΚ ενεργεί ως ενδιάμεσος φορέας και αφού ετοιμάσει σχετική μελέτη τιμολογεί τον αιτητή με ποσό που αντιπροσωπεύει το κόστος της ΑΗΚ για σύνδεση αιτητών (παραγωγών και μεγάλων καταναλωτών) στο Δίκτυο Μεταφοράς. Η ΑΗΚ ακολούθως χρεώνει τον ΔΣΜΚ το αντίστοιχο ποσό ώστε να προχωρήσει στην υλοποίηση του έργου. Από την τακτική αυτή προκύπτουν απαιτήσεις και υποχρεώσεις από τα συμβόλαια σύμβασης.

Το πιο πάνω ποσό αφορά απαίτηση από τον παραγωγό και υποχρέωση προς τον ΙΣΜ (ΑΗΚ) η οποία προκύπτει από τους όρους σύμβασης και με βάση τους οποίους θα διευθετηθεί κατά την ημερομηνία σύνδεσης του δικτύου. Για το ποσό αυτό δεν γίνεται πρόβλεψη επειδή η υποχρέωση εξόφλησης του επέρχεται κατά την ημερομηνία σύνδεσης δικτύου, που όπως αναφέραμε αφορά ημερομηνία μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2018.

Λειτουργικές δεσμεύσεις

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ο ΔΣΜΚ είχε τις πιο κάτω δεσμεύσεις για λειτουργικές δαπάνες:

	2019	2018
	€	€
Εντός ενός έτους		
Ενοίκια (1)	-	130.416
Άλλες λειτουργικές δαπάνες	452.252	688.357
Μεταξύ ενός και πέντε ετών		
Ενοίκια (1)	-	176.352
Άλλες λειτουργικές δαπάνες	189.502	200.588
	641.754	1.195.713

(1) Από την 1 Ιανουαρίου, ο ΔΣΜΚ έχει υιοθετήσει το ΔΠΧΑ 16 'Μισθώσεις'. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του ΔΠΧΑ 16, ποσά που κατά το προηγούμενο έτος περιλαμβάνονταν στις λειτουργικές δεσμεύσεις, έχουν αναγνωρισθεί ως υποχρεώσεις από μισθώσεις (Σημ. 19) και παρουσιάζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.

24. Λογιστικές πολιτικές μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2018

Οι λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν κατά τη συγκριτική περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και τροποποιήθηκαν από το ΔΠΧΑ 16 έχουν ως εξής.

Μισθώσεις

Οι μισθώσεις ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις όταν σύμφωνα με τους όρους μίσθωσης μεταφέρονται ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη της ιδιοκτησίας του αντικειμένου στο μισθωτή. Όλες οι υπόλοιπες μισθώσεις ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις.

25. Γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς

Με την πρόσφατη και ταχεία εξέλιξη της νόσου του Κορονοϊού (COVID-19) η παγκόσμια οικονομία εισήλθε σε μια περίοδο πρωτοφανής κρίσης στον τομέα της περιθάλψης της υγείας, η οποία έχει ήδη προκαλέσει σημαντική παγκόσμια αναστάτωση στις επιχειρηματικές δραστηριότητες και την καθημερινή ζωή. Πολλές χώρες έχουν υιοθετήσει έκτακτα και δαπανηρά μέτρα περιορισμού. Ορισμένες χώρες έχουν απαιτήσει από τις εταιρείες να περιορίσουν ή και να αναστείλουν τις συνήθεις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες. Οι κυβερνήσεις, συμπεριλαμβανομένης της Κυπριακής Δημοκρατίας, έχουν εφαρμόσει περιορισμούς στα ταξίδια καθώς και αυστηρά μέτρα καραντίνας.

Βιομηχανίες όπως ο τουρισμός, η φιλοξενία και η ψυχαγωγία αναμένεται να διαταραχθούν άμεσα από αυτά τα μέτρα. Άλλες βιομηχανίες όπως οι κατασκευαστικές και οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες αναμένεται να επηρεαστούν έμμεσα και τα αποτελέσματά τους να επηρεαστούν επίσης αρνητικά.

Οι οικονομικές επιπτώσεις της τρέχουσας κρίσης στην παγκόσμια οικονομία και στις συνολικές επιχειρηματικές δραστηριότητες δεν μπορούν να εκτιμηθούν με εύλογη βεβαιότητα σε αυτό το στάδιο λόγω του ρυθμού επέκτασης της έξαρσης και του υψηλού επιπέδου αβεβαιότητας που προκύπτει από την αδυναμία να προβλεφθεί αξιόπιστα το αποτέλεσμα.

Το συμβάν θεωρείται ως μη διορθωτικό γεγονός και ως εκ τούτου δεν απεικονίζεται στην αναγνώριση και επιμέτρηση περιουσιακά στοιχεία αποκτούνται και παθητικού στις οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Ο Διευθυντής έχει εξετάσει τις ιδιαίτερες συνθήκες και τους κινδύνους στους οποίους εκτίθεται ο ΔΣΜΚ και έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει σημαντική επίπτωση στη κερδοφορία του ΔΣΜΚ.

Δεν υπήρξαν σημαντικά γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς που να έχουν σχέση με την κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων.

Έκθεση ανεξάρτητου ελεγκτή στις σελίδες 153 μέχρι 156

